

XXXXX

ha

XXXXX

1280

Cs de

BEATI *Juan*

RAYMUNDI

LULLI

DOCTORIS ILLUMINATI
ET
MARTYRIS.

LIBER

MAGNUS CONTEMPLATIONIS
in Deum.

JUXTA MOGUNTINAM EDITIONEM
in folio Anni MDCCXL.

IN VARIOS TOMOS DISTRIBUTUS.
Tomus X.

PALMÆ MAJORICARUM
anno MDCCXLVIII.

Superiorum permissu.

Typis Viduæ Frau Typogr. Regiæ
Audientiæ.

RAYMUNDI

LULLI

DOCTORIS ILLUMINATI
ET

MARTYRIS

MAGNUS LIBER

CONTEMPLATIONIS

IN DEUM

VOLUMEN III.

LIBER V.

DISTINCTIO XXXIX.

DE AMORE.

CAPUT CCLXIX.

*Quomodo noster Dominus DEUS amet se ipsum.*1.
a.

DEUS gloriose super omnes glorias, magne super omnes magnitudines! Tibi, Domine, fiat reverentia & honor semper; quia, qui vult intrare in inquisitionem

4 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
nem per quam invenitur & cognoscitur quomodo Tu ames tuam gloriosam Essentiam, oportet, quod inquisitionem faciat quatuor qualitatibus, scilicet tuâ magna *Sapientia* & nostra *Memoria* & *Intellectu* & *Voluntate*; quoniam, recipiendo significationes harum quatuor qualitatum, habet homo cognitionem de magno amore, quem Tu habes erga tuam gloriosam Essentiam divinam.

2. Igitur, cum hoc ita sit, oportet, quod nostra anima, *Domine*, ex omnibus viribus suæ memoriæ & sui intellectus & suæ voluntatis memoret & intelligat & amet tuam sanctam Unitatem & Trinitatem & tuas gloriosas Qualitates; quia, in quantum nostra memoria poterit memorare & noster intellectus intelligere & nostra voluntas amare, in tantum formabitur magna cognitio quam nostra anima habebit de amore, quem Tu habes erga Te ipsum; & in quantum in nostra anima augebitur amor, in tantum in

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXIX. 5.
ea magnificabitur memoria & intelligentia.

3. Sed, quia memoria & intellectus & voluntas sunt in nobis res creatæ & principiatae & terminatae & finitae, & amor, quem Tu, *Domine*, habes erga Te ipsum, est æternus & infinitus & sinè ullo termino, propterea oportet, quòd nostra anima memoret & intelligat multò majorem esse amorem qui est in Te, quàm ipsa possit memorare & intelligere & amare.

4. b. *Perdurabilis Domine in omni tempore, perfecte & abundans omnibus bonis!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus, quòd nostra anima habeat potestatem memorandi & intelligendi corpus hominis esse elementatum compositum ex quatuor elementis, & propterea ipsa memorat & intelligit illam rem, quæ est corpus; sed quando vult memorare & intelligere illam rem, quæ ipsa est in se ipsa, tunc memorat & intelligit memoriam non ei sufficere ad hoc memorandum nec intellectum ad hoc intelligendum. 5. Un-

6. *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*

5. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, licet anima memoret & intelligat id, quod est corpus, & non possit memorare nec intelligere id, quod ipsa est in se ipsa, tamen ex hoc non sequitur, quod non amet se ipsam plus quam corpus: igitur, cum hoc ita sit, per hoc significatur & demonstratur humano intellectui multo plus valere id, quod est anima, quam id, quod est corpus, quoniam voluntas amat plus id, quod est anima, licet memoria hoc non possit memorare nec intellectus intelligere, quam id, quod est corpus, quod memoria memorat & intellectus intelligit quid sit in se ipso.

6. Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus, quod homo habeat valde magnum amorem erga multas res sensualiter & intellectualiter: igitur, cum tua gloriosa Essentia, *Domine*, sit melior sine omni comparatione quam omnes creaturae, & homo eò plus amet res nobiles, quò nobiliores eas cognoscit, & Tu multo meli-

ùs finè omni comparatione cognoscas Te ipsum , quàm nos cognoscamus ullam rem , quis est qui posset æstimare & imaginari magnum & excellentem amorem , quem Tu habes erga Te ipsum ratione tuæ magnæ Bonitatis & ratione magnæ cognitionis, quam habes de Te ipso ?

7. c. *O Domine DEUS, qui es amor & spes tui servi!* Intellectualiter intelligit anima tui servi, quòd sua memoria memoret & suus intellectus intelligat Te esse unum DEUM æternum & infinitum supremum in omnibus bonis & nobilem super omnes nobilitates ; & , in quantum sua memoria potest memorare & suus intellectus intelligere tuam magnam Bonitatem & tuam excellentem Perfectionem , in tantum sua voluntas potest formari & magnificari à memoria & intellectu in volendo & amando tuam magnam Bonitatem & Nobilitatem & Honorationem.

8. Igitur , cùm nostra memoria & intellectus & voluntas , *Domine* , in memoran-

8 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
morando & intelligendo & volendo tu-
am Bonitatem sint minores in compa-
ratione cognitionis, quam Tu habes de
ipsa, quàm unum punctum in compara-
tione totius quantitatis mundi, quæ-
nam memoria potest memorare & qui-
nam intellectus potest intelligere mag-
num amorem, quem Tu habes erga
Te ipsum?

9. Unde benedictus sis, *Domine*,
DEUS; quia, sicut est valde conveni-
ens & rationabile, quòd Tu ames Te
ipsum ita magno amore, sicut est mag-
na cognitio, quam habet tua infinita Sa-
pientia de tua Bonitate, ita est valde
conveniens & rationabile, quòd nos-
tra memoria & noster intellectus, qui sunt
res parvæ & miseræ & terminatæ, non
possint comprehendere totum amorem,
quem Tu habes erga Te ipsum.

10. d. *O Domine DEUS, qui omnia
concludis & comprehendis intrà tuam
magnam Magnitudinem!* In quantum
nostra anima est magna in memorando
& intelligendo & volendo tuam Infi-
nitatem

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXIX. 9
nitatem & Æternitatem & Vitam, in
tantum eas memorat & intelligit &
vult.

11. Igitur, cùm in tua gloriosa
Substantia, *Domine*, sit multò major
Infinitas & Æternitas & Vita, quàm nos-
tra anima possit memorare & intelli-
gere & velle, per hoc significatur nos-
træ memoriæ & intellectui, quòd nos-
tra voluntas sit valde parva in aman-
do tuam Substantiam, quoniam me-
moria parum memorat & intellectus pa-
rum intelligit magnitudinem, quam ip-
sa habet in sua Infinitate & Æterni-
tate & Vita.

12. Igitur, cùm hoc ita sit, *Do-
mine*, per parvam quantitatem, in qua
mea anima memorat & intelligit & a-
mat tuam excellentem Substantiam in
sua Infinitate & Æternitate & Vita,
memorat & intelligit & affirmat esse
valde magnum & mirabilem amorem,
quem Tu habes erga tuam gloriosam
Essentiam, cùm tua Bonitas & tua Sci-
entia sint æquè magnæ, sicut tua Sub-
stantia

10 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tantia est magna in sua Infinitate & Æternitate & Vita: igitur, cùm hoc ita sit, *Domine*, tuum magnum Amorem adoro & laudo & contemplor & ei commendo & do meum amorem ad amandum & honorandum & laudandum suum gloriosum DEUM & ad ei servendum.

13. c. *Liberalis Domine, qui meo cordi das abundantiam amoris & meis oculis sufficientiam lacrymarum & ploratum!* Quando anima tui servi memorat, quàm magnum bonum sit ei sua memoria, & quando intelligit, quàm magnum bonum sit ei sua intelligentia, tunc tantum amat suam memoriam & intelligentiam, quantum memorat & intelligit nobilitatem & bonitatem & utilitatem, quam habet per eas.

14. Et, quando anima, *Domine*, se memorat & se intelligit & se amat isto modo, tunc memorat & intelligit se adeo amare se ipsam, quòd pro toto mundo non vellet privari suâ memoria nec suo intellectu nec sua volunta-

te;

te; quia non est ulla res, quæ ei tantum valeret, quantum ei valent istæ tres virtutes, eò quòd, si eis privaretur, non esset id quod est, & si unâ vel duabus privaretur, privaretur omnibus tribus.

15. Igitur, cùm anima amet se ipsam adeo magno amore, quòd pro toto mundo nec pro mille millibus, si tot essent, daret unam suarum virtutum, quis est, *Domine*, qui posset æstimare magnum amorem, quo Tu amas tuam gloriosam Trinitatem consistentem in tribus Personis, quæ sunt meliores & nobiliores sinè omni comparatione, quàm sint omnes creaturæ, & licèt essent mille millia mundorum & essent infiniti in quantitate inter omnes non valerent tantum, quantum valet una earum? Igitur, cùm hoc ita sit, *Domine*, omnes ex omnibus viribus nostræ animæ sumus obligati ad amandum tuam gloriosam Trinitatem, quæ adeo amatur à Te, quòd non sit memoria nec intellectus nec ulla res, quæ posset sufficere ad memorandum & intelligendum magnum amorem, quem habes erga ipsam.

12 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*

16. f. *O Domine DEUS, qui es perfecta Vita, à qua omnes vitæ recipiunt gratiam & benedictionem! In æquali quantitate, in qua memoria generat intelligentiam, amat voluntas exiens à memoria & intelligentia: igitur, cùm hoc ita sit, per hanc comparationem & similitudinem intellectualem possumus elevare nostram animam ad contemplan- dum magnum amorem, qui est in tua sancta Trinitate.*

17. Nam, sicut infinite & æterna- liter Persona Patris generat Personam Filii & hæc infinite & æternaliter reci- pit generationem ab illa, ita, *Domine,* Persona sancti Spiritus infinite & æter- naliter exit à Persona Patris & à Per- sona Filii: igitur, cùm tua Sapientia & Scientia habeat cognitionem de ista in- finitate & æternitate omnium trium Personarum, quis est, qui posset æstima- re magnum amorem, quo amas istas tres Personas?

18. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*, quia tota tua gloriosa Essentia

est Amor : igitur, quantum Tu es magnus in Essentia, tantum es magnus in Amore, & quàm magna est quælibet tuarum Personarum in Nobilitate & Bonitate & Sapientia & Potestate & Justitia & Misericordiâ, tam magna est in Amore : igitur, quantus est Amor in Te, tantus es Tu, & quantus es Tu, tantus est tuus Amor : igitur, cum tot nobilitates & bonitates & excellentiæ sint in tua Unitate & Trinitate, quàm magnus est, *Domine*, tuus gloriosus Amor?

19. g. *Misericors Domine, plene pietate & misericordiâ !* Intellectualiter intelligimus, quòd, quando memoria generat intellectum & dat voluntati processionem, * tunc memorando se ipsam & id quod facit, amet se ipsam & intellectum & voluntatem ; & intellectus, quando recipit generationem à memoria & dat processionem voluntati, tunc intelligendo se ipsum & id quod recipit & id quod dat, amet se ipsum &

* Vide August. 15. de Trin. cap. 21.

14 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol III.
memoriam & voluntatem; & voluntas,
quando recipit processionem à memo-
ria & intellectu, tunc amando se ipsam
& id à quo procedit, amet memoriam
& intellectum.

20. Igitur, cum iste sit valde magnus
amor, per ipsum possumus contempla-
ri, *Domine*, supremum amorem tuarum
Personarum, qui est super omnes amo-
res; quia, sicut ratione magnæ conjunc-
tionis & unionis, quæ est inter prædic-
tas tres virtutes, quælibet earum amat
alias, utente qualibet suâ natura & pro-
prietate, quantò plùs quælibet tuarum
Personarum amat alias, cùm sua unio
sit infinita & æterna & perfectâ in om-
nibus perfectionibus?

21. Unde benedictus sis, *Domine DE-
US*; quia adeo est magna unio tuarum
trium Personarum, quòd quidquid amat
quælibet earum, ament omnes, & amor,
qui est in omnibus eis, non sit nisi unus
amor; & adeo est magnus amor in-
ter eas, quòd, qui unam earum amat,
ametur ab omnibus tribus, & qui u-
nam

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXIX. 15
nam earum non amat, non ametur ab
ulla ipsarum.

22. h. *O Domine DEUS, in quo letan-
tur meae cogitationes & meae inamoratio-
nes!* Sensualiter sentimus & intellectua-
liter intelligimus, quòd nostra anima
memoret & intelligat in se ipsa potes-
tatem & sapientiam & voluntatem &
multas alias qualitates, & quòd omnes
qualitates virtuosas, quas in se ipsa me-
morat & intelligit, amet valde magno
amore, licèt ipsæ sint finitæ & termi-
natæ in quantitate & virtute: igitur,
cùm nostra anima, quæ est creatura a-
met valde magno amore qualitates fini-
tas, quàm magnus est amor, quo Tu
amas tuas Qualitates infinitas? nam, si-
cut tuæ Qualitates, *Domine*, sunt in-
finitæ in magnitudine & in æternitate,
ita sunt dignæ amari amore infinito &
æterno; & sicut tuus Amor est infini-
tus in magnitudine & in æternitate,
ita dignum est, quòd quidquid ipse
amat in Te sit infinitum in magnitudi-
ne & in æternitate, & sicut tuus Amor
est

16 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
est magnus in infinitate & æternitate,
ita est de sua natura & de sua pro-
prietate amare rem magnam infinitam
& æternam: igitur, cùm hoc ita sit, quis
posset æstimare magnitudinem amoris,
quem Tu habes erga Te ipsum?

23. Unde inter alias rationes, prop-
ter quas nostra anima, *Domine*, est obli-
gata ad laudandum & amandum tuas
Qualitates plùs, quàm suasmet, est quia
tuæ sunt infinitæ & æternæ & amantur
amore infinito & æterno, & suæ sunt
finitæ & terminatæ in quantitate &
in tempore, ratione cujus non sunt
dignæ tantum amari & laudari quan-
tum tuæ.

24. Igitur, cùm hoc ita sit, beati
sunt, *Domine*, omnes qui amant &
laudant & honorant tuam Potestatem
& Sapientiam & Voluntatem & alias
tuas Qualitates plùs, quàm suasmet, &
maledicti sunt, qui frequentius laudant
& amant suam potestatem & voluntatem
& sapientiam & alias suas qualitates
quàm tuas: igitur, cùm hoc ita sit,
tuus

tuus servus in præsentia tui gloriosi Altaris dat Tibi suam memoriam & intellectum & voluntatem ad amandum & laudandum & honorandum tuas gloriosas Qualitates plùs, quàm omnes alias, & ad serviendum eis plùs, quàm omnibus aliis.

25. i. *Cælestis Domine, qui es fons meorum ploratum & amor mei amoris!*
Quando anima tui servi vult videre Te intellectualiter memorando & intelligendo & amando, tunc recipit gratiam & benedictionem à Te, secundùm quod habet magnam suam memoriam in memorando & suum intellectum in intelligendo & suam voluntatem in amando Te.

26. Igitur, cùm meâ animâ, *Domine*, crescat in nobilitate & in virtute & in gloria, secundùm quod crescunt sua memoria & suus intellectus & sua voluntas in memorando & intelligendo & volendo Te, per istud incrementum percipit meus intellectus magnitudinem amoris, quem Tu habes erga Te ipsum;
B quia,

quia, si mea anima haberet infinitam & æternam memoriam & infinitum & æternum intellectum, haberet infinitum & æternum amorem; &, quia sua memoria & suus intellectus sunt res creatæ & finitæ, non potest habere amorem infinitum in magnitudine nec in æternitate, licet ipsa sit durabilis & non privabilis suo *esse*, quod recepit per creationem.

27. Unde benedictus sit, *Domine DEUS*, tuus gloriosus Amor, quia est adeo excellens & nobilis & altus & mirabilis, quod nullus homo sit dignus contemplari in eo, nisi sit totus inamortatus & accensus & ardens & inflammatus amore ipsius: igitur, cum hoc ita sit, tuus servus implet & complet totam suam memoriam & totum suum intellectum & totam suam voluntatem magno Amore, qui est in Te, ut suus amor vivat in contemplatione tui gloriosissimi gratiosi & virtuosissimi Amoris.

28. k. *Demonstrator Domine miraculorum & mirabilium tuis populis!* Si in
ho-

homine, qui est creatura misera & fragilis in comparatione sui Creatoris, est adeo nobilis & adeo virtuosa res amor, quantò plus in Te est amor res magna & nobilis? & si in homine sunt adeo magna res justitia & misericordia & bonitas, quas habet in se ipso, quantò plus tua Sapiencia scit esse magnam & nobilem rem tuam Bonitatem & Justitiam & Misericordiam?

29. Igitur, cùm hoc ita sciatur à tua Sapiencia, *Domine*, quænam memoria & quænam intellectus possent sufficere ad memorandum & intelligendum magnum amorem, quem Tu habes erga Te ipsum? & quænam voluntas hominis posset velle & amare & contemplari quàm magnus sit tuus Amor? unde benedictus sit, *Domine*, tuus magnus Amor; quia, in quantum Tu es major nostrâ memoria & intellectu & voluntate, in tantum est major amor, quem habes erga Te ipsum, quàm sit amor, quem nostra anima potest memorare & intelligere & velle.

30. Unde gloria & reverentia & honor fiat, *Domine*, omni tempore tuo magno amori, quia est adeo magnus, & altus & nobilis & excellens, quod omnes nostræ sensualitates & intellectualitates sint in magna obligatione amandi & laudandi & honorandi ipsum & serviendi ei ex omnibus nostris viribus sensualibus & intellectualibus, quæ vires sensuales non possunt sufficere ad pronuntiandum nec ad scribendum, nec intellectualiales ad memorandum nec intelligendum nec amandum totalitatem amoris, quem tua Essentia habet erga se ipsam amando suum
Esse divinum.

Quomodo natura divina & natura humana ament se invicem in nostro Domino IESU Christo.

1. a. **J**ESU Christe, qui es Principium omnium principiorum, cui datur omnis gloria & omnis laus! Qui vult frui excellenti amore, qui est inter tuam sanctam Deitatem & tuam gloriosam Humanitatem, oportet, *Domine*, quòd corde valde ferventer inamorado tractet de ipso in significationibus tuarum divinarum & humanarum Qualitatum, quarum tres accipiemus ex parte tuæ Deitatis, scilicet Potestatem & Sapientiam & Voluntatem, & alias tres ex parte tuæ Humanitatis, scilicet memoriam & intellectum & voluntatem.

2. Unde, quia hæc inquisitio tui amoris, *Domine*, oportet fieri isto modo, propterea convenit, quòd amorem, quem tua Deitas habet erga tuam Humanitatem inquiramus in *tribus* rebus, sci-

22 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
scilicet in tua Unitate & in tua Trinitate & in tuis Qualitatibus , & amorem , quem tua Humanitas habet erga tuam Deitatem inquiramus in aliis tribus rebus, scilicet in anima & in corpore & in qualitatibus tuæ humanæ Naturæ.

3. Et , ut nostra anima, *Domine*, possit habere magnam cognitionem de magno amore , qui est inter tuam Deitatem & tuam Humanitatem , oportet , quòd ex omnibus viribus suæ memoriæ & sui intellectus & suæ voluntatis conetur, quantum possit memorando & intelligendo & amando, contemplari magnum amorem , quem tua Deitas habet erga tuam Humanitatem & tua Humanitas erga tuam Deitatem ; sed , sicut de necessitate oportet nos affirmare & intellectualiter intelligere multò majorem esse mundum in sua totalitate, quàm sentiuntur partes mundi à nostris sensualitatibus , ita de necessitate oportet, quòd nostra anima affirmet multò majorem esse sinè omni comparatione amorem,
qui

qui est inter tuam Deitatem & tuam Humanitatem, quàm ipsa possit memorare & intelligere & amare.

4. b. *O sancta Paternitas! O gloriosa Filiatio! O virtuosa Processio!* Intellectualiter intelligimus, *Domine*, quòd tua divina Natura amet omne id, quòd scit tua Sapientia in tua Humanitate: igitur, cùm tua Sapientia sciat sanctam Personam Filii esse incarnatam ut conjungeret Naturam divinam cum humana, & sciat tuam Humanitatem esse multò meliorem & nobiliorem, quàm omnes aliæ creaturæ, per hoc significatur, quòd tua gloriosa Natura humana sit valde amata à tua gloriosa Natura divina.

5. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, secundùm quod nostra anima memorat & intelligit & amat tuam Potestatem & Sapientiam & Voluntatem, & Bonitatem & Nobilitatem tuæ Humanitatis, secundùm illam quantitatem contemplando fruitur magno amore, quem ambæ naturæ habent ad invicem.

6. Sed

6. Sed, quia in memoria & intellectu & voluntate nostræ animæ, *Domine*, non potest capi tota magnitudo tuæ Potestatis & Sapientiæ & Voluntatis, nec tota Nobilitas & Bonitas tuæ sanctæ Humanitatis, propterea nostra anima non potest sufficere ad habendum adeo magnam cognitionem de amore, qui est inter ambas naturas, sicut est ipse amor.

7. c. *Singularis Domine sinè pari & socio!* Intellectualiter intelligimus tuam gloriosam Animam memorare & intelligere tuam Deitatem plus, quàm eam intelligant omnes res creatæ & factæ, & voluntatem ipsius amare eam secundùm totam virtutem, quam memoria habet in memorando & intellectus in intelligendo ipsam: igitur, cùm hoc ita sit, per hoc significatur, quòd tua sancta Deitas sit valde amata à tua humana Natura gloriosa.

8. *Gloriose DEUS!* In quantum tua anima habet majorem potestatem memorandi & intelligendi & amandi tuam
Deita-

Deitatem, quàm mea anima, in tantum tua humana Natura plùs amat eam, quàm mea anima possit memorare & intelligere & amare amorem, quem ipsa habet erga illam: igitur, cùm hoc ita sit, quis posset æstimare, *Domine*, quantò major sit amor, quem tua Humanitas habet erga tuam Deitatem, quàm mea anima possit ipsum memorare & intelligere & amare?

9. *Pie Domine!* Intellectualiter intelligimus id, quod anima hominis memorat & intelligit & vult in creaturis non esse tantum, quantum id, quod obliviscitur & ignorat & non amat in eis: igitur, cùm hoc ita sit, & tua Deitas amet tuam Humanitatem, quæ omnes creaturas memorat & intelligit & vult quidquid Tu facis in eis & quidquid ipsæ faciunt pro Te, & tua Humanitas amet tuam Deitatem in omni, quod scit & intelligit & vult, quis est, qui posset memorare & cognoscere magnum amorem, qui est inter ambas naturas per perfectam Voluntatem virtuosam earum?

10. d.

26 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
10. d. *Liberalis Domine large super omnes largitates, Dator omnium bonorum!* Intellectualiter intelligimus tuum gloriosum Corpus non esse culpabile nec injuriosum nec peccator in ulla re, imò esse innocens & patiens, virtuosum, nobilium, perfectius & gloriosius, quàm sint omnes creaturæ corporales.

11. *Gloriose DEUS!* In quantum mea anima vult memorare & intelligere & amare tuum Corpus gloriosum potens, & in quantum ipsa vult contemplando memorare & intelligere & amare tuam perfectam Potestatem & Sapientiam & Voluntatem, in tantum, *Domine*, recipit significationes, quas tua Deitas & Humanitas dant de amore, quem habent erga se invicem.

12. *Cælestis Domine!* Quia mea anima non potest sufficere ad memorandum & intelligendum & amandum totam nobilitatem tui pretiosi Corporis, nec ad memorandum & intelligendum omnes poenas & graves dolores, quos sustinuit pro nobis peccatoribus, nec suffi-

sufficiat ad percipiendum totam perfectionem, quæ est in tua Potestate & Sapientia & Voluntate, propterea nullatenus potest sufficere ad percipiendum magnam magnitudinem amoris, quem tua gloriosa Deitas habet erga tuum gloriosum Corpus.

13. e. *Rex Regum & Domine Dominorum!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus nostram animam non posse sufficere ad attingendum & sciendum quot sint palmi à terra usque ad cœlum, nec quantum homo peccator sit remotus ab amore sui Creatoris nec quantum homo justus sit propinquus gratiæ sui DEI: igitur, cum nostra anima non possit sufficere sensualiter nec intellectualiter ad istas res prædictas, quantò minùs potest sufficere ad habendum cognitionem de tota magnitudine amoris & conjunctionis, quæ est inter tuam divinam Naturam & tuam humanam Naturam?

14. Igitur, cum hoc ita sit, licet tota mea anima, *Domine*, habeat valde

28 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
de magnam voluntatem percipiendi &
cognoscendi magnum amorem, quem
tua divina Natura habet erga tuum Sanc-
tum Corpus pretiosum, tamen non po-
test tantum frui isto amore, quanta est
magnitudo ipsius, & hoc est, quia tua
Potestas potest plùs, quàm mea, & tua
Sapientia scit plùs, quàm mea, & tua
Voluntas amat plùs, quàm mea.

15. Unde benedictus sis, *Domine
DEUS*; Quia, si tota conjunctio &
propinquitas, quæ est inter omnes crea-
turas esset inter duas tantùm, & tota
remotio & contrarietas, quæ est inter om-
nes creaturas, esset in duabus substantiis
tantùm, adhuc non esset adeo magna,
sicut est sancta conjunctio & propin-
quitas, quæ est inter tuam Deitatem &
tuam Humanitatem: igitur, cum hoc ita
sit, quis est, qui posset arbitrari & cogita-
re magnum amorem, quem tua Deitas
habet erga tuum Corpus?

16. f. *Spiritualis Domine, plene gratia
& amore!* Non adeo mea anima cona-
tur memorare & intelligere & velle no-
biles

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXX. 29
biles qualitates Angelorum & aliarum
creaturarum, quòd possit memorare &
intelligere, quòd inter omnes sit tan-
ta perfectio & tantus valor, quantus est
in sola una qualitatum tuæ benedictæ
Humanitatis.

17. Igitur, quando mea anima, *Do-
mine*, contemplatur & cognoscit mul-
tò majorem nobilitatem habere quam-
libet qualitatum tuæ Humanitatis, quàm
omnes qualitates omnium aliarum crea-
turarum, tunc significatur ei magnus
amor, quem tua iusta Deitas habet
erga tuam Humanitatem, quæ est mul-
tò dignior amari, quàm omnes aliæ
creaturæ.

18. Unde benedictus sis, *Domine DE-
US JESU Christe*; quia sicut Anima &
Corpus & qualitates tuæ sanctæ huma-
næ Naturæ valent & habent excellen-
tiam & gloriam super omnia creata, ita
est valde dignum, quòd tua humana
natura plùs ametur, quàm omnes aliæ
creaturæ: igitur, cùm creaturæ sint tot
& adeo nobiles, quis posset memorare
&

& intelligere magnum amorem , quo tua humana Natura est amata à tua divina Natura ?

19. g. *Domine aeternae , gratiosae & placens omnibus creaturis !* Quando mea anima fruitur in sua memoria & intellectu & voluntate tua excellenti Unitate divina gloriosa & infinita , quæ est melior & nobilior & meliùs una , quàm ulla alia unitas, tunc significatur ei, quòd tua sancta Humanitas amet tuam Deitatem valde magno amore glorioso amoroso & mirabili.

20. Nam , quia gloriosa Anima tuæ sanctæ Humanitatis , *Domine* , perfectè memorat valde magna memoracione tuam Unitatem & memorat eam finè ulla oblivione, & perfectè intelligit ipsam finè ulla ignorantia , propterea habet adeo magnam & perfectam voluntatem in amando ipsam , quòd non sit ulla res creata , quæ posset sufficere ad sciendum & attingendum totam magnitudinem amoris , quem ipsa habet erga tuam Essentiam divinam.

21. Si anima tui servi, *Domine*, amat tuam divinam Substantiam plùs, quàm omnes res creatas, licèt non sciat quid illa sit in se ipsa, quàm magnus est amor, quem tua humana Natura habet erga tuam divinam Substantiam, cùm sciat quid tua divina Substantia gloriosa sit in se ipsa?

22. h. *Iuste Domine super omnes res, nobilis super omnes nobilitates!* Intellectualiter intelligimus multos fideles Christianos adeo amare per fidem tuam sanctam Trinitatem, quòd priùs sinerent omnia sua membra abscindi & dividi & comburi, quàm abnegarent ipsam: igitur, cùm tua benedicta Humanitas habeat cognitionem & scientiam de tua sancta Paternitate & Filiatione & Processione & in ea sit incarnata Persona Filii, quis est qui possèt æstimare magnum amorem, quem ipsa habet erga tuam sanctam Trinitatem pretiosam.

23. *Gloriose DEUS!* Quando perpendo & confidero magnam cognitionem, quam tua Humanitas habet de magna nobili-

nobilitate & bonitate, quæ est in tua Trinitate, & confidero, *Domine*, magnam conjunctionem & unionem, in qua ipsa est cum tua Deitate infinita, tunc, quò plus perpendo & confidero, eò plus significatur meæ animæ suus defectus & sua miseria in hoc, quòd non possit attingere nec contemplari totum amorem, quem tua Humanitas habet erga tuam Trinitatem, per magnam significationem, quam dat de se ipso iste magnus amor.

24. Quando memoro, *Domine*, magnum amorem, quem tua Humanitas habet erga tuam Deitatem, tunc significatur intellectui meæ animæ, quòd, si omnes Angeli & omnes animæ & omnes stellæ & omnia vegetabilia & animalia & metalla & omnes atomi & omnes partes, quæ fiunt ex materia corporali, amarent & considerarent & cogitarent, inter omnia non possent tantum amare nec tantum cogitare & percipere quantus est amor, quem tua sancta Humanitas habet erga tuam sanctam Trinitatem gratiosam.

25. i. *Sapiens Domine super omnem sapientiam, potens super omnem potestatem!* Intellectualiter intelligimus, quod tua gloriosa Anima memoret & intelligat & amet Infinitatem & Æternitatem & Potestatem & Sapientiam & Voluntatem & alias Qualitates tuæ divinæ Naturæ; & in quantum tua Deitas nobilitavit tuam Animam super omnes creaturas, in tantum nobilitavit ejus memoriam in memorando & intellectum in intelligendo & voluntatem in amando tuas divinas Qualitates.

26. Unde benedicta sit, *Domine*, tua sancta Humanitas, quæ adeo amat Qualitates divinæ Essentiæ gloriosæ; quia, sicut tua Anima est major in quantitate Virtutis, quàm sint omnes creaturæ in quantitate numeri & naturæ corporalis & intellectualis, ita est multò major, sinè omni comparatione, memoria & intelligentia & voluntas, quam ipsa habet in amando tuas Qualitates, quàm sint omnes res creatæ & omnes res, quæ sunt factæ à creaturis.

C

27. Nam,

27. Nam, sicut virtus tuæ Humanitatis, *Domine*, est major & melior, quàm sint omnes creaturæ, ita oportet, quòd ipsa sit major in amando Qualitates tuæ divinæ Essentiæ; quia, si talis non esset, significaretur, quòd in aliqua re essent creaturæ majoris quantitatis, quàm Virtus tuæ excellentis humanæ Naturæ.

28. k. *O Domine, à quo nihil est absconditum!* Intellectualiter intelligimus tuam Animam scire & cognoscere, quòd Tu eam creaveris de nihilo, & quòd à Te habeat nobilitatem & virtutem, quam habet in se, & quòd Tu sis Creator & Benefactor omnium creaturarum, & ipsam scire & cognoscere, quòd à Te sit omne bonum & à Te non veniat ullum malum nec ullus defectus, & quòd totus mundus amet & honoret & laudet Te & sit obligatus ad serviendum & obediendum Tibi.

29. Igitur, cum tua Anima, *Domine*, perfectè memoret & intelligat omnes prædictas res, significatur, quòd
sua

sua voluntas tantum amet tuam Deitatem, quantum memoria memorat & intellectus intelligit ipsam; &, si ita non esset, significaretur, quod voluntas ipsius non esset in quantitate æqualis memoriæ & intellectui, quod est impossibile.

30. Unde benedictæ sint, *Domine DEUS*, tua divina & tua humana Natura; quia, qui vult intelligere & considerare mirabilitatem super omnes mirabilitates & magnitudinem super omnes magnitudines, impleat suam memoriam & suum intellectum & suam voluntatem magno amore mirabili glorioso & virtuoso, qui est inter tuam beatam Humanitatem & tuam gratiosam Deitatem.

CAPUT CCLXXI.

*Quomodo humana Natura nostri Domini
JESU Christi amet se ipsam.*

I. a. **O** *DEUS sancte Sanctorum, Glo-
ria omnium gloriarum!* Quia tua
sanc-

36 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
sancta Humanitas, *Domine*, est compo-
sita ex tribus rebus, scilicet ex anima &
corpore & conjunctione animæ & cor-
poris, oportet humanum intellectum
considerare ipsam esse sex res scilicet for-
mam & materiam & compositionem sen-
suales & formam & materiam & compo-
sitionem intellectuales.

2. Intellectualiter intelligimus, *Do-
mine*, tuam gloriosam Humanitatem
esse tuam Substantiam & propterea con-
stituere unum numerum, & quia huma-
na substantia dividitur in tres res, scili-
cet in animam & corpus & spiritum, qui
exit de ambobus, propterea oportet in-
telligere tres res, & istas tres res esse
in humana substantia & ipsam esse in
eis, & istam substantiam & suas tres res
habere sex res scilicet materiam & for-
mam & compositionem sensuales & ma-
teriam & formam & compositionem in-
tellec-tuales: unde istæ sex res sunt in
una & in tribus & una & tres sunt in
istis sex.

3. Sed, licet numerus sensualiter fi-

gu-

guretur in decem rebus, *Domine*, tamen non transit ad decem res, sed solum ad novem; & hoc est, quia una est in tribus & in sex, & tres sunt in una & in sex, & sex sunt in una & in tribus; & quia intellectus veriùs computat, quàm verbum, propterea recipimus numerum, quem intellectus intelligit & evitamus numerum sensualem verbi; sed, quia verbum numerat usque ad decem, ideo decem modis inquiremus amorem, quem Tu habes erga Te ipsum, & hanc inquisitionem faciemus cum tribus rebus, scilicet cum memoria & intellectu & voluntate.

4. b. *Juste Domine in omnibus rebus, vere in omnibus veritatibus!* Primus modus est, quomodo Tu ames Unitatem tuæ humanæ Substantiæ gloriosæ: unde intellectualiter intelligimus, quòd Tu scias tuam humanam Substantiam esse unitam cum Deitate, & quòd manifestè videas & cognoscas tuam Unitatem valere plùs, quàm omnes creaturas.

5. Igitur, in quantum tua cognitio,

Do-

Domine, est magna in cognoscendo nobilitatem tuæ Unitatis, in tantum est magna memoria, quam tua anima habet in memorando magnitudinem nobilitatis ipsius tuæ Unitatis: igitur, cum hoc ita sit, voluntas tuæ Animæ debet tantum amare Unitatem tuæ Humanitatis, quantum memoria eam memorat & intellectus eam intelligit: igitur, cum tua humana Unitas à Te melius memoretur & intelligatur & ametur, quàm nos possimus memorare & intelligere & amare, propterea oportet nos affirmare tuam Humanitatem, amare multò plùs, sinè omni comparatione, se ipsam, quàm nos possimus eâ frui memorando & intelligendo & volendo.

6. *Gloriose DEUS!* Quando memoro, quàm multæ sint substantiæ & accidentia quæ sunt in creaturis ratione individuorum, quæ sunt multa, & considero, *Domine*, quòd omnes substantiæ creatæ & omnia accidentia non valeant tantum, quantum sola tua substantia humana, tunc invenio comprehensam

&

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXI. 39
& finitam meam memoriam & meum intellectum in hoc, quòd mea anima non possit memorare nec intelligere totam magnitudinem amoris, quem tua Substantia humana habet erga se ipsam.

7. c. *Domine, cui nihil potest latere!*
Secundus modus est, quomodo tua Anima amet se ipsam: unde dicimus, quòd tua Anima sit Substantia intellectualis simplex in comparatione substantiæ corporalis; &, quia ipsa scit & potest memorare & intelligere & amare se ipsam in sua totalitate, & scit se esse meliorem in sua memoria & intellectu & voluntate, quàm omnes creaturas, significatur nostro intellectui magnus amor, quem habet erga se ipsam.

8. Igitur, cùm hoc ita sit, *Domine*, per hoc significatur nostro intellectui, quòd amor tuæ Animæ sit adeo magnus, sicut est sua memoria & sua intelligentia, quæ sunt adeo magnæ, quòd voluntati non sit necessarium, quòd sit major ipsis; quia, si talis esset, sua me-

40 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
memoria & intelligentia essent in defectu, & hoc est impossibile, sicut est possibile nostræ voluntati, quòd sit major, quàm memoria & intelligentia per defectum earum.

9. Tua Anima, *Domine*, memorat & intelligit potestatem & sapientiam & dilectionem & justitiam & misericordiam & gloriam & honorationem, quas ipsa habet in se, esse majores & meliores, quàm sint omnes virtutes & nobilitates & honorationes, quæ sunt in aliis creaturis: igitur sua voluntas adeo amat *esse* ipsius, quòd non sit cor potens cogitare nec lingua dicere nec aures audire quantum illud amet.

10. d. *Domine vere DEUS, qui creas aliquid ex nihilo & es potens super omnes potestates!* Tertius modus amoris est, quomodo tua sancta Anima amet tuum sanctum Corpus gloriosum: unde intellectualiter intelligimus, quòd, sicut tua gloriosa Anima habet magnam virtutem in memorando & intelligendo tuum Corpus, ita habeat magnam virtutem in aman-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXI. 41
mando illud : igitur , quia tua Anima
memorat & intelligit sanctam Personam
Filii esse incarnatam in tuo Corpore , &
tuum Corpus moriendo recreasse totum
mundum , & sanctam Divinitatem rece-
pisse plus honorationis ab ipso , quod
fuit mortuum ad honorandum eam , quàm
ab omnibus aliis creaturis , per hoc tua
Anima memorat & intelligit tuum Cor-
pus , in adeo magna bonitate & adeo
amat illud , quòd nulla creatura possit
hoc æstimare & percipere.

II. Unde benedicta sit , *Domine DE-*
US , tua sancta Anima virtuosa ; quia,
sicut sua memoria est majoris virtutis
in memorando & suus intellectus in in-
telligendo , quàm sint omnes creaturæ ,
ita est majoris virtutis in amando tu-
um Corpus , quàm sit omnis quantitas
in numero & in magnitudine , quæ est
in aliis creaturis : igitur , sicut sancta
puritas & sanctitas & innocentia & glo-
ria & benedictio tui Corporis est ma-
jor & melior , quàm sit omne bonum &
omnis magnitudo omnium aliarum crea-
tu-

42 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
turarum, ita tuum sanctum Corpus gloriosum est dignum amari super omnes sanctas creaturas.

12. Igitur, si tuum Corpus, *Domine*, non tantum amaretur à tua Anima, quantum ipsa potest illud amare & quantum ipsum est dignum amari ratione suæ magnæ pulchritudinis & splendoris & sanctitatis & gloriæ, tua Anima & tuum Corpus essent in defectu, & hoc est impossibile, quia in Te non potest esse ullus defectus nec intellectualiter nec sensualiter.

13. c. *Gloriose Domine super omnes glorias, alte super omnes altitudines!* Quartus modus amoris est, quomodo tua Anima amet conjunctionem, quæ est inter ipsam & Corpus, ut ambæ substantiæ sint una humana substantia: unde dicimus, quòd intellectualiter intelligamus tuam sanctam Animam memorare & intelligere conjunctionem, quæ est inter eam & Corpus, esse fortiorem & intimiorem & firmiorem & puriorem omnibus aliis conjunctionibus creatis; quia,
si

si omnes concordantiæ & convenientiæ & conjunctiones, quæ sunt in omnibus creaturis essent inter duas substantias, non constituerent unam adeo magnam & nobilem, sicut est conjunctio, quæ est inter tuam Animam & tuum Corpus.

14. Unde, cum tua Anima, *Domine*, memoret & intelligat excellentem & mirabilem conjunctionem, quæ est inter se & suum Corpus, per hoc significatur humano intellectui, quod amor, quem tua Anima habet erga illam conjunctionem, sit valde magnus & valde mirabilis, & per hanc magnitudinem & mirabilitatem significatur nostræ memoriæ, quod non habeat potestatem memorandi, & nostro intellectui, quod non habeat potestatem intelligendi magnum amorem, quem tua Anima habet memorando & intelligendo & amando conjunctionem, quæ est inter ipsam & Corpus.

15. Unde, sicut significatur nostro intellectui, quod tua Anima, *Domine*, amet

44 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
amet conjunctionem, quam habet cum Corpore plus, quàm sit omnis alius amor, qui est in creaturis, ita significatur ipsi, quòd disjunctio tuæ Animæ à Corpore in die, qua tuum Corpus fuit crucifixum & mortuum fuerit tuæ Animæ major pœna intellectualis, quàm sit omnis pœna intellectualis & sensualis, quæ est in omnibus aliis creaturis, & pœna, quam sustinuit tuum Corpus fuerit major pœna sensualis, quàm sit omnis alia pœna aliarum creaturarum, quia illa pœna fuit adeo magna sicut est magnus amor, qui est inter Corpus & Animam, quam pœnam oportebat esse magnam, eò quòd recreabat multas creaturas à magna culpa.

16. f. *O Domine, qui es placitum meorum placitorum & amor meorum inamorationum!* Quintus modus amoris est, quomodo tua Anima amet suammet materiam: unde intellectualiter intelligimus tuam Animam memorare & intelligere materiam suæ memoriæ & sui intellectus & suæ voluntatis esse nobi-

lio-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXI. 45
liorem & meliorem omnibus aliis crea-
turis.

17. Quando tua Anima, *Domine*, memorat & intelligit se nullam rem oblivisci nec ignorare, & memorat & intelligit nullam animam nec omnes alias creaturas memorare & intelligere & amare tantum, quantum ipsa, & memorat & intelligit se esse unitam cum Divina Natura, tunc, quantum ipsa hoc memorat & intelligit, tantum amat materiam, secundum quam est magna sua memoria in memorando & suus intellectus in intelligendo.

18. Unde benedicta sit tua gloriosa Anima, *Domine DEUS JESU Christe*; quia, si Anima tui servi tantum amat materiam sui corporis, quæ est corrupta per peccatum & per corruptionem formæ, quantò plùs tua Anima amat suammet materiam? &, ù mea anima amat suammet materiam plùs, quàm materiam corporis, licèt non memoret nec intelligat illam in se ipsa, sicut memorat & intelligit istam, quis est, qui pos-

46 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
posset æstimare amorem, quem tua Anima habet erga suammet materiam, cujus nullam oblivionem nec ignorantiam habet?

19. g. *Firme Domine super omnes firmitates!* Sextus modus amoris est, quomodo tua Anima amet suammet formam: unde intellectualiter intelligimus tuam gratiosam Animam memorare & intelligere suam formam esse nobiliorem & pulchriorem & meliorem & honoratiorem formam, quæ sit, & omnes alias formas creatas non habere inter omnes tantam virtutem, quantam habet ipsa.

20. *JESU Christe Domine!* In quantum est pulchra magnitudo & honoratio & alta excellens bonitas formæ tuæ Animæ, in tantum ipsa eam memorat & intelligit, & in quantum tua Anima eam memorat & intellegit, in tantum eam amat: igitur, cùm hoc ita sit, quis est, qui posset æstimare magnum amorem, quo tua Anima amat suammet formam? igitur, cùm forma tuæ

Ani-

Animæ, *Domine*, sit adeo amata à tua Anima & sit adeo pulchra & nobilis & bona, quando erit dies, in qua anima tui servi videbit formam tuæ gloriosæ Animæ?

21. Adeo alta & excellens & nobilis & pulchra & gloriosa est, *Domine*, forma tuæ Animæ & adeo est amata & honorata, quòd, sicut pulchritudo & bonitas formæ tui Corporis erit occasio glorificationis omnium sensualitatum hominum justorum, quando sensualitates eorum erunt in gloria, ita forma tuæ Animæ per suam magnam virtutem & nobilitatem & pulchritudinem est omnibus animabus Sanctorum paradisi & omnibus Angelis occasio, ut videndo eam, habeant ab ipsa gloriam & benedictionem, per quam habeant exaltationem & gratiam ad memorandum & intelligendum & amandum tuam excellentem Naturam divi-
nam.

22. h. *Domine une in Trinitate, perfecte in omnibus tuis Qualitatibus! Sep-
ti-*

48 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
simus modus est, quomodo tua gloriosa Anima amet conjunctionem, quæ est inter suam materiam & suam formam: unde intellectualiter intelligimus, quòd nostra anima memorando & intelligendo & amando nobilitatem tuæ Animæ memoret & intelligat & amet tuam Animam amare conjunctionem & naturam & proprietatem, quæ est inter suam materiam & suam formam.

23. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*, quia tua Anima memorat & scit multò nobiliorem & meliorem & concordantiorē & intimiorē esse conjunctionem, quæ est inter suam materiam & suam formam, quàm sit omnis virtus, quæ est in omnibus aliis creaturis, & in quantum tua Anima hoc memorat & intelligit, in tantum est magnus amor, quem habet in amando istam excellentem conjunctionem.

24. Igitur, cum mea anima, *Domine*, amet valde magno amore conjunctionem suæ materiæ & suæ formæ, licet non possit eam memorare nec intelligere

re

re in se ipsa, quantò plùs tua Anima amat conjunctionem suæ materiæ & suæ formæ? quia, si mea anima amat valde magno amore id, quod non memorat, & quod ignorat in se ipsa, quantò plùs tua anima amat id, quod memorat & intelligit in se ipsa?

25. i. *Virtuose Domine super omnem virtutem, nobilis super omnem honorationem!* *Octavus* modus est, quomodo tua gloriosa Anima amet materiam tui gloriosi Corporis: unde dicimus, quòd cùm materia tui gloriosi Corporis valeat multò plùs, sinè omni comparatione, quàm omnis materia sensualis & intellectua-
lis omnium aliarum creaturarum, & tua Anima hoc memoret & intelligat, per hoc significatur nostro intellectui esse valde magnum amorem, quem tua Anima habet erga materiam sui Corporis.

26. *IESU Christe Domine! Nonus* modus est, quomodo tua amorosa Anima amet valde magno amore formam tui Corporis; quia in hoc, quòd tua Anima consideret illam formam melio-

D

rem

50 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
rem & pulchriorem & nobiliorem
omnibus aliis formis corporalibus, est
amor ita magnus sicut est virtus tuæ
Animæ & virtus tuæ formæ corpo-
ralis: igitur, cùm ista virtus sit adeo
magna, quis est, qui hunc amorem
posset æstimare?

27. *Decimus* modus est, *Domine*, quo-
modo tua Anima amet conjunctionem, quæ
est inter materiam & formam tui Cor-
poris: unde, cùm tua Anima consideret
multò plus valere, sinè omni compara-
tione, conjunctionem, quæ est inter ma-
teriam & formam tui Corporis, quàm
omnes alias conjunctiones creatas, adeo
amat hanc conjunctionem, quòd non
sit cor hominis potens cogitare nec ima-
ginari, nec lingua potens dicere, nec o-
culi videre, nec aures audire adeo mag-
num amorem.

28. k. *Liberalis Domine super omnes lar-
gitates, gratia omnium gratiarum!* In
quantum opus artificis est bonum & pul-
chrum & fructuosum, in tantum sig-
nificat, quòd artifex debeat amari prop-
ter

ter pulchritudinem & bonitatem sui operis : igitur , cùm hoc ita sit , navis , quæ est valde pulchra & bona , dat majorem significationem de bonitate artificis , quàm dolium , & firmamentum & elementa & res compositæ ex eis dant majorem significationem de Bonitate sui Creatoris , quàm navis de bonitate artificis , qui eam construxit.

29. Igitur , cùm per decem rationes prædictas in quantum potuimus , *Domine* , receperimus significationem magni amoris , quem tua sancta Humanitas habet erga se ipsam , propterea adoramus & invocamus & cotemplamur ex omnibus nostris viribus istum magnum amorem , & benedicta sit tua Deitas , quæ adeo nobiliter amat & adeo nobilem & magnum amorem creavit in tua Humanitate , qui , in quantum est in se magnus , in tantum dat significationem de nobilitate sui Creatoris.

30. Unde Benedictus sis , *Domine DEUS* ; quia , si tua sancta Deitas non esset unita cum Humanitate , tua Humanitas

52 *B. Raym. Lulli Lib. Comtempl. Vol III.*
nitas non haberet adeo magnam occa-
sionem amandi se ipsam, quantam ha-
bet; & , si eam non haberet, Tu non
creasses adeo magnum amorem sicut cre-
asti: & benedicta sit, *Domine*, tua sanc-
ta Humanitas gloriosa; quia, sicut ha-
bet majorem magnitudinem & virtutem
in se ipsa, quàm sit omnis magnitudo
& virtus, quæ est in aliis creaturis,
ita habet majorem virtutem & potes-
tatem dandi significationes, per quas
significetur nobilitas & magnitudo tuæ
Deitatis, quàm habeant omnes aliæ
creaturæ, & hoc est, quia ipsa sola est
creatura unita cum tua gloriosa Essentia
divina.

CAPUT CCLXXII.

*Quomodo noster Dominus JESUS Christus
amet Angelos & Angeli
ament ipsam.*

I. a. **O** JESU Christe alte & magne
& mirabilis, cui detur omnis
gloria & omnis honor! Quia Tu, *Domine*,
ne,

ne, es in duabus naturis, scilicet in Deitate & Humanitate, amas Angelos duobus modis, quoniam uno modo amat eos tua Deitas & alio modo tua Humanitas; &, quia Tu amas eos his duobus modis, ipsi amant Te duobus modis, quoniam uno modo amant tuam Deitatem & alio modo tuam Humanitatem.

2. Igitur, cùm hoc ita sit, *Domine*, oportet, quòd nos ad tuam gloriam & honorem tractemus de amore prædicto *quatuor* modis, quorum *primus* est de amore, quo tua excellens Deitas amat Angelos, *secundus* de amore, quo tua sancta Humanitas amat ipsos, *tertius* de amore, quo beati Angeli amant tuam perfectam Deitatem, & *quartus* de amore, quo ipsi amant tuam gratiosam Humanitatem.

3. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia sicut homo indiget sensibus sensualibus, quando inquirit res sensuales, ita indiget tribus virtutibus animæ, quando vult inquirere amorem, qui est
inter

54 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
inter Te & Angelos, & in quantum anima contemplatur in isto amore & conatur ipsum memorare & intelligere & amare, in tantum ipse formatur & demonstratur intellectualiter suo intellectui.

4. b. *Gloriose Domine, pro quo mei oculi sunt in fletu & meum cor in amore!*
Primus modus amoris est, quomodo tua excellens Deitas amet Angelos; unde dicimus, quòd intellectualiter intelligamus Angelos esse tres res scilicet materiam & formam & conjunctionem intellectuales; & quando anima hominis contemplatur in tua perfecta Voluntate & memorat & intelligit & amat Angelos & eorum bonitatem & innocentiam & simplicem naturam incorruptibilem, tunc significatur ei amor, quem tua Deitas habet erga ipsos Angelos.

5. Nam, quando anima, *Domine*, memorando & intelligendo & amando recipit significationes tuarum Qualitatum & significationes qualitatum Angelorum, tunc percipit magnum amorem,

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXII. 55
rem, quem Tu habes erga Angelos;
quia, in quantum ipsa memorat & in-
telligit & amat significationes tuarum di-
vinarum Qualitatum & qualitatum crea-
turarum, in tantum suus intellectus
percipit & cognoscit magnum amorem,
quem tua Deitas habet erga suas crea-
turas.

6. Sed, quia tua Deitas, *Domine*,
amat plùs, quàm mea anima possit me-
morare & intelligere & velle, & An-
geli valent plùs & sunt nobiliores crea-
turæ, quàm ipsa possit percipere, prop-
terea necessarió oportet, quòd tuus ser-
vus confiteatur & fateatur multò ma-
jorem esse amorem, quem Tu habes er-
ga Angelos, quàm sint significationes
hujus amoris, quas sua anima potest
recipere.

7. c. *Creator Domine cæli & terræ &*
omnium rerum! Quando mea anima me-
morat & intelligit & amat tuam ius-
tam Voluntatem, & memorat & in-
telligit memoriam, quam Angeli ha-
bent de tua nobilitate & de gratia &
bene-

benedictione , quam receperunt à tua divina Essentia, tunc significatur ei magnus Amor , quem Tu habes erga memoriam , quam Angeli habent de tua Deitate memorando Te & gratiam, quam à Te receperunt.

8. Et , sicut tua sancta Deitas , *Domine* , amat angelicam memoriam , quæ Te memorat , ita amat angelicum intellectum , qui intelligit magnam bonitatem , quæ est in Te & magnam gratiam , quam Angeli receperunt & recipiunt à Te ; quia , sicut est naturale bonitati intellectus angelici intelligere Te & gratiam , quam recipiunt à Te , ita & adhuc multò melius est naturale tuæ justæ Voluntati amare omnes illos , qui intelligunt Te & bona , quæ recipiunt à Te.

9. *Gloriose DEUS!* Sicut tua amorosa Voluntas amat memoriam & intellectum Angelorum , ita , *Domine* , significatur humano intellectui , quòd ipsa amet voluntatem eorum , quia per hoc , quòd voluntas ipsorum amet tuam

am

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXII. 57
am Deitatem & amet quidquid vult tua
Voluntas & amet totam gratiam & be-
nedictionem, quam recipiunt à Te, & sit
tota in amando & laudando & honoran-
do & benedicendo tuam Voluntatem & in
serviando ei, est valde magna ratio, quòd
tua Voluntas eos amet.

10. d. *O Domine DEUS, in quo nul-
lus defectus potest capi!* Sensualiter fen-
timus & intellectualiter intelligimus
omnem artificem amare suum opus: igitur,
cùm Angeli sint tuæ creaturæ, sig-
nificatur, quòd tua sancta Deitas habe-
at valde magnum amorem erga ipsos;
& si homo, qui est res corrupta per
peccatum, multum amat suum opus,
quod est corruptibile, quantò plùs
tua sancta Voluntas gloriosa amat An-
gelos, qui sunt de natura simplici &
incorruptibili?

11. Intellectualiter intelligimus, *Do-
mine*, quòd à bona memoria & à bo-
no intellectu procedat bona voluntas &
à bona voluntate procedant bona ope-
ra: igitur per hoc, quòd Angeli habe-
ant

ant adeo bonam memoriam & intellectum & voluntatem significatur, quòd sua opera sint bona: igitur in tua perfecta Voluntate & in operibus Angelorum, quæ sunt valde bona, significatur magnus amor, quem tua Deitas habet erga ipsos.

12. *Singularis Domine!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus bonum amicum amare omnia bona sui amati, quia naturale est amori amare omne bonum illius, quem amat: igitur, cum tua Deitas amet Angelos valde magno amore, per hoc significatur, quòd ipsa amet omnes gratias & omnia bona & placita & beatitudines, quas Angeli possident in cælesti gloria: igitur, cum gloria ipsorum sint tot & adeo magnæ & durabiles & ipsi à Te amentur in omnibus eis, quis est, qui posset æstimare magnum amorem, quem tua Deitas habet erga gloriosos Angelos?

13. c. *Virtuose Domine super omnes virtutes, gratiose super omnes gratias! Se-*

cur-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXII. 59
cundus modus amoris est, quomodo tua gloriosa Humanitas amet Angelos: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus individua habere majorem amorem erga se invicem, quando sunt similia in specie, quàm erga alia individua ab eis diversa in specie: igitur, cùm hoc ita sit, significatur, quòd tua gloriosa Anima habeat valde magnum amorem erga Angelos sibi similes in natura intellectuali.

14. Sicut totum mare est aqua, & totus calor, qui est in igne, est ignis, ita, *Domine*, tota tua Anima est amor, quia adeo est naturata in amore, ratione unionis, quam habet cum divina Natura, quòd tota sit amor amans omnes res amatas à Divina Natura: igitur, cùm Angeli sint adeo amati à tua divina Voluntate, quis est, qui posset æstimare magnum amorem, quem tua benedicta Anima habet erga Angelos?

15. In quantum est magnus amor, quem tua Anima, *Domine*, habet erga Ange-

Angelos, in tantum dat significationem de magno amore sui Creatoris: igitur, cum Lex Christianorum attribuat creaturæ multò majus *esse*, quàm ulla alia credentia, per hoc significatur, quòd multò majorem nobilitatem attribuant Creatori Christiani, quàm ulli aliarum credentiarum, & propterea sit digna majori præmio Fides Christianorum, quàm ulla alia credentia.

16. f. *Singularis Domine sinè pari & sinè socio!* Intellectualiter intelligimus, quòd nostra anima memoret & intelligat tuam gloriosam animam memorare & intelligere quidquid Angeli memorant & intelligunt & amant: igitur, cum tot sint Angeli & tot res memorent & intelligant & ament & in omnibus rebus, quas memorant & intelligunt & amant, habeant bonam memoriam & intellectum & voluntatem, propterea benedicta voluntas tuæ Humanitatis amat Angelos in omni, quod tua memoria eos memorat & tuus intellectus eos intelligit.

17. Igi-

17. Igitur, cum memoria & intellectus & voluntas tuæ gloriosæ Animæ, *Domine*, habeant in se perfectionem, & Angeli habeant perfectionem & complementum in sua memoria & intellectu & voluntate, quis est, qui posset æstimare & cogitare & percipere magnum amorem, quem tua gloriosa Anima habet erga Angelos?

18. *Pie Domine!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus, quòd injuriosa memoria & intellectus & voluntas in homine peccatore sint causa magni amoris injuriosi, quia multi homines amant valde magno amore multas res, quas injuriosè memorant & intelligunt & volunt: igitur cum hoc ita sit, quis est, qui posset æstimare & comparare magnum amorem, quem tua Anima habet erga Angelos, quos justè memorat & intelligit & vult?

19. g. *O Domine, qui es meum solatium & mea vita!* Intellectualiter intelligimus Angelos ratione perfectionis suæ memoriæ & intellectus & voluntatis esse perfectos

fectos in omnibus suis operibus, & propterea die & nocte sine intermissione cantare, & dicere ad laudem & gloriam tuæ Sanctæ Trinitatis *Sanctus Sanctus Sanctus*: igitur, cum tua Anima, *Domine*, hoc memoret & intelligat, & memoret & intelligat memoriam & intellectam & voluntatem Angelorum esse totaliter in dando gloriam & laudem tuæ sanctæ Trinitati, per hoc significatur nostro intellectui, quod Angeli valde ferventer amentur à tua gloriosa Anima, quæ amat omnes illos, qui amant & laudant tuam virtuosam Deitatem.

20. *Gloriose Domine!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus, quod natura amoris sit amare opera amati: igitur, cum tua Anima sit adeo unita & conjuncta cum Deitate & sciat Angelos esse creaturas ipsius & amare ipsam & amari ab ipsa, tua Anima amat Angelos valde magno & mirabili amore.

21. *JESU Christe Domine!* Intellectualiter

tualiter intelligimus gloriam, quam habent Angeli, esse valde magnam & valde mirabilem, & totam ipsam amari à tua iusta Anima, quæ memorat & intelligit & amat totam beatitudinem & gloriam & omnia bona, quæ ipsi recipiunt à tua gloriosa Essentia divina: igitur, benedicta sit tua sancta Anima, quæ habet adeo magnam perfectionem in amando Angelos, qui sunt servi tuæ Dietatis & tuæ sanctificatæ Humanitatis.

22. h. *Misericors Domine, memorator omnium amantium Te!* Tertius modus amoris est, quomodo Angeli ament tuam divinam Naturam: unde dicimus, quòd intellectualiter intelligamus Angelos valdè perfectè & gloriosè memorare & intelligere tuam simplicem Unitatem & Trinitatem & omnes tuas gloriosas Qualitates, & in quantum est magnum & mirabile suum memorare & intelligere, in tantum esse magnum suum velle in amando in Te ea, quæ memorant & intelligunt.

23. Sensualiter sentimus & intellectuali-

64 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tualiter intelligimus, *Domine*, res sensuales esse hominibus impedimentum in amando res intellectuales, & propterea non posse tantum amare res intellectuales, quantum eas amarent, si res sensuales eos non impedirent: igitur, cum homo valde ferventer amet aliquas res intellectuales vel sensuales, licet habeat impedimentum in suo amore, quanto plus Angeli amant Te, cum ipsi non habeant ullum impedimentum in suo amore ab ulla re sensuali nec intellectuali?

24. Naturale est amori, *Domine*, quod, quo plus amans continuat memorando & intelligendo & volendo id, quod amat, eo plus augeatur & eo ferventior sit: igitur; cum Angeli sine ulla intermissione memorent & intelligant & velint tuam sanctam Deitatem, ex quo fuerunt creati usque modo, quis est, qui posset aestimare magnum amorem, quem ipsi habent erga illam?

25. i. *O Sancta Virtus super omnes virtutes excellens & virtuosa! Quartus modus amoris est, Domine, quomodo Angeli*

geli ament tuam sanctam Humanitatem: unde dicimus, quòd memorando & intelligendo & volendo percipiamus sanctos Angelos amorosos amare tuam amabilem Humanitatem duobus modis, quorum *unus* est, quando amant tuam Animam, quæ est eis similis in natura intellectuali; & *alius*, quando amant tuum sanctum Corpus benedictum, quod recreavit humanam speciem.

26. *JESU Christe Domine!* Quando sancti Angeli memorant, quòd tua Anima memoret & intelligat & amet, quidquid amat tua Deitas, & memorant & intelligunt, quòd tua Anima in hoc concordet cum ipsis, & quando memorant & intelligunt, quòd tua Anima sit eis similis in natura, & memorant & intelligunt, quòd ipsa sit unita cum divina Effentia, tunc exit adeo magnus amor à sua memoria & intellectu in amando tuam Animam, quòd tuus servus non sufficiat ad scribendum nec ad nominandum nec ad cogitandum magnam magnitudinem illius amoris. E 27. Dum

27. Dum Angeli, *Domine*, isto modo amant tuam sanctam Animam, tunc memorant & intelligunt tuum gloriosum Corpus unitum cum Deitate per Incarnationem divini Filii gloriosi, quod Corpus memorant & intelligunt sua gravi morte angustiosa recreasse totum mundum, & per hoc cognoscunt, quod, sicut multò plus valet memoria tuæ Animæ, quàm omnes aliæ memoriæ, & multò plus valet intellectus ipsius, quàm omnes alii intellectus, & multò plus valet voluntas ipsius, quàm omnes aliæ voluntates creaturarum, ita multò plus valeat tuum gloriosum Corpus, quàm omnes aliæ res corporales: igitur, quando Angeli, *Domine*, ita memorant & intelligunt tuum sanctum Corpus pretiosum, adeo ipsum amant, quod ad æstimandum magnitudinem sui Amoris non sufficiat tota mea potestas nec omnes meæ vires.

28. k. *O Domine DEUS, ad quem recurrimus in nostris pressuris & necessitatibus! Sensualiter sentimus, quod in hac præ-*

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXII. 67
præsenti vita habeamus impedimentum
in amando tuam Deitatem & tuam Hu-
manitatem secundum respectum magni
amoris, quo Angeli eas amant: igitur,
cum animæ sanctorum hominum, qui
transierunt ex hac vita, Te ament sicut
Angeli Te amant, quare sancti Religio-
si & alii homines justii pavent mortem?
& quare non amant mori ad laudandum
Te apud infideles, quoniam per talem
mortem poterunt Te plus amare in alio
sæculo, quàm in isto?

29. *Gloriose DEUS!* In quantum ho-
mo plus amat bona cœlestia, quàm ter-
rena, in tantum plus ac ferventiùs amat,
quia natura amoris est crescere plus per a-
mare res meliores & nobiliores, quàm per
amare res defectuosas & vitiosas: igitur,
cum hoc ita sit, *Domine*, in quantum
homo plus amat aliud sæculum, quàm
istud, in tantum est similior Angelis in
amando, secundum quod ipsi amant; &
propterea beati sunt homines Religiosi &
Eremitæ & omnes alii homines justii,
qui præ magno amore, quem habent erga
aliud

68 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
aliud sæculum, contemnunt vanitates hu-
jus mundi.

30. *Vere Domine!* Quando mea ani-
ma considerat magnum amorem, quem
Angeli habent erga tuam Deitatem &
erga tuam Humanitatem, desiderat esse
in aliquo loco deserto, in quo cunctis
diebus hujus vitæ contemplando memo-
ret & intelligat & amet altitudines &
honorationes & perfectiones tuæ excel-
lentis Deitatis & tuæ sanctæ Human-
tatis; sed, quando mea anima memo-
rat & intelligit, quòd Angeli, licèt a-
ment Te & contemplantur in Te, ta-
men tractent cum hominibus peccato-
ribus & infidelibus ut eos inducant ad
tuum servitium & ad tuam laudem, tunc
memorat & intelligit infideles errantes
& incredulos, & amat & desiderat, quòd
meum corpus pro tuo amore vincatur
& superetur angustiosa morte recepta ad
honorandum Te in præsentia ipsorum
infidelium, qui non amant tuum Amo-
rem divinum.

*Quomodo noster Dominus DEUS amet
homines.*

I. a. **D** EUS, cui dentur & attribuan-
tur omnes honorationes & om-
nes honores! Tibi, Domine, sit gloria
& laus omni tempore; quia, qui vult
inquirere magnum amorem, quem Tu
habes erga nos, oportet, quòd eum
inquirat in significationibus sex quali-
tatum, quarum tres sunt in tua divi-
na Essentia gloriosa, scilicet Voluntas
& Justitia & Misericordia, & alia tres
sunt in nobis, scilicet memoria & intel-
lectus & voluntas.

2. Et, quando homo, Domine, or-
dinaverit inquirere amorem, quem
Tu habes erga nos, per significationes sex
prædictarum qualitatum, oportet, quòd
faciat inquisitionem in novem rebus, quæ
sunt in tua Sancta Deitate, & sunt
Unitas, Trinitas, Infinitas, Aternitas,
Potestas, Sapientia, Veritas, Humilitas,
& Perfectio.

3. Un-

3. Unde benedictus sis , *Domine DEUS* , quia per istam artem & per istud modum possumus invenire magnum amorem , quem Tu habes erga nos ; sed , quia nostra memoria & intellectus & voluntas non possunt recipere omnes significationes , quas tuæ qualitates dant de ipso , oportet nostrum intellectum affirmare & fateri ipsum esse multò majorem , sinè omni comparatione , quàm percipiatur à nobis , eò quòd sit adeo magnus , quòd non possit capi in nostra anima , ut in sua totalitate memoretur & intelligatur & ametur ab ipsa.

4. b. *Domine Principiator & Factor omnium bonorum ! Primus* modus est , quando tractamus de amore , quem habes erga nos per significationes tuæ sanctæ *Unitatis* : unde dicimus , quòd , quando nostra anima contemplatur in tua Unitate , memoret & intelligat in ea tuam amorosam Voluntatem & tuam Justitiam & tuam dulcem Misericordiam ; & , dum ipsa ita contemplatur in tua Unitate , tunc memorat , quòd huma-

no

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIII. 71
no intellectui significetur magnus amor,
quem Tu habes erga nos.

5. Nam, sicut per totam tuam sanc-
tam Unitatem, *Domine*, sunt tua Vo-
luntas & Justitia & Misericordia, ita
tua Unitas est per totam tuam Volun-
tatem & Justitiam & Misericordiam: igi-
tur, cum hoc ita sit, secundum quod
est magna tua Unitas, est magna tua Jus-
titia in amando nos, secundum quod
dignum est tuam Deitatem habere mag-
num amorem; &, secundum quod est
nobis necessarium multum amari à tua
Voluntate, est magna tua Voluntas in
amando, quod tua Deitas habeat Mi-
sericordiam erga nos.

6. Igitur, cum hoc ita sit, noster
intellectus videt intellectualiter magnum
amorem, quem Tu, *Domine*, habes er-
ga nos in magna magnitudine tuæ Uni-
tatis & tuæ Justitiæ & tuæ Misericor-
diæ: igitur, cum noster intellectus in-
telligat Te infinitum in Unitate & in
Justitia & in Misericordia, quis est, qui
posset aestimare gratiam & amorem, qui
nos-

72 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
nostro intellectui significatur in tua sancta
Unitate gloriosa ?

7. c. *O JESU Christe Domine , qui na-
tus es de Virgine gloriosa ! Secundus mo-
dus est , quando tractamus de amore ,
quem habes erga nos per significationes ,
quas recipimus à tua gloriosa Trinita-
te : unde dicimus , quòd , quando nos-
tra anima memorando & intelligendo
& volendo contemplatur in tua sancta
Trinitate , memoret & intelligat quam-
libet tuarum Personarum habere Vo-
luntatem & Justitiam & Misericordiam
erga nos æqualiter sinè ulla majorita-
te vel minoritate ex parte unius vel
alterius.*

8. Vnde , cùm Voluntas & Justitia
& Misericordia , *Domine* , sint æquali-
ter in unaquaque tuarum trium Perso-
narum , per hoc significatur nostro in-
tellectui tuam Voluntatem velle , quòd
nos amemur à qualibet earum secundùm
respectum perfectionis , quam quælibet
habet in Voluntate & Justitia & Mise-
ricordia : igitur : cùm hoc ita manifes-
tè

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIII. 73
tè videatur à nostro intellectu, quis est,
qui posset æstimare magnum amorem,
quem Tu habes erga nos?

9. Sed, quia nos, *Domine*, sumus
res finitæ & habentes principium, prop-
terea noster amor est finitus, & ideo,
quantum ad respectum amoris, quo a-
mamur à Te, secundum quod meremur
per nosmet ipsos, possumus æstimare
& comprehendere tuum amorem; sed
amorem, quem Tu habes erga nos se-
cundum respectum tuæ nobilitatis, quæ
meretur multum amare suam creatu-
ram, non possunt memorare omnes
memoriæ creatæ nec possunt intelligere
omnes intellectus creati in tota totali-
tate ipsius.

10. d. *Creator Domine Cæli & terræ &*
omnium rerum! Tertius modus est, quan-
do tractamus de amore, quem habes
erga nos per significationes tuæ *Infini-*
tatis: unde dicimus, quòd, quando nostra
anima considerat tuum amorem in tua
Infinite, tunc memoret & intelligat
ipsum esse infinitum per totam tuam In-
fini-

finitatem, in qua sunt tua Voluntas & tua Justitia & tua Misericordia infinite sine ullo principio; &, quando nostra anima, *Domine*, recipit prædictas significationes, significatur & demonstratur ei valde magnum esse amorem, quem Tu habes erga nos, secundum quod pertinet ad Infinitatem tuæ Voluntatis & Justitiæ & Misericordiæ.

11. Adeo est naturale & rationabile tuæ Voluntati, *Domine*, amare, quod tuus amor sine omni comparatione sit major, quam homo sit dignus & mereatur amari à Te, quia adeo est homo res parva & misera, quod non sit dignus amari à tua Voluntate tantum, quantum est amor, quem tua Voluntas habet in se ipsa, secundum quod meretur amare; quoniam, sicut in uno solo homine non capiuntur omnia genera nec species nec accidentia, ita & adhuc multò plus non capitur in homine dignitas, per quam sit dignus amari à Te secundum tuam Justitiam tantum, quantum secundum ipsam Tu es dignus amare per Te ipsum.

12. *Gloriose Domine!* Intellectualiter intelligimus, quòd antequam *effemus* in *esse* non memorabamus nec intelligebamus nec amabamus Te, & nunc quando sumus in *esse* multoties non memoramus nec intelligimus nec amamus Te: igitur, cùm hoc ita fit, antequam amaremus Te non eramus digni amari à Te, nec quando non amamus Te sumus digni amari à Te; sed, quia Tu es dignus multum amare per hoc, quòd merearis habere magnum amorem ratione Infinitatis, quæ est in tua Voluntate & Justitia & Misericordia, eò quòd, si magnum amorem non haberes, tua Voluntas non esset justa suæmet dignitati nec Justitiæ nec Misericordiæ, nec tua Justitia esset justa sibi ipsi nec Voluntati nec Misericordiæ, nec tua Misericordia uteretur in nobis suamet dignitate, propterea dignum est, quòd antequam amaremus Te, amares nos, & quando non amamus Te, etiam ames nos valde magno amore.

13. c. *Rex gloriose, Domine Dominorum,*

A-

Amor omnium amorum! Quartus modus est, quando tractamus de amore, quem habes erga nos per significationes tuæ gloriosæ *Æternitatis*: unde dicimus, quòd intellectualiter intelligimus tuam Voluntatem & Justitiam & Misericordiam esse æternaliter in Te; quia, nisi ita esset, Tu non esses talis qualis es, & si talis non esses, non esses DEUS, & si DEUS non esses, nos essemus nihil, & hoc est impossibile.

14. Unde, cùm certò sciamus, *Domine*, quòd nos simus aliquid, & per nostrum *esse*, certò sciamus, quòd Tu sis in *esse*, & per tuum *esse* significetur, quòd tuus amor sit æternaliter in tua Justitia & Misericordia & Voluntate, per hoc significatur nostro intellectui, quòd Tu ames nos valde magno amore; quia adeo meretur tua Voluntas habere magnum amorem per suam æternitatem, quòd justum sit ipsum esse valde magnum; &, quia tua Misericordia est in Te æternaliter, meretur esse valde magna in amando nos:

igi-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXXIII. 77
igitur, cùm hoc ita sit, quis est, qui posset
æstimare magnum amorem, quem Tu ha-
bes erga nos, qui significatur per tuam
perdurabilem Æternitatem?

15. Sicut per propinquitatem mag-
ni ignis recipit homo magnum calorem,
ita, *Domine*, adeo magnus est amor,
quem Tu habes erga Te ipsum, quòd
nos ex eo recipiamus valde magnum a-
morem; sed, sicut à parvo igne non
potest homo recipere magnum ca-
lorem, ita per hoc, quòd nos simus
res parvæ & miseræ & habeamus cul-
pas & peccata, non possumus secundùm
respectum ad nos recipere magnum amo-
rem à Te, eò quòd nostra culpa &
nostramet fragilitas nos faciat indignos
multum amari, quia parum valemus & pa-
rum amamus.

16. f. *Complete Domine plene omnibus
perfectionibus, honorate omnibus honoratio-
nibus!* Quintus modus est, quando trac-
tamus de amore, quem habes erga nos
per significationes tuæ mirabilis *Potes-
tatis*: unde dicimus, quòd intellectua-
liter

liter intelligamus, quòd, sicut tua Voluntas potest infinite amare tuam Potestatem & Justitiam & Misericordiam, ita tua Potestas possit habere perfectam Voluntatem & perfectam Justitiam & perfectam Misericordiam.

17. Igitur, cùm hoc ita sit, *Domine*, de virtute, quam tua Potestas habet in infinita & æterna Voluntate & in Justitia & in Misericordia, exit virtus valde magna & valde mirabilis, quæ amat nos per perfectam Potestatem & Voluntatem & Justitiam & Misericordiam: igitur, cùm hoc ita sit, quis posset æstimare magnum amorem, quem tua Voluntas erga nos potest habere & tua Justitia erga nos debet habere & tua Misericordia similiter?

18. Intellectualiter intelligimus, *Domine*, quòd homo non possit amare super potestatem suæ memoriæ & sui intellectus & suæ voluntatis, sicut camera non potest recipere splendorem solis ultra suos terminos: igitur, cùm hoc ita sit, significatur nostro intellectui multo

tò

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIII. 79
tò majorem esse tuam Potestatem in a-
mando nos , quàm sit nostra potestas in
recipiendo tuum amorem ; quia , si tan-
tum amorem possemus à Te recipere,
quantum Tu erga nos potes habere, nos-
tra potestas esset in virtute æqualis tuæ
Potestati , & hoc est impossibile , & per
hanc impossibilitatem significatur, quòd,
sicut camera non potest recipere totam
claritatem solis nec recipit eam ultra
suos terminos , ita nos non possumus
tantum amorem recipere à Te , quantum
Tu potes habere erga nos.

19. g. *O JESU Christe Domine, qui pro
nobis peccatoribus sustinisti angustiosam
mortem ! Sextus* modus est , quando trac-
tamus de amore , quem habes erga nos
per significationes tuæ *Sapientie* virtuo-
sæ: unde dicimus , quòd intellectualiter
intelligamus tuam sapientiam scire to-
tum Te ipsum , & scire omnes creatu-
ras & omnia accidentia earum : igitur,
cùm tua Voluntas & tua Justitia & tua
Misericordia sint æquales tuæ Sapientie,
& tua Sapientia , *Domine* , sit adeo mag-
na

80 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
na & mirabilis , per hoc significatur esse
valde magnum & mirabilem amorem,
quem habes erga tuum populum.

20. Nam , quantum tua Sapiencia,
Domine , se scit magnam , tantum mag-
nam scit tuam Voluntatem & Justitiam
& Misericordiam : igitur , cum tua Sa-
pientia sciat adeo magnam tuam Vo-
luntatem & Justitiam & Misericordiam,
per hoc significatur nostro intellectu ip-
sam scire , quòd nos multum amemur
à Te ; quia , si sciret , quòd parùm a-
maremur à Te , sciret in Te non esse
magnam Voluntatem nec magnam Jus-
titiam nec magnam Misericordiam , &
hoc est impossibile , quia in Te non po-
test esse ullus defectus Voluntatis nec Jus-
titiaë nec Misericordiaë.

21. Unde benedictus sis , *Domine DE-*
US , quia adeo justum est tuam Sapien-
tiam scire in Te magnam Voluntatem
& Justitiam & Misericordiam , quòd
propterea oporteat tuam Voluntatem
esse valde magnam & valde mirabilem
in amando nos : igitur , quando noster in-

tel-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIII. 81
intellectus recipit à tuis Qualitatibus hanc
significationem amoris, tunc memoria &
intellectus & voluntas nostræ animæ non
possunt comprehendere totam magnitu-
dinem hujus amoris.

22. h. *Defensor Rex gloriæ, Adjutor tuo-
rum servorum à suis mortalibus inimicis!*
Septimus modus est, quando tractamus
de amore, quem habes erga nos per
significationes tuæ gloriosæ *Veritatis*:
unde dicimus, *Domine*, quòd intellec-
tualiter intelligamus tuam Veritatem
esse per Te totum in hoc, quòd totus
fis in veritate: igitur, cum hoc ita sit,
tua Voluntas & Justitia & Misericor-
dia habent æqualitatem cum tua Veri-
tate; quia, si eam non haberent, ef-
sent finitæ & terminatæ, quod est im-
possibile: igitur, cum tua veritas sit
major sinè omni comparatione, quàm ve-
ritas, quæ est in omnibus creaturis, per
hoc significatur nostro intellectui magnus
amor, quem habes erga nos.

23. Nam, sicut est magna veritas,
quòd Tu, *Domine*, habeas perfectam Vo-
lunta-

F

lunta-

82 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
luntatem & perfectam Justitiam & perfec-
tam Misericordiam, ita est magna veritas,
quòd tua Voluntas amet, & tua Jus-
titia faciat res justas & rationabiles, &
tua Misericordia habeat pietatem erga
nos peccatores, qui sumus tuæ crea-
turæ & confidimus in ea: igitur, cùm
hoc ita verum sit, per hanc veritatem
demonstratur verum esse, quòd Tu ha-
beas magnum amorem erga nos, & si
verum esset, quòd non haberes erga nos
magnum amorem, significaretur, quòd
tua Voluntas non amaret veritatem, quæ
est in se ipsa & in tua Justitia & Mi-
sericordia.

24. Igitur, cùm sit impossibile, *Do-
mine*, quòd in tua Voluntate nec in
ulla tuarum Qualitatum sit ullus defec-
tus, per hanc impossibilitatem & per
possibilitatem actualem, quæ est in per-
fectione tuarum Qualitatum, significatur
verum esse, quòd Tu habeas valde
magnum amorem erga nos: igitur, cùm
hoc ita sit, beati sunt, qui amant tu-
am Veritatem & pugnant & moriun-
tur

tur pro ea , & miseri sunt, qui tuam Veritatem credunt esse in falsitate , quia per falsitatem, in qua credunt, sunt digni puniri à tua Veritate infernalibus poenis.

25. i. *O Domine DEUS, qui es perfectio meorum perfectionum & solatium meorum placitorum!* Octavus modus est, quando tractamus de amore , quem habes erga nos per significationes tuæ mirabilis *Humilitatis*: unde dicimus , quòd quando nostra anima considerat tuam sanctam *Humilitatem* esse æqualem tuæ *Voluntati & Justitiæ & Misericordiæ*, tunc intelligat , quòd oporteat magnitudinem tuæ *Humilitatis* esse majorem omni magnitudine creaturarum , quia aliter esset finita, quod est impossibile, cum in tua divina *Natura* non possit esse ulla res finita.

26. Unde benedictus sis , *Domine DEUS* ; quia , sicut per æqualitatem, quæ est inter tuam *Humilitatem* & tuam *Voluntatem & Justitiam & Misericordiam*, significatur magnitudo tuæ *Humilitatis*
in

84 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
in magna magnitudine tuæ Voluntatis
& Justitiæ & Misericordiæ , ita per mag-
nitudinem nostræ fragilitatis & miseriæ
& culpæ significatur magnitudo tuæ Hu-
militatis in hoc , quòd Tibi placuerit
assumere carnem in humana natura; quo-
niam , si humana natura esset in virtu-
te æqualis tuæ Deitati , non significa-
retur magna tua Humilitas , licèt esses
incarnatus in ea ; & , si tota humana
species non esset corrupta per pecca-
tum originale , non significaretur tan-
ta Humilitas in tua Incarnatione &
Passione.

27. Igitur , sicut magnus lapis ca-
dens à loco alto ratione sui magni pon-
deris dat majorem ictum , quàm frustu-
lum ligni parvi ponderis , ita , *Domine* ,
adeo est magna Humilitas , quæ per tu-
am Voluntatem fuit amata & per tuam
Justitiam justificata & per tuam Misc-
ricordiam misericordificata erga nos pec-
catores in tua Incarnatione & Passio-
ne , quòd non sit cor nec lingua nec
oculi nec ulla alia res , quæ posset suf-
ficere

ficere ad cogitandum nec ad loquendum nec ad videndum, quàm magna sit, & per magnitudinem hujus Humilitatis significatur magnus amor, quem habes erga nos; quia, nisi nos valde amares, pro nobis non adeo Te humiliasses, cùm impossibile sit humilitatem esse sinè amore.

28. k. *O Domine DEUS, in quo est tota mea memoria & meus intellectus & mea voluntas! Nonus* modus est, quando tractamus de amore, quem habes erga nos per significationes tuæ *Perfectionis*; unde dicimus, quòd recipiendo significationes tuæ *Perfectionis*, quæ est major omnibus aliis perfectionibus, & respiciendo perfectionem tuæ *Voluntatis* & tuæ *Justitiæ* & tuæ *Misericordiæ*, recipiat nostra anima significationes magni amoris, quem habes erga nos.

29. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, sicut tua *Voluntas* & tua *Justitia* & tua *Misericordia* habent perfectionem in amando tuam divinam *Essentiam*,

86 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
sentiam, ita habent perfectionem in amando nos; sed, sicut nos non possumus comprehendere totum aërem, imò comprehendimur ab eo, ita non habemus dignitatem, per quam possimus mereri tantum amari à Te, quantum amatur tua divina Essentia, & hoc est ratione tuæ perfectæ Voluntatis & Justitiæ, in quibus esset defectus, si Tu tantum amares nos, in quibus est defectus, quantum amas Te, in quo est omnis perfectio; sed, quia tua Voluntas & Justitia & Misericordia habent in Te perfectionem, propterea amas nos, secundum quòd convenit perfectioni earum.

30. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, in quantum homo amat Te plùs, quàm ullam aliam rem, in tantum potest plùs amari à Te; quia, sicut magnum vas est magis paratum sensualiter ad recipiendum in se magnam quantitatem aquæ, quàm parvum vas, ita intellectualiter anima habens memoriam magnam in memorando Te & intellectum magnum in intelligendo Te & volunta-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIV. 87
luntatem magnam in amando Te est ma-
gis parata, ut magno amore ametur à
Te, quàm anima habens parvam me-
moriã & parvum intellectum & par-
vam voluntatem erga suum Dominum
DEUM.

CAPUT CCLXXIV.

*Quomodo Humanitas nostri Domini DEI
JESU CHRISTI amet humanum
genus.*

1. a. **O** DEUS Æterne, qui es Gloria
super omnes glorias & honor su-
per omnes honores! Qui vult inquirere,
Domine, magnum amorem, quem tua
sancta Humanitas habet erga nos, o-
portet, quòd eum inquireat memoriã
& intellectu, & voluntate tuæ sanctæ A-
nimæ gloriosæ & memoriã & intellectu &
voluntate nostræ animæ.

2. Quia amor, quem tua humana
Natura, Domine, habet erga nos est in-
quirendus modo prædicto, oportet, quòd
hanc

88 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
hanc inquisitionem dividamus in *novem*
partes, quarum *prima* est, inquirendo
eum in *divina Unitate*, *secunda* in *di-*
vina Trinitate, *tertia* in *tuis divinis*
Qualitatibus, *quarta* in *tua Anima*,
quinta in *tuo Corpore*, *sexta* in *Quali-*
tatibus tuae Humanitatis, *septima* in *bo-*
nis, *quæ sunt in nobis*, *oçtava* in *nostra*
vilitate & miseria, & *nona* in *mag-*
na necessitate & indigentia, *quam habe-*
mus.

3. Sed, quia tua Anima, *Domine*,
memorando & intelligendo & volendo
habet majorem virtutem in amando nos,
quàm nostra anima possit memorare &
intelligere & velle, propterea oportet,
quòd nostra anima memoret & intelli-
gat & affirmet multò majorem finè om-
ni comparatione esse amorem, quo tua
gloriosa Humanitas amat nos, quàm nos
possimus contemplari memorando & in-
telligendo & amando.

4. b. *O Domine vere DEUS*, qui *bea-*
tificas tuos benevolos! *Prima* pars est,
quando tractamus de amore, quem tua
sanc-

sancta Humanitas habet erga nos, ratione *Unitatis* tuæ excellentis Deitatis: unde, quando nostra anima memorat & intelligit tuam Animam memorare & intelligere esse unum DEUM tantum, tunc memorat & intelligit tuam Animam habere adeo magnum amorem erga Divinam Unitatem, quòd ratione illius amoris sit tota in amando nos.

5. Unde benedicta sit, *Domine*, tua gloriosa Anima; quia, sicut per totum carbonem accensum est calor, ita per totam memoriam & intellectum & voluntatem tuæ Animæ est amor, quo amat nos ratione magnæ memoriæ & intelligentiæ & voluntatis, quas habet erga unitatem tuæ Essentiæ divinæ.

6. Unde, cum tua virtuosa Anima, *Domine*, adeo vehementer fruatur Unitate tuæ Deitatis, & secundum illam fruitionem amet nos, qui sumus creaturæ ipsius Deitatis, quis est, qui posset æstimare magnum amorem, quem tua humana Natura habet erga nos?

7. C. *Incommutabilis Domine, perdurabilis*

90 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
bilis omni tempore! Secunda pars est, quan-
do tractamus de amore, quem tua Hu-
manitas habet erga nos, ratione *tuae Tri-*
nitatis: unde sicut magnus splendor so-
lis est lunæ ratio ut luceat in nocte, ita
tua sancta Trinitas est tuæ sanctæ Hu-
manitati ratio ut amet nos propter mag-
nam memoriam & intelligentiam & vo-
luntatem, quas tua Anima habet in a-
mando eam.

8. *Gloriose DEUS!* sicut calor eò plus
sentiatur, quò plus homo accedit ad ig-
nem, ita, *Domine*, quò major est fruitio &
unio, quam tua Anima habet in tua Tri-
nitate per Incarnationem Personæ Filii
DEI, eò plus oportet, quòd ipsa amet
nos per virtutem, quam recipit à tua
sancta Trinitate.

9. Unde, sicut tua Anima, *Domine*,
habet rationem amandi nos per virtu-
tem, quam recipit à tua sancta Trini-
tate, ita habet rationem amandi illum
populum, qui est amator & laudator &
fervus ipsius Trinitatis: igitur, cum tua
Anima per virtutem tuæ Trinitatis &

per

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIV. 91
per suammet virtutem & per amorem,
quem nos habemus erga ipsam Trini-
tatem amet nos, & istæ res sint adeo
magnæ, quis est, qui posset æstima-
re magnum amorem, quem tua Anima
habet erga nos?

10. d. *O Domine, cujus amor non re-
cedit à meo corde!* Tertia pars est, quando
tractamus de amore, quem tua Huma-
nitas habet erga nos ratione *Qualita-
tum tuæ divinæ Essentiæ*: unde dicimus,
quòd intellectualiter intelligamus tuam
Animam memorare & intelligere tuam
Infinitatem & Æternitatem & Potesta-
tem & Sapientiam & Justitiam & Miseri-
cordiam & alias tuas Qualitates, & in
quantum ipsa eas memorat & intelligit
in tantum eas amare.

11. Unde benedictus sis, *Domine DE-
US*; quia sicut fit corpus per conjunc-
tionem, exeuntem ex materia & forma,
ita adeo est magnus amor, quem tua
Anima habet erga tuas divinas Quali-
tates, quòd ab eo exeat in ipsa virtus
valde magna & valde mirabilis per quam
amat

92 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
amat nos, secundum quod divinæ Qua-
litates sunt ei ratio amandi nos.

12. Nam, sicut naturaliter magnes
est acui causa movendi & vertendi se ad
ipsum magnetem & ad Aquilonem, ita,
Domine, est naturale tuæ Animæ amare
nos ratione amoris, quem habet erga
tuas gloriosas Qualitates: igitur, cum
tua Anima habeat adeo magnam ratio-
nem in amando tuas Qualitates, & istæ
sint ei adeo magna ratio amandi nos, &
ipsa habeat adeo magnam rationem a-
mandi omnes illos, qui tuas Qualita-
tes amant, quis est, qui posset cogi-
tare & æstimare magnum amorem, quem
habet erga nos tua humana Natura gra-
tiosa?

13. c. *Domine immortalis, qui es gloria
super omnes glorias!* Quarta pars est,
quando tractamus de amore, quem tua
Humanitas habet erga nos ratione *vir-
tutis suæ Animæ*: unde dicimus, quod in
quantum tua Anima memorat se memo-
rare & intelligere & amare tuam Dei-
tatem, & in quantum intelligit se me-
mora-

morare & intelligere & amare tuam Deitatem, & in quantum amat se memorare & intelligere & amare tuam Deitatem, in tantum amet se ipsam amando memoriam & intelligentiam & voluntatem, quas habet in tua Deitate.

14. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*, quia tua gloriosa Anima amando tuam Deitatem amat se ipsam ratione magnæ virtutis, quam recipit à tua Deitate per hoc, quòd eam amet, & amando se ipsam, amat nos ratione magnæ virtutis, quam habet in amando tuam Deitatem & se ipsam: igitur, cum amando magna sit virtus, quam tua Anima habet in amando tuam Deitatem & se ipsam, quis est, qui posset æstimare magnum amorem, quem ipsa habet erga nos, & virtutem & potestatem & iustitiam & misericordiam, quas habet in amando nos?

15. Cum tua gloriosa Anima, *Domine*, memoret & intelligat omnes res, & memoret & intelligat quidquid homines

94 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
mines faciunt & dicunt pro amore tuæ
Humanitatis ad laudandum & honoran-
dum eam, & memoret & intelligat om-
nes illos, qui sustinent pœnas & labores
& mortem ad laudandum tuam sanctam
Humanitatem, & tot sint laudatores sus-
tinentes pœnas & mortem propter ip-
sam, quis posset æstimare magnum amo-
rem, quem tua Humanitas habet erga
homines, qui sunt ei similes in huma-
na specie?

16. f. *O Domine une, perfecte in omni-
bus bonis! O Domine honorate in omni-
bus honorationibus!* Quinta pars est,
quando tractamus de amore, quem tua
Humanitas habet erga nos ratione *tui
pretiosi Corporis*: unde dicimus, quòd in-
tellectualiter intelligimus tuam glorio-
sam Animam in quantum est magna
sua virtus in memorando & intelligen-
do tuum gloriosum Corpus, in tantum
amare ipsum magno amore, & per
magnum amorem, quem ipsa habet
erga illud, amare nos valde magno a-
more.

17. Nam,

17. Nam, quia tua Anima, *Domine*, amat tuum Corpus, amat omnes, qui in eo credunt & qui ipsum honorant & precantur ante suam imaginem pictam in Cruce; & omnes, qui plangunt & plorant dolores & languores, quos tuum Corpus sustinuit, quando gravi & angustiōsa morte fuit mortuum pro nobis peccatoribus, amat tua benedicta Anima, quæ non obliviscitur illorum, qui tuum Corpus laudant & honorant & adorant.

18. Quando tua Anima, *Domine*, memorat & intelligit nostrum corpus esse illius naturæ cujus est tuum, adeo est magnus amor, quem habet erga tuum Corpus, quòd pro amore ipsius amet nostram naturam: igitur, cùm per omnes istas rationes & per plures alias tuum Corpus sit ratio tuæ Animæ ut amet nos, beati sunt omnes, qui in tuo Corpore credunt & qui ipsum laudant & adorant, & qui pro amore honorationis & laudis & servitutis ipsius moriuntur; quia, in quantum illud honorant

norant & laudant, & in quantum pro amore ipsius habent laborem & passionem & mortem, in tantum præmiantur per respectum ipsius, & adhuc præmium est majus secundum respectum & relationem amoris, quem tua Anima habet secundum suam dignitatem, quam mereamur per hoc, quòd amemus tuam Humanitatem: igitur, cum hoc ita sit, quis pòsset æstimare, quàm magnus sit amor, quem habes erga nos?

19. g. *Pater noster, qui es in cælis, cujus Nomen sanctificetur!* Sexta pars est, quando tractamus de amore, quem tua Humanitas habet erga nos ratione *suarum Qualitatum*: unde dicimus, *Domine*, quòd intellectualiter intelligamus tuam Animam memorare & intelligere & amare omnes qualitates suas & sui Corporis, scilicet bonitatem & virtutem & sanctitatem & sapientiam & amorem & justitiam & misericordiam & humilitatem & patientiam & potestatem & pulchritudinem & puritatem & alias qualitates, quæ sunt in tua Humanitate.

20. *Glo-*

20. *Gloriose Domine!* In quantum tua Humanitas recipit gratiam à tua Deitate per conjunctionem & unionem, quam habet cum ea, in tantum habet virtutem & naturam & vim & potestatem amandi omnes Qualitates suimet: igitur, per istum amorem, quem tua Humanitas habet erga suasmet Qualitates, significatur magnus amor, quem ipsa habet erga omnes, qui easdemmet Qualitates ipsius amant.

21. *JESU Christe Domine!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus multos esse amatores, qui plùs & ferventiùs amarent, si scirent, quòd labores & mala, quæ sustinent pro amore scirentur à persona, quam amant: igitur, cùm intellectualiter intelligamus, quòd tua Humanitas sciat omnes homines amantes eam & memorantes & intelligentes & amantes Qualitates ipsius & omnes labores & passiones, quas sustinent ad laudandum & honorandum eam, & in quantum ipsa hoc scit, in tantum hoc amet, quomodo potest esse, quòd nos
G veli-

98 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
velimus aliud facere & tractare, quam
amare tuam gloriosam Humanitatem, &
aliud laudare, quàm tuas perfectas Qua-
litates ?

22. h. *O Domine DEUS, qui es amor
& spes hominum iustorum ! Septima pars
est, quando tractamus de amore, quem
tua Humanitas habet erga nos ratione
bonorum, quæ sunt in nobis : unde dici-
mus, quòd intellectualiter intelligamus
tuam Animam esse adeo perfectam in
sua memoria & intellectu & voluntate,
quòd amet omne bonum, quod memo-
rat & intelligit in nobis, & secundum
quod est bonum, sic illud amet, & se-
cundum quod nos sumus digni amari
ratione illius boni, sic nos amet, & se-
cundum quod pertinet ad tuam Ani-
mam amare nos, sic nos amet : igitur,
cùm majus bonum quod sit in nobis
sit, quòd simus de natura tui Corpo-
ris, & tua anima memoret & intelli-
gat hoc bonum adeo magnum ratio-
ne magni boni, quod memorat & in-
telligit in tuo Corpore, quis est, qui
posset*

posset æstimare istum adeo magnum amorem ?

23. Intellectuallyter intelligimus *Domine DEUS* , quòd valde magnum sit bonum quod est in operibus, quæ fiunt à justis hominibus & à sanctis Religiosis , quia multum bonum sequitur de bono, quod faciunt memorando & intelligendo & amando & laudando suum Dominum DEUM , & dando elemosynas & vigilando & orando & faciendo alia virtuosa opera : igitur, cum omnia ista bona memoret & intelligat tua sancta Anima, quis posset æstimare magnum amorem , quem erga nos habet tua sancta Humanitas gloriosa ?

24. Igitur, cum secundum istum modum , *Domine* , homo ametur adeo magno amore à tua virtuosa Anima , beati sunt, qui conantur amari ab ipsa faciendo bona opera ; quia , in quantum majora sunt bona quæ faciunt, in tantum plus ab ea amantur : igitur , cum sensualiter sentiamus & intellectuallyter intelligamus, hominem habere valde magnum

num placitum in hoc mundo quando amatur ab alio, & quò melior est, qui eum amat, eò majus placitum habere ex hoc, quòd ametur ab illo, & tua Humanitas sit melior omnibus aliis creaturis, quare cessamus à faciendo bona opera, per quæ amemur à tua gratiosa Humanitate?

25. i. *Domine, propter quem mei oculi plorant & meum cor est in amore! Octava* pars est, quando tractamus de amore, quem tua Humanitas habet erga nos ratione *nostræ fragilitatis & miseriæ*: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus nostram fragilitatem & miseriam & intellectualiter eam intelligamus: igitur, cum unusquisque nostrum possit in se & in aliis sentire & intelligere multum defectum & miseriam, & tua Anima sciat in nobis multò plus quàm nos ipsi, omnes defectus & miseriæ & culpa & corruptio, quæ sunt in nobis, sciuntur à tua Anima, quæ scit omne bonum & malum, quod est in nobis.

26. Unde, in quantum nos, *Domine,*
ne,

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIV. 101
ne, fumus res viles & miseræ & corruptibiles & culpabiles & defectuosæ in fortitudine & virtute, in tantum nostri defectus memorantur & intelliguntur à tua Anima, & in quantum ipsa memorat & intelligit nostros defectus & perfectionem, quæ est in sua Justitia, in tantum fumus indigni amari ab ea: igitur, cum tua Anima, *Domine*, amet nos per suam magnam pietatem & dulcem misericordiam, quis posset æstimare magnum amorem, quem tua sancta Humanitas amorosa habet erga nos?

27. Unde benedictus sit, *Domine DEUS*, iste adeo magnus amor, quem tua sancta Humanitas habet erga nos; quia, quando nostra anima memorat & intelligit bonitatem & excellentiam tuæ Humanitatis, quæ est conjuncta cum Deitate, & memorat & intelligit vilitatem & corruptionem & culpam in qua fumus, & memorat & intelligit, quòd tua sancta Humanitas adeo amet nos, quòd semper nos memoret & intelligat & adjuvet in nostris pressuris & necessitatibus,

102 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
fitatibus, & nobis impetret indulgentiam & gratiam à tua sancta Deitate, tunc significatur nostro intellectui adeo magnus amor, quòd ipse non possit percipere nec memoria memorare nec lingua nominare totam magnitudinem ipsius.

28. k. *Possessor Domine omnium bonorum & omnium gratiarum!* Nona pars est, quando tractamus de amore, quem tua Humanitas habet erga nos ratione *magna necessitatis & indigentia*, in qua sumus: unde dicimus, quòd intellectualiter intelligamus tuam sanctam Animam benedictam memorare & scire omnes nostras necessitates, & scire, quòd non habeamus, ad quem elevemus nostros oculos nec in quo confidamus, nisi tuam gloriosam Deitatem & tuam sanctam Humanitatem.

29. Unde, sicut tua sancta Anima, *Domine*, scit, quòd totum nostrum bonum & tota nostra spes sit in tua sancta-Deitate & tua gloriosa Humanitate, & quòd, si tua Deitas & tua Humanitas

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIV. 103
nitas non essent, nos nihil essemus nec ullum bonum haberemus, ita ipsa adeo amat tuam Deitatem & tuam Humanitatem & nos, quòd velit nobis succurri in omnibus necessitatibus & nos juvari & recipere omne bonum à tua sancta Deitate & à tua Humanitate perfecta in omnibus gratiis: igitur, cum hoc ita sit, quis posset aestimare magnum amorem, quem tua Humanitas habet erga nos, secundum quod prædictæ significationes significant?

30. Adeo magnam occasionem & rationem habet, *Domine*, tua Humanitas essendi complementum nostrarum necessitatum, quòd propterea voluerit esse in hoc mundo pauper & contemni & mori ad salvandum nos peccatores: igitur, cum hoc ita sit, si à tua Humanitate nos, qui nihil sumus in comparatione ipsius, adeo sumus amati, ratio esset, quòd adeo amaremus eam, quæ tantum valet & quæ est nobis tantum necessaria & tantum nos adjuvat, quòd pro amore ipsius sustine-
remus

104 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
remus multos labores & multa opprobria & multas tribulationes & moreremur ad laudandum nostrum Dominum JESUM Christum.

CAPUT CCLXXV.

Quomodo Angeli ament se ipsos.

1. a. **O** DEUS, Domine magne, mirabilis, cui detur omnis gloria & omnis honoratio ! Cùm nos, Domine, proponamus inquirere magnum amorem, quem Angeli habent erga se ipsos, oportet, quòd inquisitionem faciamus in tribus rebus, quæ sunt tua gloriosa Deitas & tua virtuosa Humanitas & esse Angelorum, & hanc inquisitionem oportet fieri in his tribus rebus per alias tres, scilicet per memoriam & intelligentiam & voluntatem, quæ sunt in Angelis & in nobis.

2. Nam, quando nos, Domine, memoramus & intelligimus memoriam & intelligentiam & voluntatem, quas Angeli

geli habent erga tuam Deitatem & erga tuam Humanitatem, tunc nostra memoria memorat & noster intellectus percipit magnum amorem, quem Angeli habent erga se ipsos memorando & intelligendo & amando tuam sanctam Deitatem & tuam gloriosam Humanitatem; quia natura & proprietas tuæ divinæ Essentiæ & tuæ humanæ Naturæ est, quòd omnis res, quæ eas memoret & intelligat & amet, amet se ipsam adeo magno amore, sicut est memoria & intelligentia & voluntas, quas habet erga ipsas.

3. Sed, quia nostra anima, *Domine*, memorat & intelligit multò majorem esse memoriam & intelligentiam & voluntatem, quas Angeli habent erga Te, quàm sit memoria & intelligentia & voluntas, quæ sunt in nobis, propterea oportet, quòd fateamur & affirmemus multò majorem finè omni comparatione esse amorem, quem Angeli habent erga se ipsos, quàm nostra anima possit percipere; quoniam, in quantum

106 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tum nostrum corpus in hoc mundo est corruptum per peccatum, in tantum est animæ impedimentum ne possit tantum extendere suas virtutes ad memorandum & intelligendum & amandum, quantum Angeli extendunt suas.

4. b. *Sapiens Domine super omnes sapientias, gloriose Domine super omnes glorias!* Intellectualiter memoramus & intelligimus Angelos memorare & intelligere tuam gloriosam Trinitatem & Unitatem, quia naturale est suæ memoriæ & suo intellectui frui tua Deitate, & per hoc percipimus esse naturale suæ voluntati amare id, quod sua memoria memorat & suus intellectus intelligit in tua Deitate.

5. Igitur, quia Angeli, *Domine*, contemplantur in tua Deitate memorando & intelligendo & amando eam, propterea amant se ipsos valde magno & valde mirabili amore, qui descendit à virtute, quam recipiunt à memoria & intelligentia & voluntate, quas habent in tua sancta Deitate gloriosa.

6. Nam,

6. Nam, sicut pulchra domina, quæ se aspicit in speculo veraci per pulchram formam, quam speculum ei repræsentat amat se ipsam, ita, *Domine*, Angeli habent adeo magnum placitum à memoria & intelligentia & voluntate, quas habent erga tuam Deitatem, quòd inde proveniat eis magnus amor erga se ipsos, secundùm quod est magna contemplatio, quam habent in ipsa Deitate: igitur, cùm Angeli habeant adeo magnam memoriam & intelligentiam & amorem erga Te, quis est, qui posset æstimare magnum amorem, quem ipsi habent erga se ipsos?

7. c. *O Domine DEUS, qui possides amorem mei cordis & virtutes meæ animæ!* Intellectualiter intelligimus Angelos memorare & intelligere & amare gloriosas Qualitates tuæ Essentiæ divinæ, contemplando tuam Infinitatem & Æternitatem & Potestatem & Sapientiam & Amorem & Justitiam & Misericordiam & Perfectionem & alias tuas Qualitates: igitur, secundùm quod Angeli habent

bent magnam virtutem in contemplan-
do tuas Qualitates , sunt amatores sui
ipforum.

8. Nam , secundùm quod oculi cor-
porales possunt recipere splendorem so-
lis , repræsentatur eis solem splendere,
licèt sol multò plùs splendeat , quàm
ipsi possint recipere splendorem ab eo:
igitur , cùm hoc ita sit , per hanc sig-
nificationem sensualem possumus perci-
pere , *Domine* , magnum amorem , quem
Angeli habent erga se ipsos per contem-
plationem , quam habent in tuis Qua-
litatibus , quæ sunt valde perfectiores &
maiores , quàm ipsi possint memorare &
intelligere .

9. Nam , quia Angeli , *Domine* , non
amant ullam rem tantum , quantum Te,
& amor , quem habent erga Te , non ces-
sat nec ipsi habent ullum impedimen-
tum in amando Te , propterea amor,
quem habent erga se ipsos , non cessat
nec ipsi habent ullum impedimentum
in amando se ipsos : eò quòd sua me-
moria & suus intellectus & sua volun-
tas

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXV. 109
tas non habeant ullum impedimentum
in contemplatione tuarum Qualitatum:
igitur, cum hoc ita sit, & nos habea-
mus multa impedimenta in hac præsenti
vita in contemplatione tuarum Qua-
litatum, quare homines justi timent mor-
tem, quoniam in hoc mundo non ha-
bent virtutem in amando Te & se ipsos,
secundum quod eam habebunt in gloria
quando in ea erunt?

10. d. *O Domine DEUS, qui es amor
& placitum tuorum amatorum!* Intellec-
tualiter intelligimus Angelos memo-
rare & intelligere & amare tuam sanc-
tam Humanitatem gloriosam: igitur, per
magnam virtutem, quam ipsi recipiunt
memorando & intelligendo & amando
tuam Humanitatem, exit in eis valde
magna & valde mirabilis virtus à sua me-
moria & intelligentia & voluntate in a-
mando se ipsos.

11. Unde benedicta sit, *Domine*, tua
gloriosa Humanitas: quia, sicut soli est
naturale illuminare & demonstrare suum
splendorem omnibus oculis, qui eum
aspici-

110 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
aspiciunt, ita est naturale tuæ sanctæ
Humanitati facere Angelos amare suum-
met *esse* per contemplationem, quam
habent in ea; quia, si ab homine exit
amor erga se ipsum, quando memorat &
intelligit suammet bonitatem, quantò
plùs exit ab Angelis virtus ad amandum
se ipsos, quando memorant & intelligunt
& amant magnam bonitatem tuæ Hu-
manitatis?

12. Igitur, cùm Angeli, *Domine*, ha-
beant memoriam & cognitionem de tua
Humanitate, secundùm nobilitatem &
bonitatem ipsius, & ament eam, secun-
dùm bonitatem & virtutem, quas in ea
memorant & intelligunt, secundùm hoc
significatur memoriæ & intellectui meæ
animæ valde magnum esse amorem, quem
Angeli habent erga se ipsos per virtu-
tem, quam recipiunt à tua Humani-
tate memorando & intelligendo & a-
mando eam.

13. e. *Domine digne omni honore & om-
ni magnitudine & omni virtute!* Intel-
lectualiter intelligimus Qualitates tuæ
Huma-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXV. III
Humanitatis memorari & intelligi & amari ab Angelis, qui memorant & intelligunt & amant pulchritudinem & bonitatem & justitiam & misericordiam & sapientiam & humilitatem & patientiam & alias Qualitates tuæ Humanitatis plùs, quàm omnes qualitates aliarum creaturarum.

14. *JESU Christe Domine!* Adeo magnam abundantiam virtutis & nobilitatis habent Qualitates tuæ Humanitatis, quòd omnibus Angelis memorantibus & intelligentibus & amantibus eas, dent gratiam & virtutem amandi se ipsos: igitur, cùm Angeli adeo vehementer & ferventer fruuntur tuis Qualitatibus, & majori virtute fruuntur in eis, quàm in omnibus qualitatibus aliarum creaturarum, quis posset æstimare magnum amorem, quem Angeli habent erga se ipsos per contemplationem tuarum Qualitatum.

15. Igitur, cùm Angeli, *Domine*, habeant adeo magnum amorem erga se ipsos per magnam virtutem, quam recipiunt

112 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
piunt à tuis Qualitatibus , quid faciunt
homines religiosi & homines justi , quare
non vadunt ad honorandum & laudan-
dum apud infideles tuas Qualitates, quo-
usque per viam martirii sint cum An-
gelis in gloria amatores sui ipsorum
per mortem , quæ est homini occa-
sio amandi se ipsum , quando eam re-
cipit pro laude & servitio tuarum Qua-
litarum ?

16. f. *Liberalis Domine, gloriose, omni-
bus bonis abundans!* Intellectualiter in-
telligimus Angelos habere adeo altam
& excellentem & perfectam memoriam
& intelligentiam, quòd , quidquid ipsi
sunt in materia & forma & conjunctio-
ne intellectualibus , & omnes suas qua-
litates & virtutes, memorent & intelli-
gant ; & , secundum quod ipsi habent
magnam memoriam & intelligentiam
de prædictis rebus , est magna volun-
tas , quam ipsi habent in amando se
ipsos .

17. Igitur , cum Angeli habeant na-
turam & virtutem, per quas sua memo-
ria

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXV. 113
ria & sua intelligentia continuo sunt in actu, & nullatenus in potentia, memorando & intelligendo se ipsos, & sint in se ipsis adeo nobiles & perfectæ creaturæ, quis est, *Domine*, qui posset æstimare magnum amorem, quem ipsi habent erga se ipsos? nam, in quantum Angeli valent plus, quàm nos in hoc mundo, & in quantum habent majorem memoriam & intelligentiam, quàm nos, in tantum est major amor, quem habent erga se ipsos, quam sit memoria & intelligentia, quam nos in hoc mundo habemus de amore ipsorum.

18. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*, qui adeo magnum & mirabilem amorem creasti in Angelis; quia, licet memoria & intelligentia, quæ sunt in nobis, sint quandoque in potentia & quandoque in actu, tamen amamus nosmet ipsos valde magno amore: igitur, cum in Angelis memoria & intelligentia & voluntas semper sint in actu, quis est, qui posset æstimare & cognoscere amorem ipsorum? H 19. g.

19. g. *Memorator Domine tuorum amatorum!* Sicut Tu nobilitasti & virtuificasti Angelos in amando se ipsos, ita eos nobilitasti & virtuificasti in habendo valde magnum amorem erga se invicem: quia, sicut quilibet eorum habet magnum amorem erga se ipsum, ratione magnæ memoriæ & intelligentiæ, quas habet de bono, quod memorat & intelligit in se ipso, ita quilibet amat alium valde magno amore, ratione magni boni, quod memorat & intelligit in ipso.

20. Nam, quia sanctus Gabriel, *Domine*, memorat & intelligit magnam bonitatem & magnam gloriam, quæ sunt in sancto Michaële & in omnibus aliis Angelis, sua voluntas amat in sancto Michaële & in aliis Angelis quidquid sua memoria in eis memorat & suus intellectus in eis intelligit; & hoc idem faciunt sanctus Michaël & alii Angeli in sancto Gabriele, & hoc modo amant omnes Angeli se invicem: igitur, cum hoc ita intelligatur & memoretur, secundum

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXV. 115
dùm significationes tuarum Qualitatum
& qualitatum Angelorum , per hoc signi-
ficatur nostræ animæ magnus amor, quem
Angeli habent erga se invicem:

21. *Gloriose Domine!* In quantum per
defectum memoriæ & intelligentiæ &
voluntatis est in hoc mundo defectus a-
moris & odium in hominibus erga se
invicem , in tantum per perfectionem
memoriæ & intelligentiæ & voluntatis,
quam habent Angeli in paradiso , signi-
ficatur nostro intellectui esse in eis per-
fectum amorem erga se invicem , quia,
sicut iste mundus est locus , in quo ho-
mines habent defectum in memorando
& intelligendo & volendo , ita paradi-
sus est locus , in quo Angeli habent per-
fectam memoriam & intelligentiam &
voluntatem.

22. h. *Immortalis Domine , perdurabilis
sine principio & sine!* Per hoc , quòd sen-
tiamus & intelligamus nos habere in hoc
mundo alterationem amoris , quem ha-
bemus erga nos invicem , quæ alteratio
formatur & generatur per mutationem
loco-

locorum & per alterationem temporis, significatur nostro intellectui magnus amor, quem Angeli habent erga se invicem, eò quòd suus amor non alteretur nec varietur per alterationem & mutationem loci & temporis.

23. Nam, sicut corruptio, quam corpus humanum habet in se ipso, est animæ occasio corrumpendi in peccato suam memoriam & suum intellectum & suam voluntatem, ratione materiæ sensualis, quæ corumpit formam sensualem, ita *Domine*, ratione virtutis materiæ Angelorum, quæ non corumpit formam ipsorum, non habent Angeli alterationem in suo amore, eò quòd sua memoria & intellectus & voluntas non alterentur nec varientur: igitur, cum hoc ita sit, secundum hoc significatur memoria Angelorum in inalterabilitate memoriæ & intellectûs & voluntatis ipsorum, & significatur, quòd amor, qui adeo duravit & durabit sinè ulla cessatione & alteratione, sit valde magnus & mirabilis.

24. *Honorate Domine!* In quantum mea anima habet defectum per oblivionem & ignorantiam, in tantum habet defectum in suo amore, quia oblivio & ignorantia sunt ei occasio non amandi id, quod obliviscitur & ignorat: igitur, si mea anima adeo amat meum Regem, cujus adeo frequenter obliviscitur & in quo multas res ignorat, quantò plùs amant Angeli se invicem, qui non habent naturam nec proprietatem obliviscendi & ignorandi se invicem?

25. i. *O Domine DEUS, qui meam animam sanctificas purificando suam memoriam & suum intellectum & suam voluntatem!* Intellectualiter intelligimus amorem, quem Angeli habent erga se ipsos, & amorem, quem habent erga se invicem, esse in eis ratione ordinationis, quæ est in memoria & intellectu & voluntate ipsorum; quia, quidquid memorant & intelligunt & volunt in se ipsis, memorant & intelligunt & volunt ordinatè.

26. Igi-

26. Igitur, cùm hoc ita significetur nostro intellectui, *Domine*, & sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus hominem in hoc mundo amare se ipsum vel alium valde magno amore, licet amor, quem habet fit cum inordinatione memoriæ & intellectûs & voluntatis, quando amat id, quod est vile plus, quàm id, quod est nobile, per hoc, quod intelligimus de Angelis & de nobis, significatur nostro intellectui esse in valde magna magnitudine & nobilitate amorem, quem Angeli habent erga se ipsos.

27. *Virtuose Domine!* Quando tuus fervus considero magnum amorem, quem Angeli habent erga se invicem & magnum amorem, quem quilibet habet erga se ipsum, tunc valde desidero posse tantum amare, quantum ipsi amant; sed, quando memoro istum mundum non esse locum, in quo homo possit habere istum amorem, eò quòd non possit tot res memorare & intelligere, quot illi memorant & intelligunt,

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXV. 119
gunt, tunc mea anima desiderat esse
Tecum in tua gloria ut amet Te & quid-
quid tuum est & ut amet meam Domi-
nam sanctam MARIAM & omnes An-
gelos & Sanctos paradisi & se ipsam
memoriâ & intelligentia & voluntate
ordinatis.

28. k. *Memorate & invocate & ado-
rate Domine ab omnibus populis!* Intel-
lectualiter intelligimus, secundum sig-
nificationes tuarum Qualitatum & qua-
litatum Angelorum, dæmones memo-
rari & intelligi ab Angelis, sed adeo
plena est memoria & intellectus & vo-
luntas ipsorum memorazione & intel-
ligentia & amore Tuî & sui ipsorum
& nostrî, quòd non possit capi in sua
voluntate odium nec malevolentia erga
dæmones; quia, si Angeli odirent dæ-
mones, significaretur, quòd esset male-
volentia in Angelis, ratione cujus pugna-
rent contra dæmones.

29. Sicut vas existens in profundo
maris est plenum aqua, ita, *Domine,*
& adhuc multò meliùs, sinè omni com-
paratio-

120 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III,*
paratione, Angeli sunt pleni amore : igitur, licet ipsi memorent & intelligant dæmones esse peccatores & culpabiles, tamen non habent naturam odiendi eos nec habent naturam amandi eos, quoniam sunt peccatores & culpabiles; & quòd hoc ita sit, *Domine*, significatur per tuas Qualitates & per qualitates Angelorum & per qualitates dæmonum, quia Angeli non possunt nec debent odire ullam rem ratione magni amoris, qui est in eis; & quia, si ipsi amarent dæmones, amarent res indignas amari, & tunc suus amor esset in defectu.

30. Quando tuus servus, *Domine DEUS*, considero quomodo Angeli ratione magni amoris, qui est in eis non habeant naturam odiendi dæmones nec habeant naturam amandi eos, tunc significatur meæ animæ, quòd, quia sua memoria & suus intellectus & sua voluntas non habent plenitudinem amoris, sit in ea ira & odium erga res dignas odiri & indignas amari: igitur, cum iste mundus, *Domine*, sit locus,
in

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXVI, 121
in quo habet homo adeo vilem & culpabilem memoriam & intellectum & voluntatem, quando erit illa gloriosa dies, in qua ibo ad amandum perfectè in alio sæculo tuam gloriosam Essentiam divinam?

CAPUT CCLXXVI.

De Amore, quem beati Angeli habent erga homines.

1. a. **D**EUS magne, mirabilis, pie, plene gratia! Cùm nos, Domine, velimus inquirere magnum amorem, quem Angeli habent erga nos, oportet, quòd eum inquiramus cum memoria & intelligentia & voluntate, quæ sunt in Angelis & in nobis, & hanc inquisitionem oportet fieri in *quatuor* rebus, quarum *prima* est tua gloriosa Deitas, *secunda* tua beata Humanitas, *tertia* esse Angelicum, & *quarta* nostrum esse.

2. Unde, sicut homo per scalam descendit à locis altis de gradu in gradum, ita,

122 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
ita, *Domine*, Angeli amant tuam Deitatem super omnia, & per virtutem amoris, quam recipiunt amando tuam Deitatem, amant tuam Humanitatem & postea se ipsos & postea nos; sed suus amor est ita in eis, quòd nequaquam mutetur in quocumque loco & tempore sint, & hoc est ratione magnæ virtutis, quam Tu posuisti in memoria & intellectu & voluntate ipsorum.

3. *Gloriose Domine!* Sicut nostra materia corporalis per culpam corrumpit formam, ita homo per suum defectum non potest simul memorare & intelligere & velle id, quod Angeli simul memorant & intelligunt & volunt; & sicut materia intellectualis per magnam dignitatem, quam habet in se, non privat formam intellectualem, ita, *Domine*, Angeli sunt adeo perfecti & completi amore, quòd uno tempore ament Te & tuam Humanitatem & se ipsos & nos, & similem amorem haberemus nos, si in nobis non esset peccatum, per quòd habemus corruptam memoriam & intellectum & voluntatem.

4. b.

4. b. *O benigne Domine, qui beatificas tuos benevolos! Prima res, in qua inquirimus amorem, quem Angeli habent erga nos, est tua Deitas, & hanc inquisitionem volumus facere in ipsa per compositionem quatuor elementorum, quæ significando suas qualitates, dirigunt nostrum intellectum in hac inquisitione: unde dicimus, quòd aër recipiat calorem ab igne & aqua humiditatem ab aère, & terra frigiditatem ab aqua, & ignis siccitatem à terra, & propterea hæc quatuor elementa componant corpus, ita quòd unum non possit esse sinè aliis nec prius, quàm alia, licèt corpus recipiat majorem quantitatem unius elementi, quàm aliorum.*

5. Unde, quando nostra anima, *Domine*, hoc ita considerat, tunc percipit & intelligit, quòd, sicut uno tempore elementa componunt corpus, & in corpore non est unum elementum sinè aliis, ita Angeli uno tempore memorent & intelligant & ament tuam Deitatem & tuam Humanitatem & se ipsos & nos, quia,

124 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
quia, sicut in corpore elementato uno tempore capiuntur ista quatuor elementa, ita in Angelis uno tempore capiuntur prædicti quatuor amores; sed, sicut ignis est super aërem & aër super aquam & aqua super terram, ita in Angelis est amor tuæ Deitatis super omnes alios amores, & amor tuæ Humanitatis super amorem suû ipsorum, & amor suû ipsorum super amorem, quem habent erga nos, eò quòd in hoc mundo non sumus digni tantum amari, quantum ipsi.

6. Igitur, sicut corpus elementatum est subiectum, in quo sunt simul caliditas & humiditas & frigiditas & siccitas & sinè istis quatuor qualitatibus ipsum non posset componi ex materia & forma, ita, *Domine, esse* Angelicum est subiectum, in quo est amor, quo Angeli continuò sinè ulla cessatione amant tuam Deitatem & tuam Humanitatem & se ipsos & nos; quia, nisi ita esset, significaretur, quòd memoria & intellectus & voluntas Angelorum non haberent perfectionem; &, si ita esset, signifi-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXVI. 125
significaretur nostro intellectui in tuis
Qualitatibus esse defectum, quod est im-
possibile, cum in Te non possit esse ullus
defectus.

7. c. *O misericors Domine, in quo mea
anima confidit & sperat!* Intellectuali-
ter intelligimus Angelos memorando &
intelligendo & amando tuam Unitatem
& tuam Trinitatem recipere à tua Dei-
tate gratiam & benedictionem, per quam
memorant & intelligunt & amant ho-
minem in quantum est unus & est tres res,
scilicet corpus & anima & spiritus, &
animam in quantum est una & est tres
res, scilicet materia & forma & conjunc-
tio intellectuales, & corpus in quantum
est unum & est tres res, scilicet materia
& forma & conjunctio sensuales.

8. Igitur, quia memoria & intel-
lectus & voluntas Angelorum fruuntur
tua Unitate & Trinitate, propterea An-
geli memorant & intelligunt & amant
nos in unitate substantiæ & in tribus
rebus ipsius substantiæ, licet sit valde
magna diversitas inter Unitatem & Tri-
nitatem,

126 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III
nitatem, quam memorant & intelligunt
& amant in tua Deitate, & unitatem &
trinitatem, quam memorant & intelli-
gunt & amant in nobis.

9. Unde, sicut homo valde ferventer
inamoratus memorat id, quod amat,
quando videt aliquas res similes rei a-
matae, ita, *Domine*, Angeli sunt adeo
ferventer inamorati de tua Deitate, quae
est una in tribus Personis, quod quem-
libet nostrum, qui sumus una substan-
tia in tribus rebus, valde ferventer a-
ment: igitur, sicut amicus amat simi-
litudinem, quae ei significat rem ama-
tam, ita Angeli amant nos, qui, in quan-
tum sumus una substantia in tribus re-
bus, significamus eis tuam sanctam Dei-
tatem in Unitate Substantiae & Trinita-
te Personarum.

10. d. *Rex regnans super omnes aquas
& terras & caelos!* Intellectualiter in-
telligimus, *Domine*, quod Angeli me-
morent & intelligant & ament Quali-
tates tuae perfectae Deitatis, & per hoc
significatur nostro intellectui, quod per
amo-

amorem, quem Angeli habent erga tuam Bonitatem, sint boni, & per amorem, quem habent erga tuam Sapientiam, sint sapientes, & per amorem, quem habent erga tuam Justitiam, sint justii, & sic de aliis tuis Qualitatibus: igitur, cum Angeli sint boni & sapientes & justii & amatores, significatur, quod ipsi ament nos: quia, si non amarent nos, significaretur, quod non essent boni nec sapientes nec justii nec amatores; & si tales non essent, significaretur defectus in eis.

II. Unde, sicut Angeli, *Domine*, amant hominem, quia est unus & est tres res & per unitatem & trinitatem, quæ est in eo, significat tuam Unitatem & Trinitatem, ita amant ipsum, quia est bonus & sapiens & justus & misericors, eò quod significet tuas Qualitates, & in quantum homo est melior & habet perfectiores virtutes, in tantum plus significat tuas Qualitates, & in quantum plus eas significat, in tantum plus amatur & custoditur ab Angelis.

12. Unde, in quantum significatur nostræ animæ, *Domine*, magnus amor, quem Angeli habent erga nos, in tantum significatur ei, quòd simus obligati ad amandum Angelos; quia, sicut Angeli amant hominem, quia homo significat tuam Unitatem & Trinitatem demonstrando se ipsum, & significat tuas Qualitates essendo virtuosus, ita homo amans Te debet amare Angelos, quia eorum substantia est una & est in tribus rebus, & quia habent magnas virtutes, per quas significant tuam Unitatem & Trinitatem & perfectionem tuarum Qualitatum.

13. c. *Excellentis Domine super omnes altitudines & nobilitates! Secunda res, in qua inquirimus amorem, quem Angeli habent erga nos, est tua gloriosa Humanitas: unde dicimus, quòd intellectualiter intelligamus Angelos memorare & intelligere & amare tuam Humanitatem, & per magnam virtutem, quæ oritur in eorum memoria & intellectu & voluntate quando contemplantur in ea, valde ferventer memo-*

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXVI. 129
memorare & intelligere & amare nos,
qui sumus in natura similes tuæ virtuosæ
Humanitati.

14. Nam, sicut Angeli, *Domine*,
habent naturam & rationem amandi se
ipsos, memorando se esse in natura si-
miles tuæ animæ valde memoratæ &
intellectæ & amatæ ab eis, ita habent
naturam & rationem amandi nos, me-
morando & intelligendo & amando
nostram animam esse in natura simi-
lem tuæ & nostram corpus esse in na-
tura simile tuo: igitur, sicut tua hu-
mana Natura facit Angelos amare se-
ipsos per hoc, quòd ipsi eam ament, ita
facit eos amare nos per hoc, quòd si-
mus ei similes in natura.

15. Sensualiter sentimus & intellec-
tualiter intelligimus, *Domine*, natura-
le esse homini amanti amare rem,
quam suus amatus amat: igitur, cum
hoc ita sit, & significetur nostro intel-
lectui Angelos memorare & intelligere,
quòd tua Humanitas adeo amet nos,
quòd ad salvandum nos voluerit mori,

I

per

per hoc significatur ipsi valde magnum esse amorem, quem Angeli habent erga nos, quoniam sumus adeo amati à Te & quoniam ipsi amant adeo magno amore tuam Humanitatem gratiosam.

16. f. *O Domine Deus, qui adimple omnia, quæ promittis! Tertia res, in qua inquirimus amorem, quem Angeli habent erga nos, est esse angelicum: unde dicimus, quòd intellectualiter intelligamus Angelos memorare & intelligere nostram animam esse in natura similem eis; quia, sicut ipsi sunt substantia, quæ est ex materia & forma intellectualibus, ita nostra anima est substantia, quæ est ex materia & forma intellectualibus; & sicut substantia angelica est memorativa & intellectiva & amativa, ita substantia nostræ animæ est memorativa & intellectiva & amativa.*

17. Igitur, cum sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus naturale esse amori esse inter individua, quæ

quæ sunt unius generis & unius speciei, per hoc significatur, *Domine*, quòd Angeli ament nos valde magno amore, eò quòd nostra anima sit eis similis in natura: igitur, cum bestia & homines peccatores sequantur suam naturam & proprietatem in amando sibi similes, quantò plùs Angeli amant nos, cum ita sit, quòd ipsi sint creaturæ valde rationabiles & valde sanctæ & sapientes & perfectæ?

18. *Gloriose Domine!* Sicut Angeli amant hominem per hoc, quòd sua voluntas non sit contraria suæ memoriæ & suo intellectui, ita per contrarium dæmones odiunt hominem per hoc, quòd sua voluntas odiat id, quod sua memoria memorat & suus intellectus intelligit in homine; & propterea dæmones valde odiunt hominem, eò quòd valde memorent & intelligant ipsum; quia, in quantum memoria eis sufficit ad memorandum & intellectus ad intelligendum hominem, in tantum sua voluntas extenditur ad odiendum eum: igitur, cum
quili-

132 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
quilibet dæmonum habeat majorem potestatem memorandi & intelligendi, quàm omnes homines in hoc mundo, quis est, qui posset æstimare magnam malevolentiam, quam dæmones habent contra hominem?

19. g. *Virtuose Domine super omnes virtutes, potens super omnes vires!* Intellectualiter intelligimus, quòd, sicut in dæmonibus memoria & intellectus habent virtutem per creationem, ita voluntas accidentaliter per culpam & peccatum & per secundum motum, per quem incedit, habeat malevolentiam ad omne id, quod ipsi memorant & intelligunt de tua Deitate & de tua Humanitate & de Angelis & de nostris animabus & de omnibus rebus, quia, in quantum memorant & intelligunt, in tantum odiunt.

20. Unde, quando Tu, *Domine*, creasti Angelos, qui nunc sunt dæmones, tunc sua memoria memoravit & suus intellectus intellexit Te eos creasse, & propterea sua memoria non perdidit virtutem

tem memorandi nec suus intellectus virtutem intelligendi; sed, quia sua voluntas voluit esse Tibi similis, propterea perdidit accidentaliter suam virtutem, & ideo odit quidquid sua memoria memorat & suus intellectus intelligit; & quia à memoria & intelligentia dæmonum non exivit bona voluntas quando fuerunt creati, propterea sunt puniti in tantum, quòd voluntas sit contraria memoriæ & intellectui, & ideo dæmones sunt inversi & perversi contra suam naturam per culpam & peccatum: igitur, cùm hoc ita sit, propterea creasti, *Domine*, hominem, qui est arbor inversa, ut possideat gloriam, quam dæmones perdidderunt.

21. Igitur, quia dæmones, *Domine*, memorant & intelligunt nos esse tuas creaturas & esse destinatos ad gloriam, quam ipsi perdidderunt, & memorant & intelligunt se non posse facere ullum damnum Tibi nec Angelis nec ulli rei, nisi nobis tantum, & sua voluntas

134 B. Raym Lulli Lib. Contempl. Vol. II.
luntas est adeo magna in ordine ad
malum , per hoc significatur , quòd
dæmones habeant valde magnam ma-
levolentiam contra nos , ratione cujus
conantur, quantum possunt , nobis face-
re malum.

22. h. *Potens Domine, gratiose, plene pie-
tate & misericordia!* Quarta res, in qua
inquirimus amorem , quem Angeli ha-
bent erga nos , est *esse humanum* : unde
dicimus , quòd intellectualiter intelliga-
mus Angelos memorare & intelligere non
esse in hoc mundo ullam creaturam, quæ
tantum valeat , quantum homo : igitur,
cùm voluntas Angelorum habeat natu-
ram & proprietatem amandi id , quod
eorum memoria memorat & intellectus
intelligit esse nobile & bonum , per hoc
significatur nostro intellectui , quòd An-
geli ament nos.

22. In hoc , quòd Angeli memo-
rent & intelligant , *Domine* , nos esse tu-
as creaturas & esse creatos ut Te cog-
noscamus & laudemus & adoremus &
benedicamus & Tibi serviamus , signi-
ficatur,

ficatur, quòd ipsi ament nos valde magno amore; quia adeo magna est prima intentio, quam habent in amando Te, quòd secunda intentio, quam habent in amando nos, fit eis valde magna causa amandi nos, eò quòd fit eis valde magna ratio multiplicandi magnum amorem, cùm, secundùm quod est magnus amor, quem habent erga Te, fit magna prima intentio, quam habent in amando Te, & secundùm quod ipsa est magna, oportet esse magnam secundam intentionem in amando nos.

24. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*, quia adeo occasionati sunt Angeli ad amandum nos, quòd propterea nos adjuvent in nostris pressuris & tribulationibus & nos dirigant in viam veritatis; & si ipsi non juvarent nos, nemo nostrum posset se defendere à dæmone, qui est noster mortalis inimicus, nec possemus facere tantum bonum, quantum facimus, nec evitare tantum malum, quantum evitamus.

25. i. *Adjutor Domine, humilis, gratiose!*
Intel-

Intellectualiter intelligimus Angelos memorare & intelligere nostra peccata, sicut sanctus Michaël, qui memorat & intelligit peccata, quæ fecit & facit Petrus; quia, nisi ea memoraret & intelligeret, non haberet perfectam memoriam & intelligentiam, & dæmon, qui adjuvat ad faciendum peccata, haberet perfectiorem memoriam & intelligentiam, quàm sanctus Michaël, quod est impossibile.

26. Et, licet Angeli, *Domine*, memorent & intelligant homines peccatores, tamen sua voluntas non odit eos; quia, si eos odiret, ipsi eos non adjuvarent contra dæmones, sed verum est, quòd Angeli non ament opera, quæ faciunt peccatores, licet ament omnia, quæ Tu in eis creasti.

27. Nam, si Angeli, *Domine*, in hominibus peccatoribus non amarent corpus & animam, quæ sunt tuæ creaturæ, voluntas eorum esset contraria memoriæ & intellectui, cum ipsorum memoria memoret & intellectus intelligat

COR-

corpus & animam hominum peccatorum esse tuas creaturas : igitur , cum voluntas Angelorum non possit esse contraria memoriæ & intellectui ipsorum, Angeli amant peccatores , quantum ad speciem & substantiam in qua sunt, & solum non amant mala opera , quæ ipsi faciunt incedendo per secundum motum .

28. h. *O Domine DEUS , qui es thesaurus mea animæ & complementum meorum amorum !* Intellectualiter intelligimus malevolentiam & odium significare passionem & defectum : igitur, si Angeli haberent malevolentiam contra homines peccatores , haberent passionem & defectuosam voluntatem & illis nocerent & facerent damnum ; & , si ita esset , nullus homo peccator haberet liberam voluntatem relinquendi peccata & faciendi bona opera , quia ratione magnæ fragilitatis, in quam cadit homo per peccata, & ratione magnæ malevolentia , quam dæmones habent contra ipsum, & ratione malevolentia , quam
An-

Angeli haberent contra ipsum, nullus homo peccator posset exire à peccato nec posset facere bona opera: igitur, cùm multi peccatores emendentur & faciant bona opera, per hoc significatur, quòd Angeli non habeant malevolentiam contra ipsos.

29. Igitur, cùm hoc ita sit, per hoc significatur, *Domine*, magnus amor, quem Angeli habent erga homines justos, qui sunt in poenitentia & sinè peccato; quia, si ipsi amant peccatores quantum ad eorum *esse*, licèt non ament eorum peccata, quis posset æstimare magnum amorem, quem habent erga homines, qui non peccant & qui faciunt bonum quod possunt?

30. *Pie Domine?* Adeo sunt Angeli perfecti in amore, & adeo sunt directi in amando, quòd non ament ullam rem, nisi secundùm quod convenit, nec ullam rem dignam amari obliviscantur aut ignorent aut non ament: igitur, amor ipforum non est similis amorì meì peccatoris, quia ego si aliquis mihi faciat

ciat

ciat aliquid, quod mihi displiceat, statim excitor ad odiendum corpus & animam illius, quæ sunt tuæ creaturæ; sed non est ita, *Domine*, de Angelis, quia non disamant nisi opera peccati: igitur, cùm Angeli habeant a deo magnam directionem in amando, & homo sit in hoc mundo a deo indirectus in amando, quando erit illa dies, in qua mea anima ibit ad amandum Angelos amore simili amoris ipsorum in præsentia tuæ gloriosæ Gloriæ divinæ?

CAPUT CCLXXVII.

Quomodo homo amet DEUM in hoc mundo & in alio.

I. a. **O** DEUS, qui es Amor meorum amorum & placitum meorum placitorum! Cùm nos velimus inquirere amorem, quem homo habet erga tuam sanctam Deitatem gloriosam, oportet, *Domine*, quòd hanc inquisitionem facia-

faciamus memorando & intelligendo & amando tres tuarum Qualitatum, quæ sunt Infinitas & Æternitas & Perfectio, & hanc inquisitionem oportet fieri in *tribus* rebus, quæ sunt tua gloriosa Substantia & tuæ simplices Personæ & tuæ perfectæ Qualitates.

2. Nam, in quantum nostra anima, *Domine*, poterit memorare & intelligere tuam Substantiam & tuas Personas & tuas Qualitates, in tantum poterit amare tuam gloriosam Essentiam divinam in sua Unitate & in sua Trinitate & in suis Qualitatibus, secundum quod poterit memorare Infinitatem & Æternitatem & Perfectionem earum.

3. Nam, sicut forma extenditur & magnificatur, secundum quod materia crescit & multiplicatur in corpore elementato per generationem, ita significatur, *Domine*, quod voluntas & amor, quem homo habet erga Te, sit magnus, secundum quod memoria & intelligentia magnificantur in contemplan-
do Infinitatem & Æternitatem & Per-
fectio-

Li. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXVII. 141
fectionem, quæ sunt in tua divina Ef-
fentia virtuosa: igitur, cum hoc ita sit,
qui vult habere magnum amorem erga
tuam Deitatem, oportet, quòd magni-
ficet suam memoriam in multum me-
morando & suum intellectum in multum
intelligendo eam.

4. b. *O Domine DEUS, in quo mea de-
sideria & meæ considerationes vigilant &
stant!* Intellectualiter intelligimus, quòd
anima hominis memoret & intelligat tu-
am simplicem Substantiam esse infinitam
& æternam & perfectam: igitur, in quan-
tum ipsa hoc memorat & intelligit, in
tantum memorat & intelligit amorem,
quem sua voluntas habet erga tuam glo-
riosam Substantiam.

5. Unde, quando anima hominis,
Domine, memorat & intelligit se non
sufficere ad memorandum & intelligen-
dum totam Infinitatem & Æternitatem
& Perfectionem tuæ Substantiæ, tunc me-
morat & intelligit amorem, quem ha-
bet erga ipsam, esse finitum & termi-
natum ratione memoriæ, quæ non po-
test

142 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
test memorare, & intellectus, qui non potest intelligere totam Infinitatem & Æternitatem & Perfectionem ipsius.

6. *Gloriose DEUS!* Quando anima memorat & intelligit se non memorare nec intelligere tota die & nocte Infinitatem nec Æternitatem nec Perfectionem tuæ Substantiæ, & memorare & intelligere alias res, tunc memorat & intelligit, quòd sua voluntas non fruatur continuo & assidue tuâ gloriosa Essentia amando eam: igitur, dum anima, *Domine*, non fruitur Te memorando & intelligendo & volendo, sunt in defectu sua memoria & suus intellectus & sua voluntas, in quem defectum cecidit humana species accidentaliter per peccatum primi parentis, quia, si Adam non peccasset, nulla Anima hominis separaret suam memoriam nec suum intellectum nec suam voluntatem à Te.

7. c. *Sapiens Domine in omnibus rebus, potens in omnibus potestatibus!* Intellectualiter intelligimus, quòd nostra memoria in alio sæculo non habebit impedi-

Li. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXVII. 143
pedimentum in memorando tuam Infinitatem & Æternitatem & Perfectiōnem nec intellectus in intelligendo eas, imò anima iusta perfectè memorabit & intelliget ipsas in tua Substantia infinita & æterna & perfecta.

8. Unde, quia memoria & intellectus perfectè fruuntur in gloria, *Domine*, infinitate & æternitate & perfectione tuæ Substantiæ, propterea voluntas perfectè amat in tua Substantia id, quod memoria in ea perfectè memorat & intellectus perfectè intelligit: igitur, cùm hoc ita sit, per hoc significatur, quòd amor, quem habemus in hoc mundo erga tuam Substantiam, sit valde parvæ quantitatis in comparatione amoris, quem anima gloriosa hominis iusti habet erga ipsam in gloria.

9. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*, qui adeo ordinatè posuisti voluntatem hominis in hoc mundo in libertate amandi Te, ut possit habere meritum gloriæ vel pœnæ; quia, si memoria
ria

144 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
ria in hoc mundo haberet tantam vir-
tutem memorandi Te, quantam habet
in alio, & intellectus tantum Te intel-
ligeret in hoc mundo, quantum in alio,
voluntas non haberet libertatem facien-
di bonum nec malum, nec esset ulla
voluntas, quæ aliud amaret nisi Te, quo-
niam memoria & intellectus non essent
nisi in Te; & si ita esset, iste mundus esset
inordinatus, eò quòd homo in eo non
lucraretur meritum, per quod esset dig-
nus perburabili beatitudine.

10. *q.* *O Lumen omnium luminum &*
Splendor omnium splendorum! Intellec-
tualiter intelligimus, *Domine*, fideles
Christianos memorando & intelligendo
contemplari in tuis tribus Personis, tunc,
quando fruuntur Paternitate & Filia-
tione & Processione, quæ sunt in tua
sancta Deitate unita ex tribus Per-
sonis infinitis & æternis & perfectis in
una Infinitate & Æternitate & Perfec-
tione.

11. Quia quælibet tuarum trium Per-
sonarum, *Domine*, est infinita & æterna
&

Li. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXVII. 145
& perfecta, & anima hominis est finita in sua memoria & in suo intellectu & in sua voluntate, propterea non est de natura tuarum Personarum, neque de natura trium virtutum animæ, quòd fruitio, quam anima habet in tua Trinitate sit adeo magna sicut sunt Infinitas & Æternitas & Perfectio ipsius Trinitatis, quoniam, si adeo magna esset, oporteret, vel quòd tuæ Personæ essent finitæ, vel quòd virtutes animæ essent infinitæ, & utrumque est impossibile.

12. Igitur, cùm hoc ita sit, secundùm hoc significatur, *Domine*, quòd nostra anima non possit sufficere ad tantum memorandum nec intelligendum nec amandum, quantum tua sancta Trinitas est infinita & æterna & perfecta. Et adhuc ultra nostra anima, *Domine*, est adeo occupata in delectationibus hujus mundi & est adeo corrupta per peccatum in sua memoria & in suo intellectu & in sua voluntate, quòd propterea potestatem memorandi & in-

K

telli-

146 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
telligendi & amandi tuam Trinitatem,
quam habet in potentia, non velit duce-
re in actum ratione potestatis, quam
habet actualiter in memorando & in-
telligendo & amando vanitates & mi-
serias hujus mundi, per quas oblivif-
citur & ignorat tuam gloriosam Trini-
tatem.

13. e. *Misericors Domine, pie, gloriose!*
Intellectualiter intelligimus, quòd in a-
lio sæculo habeat anima majorem vir-
tutem memorandi & intelligendi Pater-
nitatem & Filiationem & Processionem,
quæ sunt in tua Trinitate, quam ha-
beat in hoc sæculo, quia in alio habet
applicatam totam virtutem & omnes vi-
res, quæ sunt ei datæ per creationem,
& in isto non, & propterea in hoc sæ-
culo non habet anima dum est in cor-
pore tantam memoriam & intelligen-
tiam de Infinitate & Æternitate & Per-
fectione tuæ Trinitatis, quantam habet
in alio.

14. Igitur, quia in alio sæculo, *Do-
mine*, non habet anima ullum impedi-
mentum

mentum in memorando & intelligendo tuam gloriosam Trinitatem, propterea exit à sua memoria & intelligentia adeo magnus amor in amando ipsam, quòd tota sua voluntas sit in amore, sicut totus ignis est in calore; sed, quia in hoc sæculo ipsa habet multa impedimenta in memorando & intelligendo tuam sanctam Trinitatem, propterea voluntas non potest esse perfectè in contemplatione & amore ipsius, respectu perfectionis, quam habet in alio sæculo.

15. *Gloriose Domine!* Ratio, quare infideles generaliter concordant in credendo tuam Unitatem, est, quia putant honorare Te, credendo Te esse unum; sed, quia putant inhonorare Te, si crederent esse tres Deos, propterea dubitant credere tuam Trinitatem: igitur ratio, quare generaliter in hoc mundo errantes nolunt credere tuam Trinitatem & credunt tuam Unitatem, est, quia homines in hoc mundo habent defectum, ratione cujus non sciunt tantum amare Te per Unitatem, quantum per Trinitatem,

148 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tatem, & iste defectus venit à defectu
memoriæ & intelligentiæ; sed in alio
sæculo non est ita, quia æquè perfectè
habet anima suam memoriam & suum
intellectum & suam voluntatem in tua
sancta Trinitate, sicut in tua gloriosa U-
nitate.

16. f. *Æterne Rex gloriæ, qui es Rex
omnium Regum & Gloria omnium gloria-
rum!* Intellectualiter intelligimus, *Domine*,
animam hominis in hoc mundo
contemplari in tuis Qualitatibus memo-
rando & intelligendo eas; &, secun-
dum quòd ipsa conatur impendere to-
tam virtutem suæ memoriæ ad memo-
randum & totam virtutem sui intellec-
tus ad intelligendum tuam Potestatem &
Sapientiam & Voluntatem & Justitiam
& Misericordiam & alias tuas Qualita-
tes, sua voluntas amat tuam gloriosam
Essentiam divinam.

17. Sed, quia memoria & intellec-
tus nostræ animæ, *Domine*, non habent
tantam virtutem, quòd totam Infinita-
tem & Æternitatem & Perfectionem tuæ
Potest-

Potestatis & aliarum tuarum Qualitatum possint comprehendere, propterea voluntas non potest tantum amare Te in tuis Qualitatibus, quantum Tu es dignus amari in eis & per eas.

18. Si nostra anima, *Domine*, haberet virtutem & proprietatem, per quam posset tantum memorare & intelligere & amare tuas Qualitates, quanta est Infinitas & Æternitas & Perfectio earum, significaretur, quòd Tu creasses animam in virtute æqualem Tibi, & hoc est impossibile: igitur, quia homo non recepit virtutem adeo magnam in creatione, sicut sunt magnæ tuæ Qualitates, & sua virtus est accidentaliter corrupta per peccatum, ratione cujus corruptionis memoria non habet tantam virtutem memorandi nec intellectus intelligendi, quantum haberent, si peccatum non esset, per hoc significatur humano intellectui, quòd nostra voluntas in hoc mundo sit valde parva in amando tuas Qualitates, secundum respectum & relationem dignitatis earum.

19. g. *Patiens Domine, plene amore & pietate!* Si in hoc mundo nostra anima est impedita & turbata in memorando & intelligendo & amando Infinitatem & Æternitatem & Perfectionem tuarum Qualitatum, in alio sæculo non est ita, quia anima glorificata est adeo virtutificata & aggratiata in sua memoria & in suo intellectu & in sua voluntate memorando & intelligendo & amando Infinitatem & Æternitatem & Perfectionem illarum, quòd amor hujus mundi sit nihil in comparatione amoris alterius sæculi.

20. *Gloriose DEUS!* Quando mea anima considerat Infinitatem & Æternitatem & Perfectionem tuarum Qualitatum, tunc significatur ei, *Domine*, quòd virtus & natura, quam recipit per creationem in sua memoria & in suo intellectu & in sua voluntate sit talis, quòd ex parte creationis non habeat naturam obliviscendi nec ignorandi nec non amandi; quia, si eam haberet, significaretur in tuis Qualitatibus non esse Infinita-

Li. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXVII. 151
finitatem nec Æternitatem nec Perfectio-
nem : igitur, per hoc significatur, quòd
anima per accidens proveniens à secun-
do motu recipiat naturam obliviscendi
& ignorandi & non amandi.

21. Unde benedictus sis, *Domine DE-*
US, quia , dum mea anima contempla-
tur in tuis Qualitatibus isto modo, tuæ
Qualitates ei significant, quòd in gloria,
in qua anima est purificata in sua me-
moria & in suo intellectu & in sua vo-
luntate , completè memoret finè obli-
vione & intelligat finè ignorantia & a-
met finè carentia amoris ; quoniam, si-
cut vas plenum , in quo non potest plus
aquæ capi , ita est plena memoriâ &
intelligentiâ & amore in tantum , quòd
non possit in ea capi oblivio nec igno-
rantia nec malevolentia : igitur, cùm hoc
ita sit , beati erunt omnes, qui ita ama-
bunt tuas Qualitates , & miseri erunt, qui
in inferno adeo magno & nobili amore
erunt privati.

22. h. *Amabilis Domine , à quo mei a-*
mores non volunt nec possunt separari!
Quan-

Quando memoro & intelligo amorem, quem homines erga Te habent in hoc mundo, significatur meæ sensualitati & meæ intellectualitati ipsum esse valde parvum & miserum & defectuosum, quia sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus homines uno tempore amare Te & alio non, & pro aliquibus rebus amare Te plus, quàm pro aliis.

23. Igitur, cum amor, quem homo habet erga Te, *Domine*, in hoc mundo sit isto modo, significatum est ipsum esse defectuosum in se ipso; quia, si esset perfectus, non alteraretur nec minueretur per hoc, quòd hominem torqueres & affligeres, nec cresceret pro uno dono, quod ei dares plus, quàm pro alio, eò quòd sis adeo dignus amari, quòd nostra anima in tantum deberet se implere tuo amore, quòd non posset ipsum minuere nec augere.

24. Sed, quia nos, *Domine*, habemus memoriam & intellectum & voluntatem plus in vanitatibus & placitis hujus mundi, quàm in Infinitate & Æternitate

ternitate & Perfectione tuarum Qualitatum, propterea, quando à Te petimus aliquam rem & eam nobis non das, non Te amamus tantum, quantum Te amaremus si eam nobis dares, & quò plùs nobis placent res, quas nobis das, eò plùs Te amamus; sed, si nos haberemus perfectionem in memoria memorando & in intellectu intelligendo Infinitatem & Æternitatem & Perfectionem tuarum Qualitatum, tunc Te amaremus tantum pro uno dono, quantum pro alio, & tantum si nobis dares id, quòd petimus, quantum si non dares, & tantum Te amaremus in uno tempore, quantum in alio.

25. i. *Misericors Domine, plene amore & placito!* Quando mea anima considerat amorem, quem Sancti in gloria habent erga tuam gloriosam Deitatem, tunc significatur ei per tuas Qualitates, quòd ille amor sit perfectus sinè ullo defectu, quia adeo plenam habent suam memoriam & suum intellectum & suam voluntatem Æternitate & Infinitate

154 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tate & Perfectione tuarum Qualitatum,
quòd non desiderent plùs amare nec me-
morent nec intelligant in suo amore ul-
lum defectum.

26. *Gloriose Domine!* Si amor Sanc-
torum paradisi crescit quando ipforum
gloria crescit per hoc, quòd crescant
bona, quæ fecerunt & tractaverunt in
mundo, non crescit, quin crescant me-
moria & intelligentia & voluntas ip-
forum; quia, si aliter cresceret, signi-
ficaretur, quòd ipforum memoria esset
vacua amore, & idem esset de intel-
lectu & voluntate; sed non est ita, *Do-
mine*, quia, sicut si aliquis extenderet
hydriam plenam aquâ ut plus aquæ pos-
set capere, ita Tu extendis virtutem
memoriæ plenæ memoratione & intel-
lectûs pleni intelligentia & voluntatis
plenæ amore, ut anima possit plùs
memorare & intelligere & amare & glo-
rificari.

27. *Iuste Domine!* Sicut Tu auges
memoriam & intellectum & volunta-
tem animarum hominum justorum, se-
cundùm

cundum quod in hoc mundo augentur bona, quæ sequuntur ex operibus, quæ ipsi fecerunt in eo, ita auges memoriam & intellectum & voluntatem animarum hominum peccatorum, quæ sunt in inferno, ut memoria & intellectus plus contrariantur voluntati & voluntas memoriæ & intellectui, & per hoc augeatur poena earum, quæ eas puniat propter mala, quæ quotidie crescunt per mala opera, quæ fecerunt in hoc mundo: igitur, cum hoc ita sit, beati sunt, qui in hoc mundo faciunt opera, ex quibus quotidie sequitur bonum, & miseri sunt, qui faciunt opera, ex quibus quotidie sequitur malum.

28. k. *O Domine Possessor meæ memoriæ & mei intellectûs & meæ voluntatis!* Sicut argentum habet majorem virtutem, quàm plumbum, & aurum, quàm argentum ut extendatur & amplietur, ita memoria & intellectus & voluntas nostræ animæ habent majorem virtutem ut extendantur & amplientur contemplan-
plando tuas Qualitates, quàm contem-
plando

plando qualitates creaturarum ; quia, sicut aurum per hoc, quòd sit nobilius metallum, quàm argentum, potest plùs ampliari & extendi, quàm ipsum argentum, ita anima hominis per hoc, quòd habeat virtuosiorememoriam & intellectum & voluntatem fruendo tuis Qualitatibus, quàm fruendo qualitatibus creaturarum, potest istas virtutes plùs extendere & ampliare in tuis Qualitatibus, quàm in aliis.

29. Unde benedictus sis, *Domine DEUS* ; quia sicut homo plangit propter aliquod vulnus vel dolorem vel propter famem vel sitim vel aliquam tribulationem, ita tuus servus plangit propter amorem, qui non dat suo cordi desideria nec suspiria nec considerationes, nec suis oculis ploratus & lacrymas tui amoris, nec suum os nominat nec laudat nec orat nec honorat suum Creatorem modo quo vis amoris facit, quòd eum laudent & honorent ferventes amatores & servi ipsius.

30. *Gloriose DEUS* ! Quò plùs mea

ani-

Li. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXVII. 157
anima conatur multum memorare & intelligere tuas honorationes & tuos valores, eò plùs crescunt mei amores, & quò plùs crescunt mei amores, eò majores sunt mei languores & meæ considerationes, & quò plùs meum cor & meum corpus & mea anima sustinent laborem pro tuo amore, eò plùs delectatur mea anima in pressuris & laboribus & doloribus, quos amor ei dat: igitur, cùm hoc ita sit, placitum mei amoris sunt dolores, quos amor mihi dat amando meum gloriosum DEUM.

CAPUT CCLXXVIII.

Quomodo homo in hoc mundo & in alio amet sanctam Humanitatem nostri Domini JESU CHRISTI.

I. a. **O** DEUS perfecte in omnibus perfectionibus & honorate in omnibus honorationibus! Cùm nos, Domine, velimus inquirere amorem, quem homo ha-

158 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
habet erga tuam sanctam Humanitatem,
oportet, quòd inquisitionem faciamus
in *tribus* rebus, quæ sunt tua Anima
& tuum Corpus & eorum Qualitates,
& hanc inquisitionem oportet fieri cum
tribus virtutibus animæ, quæ recipi-
ant significationes trium prædictarum
rerum, dum inquiremus prædictum a-
morem.

2. Nam, secundùm quod nostra a-
nima memorat & intelligit, *Domine*,
tuum sanctum Corpus gloriosum & tu-
am virtuosam Animam & tuas Quali-
tates, potest sua voluntas amare tuam
gloriosam Humanitatem; &, secundùm
quod ipsa obliviscitur & ignorat tuum
Corpus & tuam Animam & tuas Qualita-
tes, potest sua voluntas se convertere ad
amandum alias res.

3. Unde, cùm memoria & intel-
lectus hominis, *Domine*, non habeant
adeo magnam præparationem & direc-
tionem ad contemplandum tuam Hu-
manitatem in hoc mundo sicut in alio,
per hoc significatur & demonstratur,
quòd,

quòd , in quantum anima hominis habet majorem directionem & oportunitatem memorandi & intelligendi in alio sæculo , quàm in isto , in tantum plùs amet ipsam in alio sæculo , quàm in isto.

4. b. *Sapiens Domine in omnibus sapientiis , gratiose in omnibus gratiis !* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus , quòd judæi non ament tuam gloriosam Humanitatem , quia sua memoria non eam memorat nec suus intellectus eam intelligit in illa honoratione & in illa virtute , in qua ipsa est digna memorari & intelligi & amari.

5. Igitur , quia memoria judæorum non memorat nec intellectus intelligit , *Domine* , tuam Humanitatem modo , quo ipsa debet memorari & intelligi , propterea voluntas ipsorum non potest eam amare ; & , quia memoria eorum putat memorare & intellectus intelligere in tua Humanitate defectum & corruptionem & peccatum , propterea

voluntas ipsorum odit eam & amat omnes illos, qui vilitatem & corruptionem ei attribuunt: igitur, quia tua sancta Humanitas gloriosa est digna honoratiùs & nobiliùs memorari & intelligi, quàm omnes aliæ creaturæ, ut honoratiùs & nobiliùs ametur, & judæi inhonoratiùs & viliùs eam memorant, quàm ullam aliam creaturam, & plùs eam ignorant & odiunt, propterea est dignum, quòd memoria & intellectus & voluntas ipsorum sint viliiores & contemptibiliiores, quàm ullorum aliorum hominum.

6. Unde, si Christiani, *Domine*, perfectè & honoratè memorarent & intelligerent & amarent tuam Humanitatem, memorarent & intelligerent vilitatem in qua judæi eam memorant, & inhonationem quam ei faciunt; & si ita esset, perfectè amarent tuam Humanitatem; & si perfectè eam amarent, constringerent judæos ad memorandum & intelligendum id, quod in ea non memorant nec intelligunt,

ut

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXVIII. 161
ut eam amarent in hoc in quo eam,
odiunt.

7. c. *O Domine DEUS*, qui meam memoriam suscepisti ad memorandum tuas honorationes! Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus Saracenos amare tuam Humanitatem in hoc, quòd credant & intelligant ipsam fuisse conceptam de sancto Spiritu, & credant ipsam in hoc mundo fuisse finè omni peccato; sed per alium modum eam difamant in hoc quòd ei non attribuant illam virtutem & sanctitatem, per quam est melior & honoratior, scilicet conjunctionem cum tua Deitate & reparationem totius mundi.

8. Unde, sicut significatur humano intellectui, *Domine*, quòd Saraceni non ament perfectè tuam Humanitatem, eò quòd non credant in ea, id per quod ipsa est perfectior & nobilior & melior, ita per defectum, quem Saraceni habent in amando tuam Humanitatem, significatur humano intellectui, quòd Christiani non ament perfectè nec fer-

L

ven-

162 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
venter ipsam, quæ est sua Restauratio;
quia, si perfectè eam amarent, adeo
memorarent & intelligerent & vellent
Saracenos perfectè eam amare, quòd
disputarent cum eis quousque eos in-
ducerent ad videndum veritatem per
longas demonstrationes continuatas &
demonstratas per veras & necessarias ra-
tiones.

9. *Gloriose DEUS!* Adeo nobilis res
est memorare & intelligere Te esse ve-
rum DEUM & verum Hominem & esse
mortuum pro humano genere, in quan-
tum es homo, quòd ex tali memoria
& intelligentia deberet exire talis amor
& talis fervor ad amandum tuam Hu-
manitatem, quòd ratione hujus amoris
haberemus tantam charitatem erga Sara-
cenos, quòd non dubitarem nec ti-
meremus eis demonstrare honorationem,
quam ipsa habet super omnes creatu-
ras; sed, quia Christiani, *Domine*, mo-
dicâ memoriâ & intelligentiâ fruuntur
tua Humanitate, propterea sua voluntas
non habet illum amorem & fervorem,
quem

quem deberet habere ad honorandum ipsam, & ideo permanent Saraceni in suo errore & Tu es inhonoratus, in quantum es Homo, in memoria & intellectu & voluntate ipsorum, & in nobis Christianis non est voluntas in illa perfectione, in qua deberet esse.

10. d. *O Domine, ad quem vadunt & à quo veniunt mei amores & mea placita!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus in hoc mundo esse diversas sectas, quæ non amant tuam sanctam Humanitatem & quæ adorant solem & bestias & serpentes & faciunt eis reverentiam, quam deberent facere tuæ Deitati & tuæ Humanitati.

11. Igitur, cum tua Humanitas, *Domine*, non memoretur nec intelligatur nec ametur ab omnibus illis gentibus, & tota humana species sit obligata ad memorandum & intelligendum & amandum eam, cò quod fuerit mortua & sustinuerit laborem ad recreandum ipsam, per hoc significatur nostro intellectui, quòd melius opus, quod homo

mo

164 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
mo posset tractare & procurare in hoc mundo, esset facere, quòd memoraretur & intelligeretur, & amaretur ars & modus, per quem illæ gentes Te memorarent & intelligerent & amarent, ut haberes honorationem, quæ ad Te pertinet, & non essent homines, qui soli & bestiis & serpentibus darent honorem, quem debent tibi dare.

12. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, sicut infideles non amant tuam Humanitatem, eò quòd habeant defectum in memoria & intellectu & voluntate suæ animæ, ita ipsi permanent in sua ignorantia & defectu, eò quòd Christiani non habeant illum fervorem, quem deberent habere in amando tuam sanctam Humanitatem, quæ tantum fecit pro populo Christianorum, quòd oneraverit & obligaverit memoriam & intellectum & voluntatem ipsorum ad faciendum, quòd ipsa memoraretur & intelligeretur & amaretur ab omnibus populis, qui eam non memorant nec intelligunt nec amant.

13. c.

13. e. *Bone Domine super omnes bonitates, magne super omnes magnitudines!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus in hoc mundo esse multos Christianos valde culpabiles & valde peccatores multis gravibus peccatis: igitur, cum hoc ita sit, suæ graves culpæ significant, quòd ipsi non ament tuam Humanitatem, secundum quod deberent: quia, si ita eam amarent, non amarent nisi id, quod ipsa amat, nec obliviscerentur rerum, quas ipsa memorat.

14. Unde benedicta sit, *Domine*, tua sancta Humanitas; quia, sicut pictor facit in pictura tot ornamenta & pulchritudines quot potest, ut videatur pulchra hominibus, ita tua sancta Deitas ornavit tuam sanctam Humanitatem & fecit eam in tali dispositione & in tali pulchritudine virtutum, quòd dignum sit eam à tota humana specie memorari & intelligi & amari, sed adeo magnus est defectus in nobis, quòd propterea obliviscamur id, quod deberemus memorare, & memoremus id, quod deberemus

166 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
beremus oblivisci, & ideo amemus id,
quod non est dignum amari, & non ame-
mus id, quod est dignum amari.

15. *Pie Domine patiens!* Cùm in-
quisiverimus amorem, quem homo ha-
bet in hoc mundo erga tuam glorio-
sam Humanitatem, & non inveneri-
mus eum in Judæis, nec invenerimus,
quòd Saraceni eam ament amore per-
fecto, nec, quòd in Christianis pecca-
toribus sit ille amor, qui in eis debe-
ret esse, nec in hæreticis nec in ido-
lolatris nec in aliis sectis, quò ergo a-
biit magnus amor, quem omnes debe-
remus habere erga tuam sanctam Hu-
manitatem, quæ adeo nos amavit &
adeo caro pretio nos emit, & quæ adeo
magnum locum nobis præparavit apud
tuam divinam Misericordiam?

16. f. *Gloriose Domine super omnes glo-
rias, misericors super omnes misericor-
dias!* Qui vult amare tuam gloriosam
& misericordem Humanitatem, oportet,
quòd memoret & intelligat & ve-
lit id, quod ipsa memorat & intelli-
git

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXVIII. 167
git & vult, quia natura amoris est, quòd
amicus memoret & intelligat & velit
id, quod memorat & intelligit & vult
amatus.

17. Igitur, cùm tua Humanitas, *Domine*, memoret & intelligat & amet
justitiam & misericordiam & fidelitatem
& patientiam & humilitatem & alias
virtutes; oportet, quòd volens eam
amare, memoret & intelligat & amet
prædictas virtutes; &, qui vult per-
fectè amare tuam Humanitatem, oportet,
Domine, quòd, sicut ipsa memo-
ravit & intellexit & amavit magnos
dolores & graves languores & angustio-
sam mortem, quam oportuit sustinere
pro nobis peccatoribus, ita ipse me-
moret & intendat velle & sustinere la-
bores & mortem, quam ipsa sustinuit
pro amore nostri.

18. *Virtuose Domine!* sicut tua glo-
riosa Humanitas, dum erat in hoc
mundo inter nos, memoravit & in-
tellexit & voluit nos liberare à labori-
bus & eripere à manibus dæmonis,
ita,

ita, qui vult eam amare, oportet, quòd dum est in hoc mundo memoret & intelligat & velit eam laudare & honorare & adorare & invocare & precari & ei servire & esse gratus.

19. g. O Domine DEUS, qui sustines caelos & terras & maria & omnes creaturas! Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus in nullo populo esse homines, qui adeo ament tuam humanam Naturam sicut in populo Christianorum, quia propter magnum amorem, quem Christiani habent erga ipsam, sunt plures homines ordinati & plures Religiosi in populo Christianorum, quàm in quolibet alio populo.

20. Igitur, cùm hoc ita sit, per hoc significatur, Domine, quòd Religiosi, in quantum habent suam memoriam & intellectum & voluntatem in tua Humanitate, in tantum sint meliores aliis hominibus ratione virtutis, quam recipiunt sua memoria & intellectus & voluntas ab ipsa, memorando & intelligendo & amando eam.

21. Sicut

21. Sicut homo extendit, quantum potest, pannum vel corium ut sufficiat ad id, quod desiderat, ita, *Domine*, beati Religiosi extendunt & ampliant quantum possunt suam memoriam & suum intellectum & suam voluntatem ad multum memorandum & intelligendum & amandum ea, quæ tua gloriosa Humanitas memorat & intelligit & amat, & propterea habent virtutem & fortitudinem super nos laicos in patientia & tribulationibus & in contemptu vanitatum & gloriarum mundanarum & in contemplatione cœlestis gloriæ.

22. h. *O Glorioso DEUS, qui tuum servum dirigis in tuis laudibus & in tuis honorationibus!* Si est aliquis homo infirmus, qui velit esse sanus, & est aliquis homo non amatus, qui velit esse amatus, & est aliquis pauper, qui velit esse dives, & est aliquis inhonoratus, qui velit esse honoratus, veniat, *Domine*, ad memorandum & intelligendum & volendum id, quod memorat & intelligit & vult tua virtuosa Humanitas, quæ ha-

habet tantam virtutem in se, quòd omnia bona det, & omnia mala alleviet omnibus, qui memorant & intelligunt & amant perfectè id, quod ipsa memorat & intelligit & amat.

23. Si aliquis homo est tristis & velit esse lætus, & si aliquis est vilis & velit esse nobilis, & si aliquis perdit & velit lucrari, & si aliquis est debilis & velit esse fortis, & si aliquis est immundus & velit mundari & si aliquis est mortuus & velit habere vitam, habeat, *Domine*, in sua anima tuam benedictam Humanitatem memorando & intelligendo & amando eam, quia ipsa est fons omnis puritatis & munditiæ & omnis abundantia gratia & benedictionis omnibus illis, qui in ea confidunt & eam amant.

24. Unde Benedictus sis, *Domine DEUS*, quia adeo est magna honoratio & virtus & gratia, quam dedisti tuæ gloriosæ Humanitati, quòd, sicut cæcus benè ardens illuminat totam cameram vel sicut sol illuminat totum hunc mundum,

dum, ita, & adhuc multò meliùs, tua gloriosa Humanitas illuminet totam memoriam, quæ eam memorat, & dirigat totum intellectum, qui eam intelligit, & inamorat totam voluntatem, quæ eam vult.

25. i. *Domine Rex glorie, Adjutor omnium creaturarum!* Sicut sensualiter sentimus, quòd una gutta aquæ sit res modica in comparatione totius maris, ita intellectualiter intelligimus, quòd amor, quem in hoc mundo habemus erga tuam gloriosam Humanitatem, sit res valde modica in comparatione amoris, quem Sancti in gloria habent erga ipsam, quæ est gloria gloriæ eorum.

26. Nam adeo est nostrum corpus corruptum, *Domine*, & adeo indiget rebus sensualibus, quòd anima non possit habere magnam oportunitatem amandi tuam Humanitatem, secundùm quod eam habent Sancti paradisi, qui non indigent rebus sensualibus nec habent ullum impedimentum in memorando & intelligendo & amando ipsam.

27. Igi-

27. Igitur gloria & laus sit Tibi, *Domine DEUS*, & omni quod tuum est; quia, sicut per defectum potestatis in sapientia & virtute, habet homo potestatem peccandi, ita per hoc, quòd in hoc mundo possit homo memorare & intelligere & amare alias res, quæ non sunt tua Humanitas, est amor, quem habet erga ipsam, valde modicus in comparatione amoris, quem erga eam habent in gloria Sancti, qui non possunt eam non habere in sua memoria & in suo intellectu & in sua voluntate.

28. k. *Rex Regum, Domine Dominorum!* Intellectualiter intelligimus tuam Humanitatem valere multò plùs sinè omni comparatione, quàm omnes alias creaturas, & propterea eam esse dignam amari multò plùs, quàm omnes ipsas: igitur, cùm hoc ita sit, per hoc significatur, quòd omnis homo, qui velit tuam Humanitatem laudare apud infideles, debeat eam laudare plùs ut ipsa laudetur & memoretur &

intel-

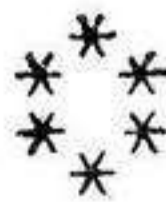
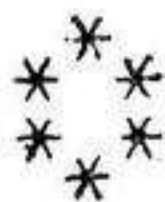
Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXVIII. 173
intelligatur & ametur, quàm ut infideles convertantur; quia, in quantum tua Humanitas valet plùs, quàm infideles, in tantum est homo obligatus ad habendum primam intentionem ad laudandum ipsam, & secundam ad convertendum infideles.

29. Igitur, cùm hoc ita sit, per hoc significatur, *Domine*, quòd nullus homo habens intentionem & voluntatem prædicandi infidelibus pro tuo amore sit excusatus, licèt opinetur se non posse ullum convertere; quia major amor, quem ipse debet habere ad laudandum Te, quàm ad convertendum errantes, eum obligat, in quantum est melius laudare tuam Humanitatem, quàm convertere errantes; sed, quia multi homines parum amant tuam gloriosam Humanitatem, propterea, quando credunt se non posse convertere errantes, se reputant excusatos si eam non laudent apud ipsos.

30. Sicut homo, qui opinatur, quòd non converteret ullum errantium, licèt

cet eis prædicaret & eos admoneret, non est excusatus per hoc, quod opinatur, quia amor, quem debet habere erga Te, *Domine*, eum obligat, ita homo, qui timet mori, si tuam Humanitatem laudet apud infideles, non excusatur per suum timorem, quia magnus amor, quem erga Te debet habere, eum obligat ad tantum amandum, quòd propter timorem mortis non debeat desistere à laudando ipsam, quæ ad salvandum nos voluit mori: igitur, cùm hoc ita sit, secundùm hoc significatur, quòd adeo magnus sit amor, quem homo erga Te debet habere, quòd nulla res eum excuset à laudando nobilitatem & honorationem, quam tua humana Natura recepit & recipit à tua gloriosa Essentia divina.

* * *

CAPUT

*Quomodo homo sit obligatus ad amandum
omnia, quæ DEUS amat.*

1. a. **D**EUS sapiens, potens, cui sit
gloria & honor semper! Per
hoc, quòd Tu, *Domine*, creaveris ho-
minem ad amandum Te, significatur
nostro intellectui, quòd homo sit obli-
gatus ad amandum omnia, quæ Tu amas,
quæ obligatio est in memoria & intellec-
tu & voluntate ipsius.

2. Sed, quia tua Voluntas, *Domine*,
est virtuosior & potentior ad a-
mandum plures res & ad amandum eas
plús & perfectiùs, quàm possit capi in
nostra memoria & intellectu & volun-
tate, significatur nostro intellectui, quòd
homo non sit obligatus ad amandum
ea, quæ Tu amas, nisi secundùm vir-
tutem & vires suæ memoriæ & sui intel-
lectus & suæ voluntatis.

3. Igitur, quia nos, *Domine*, non
possumus amare ea, quæ Tu amas, nisi
secun-

176 B. Raym Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
secundum virtutem & vires, quas nostra anima habet in sua memoria & in suo intellectu & in sua voluntate, propterea oportet, quod loquamur & tractemus in hoc Capite de virtute & viribus, quas habemus in amando ea, quæ Tu amas *in tua Deitate & in tua Humanitate & in tuis Qualitatibus & in tuis Operibus & in tuis laudibus & in tuis honorationibus & in Sanctis paradisi, & in virtutibus & in creaturis.*

4. b. *Vere Domine, plene virtute & gratia? Prima res, in qua intendimus loqui de amore, est tua Deitas: unde dicimus, quod intellectualiter intelligamus tuam divinam Essentiam esse excellentem & nobilem & gloriosam & bonam & perfectam in sua Unitate & in sua Trinitate, & secundum suam nobilitatem & honorationem debere amari à se ipsa; quia, si nos cum simus creaturæ debemus amare creaturas secundum valorem earum, quanto plus Tu debes amare Te ipsum secundum tuum valorem, cum sis Creator & nobilis*

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIX. 177
bilis & excellens super omnes creatu-
ras.

5. Igitur, quia Tu, *Domine*, es Amator Tuî ipsius, & creasti hominem & ei dedisti tot dona & gratias, & tua Deitas est adeo digna amari, propterea est omnis homo obligatus ad memorandum & intelligendum & amandum tuam Deitatem; & quia tua Deitas à Te multum amatur & est digna multum amari & multum dedit homini, propterea est memoria hominis obligata ad multum memorandum & intellectus ad multum intelligendum & voluntas ad multum amandum ipsam.

6. Igitur, quando anima hominis, *Domine*, potest memorare & non vult memorare, & potest intelligere & non vult intelligere, & potest amare & non vult amare tuam Unitatem, & affirmat duos Deos esse, unum bonum & alium malum, vel affirmat tuam gloriosam Trinitatem non esse in tua Deitate, tunc non amat in tua Deitate id, quod Tu in ea amas; & quia est obligata ad
M aman-

amandum id, quod Tu amas in ea, est culpabilis & digna perdurabilibus poenis.

7. c. *Simplex Domine sinè omni compositione!* Secunda res, in qua intendimus loqui de amore, est *tua virtuosa Humanitas*, quam assumpisti à gloriosa Virgine: unde intellectualiter intelligimus Te amare valde magno amore tuam pretiosam Humanitatem; quia, nisi eam valde magno amore amares, non esses incarnatus in ea: igitur, cùm hoc ita sit, per hoc significatur nostro intellectui, quòd memoria & intellectus & voluntas nostræ animæ habeant obligationem amandi tuam gloriosam Humanitatem.

8. Nam, quia tua Humanitas, *Domine*, amatur à tua Deitate & est digna amari & mundus est recreatus ab ea, propterea nostra memoria est obligata ad memorandum & noster intellectus ad intelligendum & nostra voluntas ad amandum ipsam, quæ obligatio est magna, secundùm quod nostram
ani-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIX. 179
anima habet capacitatem & potestatem memorandi & intelligendi & amandi eam.

9. Igitur, quando Christiani, *Domine*, non memorant nec intelligunt tuam Humanitatem & opinantur se esse excusatos ab amando ipsam, secundum quod possent si eam memorarent & intelligerent, non sunt excusati, quia eam possent memorare & intelligere si vellent; quoniam voluntas non est excusata, dummodo possit facere memoriam memorare & intellectum intelligere, nec memoria & intellectus sunt excusati, dummodo possint memorare & intelligere, nec excusantur per voluntatem, eò quòd ipsa velit, secundum quod memoria memorat & intellectus intelligit: igitur, propterea est culpabilis anima per defectum memoriæ & intellectûs & voluntatis; sed verum est, *Domine*, quòd tua Misericordia succurrat defectui omnium trium virtutum nostræ animæ, quæ non fruuntur tuâ Humanitate sicut deberent, quæ Misericordia

180 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
cordia non parcit infidelibus, eò quòd non credant nec ament tuam sanctam Humanitatem.

10. d. *O Domine fons & flumen & mare meorum amorum & meorum languorum!* Tertia res, in qua intendimus loqui de amore, sunt *tuae perfecte Qualitates*: unde intellectualiter intelligimus Te esse Amatorem tuarummet Qualitatum, secundum quod significatur nostro intellectui, quòd ames tuam Infinitatem & tuam Æternitatem & Potestatem & Sapientiam & Voluntatem & Justitiam & Misericordiam & Humilitatem & Patientiam & Perfectionem & omnes alias tuas Virtutes, & Qualitates: igitur, cum hoc ita sit, significatur nostro intellectui, quòd homo sit obligatus ad memorandum & intelligendum & amandum tuas virtuosas Qualitates.

11. Igitur, cum hoc ita sit, *Domine*, Saraceni, qui credunt Te non esse essentialiter in hoc mundo, non amant tuam Infinitatem, eò quòd Tibi attri-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIX. 181
attribuant finem & terminationem, &
Naturales, qui non credunt Te solum
esse æternum, non amant tuam Æter-
nitatem, & qui dicunt omne malum
venire à Te, non amant tuam Justi-
am, & qui affirmant Te non posse esse
DEUM & Hominem sine corruptione
Deitatis, non amant tuam Potestatem,
eò quòd ei attribuant defectum & fi-
nem, & qui non volunt credere Te esse
incarnatum, non amant significationes
tui magni Amoris & tuæ Magnæ Mi-
sericordiæ & tuæ magnæ Humilitatis &
Patientiæ, & quia non amant istas signi-
ficationes, non possunt esse amatores tua-
rum Qualitatum & Virtutum.

12. Igitur, quia Tu, *Domine*, es
Amator tuarummet Qualitatum & sig-
nificationum earum, propterea omnes,
qui nolunt istas significationes recipere,
non amant in tuis Qualitatibus id, quod
Tu amas in eis, & per hoc significa-
tur nostro intellectui, quòd non amen-
tur à Te, & quòd non amando id,
quod Tu amas, damnentur in igne per-
durabili.

13. e.

13. e. *O Domine, qui es consolatio & requies & confortatio meorum ploratum & meorum languorum! Quarta res, in qua intendimus loqui de amore, sunt tua Opera: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus omnem hominem amare sua opera, & per hoc significatur nostro intellectui, quòd Tu ames tua Opera: igitur, cùm hoc ita significetur, per hanc significationem demonstratur, quòd nostra memoria sit obligata ad memorandum & noster intellectus ad intelligendum tua Opera, ut nostra voluntas ea amet, quoniam Tu ea amas.*

14. Igitur, qui non amant multitudinem pluviae vel paucitatem ipsius, vel non amant nimium calorem vel frigus, vel multum vel paucum ventum, & qui non amant infirmitates & labores & mortem & alias res, quas Tu, *Domine*, das & facis ut punias nos & ut utaris tuâ Justitia, non amant tua Opera & sunt contrarii tuæ Justitiæ & qui invident bona, quæ Tu das quibusdam

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIX. 183
dam hominibus, non amant tuam Misericordiam & tua Opera.

15. Igitur, cum hoc ita sit, & nos, *Domine*, non amemus tua Opera prædictis modis, beati sunt, qui à peccatoribus se segregant & conantur amare & in patientia recipere omnes labores, quibus eos torques in hoc mundo, & qui non amant id, quod Tu operaris & facis in eis nec habent patientiam, privantur tuo amore, & hæc privatio significat, quòd eorum locus sit in pœna perdurabili.

16. f. *Recreator Domine, Benefactor noster!* Quinta res, in qua intendimus loqui de amore, sunt *tuæ laudes*: unde intellectualiter intelligimus, quòd Tu ames laudari à tuo populo, & quia hoc intelligimus, est nostra anima obligata ad memorandum & intelligendum tuas laudes ut voluntas eas amet.

17. Unde, sicut ex duabus propositionibus veris quandoque exit conclusio falsa, ita, *Domine*, ex memoria & voluntate hominum plùs amantium suas
lau-

laudes, quàm tuas, exit falsa opinio, quòd post mortem honorentur in gloria, quia, sicut dicendo *omnis homo est animal, nullus asinus est homo, ergo nullus asinus est animal*, formatur falsa conclusio in inordinatione ambarum propositionum, ita falsa opinio, quam homo habet ut honoretur post suam mortem in gloria, exit à falsa memoria & vana voluntate, quam habet in hoc mundo, quando memorat & amat suas laudes plùs, quàm tuas.

18. Nam, sicut per inordinationem duarum propositionum generatur falsa conclusio, ita per inordinationem memoriæ & voluntatis generatur falsa intentio & falsa opinio; & propterea homines peccatores opinantur, quòd licèt peccent & perseverent in peccato, exhibunt à peccato quotiescumque velint, & quòd aliquo tempore hoc volent: igitur in hoc decipiuntur, quia omnes habent talem intentionem & non omnes perveniunt ad voluntatem, ad quam putant pervenire; quoniam, si
ad

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIX. 185
ad eam pervenirent, sequeretur, quòd omnes salvarentur, quod est impossibile secundum significationes tuæ Justitiæ & tuæ Sapientiæ.

19. g. *O Domine, qui tuo amore inflammasti amorem tui servi erga tuum honorem!* Sexta res, in qua intendimus loqui de amore, sunt *tuæ honorationes*: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus Reges & Principes & altos Barones hujus mundi amare & velle honorari à suis vasallis: igitur, cùm hoc ita sentiamus & intelligamus, per hoc significatur nostro intellectui, quòd Tu amas tuum Dominium & velis tuum populum Tibi facere reverentiam & honorem secundum suam potestatem & secundum magnum onus, quo eum onerasti ad honorandum Te & ad serviendum Tibi.

20. Igitur, cùm Tu, *Domine*, sis valde dignior honorari, quàm ulla alia res, perversi peccatores, qui honorant suum Dominum terrenum plùs, quàm Te, non amant id, quod Tu amas, qui
amor,

amor, quem habent erga suum Dominum terrenum venit ex inordinatione memoriae & intellectus & voluntatis ipsorum, & propterea Domini terreni plerumque falluntur & decipiuntur ab illis, qui inordinatâ memoria eos memorant & inordinato intellectu eos intelligunt & inordinatâ voluntate eos amant.

21. Qui frequentius & ferventius memorant suam honorationem, quàm tuam, *Domine*, sunt illi, qui plùs amant intendere in suam honorationem, quàm in tuam: igitur, cùm isti plùs ament se ipsos honorari, quàm Te, & Tu velis & ames honorari super omnia, significatur, quòd ipsi non ament id, quod Tu amas, quando memorant & intelligunt pulchra ornamenta & magnos honores & laudes pro se ipsis, & obliviscuntur & contemnunt reverentias & honores & laudes & honorationes, quas Tu vis Tibi fieri: igitur, cùm hoc ita sit, secundùm hoc significatur humano intellectui, quorum sint plures homines, scilicet, an justorum an verò peccatorum.

22. h. *Domine*, qui in amoras omnes tuos amatores & premias omnes tuos servos! *Septima* res, in qua intendimus loqui de amore, sunt *Sancti paradisi*: unde intellectualiter intelligimus Te valde magno amore amare nostram Dominam sanctam MARIAM Virginem gloriosam, & amare Angelos & Prophetas & Apostolos & Martyres & Confessores & omnes Sanctos gloriae: igitur per hoc, quod nobis significetur Te amare illos, significatur nostro intellectui, quod nos teneamur eos amare in rebus, in quibus eos amas.

23. Igitur, qui non credunt in Virginem gloriosam & in Apostolos & in alios Sanctos & non faciunt eis reverentiam & honorem, quem Tu, *Domine*, vis eis fieri, non amant ea, quae Tu amas & inhonorant & contemnunt ea, quae Tu vis honorari & laudari & amari: igitur, cum hoc ita sit, significatum est, quod, qui non amant nec honorant Sanctos paradisi, qui in hoc mundo Te amarunt & honorarunt & quos

quos Tu in gloria amas & honoras, non erunt cum eis in gloria, imò erunt in alio loco, in quo non amabuntur nec honorabuntur.

24. Unde, cùm Lex Christianorum, *Domine*, amet & honoret & laudet & colat & invocet Sanctos paradisi plùs, quàm ulla aliarum Legum, per hoc significatur ipsam esse veram in hoc, quòd per eam plùs amentur in hoc mundo Sancti, quos Tu amas & qui in hoc mundo Te amarunt, quàm per ullam aliam Legem.

25. i. *JESU Christe Domine, Pater potens omnia! Oçtava* res, in qua intendimus loqui de amore, sunt virtutes, quas Tu dedisti homini: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus valde magnum bonum esse homini habere virtutes, quia sinè ipsis homo nihil valeret; quoniam, nisi haberet fidem, spem, charitatem, justitiam, prudentiam, fortitudinem & temperantiam, non esset dignus ullo bono: igitur, cùm hoc ita sit, per hoc significat-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIX. 189
nificatur, quòd Tu amas prædictas virtutes & omnes alias ab eis derivatas.

26. Igitur, cùm Tu, *Domine*, sis Amator virtutum, per hoc significatur humano intellectui, quòd nostra anima sit obligata ad memorandum & intelligendum & amandum virtutes quas Tu amas, quoniam Tu eas amas, & quoniam cum eis est homo tuus amator & servus & laudator & finè eis non potest Te amare nec à Te amari nec potest dirigi ad eundem per vias, per quas pervenitur ad cœlestem gloriam.

27. Unde, qui plùs & frequentius memorant & intelligunt & volunt vitia, quàm virtutes, *Domine*, sunt superbi & avari & homicidæ & gulosi & luxuriosi habendo malam voluntatem & acediam & alia peccata ab his derivata: igitur, cùm hoc ita sit, isti, qui non amant id, quod Tu amas & amant id, quod non amas, damnant se ipsos opinando se amari à Te quando non amantur, quoniam nolunt facere opera, per quæ possent amari à Te.

28. k.

190 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III,
28. k. O Domine, qui amando multi-
plicas in meo corde meum amorem & in
meo corpore meos languores! Nona res, in
qua intendimus loqui de amore, sunt
creature: unde dicimus, quòd intellec-
tualiter intelligamus Te amare creatu-
ras quantum ad res, quas in eis creaf-
ti; quia, nisi eas amares, eas non cre-
asses, & ideò cùm eas creaveris, signi-
ficatur, quòd eas ames: igitur, cùm
hoc ita sit, per hoc significatur, quòd
nos sumus obligati ad amandum in crea-
turis id, quod Tu amas in eis.

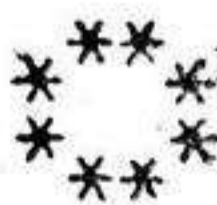
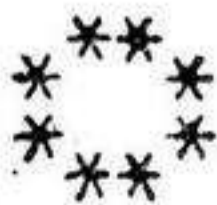
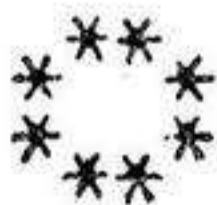
29. Sicut per creationem significa-
tur nostro intellectui, Domine, quòd
Tu ames creaturas, ita per ordinatio-
nem significatur, quòd ames quasdam
creaturas plùs, quàm alias, quia plùs
amas Angelos & homines, quàm ve-
getabilia & metalla & animalia irra-
tionalia: igitur, qui amant vegetabilia
& metalla & animalia irrationalia plùs,
quàm Angelos & homines, non amant
in creaturis ordinationem, quam Tu
amas in eis, & propterea non aman-
tur

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXIX. 19
tur à Te, quoniam sua voluntas non
amat ordinationem, quam tua Volun-
tas amat.

30. *Gloriose Domine!* Qui non amant
suum proximum & volunt mortem vel
damnationem vel detrimentum ipsius,
non amant in eo id, quod Tu in eo
amas; quia Tu amas corpus & ani-
mam per hoc, quòd sint tuæ creatu-
ræ, sed non amas peccata nec defec-
tus, qui accidentaliter sunt in eis: igi-
tur bene potest homo in suo proximo
disamare peccata, quæ Tu in eo disa-
mas, sed nemini licet disamare in suo
proximo ullam rem, quam Tu in eo
creaveris vel ei dederis, imò quilibet
est obligatus ad amandum in suo
proximo id, quod in eo ama-
tur à tua gloriosa Vo-
luntate di-
vina.

*

CAPUT

CAPUT CCLXXX.

Quomodo homo sit obligatus ad amandum DEUM, quia DEUS ipsum amat.

1. a. **O** DEUS Rex gloria, Pater virtutis & misericordie! Quando nostra anima memorat amorem, quem Tu, Domine, habes erga nos, tunc generat intellectum, qui intelligit nos esse obligatos ad amandum Te, quia amamur à Te, & ex hoc, quod memoria memorat & intellectus intelligit, exit voluntas, quæ amat tuam gloriosam Essentiam.

2. Igitur, cùm hoc ita sit, Domine, cum tribus virtutibus animæ oportet inquirere amorem, quem debemus habere erga Te, quia Tu nos amas; quam inquisitionem dividemus in novem partes, quæ sunt *vegetabilia, animalia irrationalia, peccatores, locus, tempus, materia, forma, sensualitas, & intellectualitas.*

3. Un-

3. Unde, sicut navigator se dirigit in sua navigatione per significationes stellæ polaris & terrarum, ita, *Domine*, nos proponimus accipere directionem in hac inquisitione amoris à novem rebus prædictis; sed, sicut sapiens navigator indiget recipere rectitudines & significationes ei demonstratas per prædictas res, ita noster intellectus illuminatus tuâ gratia indiget recipere significationes prædictas, ut possimus invenire amorem, quem inquirimus.

4. b. *O virtuose Domine, qui inamora-
rasti tuum servum tuo amore!* Prima pars, in qua facimus inquisitionem amoris, sunt *vegetabilia*: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus vegetabilia, quò plus homo ea colit & de eis curam habet, eò plures fructus ei afferre, quia natura ipsorum est, quòd, quò meliùs coluntur, eò plus proficiant & fructificent.

5. Igitur, cùm vegetabilia, *Domine*, quæ non habent memoriam nec intellectum nec voluntatem erga suos

N culto-

cultores, afferant eis plures fructus per hoc, quòd colantur, quàm si non colerentur, quantò plùs nos, qui habemus memoriam ad memorandum & intellectum ad intelligendum & voluntatem ad amandum amorem, quem habes erga nos, sumus obligati ad amandum Te per hoc, quòd sis Amator & Benefactor noster?

6. *Gloriose Domine!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus homines, qui in hoc mundo sunt divites & honorati esse peiores & vitiosiores aliis hominibus: igitur, cùm ipsi in hoc mundo receperint plura dona & plures gratias à Te, quàm homines miseri & pauperes & abjecti, & sint peiores illis, ipsi in suis operibus sunt contrarii vegetabilibus, quæ plures fructus dant suo Domino, quò plùs recipiunt ab eo: igitur, cùm hoc ita sit, secundùm hoc significatur, quòd homines divites & honorati, qui sunt peccatores & superbi & amatores vanæ gloriæ mundanæ, sint viliores vegetabilibus, quæ sunt sinè ratione & intellectu.

7. c. *Domine complementum omnium
meorum desideriorum & omnium meorum
amorum!* Secunda pars, in qua facimus
inquisitionem amoris, sunt *animalia ir-
rationalia*: unde dicimus, quòd sensu-
aliter sentiamus & intellectualiter in-
telligamus aves & bestias sylvestres &
indomitas domari ab homine & fieri
mansuetas faciendo eis placita; &, quò
plùs homo eas manutrat & plura
placita eis facit, eò plùs ipsas cog-
noscere & amare eum & eò plùs fa-
cere pro eo.

8. Unde, cùm aves & bestia, quæ
sunt sine ratione & intellectu ament
hominem, quia imaginantur, quòd ipse
eas amet, quomodo potest esse, *Do-
mine*, quòd illa virtus imaginativa, quæ
est adeo modica in comparatione vir-
tutis imaginativæ & rationalis, quæ est
in homine, habeat majorem vim ad
amandum hominem, quàm virtus ima-
ginativa & rationalis hominis ad aman-
dum Te, qui eum honorasti super om-
nes creaturas?

9. *Ra*

9. Ratio & demonstratio, per quam significatur humano intellectui, *Domine*, quòd homo peccator non amet Te tantum, quantum animalia irrationalia amant suum Dominum, est peccatum & culpa; quia adeo mala res est peccatum & culpa & adeo contraria creaturæ in qua est, quòd faciat eam deterioris conditionis, quàm sit ulla creatura quantumcunque vilis, in qua non fit peccatum & culpa: igitur, propter hoc virtus imaginativa, quam animalia irrationalia habent ad amandum suum Dominum, quia imaginantur se amari ab eo, est fortior & fidelior & rectior, quàm Ratio hominis peccatoris, & propterea animalia irrationalia amant plùs suum Dominum, quàm homines peccatores suum Creatorem.

10. d. *O Domine, qui es Sanator languorum tui servi! Tertia* pars, in qua facimus inquisitionem amoris, sunt *homines peccatores*: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus homines peccatores amare se
invi-

invicem ; quia , si aliquis vir amet aliquam mulierem , & sua memoria memoret & suus intellectus intelligat illam mulierem eum amare , tunc sua voluntas est major & ferventior erga ipsam , quia natura est amantis plus amare , quando memorat & intelligit se amari.

11. Igitur , cum amor , quem homines peccatores habent amando peccatum , sit falsus & deviatuſ à veritate amoris , & tamen sit adeo magnus , quòd ratione ipsius sustineant famem & sitim , calorem & frigus & paupertatem & labores & poenas & mortem , quomodo potest esse , *Domine* , quòd homines justi non ament Te plus & ferventiùs , quàm viri peccatores ament mulieres & mulieres viros , cum ita sit , quòd homines justi possint memorare & intelligere , quòd Tu verè ames eos & sis mortuus pro eis & honoraveris eos super omnes creaturas?

12. Qui vult videre mirabilitatem super omnes mirabilitates & raritatem super omnes raritates , veniat , *Domine* ,
ad

198 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
ad videndum quomodo ex memoria & intellectu virorum & mulierum peccatorum exeat major voluntas erga se invicem, quam ex memoria & intellectu hominum memorantium & intelligentium gratiam, quam eis fecisti, quia non est ulla mirabilitas nec raritas comparabilis isti, quòd ex corrupta memoria & intellectu possit exire major voluntas & major fervor, quàm ex vera memoria & intellectu: igitur, cùm hoc ita sit, significatur, quòd, sicut Princeps, qui habet magnam potestatem faciendi bonum, habet magnam potestatem faciendi malum, quando se inclinat ad malum, ita per peccatum memoria & intellectus hominis possint applicare ad amandum falsò & corruptè virtutem, quam habent ad amandum verè & virtuosè.

13. c. *Amator Domine verorum amorum, pie Domine erga meos languores! Quarta pars, in qua facimus inquisitionem amoris, est locus: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intel-*

intelligamus elementa amare suum locum, quia levia amant locum altum & propterea se movent sursum, & gravia amant loca ima, & propterea se movent deorsum.

14. Igitur, cum nullum elementorum habeat naturam nec proprietatem nec virtutem memorandi nec intelligendi, & quodlibet desideret suum locum quando non est in eo, sicut ignis, qui quando est in locis imis desiderat loca alta, quanto plus est voluntas hominis, *Domine*, obligata ad amandum Te, qui es suum complementum & sua perfectio, secundum quod nostra memoria memorat & noster intellectus intelligit?

15. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, sicut elementa continuo amant suum locum, & quidquid faciunt movendo se, est, ut possint venire ad ipsum, ita, si non esset peccatum, nostra anima continuo amaret Te; sed adeo est magnus defectus, in quem cecidimus per peccatum & culpam, quod,

li-

200 *B. Raym Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
licèt nostra memoria memoret & intellectus intelligat Te & amorem, quem erga nos habes, tamen nostra voluntas adeo parum amat Te, quòd suus amor sit ferè nihil in comparatione amoris, quem haberet erga Te, si non esset peccatum.

16. f. *Vere Domine, gloriose, plene misericordia!* Quinta pars, in qua facimus inquisitionem amoris, est *tempus*: unde dicimus, quòd tria sint tempora, quæ habent concordantiam inter se ipsa, cùm tempus sit divisum in tres partes, & hæc concordantia est primò inter tempus præsens & futurum, eò quòd tempus futurum oporteat esse præsens, & propterea tempus præsens oportet esse præteritum, quod tempus præteritum exit à convenientia præsentis & futuri, sinè qua esset impossibile esse tempus præteritum.

17. Igitur, cùm sit concordantia inter tempus præsens & futurum, *Domine*, licèt ista tempora non habeant Rationem nec intellectum nec voluntatem,

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXX. 201
tatem, nisi quòd præsens desideret res
futuras & futuræ præsentem, & Tu sis
Amator noster & nos habeamus Ratio-
nem & intellectum & voluntatem, quan-
tò plùs deberemus nos velle esse Tecum,
qui vis & amas nos?

18. *Gloriose DEUS!* Sicut per defec-
tum virtutis, qui est in nobis, res fu-
turæ non possunt esse omnes præsentem,
imò oportet, quòd priventur aliqua
illarum, quæ sunt præsentem, sicut una
forma privat aliam, ita, *Domine*, nos
in hoc mundo non possumus uno tem-
pore possidere amorem, quem debere-
mus habere erga Te, secundum quod
amas nos, ratione corruptionis memo-
riæ & intellectus & voluntatis; quia,
sicut memoria quando memorat unam
rem, oportet, quòd obliviscatur alte-
rius, cò quòd non possit ambas simul
memorare, ita voluntas non habet vir-
tutem nec vires, per quas possit in ea capi
magnus amor, qui capitur in voluntate
Sanctorum gloriæ.

19. g. *O Domine, in cuius gratia &
bene-*

202 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
benedictione confidimus! Sexta pars, in
qua facimus inquisitionem amoris, est
materia: unde dicimus, quòd sensua-
liter sentiamus & intellectualiter intel-
ligamus materiam esse subjectam con-
trarietati, quæ est inter formam & pri-
vationem, quæ contrariantur in hoc,
quòd forma amet actualitatem & resi-
stat potentialitati, quia amat plùs esse in
actu, quàm in potentia; & privatio
est ei contraria, quia destruit formam,
quæ est in actu, ut ponat in actu for-
mam, quæ est in potentia, cùm natu-
ra privationis sit, quòd concordet &
conveniat plùs cum forma potentiali,
quàm cum actuali, eò quòd potentialis
est plùs remota ab *esse* & actualis est plùs
propinqua ipsi *esse*.

20. Igitur, cùm privatio, *Domine*,
amet plùs in materia formam, quæ est
potentialis, quàm formam, quæ est
actualis, & propterea forma actualis
sit in corruptione & potentialis in
generatione & materia sit subjecta his
duabus contrarietatibus, homo, qui
ha-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXX. 203
habet Rationem & intellectum & voluntatem, debet esse subjectus amori, quem Tu erga nos habes, amando Te, qui nos amas; quia, si materia est obediens privationi in hoc, quòd corrumpat formam actualem pro potentiali, licèt actualis sit propinquior ipsi materiæ, quàm potentialis in hoc, quòd materia meliùs demonstratur per actualem, quàm per potentialem, quantò plùs noster amor deberet amare tuam Voluntatem, quæ nos amat?

21. Sed, sicut privatio ponit contrarietatem in materia ratione contrarietatis, quam facit esse inter formam actualem & potentialem, ita, *Domine*, peccatum ponit corruptionem inter nostram memoriam & intellectum & voluntatem; quia memoria memorat & intellectus intelligit, quòd Tu ames nos, sed voluntas, quia amat aliam rem plùs, quàm Te, cadit in corruptionem, & per hanc corruptionem est contrarietas inter ipsam & memoriam & intellectum, per quam contrarietatem cadunt omnes tres.

204 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tres virtutes in corruptionem: unde,
sicut forma potentialis per generatio-
nem corrumpit actualem, & in cor-
ruptione formæ actualis corrumpitur
materia per privationem ipsius, ita
voluntas hominis peccatoris corrup-
pendo se ipsam per peccatum corrup-
pit memoriam & intellectum, & cor-
ruptio memoriæ & intellectûs privat
voluntatem amore sui gloriosi Creato-
ris.

22. *h. Cælestis Domine, intrâ quem omnes
creaturæ sunt terminate! Septima pars,*
in qua facimus inquisitionem amoris, est
forma: unde dicimus, quòd naturale sit
formæ, quò magis pulchra & ornata &
pulchræ dispositionis est, eò plus place-
re visui sensuali, quando sensualiter vide-
tur, & hoc idem est de visu intellec-
tualis, quando considerat formam intel-
lectualem.

23. Igitur, cùm hoc ita sit, *Domine,*
& forma sensuali, quæ est creatura &
non habet Rationem nec intellectum &
tamen visui corporali det magnum pla-
citum,

citum, quantò plus nostra voluntas deberet Te amare, quoniam nostra memoria memorat & intellectus intelligit, quòd Tu sis Perfectio omnium bonorum & Amator & Creator noster?

24. *Misericors Domine!* Si amator habet valde magnam tristitiam & displicentiam, quando amatus ei non ostendit hilarem faciem nec ei dat significationem amoris, significatur, quòd ipse debeat habere valde magnum placitum, quando amatus ei ostendit hilarem faciem & dat ei significationem amoris: igitur, cùm nostra anima non memoret nec intelligat, quòd Tu des tuis amatoribus ullam significationem, quæ non sit amoris, imò memoret & intelligat Te habere magnum amorem erga nos, quomodo potest esse, quòd non utatur naturâ amoris erga suum Creatorem amando ipsum æquali & majori fervore, quàm creaturas?

25. i. *Gloriose Condonator, qui letificas meum cor in rebus, quas desidero à meo Domino! Octava pars, in qua facimus in-*
quisitio.

206 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
quisitionem amoris, est *sensualitas*: unde
dicimus, *Domine*, quòd sensualiter sen-
tiamus & intellectualiter intelligamus
puerum parvulum in principio amare
plùs suam nutricem, quàm suum pa-
trem & suam matrem, eò quòd nu-
trix ei faciat plura placita, quàm pa-
ter & mater.

26. Igitur, si parvus infans, *Domine*,
habet amorem secundùm istum mo-
dum, licèt in eò non sit Ratio nec in-
tellectus, quantò plùs nos, in quibus est
Ratio & intellectus, deberemus amare
Te, cùm memoremus & intelligamus
non esse ullam rem, à qua tantum ame-
mur & aggratiemur & adjuvemur & be-
neficiemur, quantum à Te, nec esse, qui
tantum nobis condonet, nec qui
tantum nos dirigat nec qui tantum nos
sufferat, quantum Tu, nec esse, qui adeo
magnam pœnam & dolorem & adeo
gravem mortem sustinuerit pro nobis, si-
cut tua gloriosa Humanitas.

27. *Misericors Domine!* Consuetudo
est infantuli plorantis, quòd citiùs qui e-
tetur

tetur & in amoretur à persona, quam putat plus amare eum, quàm ab alia, & majori audacia recurrat ad sinum suæ matris vel suæ nutricis, quàm alicujus alterius personæ, & confidentiùs petat ab eis id, quòd desiderat, quàm ab ulla alia persona, quam putat non eum tantum amare: igitur, cùm hoc ita sit & homines peccatores ament plus alias res, quàm Te, propterea, *Domine*, priùs consolantur ab alio, quàm à Te & plus confidunt in alio, quàm in Te: igitur hoc est valde magnus defectus, quòd homo amet plus ullam rem, quàm Te, nec tantum, quantum Te, quoniam scit se à nulla re tantum amari, quantum à Te.

28. k. *O Domine, qui es placitum meæ voluntatis & consolatio meæ Spei! Nona pars, in qua facimus inquisitionem amoris, est intellectualitas: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus naturam esse voluntatis eò plus amare aliquam rem, quò plus intellectus eam cognoscit bonam*
&

208 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
& pulchram ; quia , sicut proprium
est formæ demonstrare materiam , ita
proprium est voluntati amare id, quòd
intellectus cognoscit bonum & no-
bile.

29. Igitur , cùm noster intellectus,
Domine , intelligat nihil esse convenien-
tius & melius , quàm amor Creatoris er-
ga creaturam & creaturæ erga Creato-
rem, & intelligat nihil esse , quòd adeo
amet creaturam, sicut Creator , nec ul-
lam creaturam esse , quæ tantum ame-
tur à suo Creatore, quantum homo,
quomodo potest esse , quòd nostra vo-
luntas non amet Te plùs , quàm crea-
turas ? unde benedictus sis, *Domine DE-*
US , quia hæc deviatio amoris, quem
habemus majorem erga creaturas, quàm
erga Te, significat se devenisse per pec-
catum ; quia , nisi esset peccatum , ho-
mo non faceret contra suam naturam
amando creaturam plùs , quàm Crea-
torem .

30. *Virtuose Domine !* Non est ullus
homo, quantumcunque inimicus sit al-
terius,

terius, qui non posset esse suus amicus, si multum vellet eum amare & multa placita ei facere: igitur, cum homo de inimico mortali possit facere amicum cordialem, & Tu nunquam fueris inimicus hominis, imò semper ipsum amaveris, unde provenit & à quo desumitur, quòd homo amet & possit amare ullam rem plùs, quàm Te, nec tantum, quantum Te, videtur mihi, *Domine*, quòd, sicut Tu amas plùs hominem, quàm ullam, aliam rem, ita homo, qui amat plùs aliam rem, quàm Te, sit minùs dignus amare Te, quàm creaturam; quia, sicut terra ratione suæ ponderositatis est minùs digna loci alti, quàm imi, ita homo, qui amat plùs id, quod Tu minùs amas, est minùs dignus amare Te, quàm id, quod non est suus gloriosus DEUS.

***

    **   **   **   **
*   *   *   *   *   *   *   *   *
    **   **   **   **

O

CAPUT

CAPUT CCLXXXI.

*Quomodo homo amet amantes nostrum
Dominum DEUM.*

1. a. **O** DEUS gloriose, virtuose, po-
tens Domine super omnes Do-
minos! Qui vult inquirere amorem, quem
homo habet erga illos, qui Te amant,
oportet, quòd tribus virtutibus animæ
faciat inquisitionem in novem rebus, quæ
sunt *Læus, Oratio, Veritas, Humilitas,
Justitia, Spes, Pænitentia, Eleemosina,
& Patientia.*

2. Unde benedictus sis, Domine DE-
US; quia sicut quinque sensus sensuales
sunt instrumentum, quo homo inquit
res sensuales, ita novem prædictæ res
sunt subjectum, in quo anima memo-
rando & intelligendo & volendo inqui-
rit & invenit amorem, quem homo ha-
bet erga illos, qui Te amant.

3. Nam, sicut homines mundani va-
nigloriosi, Domine, contemnunt & ir-
rident

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXXI. 211
rident beatos Religiosos & alios homi-
nes justos, qui Te amant & honorant,
eò quòd obliviscantur & ignorent novem
prædictas res, ita illi, qui amant tuos
bentos servos, amant ipsos, eò quòd in
novem rebus prædictis eos memorent &
intelligent & velint.

4. b. *O Domine DEUS, qui es dignus
omni gloria & omni virtute! Prima res,
in qua inquirimus amorem, est Laus: un-
de dicimus, quòd natura amici fit lau-
dare suum amatum: igitur, cum sensua-
liter sentiamus & intellectualiter intelli-
gamus Religiosos & Clericos & Eremitas
& alios homines justos nocte & die da-
re laudes de tuis nobilitatibus & de tu-
is honorationibus, propterea dicimus,
quòd in quantum memoramus & intel-
ligimus ipsos esse tuos laudatores, in tan-
tum fit occasionata & obligata nostra
voluntas ad amandum eos.*
5. *Nam, natura est voluntatis ama-
re omnes illos, quos memoria memo-
rat & intellectus intelligit esse tuos lau-
datores, & natura est conscientie obli-
gare*

gare voluntatem ad amandum ipsos: unde, quia hoc est naturale voluntati per memoriam memorantem & intellectum intelligentem, est voluntas obligata ad amandum tuos laudatores, & est ad hoc occasionata duobus modis, scilicet ex parte naturæ, quam recipit à memoria & ab intellectu, & ex parte conscientia, quæ ei mandat facere id, ad quod eam naturant memoria & intellectus.

6. *Unde, sicut homo, Domine, est occasionatus ad amandum illos, qui Te laudant, eò quòd sint tui laudatores & tui amatotes, ita est obligatus ad laudandum ipsos: igitur, cum sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus homines mundanos de nullis personis ita libenter dicere malum sicut de Clericis & Religiosis, per hoc significatur, quòd homines mundani non sint amatores nec benevolentium servorum.*

7. *c. Magne Domine super omnes magnitudines, nobilis Domine super omnes nobili-*

nobilitates! *Secunda* res, in qua inquirimus amorem, est *Oratio*: unde dicimus, quòd homines, qui Te amant Te orent & Te invocent & confidant & sperent in Te: igitur, qui vult amare ipsos, oportet, quòd memoret & intelligat orationes & preces, quas Tibi faciunt; quia, sicut est naturale orationi dare fructum, ita est naturale voluntati amare illos, qui Te orant & invocant & Tibi gratias agunt.

8. Nam naturale est, *Domine*, secundum intellectualem naturam, quòd memoria & intellectus dent voluntati virtutem & proprietatem amandi illos, qui Te orant, quia adeo magna est gratia & virtus, quam memoria recipit quando memorat & intellectus quando intelligit orationem, quam Religiosi & alii homines justii faciunt Tibi, quòd per illam virtutem & gratiam tota voluntas compleatur gratiâ & virtute ad amandum omnes illos, qui Te orant & invocant.

9. Sed, quia homines mundani vaniglo-

214 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
nigloriosi, *Domine*, memorant homines
Religiosos esse patientes & non reddere
malum pro malo, & amant & invident
divitias & bona ipsorum, propterea co-
gunt & constringunt eos & ab eis furan-
tur, & ut coram mundo habeant ex-
cusationem dicunt malum de illis: igi-
tur totum hoc evenit, quia memoria
mundanorum non memorat nec intel-
lectus intelligit magnam virtutem, quæ
est in memoria & intellectu & volun-
tate istorum beatorum, qui Te orant
& invocant.

10. d. *Virtuose Domine Pater virtutis,*
gloriose Domine Pater omnium gloria-
rum! Tertia res, in qua inquirimus a-
morem, est *Veritas*: unde dicimus, quòd
intellectualiter intelligamus Te esse Ve-
ritatem, & propterea esse multos ho-
mines justos in hoc mundo, qui sunt
servi & subditi veritatis, quia verita-
tem memorant & intelligunt & amant:
igitur, qui istos homines velit amare,
oportet, quòd eos memoret & intel-
ligat in veritate, in qua sunt, ut voluntas
amet,

amet id, quod memoria memorat & intellectus intelligit.

11. Igitur, cum manifestè sentiamus & intelligamus in nullo populo homines Religiosos tantum amari & honorari, quantum in Christianorum, per hoc significatur, quòd Religiosi Christiani memorent & intelligant & ament veritatem plùs, quàm ulli alii Religiosi aliorum populòrum, quia per hoc, quòd plùs ament veritatem, sunt digniores amari & honorari & revereri; & nisi ita esset & esset contrarium, homines Religiosi plùs memores & intelligentes & amantes veritatem, minùs amarentur & honorarentur & revererentur; & si ita esset, significaretur, quòd Tu non esses perfectus in justitia nec in sapientia nec in potestate nec in ordinatione, quod est impossibile.

12. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*, quia per hanc impossibilitatem significatur verum esse, quòd Tu sis Unus in Trinitate & sis incarnatus in Virgine

gine gloriosa ; quia , nisi esset impossibilitas & esset possibilitas , esset impossibile , quòd Tu esses perfectus , & esset possibile , quod , id quod est dignius amari contemneretur , & id quod est indignius amari appetiaretur ; & , si ita esset , veritas esset in vilitate & falsitas in honoratione , quod est impossibile.

13. e. *O sancte Splendor omnium splendorum ! O gloriosa Lux omnium luminum !* Quarta res , in qua inquirimus amorem , est *Humilitas* : unde dicimus , *Domine* , quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus amantes Te amare humilitatem , & non amantes Te amare superbiam : igitur , qui vult amare illos , qui Te amant , oportet , quòd memoret & intelligat humilitatem & superbiam , & memoriâ & intellectu æqualiter aspiciat utramque ; & , si hoc faciat , sua voluntas amabit humilitatem & odio habebit superbiam , & amando humilitatem amabit homines humiles , qui Te amant.

14. *Gloriose Domine!* Sicut, si quis accenderet unum cereum in utroque capite, oporteret ambo lumina congiungi, eò quòd unum moveretur versus aliud, ita, quando homo memorat & intelligit humilitatem, tunc est sua voluntas occasionata ad amandum Te, qui es fons humilitatis, & per amorem, quem habet erga Te, movetur sua voluntas ad amandum humiles Religiosos & homines justos, qui Te amant: quia, sicut est naturale voluntati superbæ non amare ullam rem nisi se ipsam, ita est naturale voluntati humili amare omnem rem, in qua sit humilitas.

15. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, sicut est naturale plumbo per suum motum se elongare à locis altis, ita superbia habet naturam contrariam, quia movendo se ad loca alta descendit ad loca ima, sicut humilitas movendo se ad loca ima ascendit ad loca alta: igitur, cùm hoc ita sit, qui vult amare homines, qui Te amant, **NON CONTEMNAT laceratas vestes vilis panni,**

218 B. Raym Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
ni, quæ ascendunt, quando pretiosæ &
ornatæ descendunt, nec contemnat pau-
pertatem victualium & honoris hujus
mundi; quia ista paupertas humiliat ho-
minem ad res imas, ut ipsum elevet ad
res altas, ad quas non potest ipsum ele-
vare superbia cum divitiis & delecta-
tionibus mundanis.

16. f. *Juste Domine, complementum om-
nium perfectionum!* Quinta res, in qua
inquirimus amorem, est *Justitia*: unde
dicimus, quòd sensualiter sentiamus &
intellectualiter intelligamus Te esse jus-
tum: igitur omnes, qui Te amant,
sunt justii, & omnes, qui amant jus-
titiam, sunt amatores illorum, qui Te
amant.

17. Nam, quia homo, *Domine*, a-
mans Te amat justitiam, amando jus-
titiam memorat & intelligit illos, qui
habent justitiam, & memorando & in-
telligendo illos, qui habent justitiam,
amat eos ratione voluntatis, quæ in eis
amat justitiam, & propterea Tu es me-
dium in hoc, quòd sis *Justitia*, eò quòd
ratio-

ratione amoris, quem habet homo erga tuam Justitiam, amet omnes illos, qui amant tuam Justitiam.

18. Igitur, cum hoc ita sit, *Domine*, justitiam amant, qui puniuntur propter justitiam, quando amant illos, qui eos justè puniunt; sed, qui non amant Reges & Principes, qui justè eos puniunt, non amant justitiam, & amant injuriam, eò quòd non ament Te, qui es complementum omnis justitiæ; quoniam, si Te amarent, amarent omnes tuos officiales justos, qui pro Te in hoc mundo tenent justitiam.

19. g. *O Domine DEUS, qui es spes & consolatio omnium nostrum!* Sexta res, in qua inquirimus amorem, est *Spes*: unde dicimus, quòd naturale sit amico confidere & sperare in amato: igitur, propterea omnes amantes Te oportet de necessitate, quòd in Te confidant & sperent; quia nisi in Te confiderent & sperarent, esset impossibile, quòd Te amarent.

20. Unde, sicut est naturale, quòd
volun-

220 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
voluntas exeat à memoria & intellectu, ita, *Domine*, amor, quem homo habet erga illos, qui Te amant exit à memoria & intellectu, quem habet erga illos, qui in Te confidunt & sperant, quia adeo est magna virtus, quæ exit à memoria & intellectu, quando anima memorat & intelligit spem in Te, & quando memorat & intelligit sperantes & confidentes in Te, quòd amet omnes illos, qui in Te sperant & confidunt.

21. Unde, quia tuus servus, *Domine DEUS*, memorat tuam magnam Misericordiam, & suus intellectus eam intelligit & sua voluntas eam vult, propterea ipse, qui valde indiget tuâ Misericordia confidit in ea & confidendo in ea amat & laudat & benedicit omnes, qui in ipsa confidunt & sperant; quoniam, sicut secundum cursum naturalem aër recipiendo calorem ab igne calefacit aquam super ignem recipientem aquâ humiditatem ab aère, ita per gratiam & benedictionem, quam Tu
das

das meæ animæ , quando memorat & intelligit & amat spem in tua Misericordia , amat omnes illos , qui in ea sperant & confidunt.

22. h. *Benigne Domine , gratiose , amoro-
rose ! Septima res , in qua inquirimus a-
morem , est Pœnitentia : unde dicimus ,
quòd omnis homo amans Te , amet pœ-
nitentiam : igitur omnes amantes pœ-
nitentiam amantur ab illis , qui memo-
rant & intelligunt & amant pœnitudi-
nes suorum peccatorum , & qui faciunt
jejunia & peregrinationes & afflictiones
& alias res similes istis.*

23. Igitur , cùm hoc ita sit , homi-
nes laici amantes pœnitentiam , *Dom-
ne* , sunt amatores beatorum Religioso-
rum , qui faciunt pœnitentiam & se af-
fligunt pro suis peccatis & pro nostris
& plorant sua peccata & nostra ; & , si
ita sit , quòd aliquis Religiosorum ha-
bendo bonam intentionem erret ha-
bendo opinionem inordinatam de ali-
quo laico & iste illum amet perfectè ,
amabit bonam intentionem illius & non
eum

eum odiet ratione inordinatæ opinionis, quam habet ob defectum sapientiæ.

24. Sed, quando homines laici, *Domine*, laudant Religiosos & non amant facere pœnitentiam, tunc est suus amor defectuosus per defectum memoriæ & intellectûs & voluntatis; quia, si perfectè eos memorarent & intelligerent & amarent, amarent pœnitentiam, quam faciunt, & amando eam essent amatores pœnitentiæ, quoniam à voluntate animæ, quæ perfectè memorat & intelligit pœnitentiam beatorum Religiosorum, exit perfecta voluntas amans pœnitentiam.

25. i. *Gratioso Domine, complete in omnibus gratias & in omnibus valoribus! Octava res*, in qua inquirimus amorem, est *Eleemosina*: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus amantes Te facere eleemosinas pro tuo amore: igitur, qui vult amare illos, qui Te amant, oportet, quòd memoret & intelligat illos, qui dant eleemosinam secundum suam potestatem

testatem & secundum quod convenit, quia eò plus eleemosinæ facit homo, quò plus Te amat, & major est eleemosina hominis pauperis, quàm divitis; & propterea, secundum quod est magna eleemosina, est magnus amor, & secundum quod est magnus amor faciens eleemosinam, debet amari à volentibus amare illos, qui Te amant.

26. Si recipientes eleemosinam, *Domine*, ament eleemosinam, quæ eis datur, plus, quàm homines eam dantes, non perfectè amant amantes Te, & hoc est, quia plus & frequentius memorant eleemosinam, quàm Te, & propterea amant eam plus, quàm illos, qui eam dant; sed, si petentes eleemosinam pro tuo amore memorarent & intelligerent & amarent Te plus, quàm id, quòd petunt, amarent plus illos, qui Te amant, quàm dona, quæ ab eis recipiunt.

27. Igitur, cum hoc ita sit, secundum hoc significatur humano intellectui, *Domine*, quòd, qui eleemosinam amant plus, quàm illos, qui eleemosinam

224 *B. Raym. Eulli Lib. Contempl. Vol. III.*
nam dant, habeant defectuosum amo-
rem, & per defectum amoris, qui est
in eis, sequitur, quòd perfectè non a-
ment Te; &, quia Te defectuosè a-
mant, habent defectum in sua memo-
ria & in suo intellectu, & per istum
defectum multoties accidit, quòd odio
habeant illos, qui multoties eis dede-
runt, eò quòd quandoque eis non dent,
quod odium non haberent, si memora-
rent & intelligerent dona, quæ ab eis
receperunt.

28. k. *Patiens Domine, plene omni ins-
tructione & omni urbanitate! Nona res,*
in qua inquirimus amorem, est *Patien-
tia*: unde dicimus, quòd sensualiter sen-
tiamus & intellectualiter intelligamus
amantes Te amare patientiam in sua
paupertate & in sua infirmitate & in su-
is laboribus & in vilipendiis & com-
temptibus, in quibus sunt pro tuo amo-
re, quia natura est boni amici habe-
re tantam patientiam pro suo amato,
quantus est amor, quem erga eum
habet.

29. Unde,

29. Unde, qui vult amare, *Domine*, amantes Te, amet illos, qui habent patientiam in hoc mundo in malis & laboribus, quos pro tuo amore sustinent: igitur, cum hoc ita sit, qui torquent & affligunt & decipiunt & irrident & occidunt illos, qui habent patientiam, non amant amantes Te, & hoc est, quia in sua memoria & intellectu non habent patientiam; & quia eam non habent in memoria & intellectu, non habent eam in sua voluntate, & propterea non amant eam, in quantum non amant homines patientes, quos torquent & affligunt.

30. *Gloriose Domine!* Sicut homo non potest recuperare nec emere tempus, nisi tempore, ita non potest habere amorem, nisi patientiam; quia, sicut homo ignarus, qui vult esse sapiens, non potest recuperare tempus, quod perdidit in studio, sine tempore, quod impendat in addiscendo, ita homines impatientes si velint amare illos, qui Te amant, non possunt eos amare, nisi

P

patien-

226 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
patientiam simili patientiæ illorum ; quoniam , sicut unum tempus recuperatur per aliud , ita unus amor recuperatur per alium & una patientia per aliam: igitur, cum hoc ita sit, tuus servus amat patientiam, ut patientia faciat cum amatores illorum, qui amant Te , qui es meus Amator gloriosus DEUS.

CAPUT CCLXXXII.

*Quomodo homo amet artem & modum,
per quem potest amare suum gloriosum DEUM.*

I. a. **D** EUS une, dans perfectionem omni unitati & omni pluralitati! Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus hominem in hoc mundo habere artem & modum, per quem possit exercere officium, in quo est: unde sicut homo, Domine, indiget arte in suo officio & sine arte non haberet officium, ita, qui vult amare Te, oportet, quod accipiat artem, per quam

quam Te sciat & possit amare : igitur , si
fartor & futor habent artem in suo offi-
cio , quantò plùs debet habere artem,
qui vult esse tuus amator, & maximè cùm
homo sit adeo obligatus ad amandum
suum gloriosum DEUM?

2. Igitur , cùm hoc ita sit , *Domine* ,
qui vult habere artem amandi Te , o-
portet , quòd eam iquirat cùm tribus
virtutibus animæ , & hanc inquisitionem
oportet fieri in novem rebus , quæ sunt
potentia vegetativa , potentia sensitiva ,
potentia imaginativa , potentia ratio-
nalis , potentia motiva , potentialitas
& actualitas , prima & secunda inten-
tio , perfectio & defectus , solitudo & con-
templatio.

3. Unde benedictus sis , *Domine DE-*
US ; quia , sicut ars ferraria consistit in
instrumentis & in sapientia ferrarii & in
materia scilicet in ferro , ita ars aman-
di Te consistit principaliter in tua gra-
tia & in tribus virtutibus animæ , quæ
eam recipiunt , & novem res prædictæ
sunt instrumenta , in quibus homo habet
artem

228 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
artem inamorandi se de Te, quando recipit significationes tuarum Qualitatum & significationes illarum.

4. b. *O Domine, à quo nulla res possunt esse absconditæ! O juste Domine, qui omnia iudicas! Prima res, est potentia vegetativa: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus istam potentiam vivere per temperamentum quatuor qualitatum generalium, scilicet caliditatis & frigiditatis & humiditatis & siccitatis; quia, quando istæ qualitates sunt inordinatæ in aliquo corpore vegetato, potentia vegetativa corrumpitur in eo.*

5. Igitur, qui vult habere artem & modum amandi Te, *Domine*, oportet, quòd habeat continentiam & abstinentiam in cibo & potu & in aliis rebus sensualibus, ut quatuor qualitates habeant potentiam vegetativam ordinatam, ut sit subjectum directum & paratum, in quo homo amet Te; quia, si potentia vegetativa est inordinata per nimis multa vel nimis pauca victualia, vel per
nimis

Li. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXXII. 229
nimis multas vel nimis paucas operationes sensuales, est occasio corruptionis & destructionis artis, per quam homo amat Te.

6. Nam, quando homo, *Domine*, destruit temperantiam in potentia vegetativa, tunc fit contrarietas inter sensus sensuales & intellectuales, & per hanc contrarietatem anima non habet ordinatam dispositionem, ut habeat in actu suam memoriam in memorando Te & suum intellectum in intelligendo Te & suam voluntatem in amando Te; sed, quando vegetativa est in bona dispositione, tunc habet anima subiectum paratum in corpore, ut memoret & intelligat & amet suum Dominum DEUM.

7. c. *Cælestis Rex gloria, immortalis & incommutabilis! Secunda res, est potentia sensitiva: unde dicimus, quod sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus potentiam sensitivam vivere per directionem quinque sensuum sensualium, qui ei serviunt: igitur, qui vult*

230 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
vult esse tuus amator, *Domine*, oportet, quòd sensibus intellectualibus dirigat in se sensibus sensuales; quia, sicut potentia vegetativa dirigitur per quatuor qualitates generales, ita quinque sensus sensuales diriguntur per quinque intellectuales, & per directionem sensuum sensualium dirigitur potentia sensitiva, ut sit animæ ordinatum subjectum, in quo ipsa habeat in actu memoriam in memorando & intellectum in intelligendo & voluntatem in amando Te.

8. Sed, quando sensus sensuales, *Domine*, non sunt directi per intellectuales, tunc potentia sensitiva est domina rationalis, & per servitutem, in qua est rationalis, sensitiva inordinatur, & per inordinationem ipsius inordinantur memoria & intellectus & voluntas in potentia rationali, quæ non habet ordinatum subjectum, in quo possit memorare & intelligere & amare suum Creatorem & suum DEUM.

9. Sed, quando potentia rationalis,

Domine, est domina sensitivæ, tunc in omni, quod sensitiva audit & videt & odoratur & gustat & palpat, rationalis memorat & intelligit & amat suum Creatorem & suum DEUM; &, quando sensitiva est domina rationalis, tunc in omni quod sensitiva audit & videt & odoratur & gustat & palpat, rationalis obliviscitur & ignorat & non amat suum Dominum DEUM: igitur, cum hoc ita sit, qui vult habere artem & modum amandi Te, *Domine*, habeat artem & modum, per quem faciat potentiam rationalem dominam sensitivæ, ut rationalis habeat potestatem memorandi & intelligendi suum DEUM; quia, si cum memoret & intelligat, necessario oportebit, quod cum velit & amet.

10. d. *Domine magne in omnibus honorationibus & in omnibus honoribus!*
Tertia res, est potentia imaginativa: unde dicimus, quod, secundum quod potentia imaginativa continuat in imaginando res temporales sensuales, assuefiat anima ad obliviscendum & ignorandum suum

suum Creatorem & gloriam paradisi, & propterea voluntas non habeat artem nec instrumentum, quo disamet res temporales, & quo amet tuam gloriosam Essentiam; quia, sicut homo cholericus accidentaliter fit phlegmaticus, quando plùs utitur victualibus frigidis & humidis, quàm calidis & siccis, ita anima accidentaliter affuefit ad amandum, secundùm quod est magna imaginatio in re amata.

II. Nam, sicut in tertio modo primæ figuræ vera conclusio habet significationem mixtam ex veritate & falsitate, ita, *Domine*, quando imaginativa plùs & frequentius tractat de rebus mundanis, quàm de cœlestibus, tunc falsò inamorat voluntatem hominis erga res mundanas, licèt quandoque memoria Te memoret & intellectus Te intelligat; quia, sicut in hoc syllogismo est vera conclusio exiens à duabus præmissis, scilicet *aliquis homo est scriptor, omnis scriptor est animal, ergo aliquis homo est animal*, quæ conclusio

sio

Li. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXXII. 233
sio dicit verum, & falsò significat,
quòd aliquis homo non sit animal, ita
imaginativa imaginatur veritatem, quan-
do imaginatur res hujus mundi; sed,
quia ratione ipsius imaginationis plùs
amantur res mundanæ, quàm Tu, ideo
imaginativa continet falsitatem in longa
continuatione memorandi & intelligen-
di res mundanas plùs, quàm suum Crea-
torem.

12. Igitur, qui vult inamorare su-
am animam erga Te, *Domine*, delectat
falsam imaginationem, quam habet in
creaturis, quando imaginativa est ser-
va sensitivæ plùs, quàm rationalis; quia,
sicut falsa significatio in prædicto syllo-
gismo evanescit, quando tertius modus
mutatur in primum, sicut quando di-
citur: *omnis homo est vivens sentiens &*
omne vivens sentiens est animal, ergo om-
nis homo est animal, quia tunc signifi-
catur impossibile esse aliquem hominem
non esse animal, & tunc significatio di-
rigitur in primo modo, quæ non po-
test dirigi in tertio, ita, qui vult di-
rigere

234 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
rigere suam memoriam & suum intel-
lectum & suam voluntatem in haben-
do artem amandi Te, *Domine*, remo-
veat suam imaginationem à superflua
quantitate temporis, in qua imagina-
tur delectationes mundanas, & imagine-
tur vilitatem mundi, ut memoria me-
moret & intellectus intelligat & volun-
tas amet tuam gloriosam Essentiam be-
nedictam & perfectas Qualitates, quæ
sunt in ea.

13. c. *O Domine communis pauperibus
& divitibus, invente in omni tempore,
desiderate ab omnibus populis! Quarta
res, est potentia rationalis: unde dici-
mus, quòd intellectualiter intelligamus
quinque sensus intellectuales servire po-
tentia rationali & eam dirigere ad me-
morandum & intelligendum & aman-
dum tuam gloriosam Essentiam; sed,
sicut intellectus hominis recipit falsam
formam, quando per tuam Sapientiam
affirmat prædestinationem & non atten-
dit ad tuam Potestatem & Justitiam &
perfectam Voluntatem, ita potentia ra-
tionalis*

Li. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXXII. 235
tionalis Te memorat & intelligit & vult
falsò , quando sensitiva est domina ip-
sius & sensus intellectuales sunt servi sen-
suum sensualium.

14. Nam , sicut intellectus ignorat
liberam voluntatem & tuam Justitiam
& tuam Perfectionem , *Domine* , quan-
do respicit prædestinationem per tuam
Sapientiam tantum , ita , quando po-
tentia rationalis est serva sensitivæ & a-
mat Te propter eam plus , quàm prop-
ter Te & propter se ipsam , tunc amat
Te falsò , eò quòd falsò Te memoret
& intelligat : unde , sicut homo diri-
git suum intellectum in prædestinatione,
quando eam memorat & intelligit cum
perfectione tuæ Potestatis & Sapientiæ
& Voluntatis & cum tua Justitia & Mi-
sericordia , ita , *Domine* , homo dirigit
rationalem potentiam, quando plus a-
mat memorare & intelligere & velle Te
per proprietatem potentiæ rationalis ,
quàm per proprietatem sensitivæ.

15. Igitur , cum hoc ita sit, *Domine*
ne , qui vult amare Te , sciat habere
artem

136 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
artem & modum, per quem potenti-
am rationalem sciat inducere & figura-
re verâ memoria & intelligentia & vo-
luntate, quod indumentum & figura-
tio fit, quando potentia rationalis frui-
tur gratiâ sui Creatoris, secundum na-
turam & proprietatem, quam suus Crea-
tor dedit memoriæ & intellectui & vo-
luntati ipsius, quæ natura & proprie-
tas est contraria naturæ accidentali,
qua ipsa rationalis induit & figurat
memoriam & intellectum & volun-
tatem, quando Te amat secunda inten-
tione & amat res sensuales prima in-
tentione.

16. f. *Iuste Domine, amorose, virtuose,
glorioso! Quinta res, est potentia mo-
tiva: unde dicimus, quòd sensualiter
sentiamus & intellectualiter intelligamus
potentiam motivam esse potentiam,
quæ movetur actualiter & potentialiter,
quando id, quod est in potentia addu-
cit in actum, & id, quod est in actu,
adducit in potentiam, sive sit sensua-
le sive intellectuale: igitur, cùm hoc
ita*

ita fit , qui vult amare Te , oportet , quòd sciat habere artem & modum , per quem adeo obliget & subdat potentiam motivam rationali , quòd nullatenus obediat sensitivæ sinè licentia ipsius rationalis.

17. Igitur , cùm potentia motiva , *Domine* , habeat duos motus , scilicet intellectualem & sensualem , & motus intellectualis fit per rationalem potentiam & sensualem per sensitivam , qui vult esse tuus amator , oportet , quòd motum sensualem moveat per intellectualem , secundùm naturam potentiæ rationalis , cui est datum memorare & intelligere & velle , ut amet suum Creatorem , & ut , secundùm quod eum memorat & intelligit & amat , moveat sensualitatem ad dandum laudem & gloriam de ipso ; & quando homo secundùm istum modum scit ducere ambos motus potentiæ motivæ , tunc facit venire in actum bonum , quod est in potentia & facit reverti in potentiam malum , quod est in actu privando ipsum actualitate.

18. Sed,

18. Sed , quando homines peccatores non amant Te , *Domine* , tunc motiva sensualis movet intellectualem ad vanitates & peccata, & tunc est, sicut si molendinum retrocederet & moveret bestiam retro & bestia moveretur per motum molendini: igitur , sicut tale molendinum esset contrarium suo motui & motui bestiae, ita, quando sensitiva movet rationalem & rationalis finit se moveri ab ea , memoria & intellectus & voluntas non habent motum ordinatum, & propterea non moventur ad amandum Te nec ad serviendum Tibi, & tunc potentia motiva ducit in actum mala, quae sunt in potentia & ducit in potentiam bona , quae sunt in actu privando ipsa actualitate.

19. g. *Sapiens Domine in omnibus sapientiis, gratiose!* Sexta res , est *potentialitas & actualitas* : unde dicimus , quòd , sicut quaedam res sensuales sunt in quantitate majores & meliores & pulchriores aliis , ita intellectualiter quaedam memorationses & quaedam intellectio-

lectiones & quædam volitiones sint majores & ordinatiores & virtuosiores aliis: igitur, cum hoc ita sit, qui vult effectus amator, sciat sumere artem & modum in se ipso dandi suæ animæ pulchram & nobilem & magnam & virtuosam memoracionem & intellectionem & volitionem; quia, in quantum potentialiter est virtus in anima, per quam ipsa intellectualiter potest habere bonum & pulchrum & ordinatum memorare & intelligere & velle actualiter, in tantum potest homo habere artem & modum, per quem habeat amorem erga suum Creatorem.

20. *Gloriose DEUS!* Sicut in materia argenti vel auri sunt potentialiter multæ formæ, ita in anima hominis est potentialiter multa memoria & multa intelligentia & multus amor; & sicut bonus artifex scit adducere de potentia in actum pulchras formas in frusto argenti vel auri, & hoc facit per artem, quam habet, ita, *Domine*, qui sciret habere artem in amando Te, posset

set ducere in actum multas pulchras recordationes & multas nobiles cognitiones & multas ferventes dilectiones; sed, sicut homo rusticus vel cæcus ex frusto auri non scit extrahere ullam pulchram figuram, ita homines peccatores sunt adeo excoecati in amore vanitatum hujus mundi, quòd non sciant ullam recordationem & intelligentiam & dilectionem habere erga Te.

21. *Sanctificate Domine!* Sicut homo potest onerare navem, quantum vult, ita potest inamorare suam animam erga Te, quantum vult; quia, sicut navis habet loca, in quibus homo potest ponere res, quibus vult eam onerare, ita memoria & intellectus sunt portæ, per quas homo potest animam implere amore: &, sicut homo evacuat navem, quando per portam extrahit res, quibus ipsa est plena & onerata, ita evacuat animam tuo amore, quando non facit eam memorare & intelligere Te secundum virtutem memorandi & intelligendi

Li. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXXII. 241
di Te, quam habet in potentia; &, sicut homo potest onerare & implere navem quibuscunque rebus velit, ita potest implere memoriam & intellectum & voluntatem quibuscunque rebus velit; &, sicut quædam naves sunt oneratæ melioribus mercibus, quàm aliæ, ita quædam animæ meliùs & plùs & ferventiùs memorant & intelligunt & volunt, quàm aliæ.

22. h. *Creator Domine, Benefactor omnibus bonis abundans! Septima res, sunt due intentiones: unde dicimus, quòd sit natura amoris amare plùs rem, quam amat primâ intentione, quàm rem, quam amat secundâ, sicut homo plùs amat vitam, quàm cibum & potum, eò quòd amet vitam primâ intentione, & cibum & potum secundâ, quando amat comedere & bibere ut vivat; & iste amor est in homine continente & temperato in sua vita; sed homo gulosus facit oppositum, quia amat vivere, ut multum possit comedere & bibere.*

23. Igitur, cùm hoc ita sit, *Domine,*

Q

ne,

242 *B. Raym Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
ne, qui vult habere artem & modum
amandi Te primâ intentione, memoret
& intelligat Te primâ intentione, &
memoret & intelligat omnes alias res,
secundâ intentione; &, qui vult me-
morare & intelligere Te primâ inten-
tione, memoret & intelligat Te plus
& frequentius, quàm omnes alias res,
quia natura est primæ intentionis me-
moræ & intellectûs non esse nisi in re-
bus plus & frequentius memoratis &
intellectis: igitur, quia homines pec-
catores plus & frequentius memorant
& intelligunt vanitates hujus mundi,
quàm coelestem gloriam, propterea
plus amant ipsas, quàm coelestem glo-
riam.

24. Igitur, si voluntas hominis, *Domine*,
ne, amat istum mundum, qui est res
vilis & transitoria & corrupta, plus,
quàm alium, quia iste mundus est plus
memoratus & intellectus, quàm alius,
qui est res nobilis & permanens & glo-
riosa sinè ulla corruptione, quantò plus
ipsa est parata ad amandum Te, qui
sinè

Li. V. Dist. XXXIX. Cap. CCLXXXII. 243
finè omni comparatione es res magis
digna amari primâ intentione, quàm
omnes creaturæ primâ & secundâ in-
tentione? igitur, cùm hoc ita sit, ho-
mines amantes se ipsos primâ intentione,
& Te secundâ, non sunt digni amare Te,
nec sunt digni amari à Te, nec ab ulla
alia re, & quia habent amorem inor-
dinatum, sunt impatientes & falsi & pro-
ditores & inimici veri amoris.

25. i. *Virtuose Domine, fons virtutis
& gratia!* Octava res, sunt *perfectio &
defectus*: unde dicimus, quòd sensualiter
sentiamus & intellectualiter intelli-
gamus perfectionem & defectum esse du-
as res contrarias, quarum quælibet co-
gnoscitur per aliam: igitur, qui vult ha-
bere artem & modum amandi Te, fa-
ciat suam memoriam memorare perfec-
tionem & defectum, ut suus intellectus
intelligat res, in quibus est perfectio
& res, in quibus est defectus, & sua vo-
luntas amet res perfectas & non amet
defectuosas.

26. Nam, quia naturale est volun-
tati

tati amare perfectionem & non amare defectum, & hanc naturam & proprietatem habet voluntas ratione dignitatis, quam habet perfectio super defectum in hoc, quòd perfectio sit digna amari & defectus non, propterea, *Domine*, quando anima memorat & intelligit perfectionem & defectum inamoratur erga perfectionem: igitur, cum hoc ita sit, qui vult habere artem amandi perfectionem, memoret & intelligat tuam Perfectionem & perfectionem, quam dedisti creaturis, & memoret & intelligat defectum, in quem accidentaliter ceciderunt creaturæ per peccatum; &, si hoc faciat, habebit artem & modum, per quem sua voluntas amabit tuam perfectam Deitatem gloriosam.

27. *Gloriose Domine!* In quantum memoria diùtiùs & frequentius memorat res magnas & novas & diversas, in tantum ampliatur & extenditur in memorando, & hoc idem facit intellectus in intelligendo, & quantum memoria exten-

extenditur in memorando & intellectus in intelligendo, tantum extenditur voluntas in amando: igitur, quia iste *Liber Contemplationis* est homini ars inamorandi se erga Te, ideo est prolongatus in tot Capita & in tot rationes novas & diversas; & quia Capita & rationes sunt in perfectione, propterea, quò plus memoria & intellectus applicantur eis, eò plus formatur in voluntate ars & modus amandi Te.

28. k. *O Domine, qui vis quidquid habes in Potestate, & potes quidquid habes in Voluntate? Nona res, est solitudo & contemplatio: unde dicimus, quòd volens habere artem & modum amandi Te sit solitarius, ut sua memoria & suus intellectus possint meliùs contemplari in Te, & per hanc contemplationem voluntas sit magis parata ad amandum Te; quia, sicut natura dat bovi colligere herbam & postea eam ruminare & masticare, & hoc facit natura, quia bos non haberet tempus masticandi, quando colligit totam herbam,*
qua

246 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
qua indiget, ita, *Domine*, oportet,
quòd homo quinque sensibus sensuali-
bus habeat artem & modum colligen-
di significationes significantes tuam No-
bilitatem, & postea quinque sensibus in-
tellectualibus solitariè eas ruminet, ut
possit contemplari in Te.

29. Igitur, quia solitudo *Domine*,
est res similior & propinquior contem-
plationi intellectuali, quàm societas ho-
minum, & res sensuales, dum sunt præ-
sentes, impediunt tres virtutes animæ &
quinque sensus intellectuales, quando a-
nima vult contemplari in Te, prop-
terea, qui vult amare Te ferventer &
devotè ex omnibus viribus suæ me-
moriam & sui intellectus & suæ volun-
tatis, oportet, quòd frequenter se
segreget ab omnibus aliis & sit so-
lus, ut tres virtutes suæ animæ possint
meliùs esse in sua virtute & in suo ro-
bore.

30. Unde benedictus sis, *Domine DE-
US*; quia, sicut homo habet potesta-
tem faciendi solitarias suas sensualitates,
ita

ita habet potestatem faciendi solitariam suam animam amovendo eam ab operibus mundanis, ut possit eam associare cum tua gloriosa Essentia divina & cum tuis operibus per contemplationem memorando & intelligendo & volendo: igitur, ad hunc finem Eremitæ ab initio & postea Monachi & alii Religiosi amoverunt suam animam & suas sensualitates à rebus sensualibus & à vana gloria mundana, quæ est contraria contemplationi tuæ gloriosæ Essentiæ divinæ.

CAPUT CCLXXXIII.

Quomodo homo amet laudare nostrum Dominum JESUM Christum.

I. a. **O** DEUS gloriose, æterna, virtuose, potens in omnibus potestatibus! Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus, Domine, laudem dividi dupliciter, scilicet in laudem intellectualem & laudem sensualem, & laudem intellectualem esse, quando
do

do homo memorat & intelligit & amat aliquam rem vel qualitates vel opera ipsius, & laudem sensualem esse, quando homo ore laudat rem memoratam & intellectam & amatam.

2. Unde, quia laus dividitur his duobus modis, significatur humano intellectui laudem intellectualem uno modo esse meliorem sensuali & laudem sensualem alio modo esse meliorem intellectuali. Ratio quare laus intellectualis est melior sensuali, est, *Domine*, quia anima potest plus memorare & intelligere & amare, quam os possit loqui, & majorem virtutem habet anima in memorando & intelligendo & amando, quam corpus in loquendo; & ratio, quare laus sensuali est melior intellectuali, est communis utilitas, quoniam homo, qui Te laudat predicando aliis, facit esse laudem in multis animabus.

3. Igitur, cum ita sit, *Domine*, quod laus dividatur in laudem intellectualem & laudem sensualem, & u-
na

na laus valeat plùs uno modo & alia alio modo , propterea oportet , quòd nos , qui volumus contemplari in amore , quem homo habet ad dandum laudem de Te , fruamur in Te laude intellectuali & laude sensuali, ut intellectualiter & sensualiter simus tui laudatores.

4. b. *Æterne Domine in omni tempore , cui fiant omnes honorationes !* Qui intellectualiter & sensualiter vult esse tuus laudator , oportet , quòd excitet & roboret suam memoriam & suum intellectum & suam voluntatem ad laudandum & benedicendum Te ; quia, per hoc, quòd Tu sis dignus magnis laudibus & honorationibus , oportet , quòd, qui Te vult laudare , Te laudet , ex omnibus viribus suæ animæ & sui corporis impendendo omnes vires suæ memoriæ & sui intellectus & suæ voluntatis in laudando Te , & per istas vires intellectuales moveantur omnes vires sensuales ad laudandum & benedicendum Te.

5. Nam,

5. Nam, sicut sensualiter unum corpus movetur per aliud, ita, *Domine*, sensualiter & intellectualiter fit motus compositus ex intellectualitate & sensualitate in laudando Te, quando anima habet totam suam memoriam & totum suum intellectum & totam suam voluntatem in laudando Te: igitur, cum hoc ita sit, ad laudem & gloriam Tuam volumus intellectualiter & sensualiter laudare Te in *octo* rebus, scilicet *in tua Deitate*, & *in hoc quod non est tua Deitas*, & *in operibus tue Deitatis*, & *in operibus que non sunt tue Deitatis*, & *in tua Humanitate*, & *in hoc quod non est tua Humanitas*, & *in operibus tue Humanitatis*, & *in operibus que non sunt tue Humanitatis*.

6. Sed, quia nostra laus intellectualis & sensualis non potest laudare Te, *Domine*, in his *octo* rebus, secundum quod ad Te pertinet, per hoc significatur, quod laus, quam possumus dare in his *octo* rebus, sit valde modica in comparatione laudis, quæ deberet dari
de

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXIII. 251
de Te, per perfectam memoriam & intelligentiam & voluntatem & per perfectam sensualitatem, quam perfectionem non possumus habere in hoc mundo pleno defectu & corruptione & culpa.

7. c. *O Domine DEUS, qui multiplicas meas considerationes memorando tuas honorationes! Prima laus dicitur de tua Deitate gloriosa: unde dicimus, quod intellectualiter intelligamus nostram animam memorare & intelligere & amare tuam Unitatem & tuam Trinitatem fruendo tua Infinitate & Vita & Æternitate & Potestate & Sapientia & Amore & Simplicitate & Gloria & Perfectione & aliis tuis Qualitatibus, & in quantum ipsa habet virtutem & vires ad contemplandum in Te isto modo, in tantum laudare tuam sanctam Deitatem.*

8. Unde, cum nostra anima, *Domine*, sit finita in sua memoria & intellectu & voluntate, & tua Unitas & tua Trinitas & omnes tuæ Qualitates sint
finè

finè ullo fine, propterea ipsa non potest tantum laudare tuam Deitatem, quantum hæc est digna laudari; quia, si nostra anima posset tantum laudare rem infinitam, quantum hæc est digna laudari, ipsa esset infinita in sua memoria & in suo intellectu & in sua voluntate, quod est impossibile.

9. *Gloriose DEUS!* Quando lingua hominis Te laudat sensualiter dicendo, quòd sis unus solus DEUS & sis una Trinitas simplex gloriosa in omnibus Virtutibus, tunc loquitur dictiones & verba finita in tempore & quantitate, sed id, quod verba significant est infinitum & finè quantitate & tempore: igitur, cùm hoc ita sit, quis posset æstimare, *Domine*, magnam laudem, qua tua Deitas est digna laudari, & modicam laudem, quam homo dicit de ipsa per defectum sensualitatis, quæ non sufficit ad loquendum infinitè in laudando Essentiam & Qualitates carentes omni fine?

10. d. *Benedicte Domine, qui es nostra
beati-*

beatitudo & nostra gloria! Secunda laus, dicitur de hoc, quod non est tua Deitas: unde dicimus, quòd intellectualiter intelligamus nostram animam laudare Te, quando memorat & intelligit & amat Te non esse materiam nec formam nec corpus nec rem alterabilem & mortalem nec corruptibilem nec habere ullam constrictionem nec ullum defectum nec ullam passionem: igitur, sicut nostra anima Te laudat intellectualiter, quando memorat & intelligit & amat id, quod Tu es, ita Te laudat intellectualiter, quando memorat & intelligit id, quod non es & amat, quòd non sis ulla res habens defectum.

II. *Gloriose Domine!* Quando homo loquitur & dicit Te non esse rem materiale nec formalem nec ullam rem in qua sit defectus, tunc Te laudat sensualiter; sed laus non est sufficiens, quia lingua non potest tantum pronunciare nec continuare verba nec negare id, quod Tu non es, quantum est

est

254 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
est verum in tua Essentia gloriosa non
esse ullam prædictarum rerum; quoni-
am infinitè & æternaliter est verum,
quòd Tu non habeas ullum defectum,
& verbum non potest tantum dicere,
quantum est verum, quòd Tu non sis id,
quod non es.

12. *Vere Domine!* Quando Petrus
intellectualiter vel sensualiter laudat
Guillelmum intelligendo vel pronun-
ciando ipsum non esse bestiam, tunc
laus, quam cogitat vel dicit, est ma-
ior, quàm veritas, quam cogitat vel
loquitur: quia licèt Guillelmus non sit
bestia per unam naturam vel per unam
diversitatem, tamen habet multas res
similes bestiae in natura & proprietate,
sicut materiam & formam & corpus
& corruptionem & principium & fi-
nem & passionem & mortem; sed non
est ita de laude, quam homo intelli-
git & dicit de Te, *Domine*, imò est
oppositum, quia multo major veritas
est sinè omni comparatione, quòd Tu
non sis res prædictæ, quàm sit laus, quam
anima

anima dat de Te memorando & intelligendo & volendo & corpus dicendo Te non esse res prædictas.

13. c. *Singularis Domine, sinè pari & aequali gloriose in tuo regno! Tertia* laus dicitur *de tuis operibus*: unde dicimus, quòd anima, quæ memorat & intelligit & amat tua opera Te laudet memorando & intelligendo & amando ipsa: igitur, quando anima considerat Te creasse & ordinasse mundum & Te sustinere & dirigere ipsum & in Te esse Justitiam & Misericordiam & Pietatem & Gratiam & Humilitatem & Patientiam, tunc Te laudat; sed non potest Te laudare tantum, quantum Tu operaris, quia majora & plura & meliora sunt opera, quæ Tu facis, quàm ipsa anima memoret & intelligat & velit.

14. *Humilis Domine!* Quando homo laudat tua opera sensualiter dicendo, quòd Tu solus sis Creator & Dominus & Benefactor, & quòd sis justus & pius & sic de similibus, tunc lingua non potest tantum nominare, quantum Tu
opera-

256 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
operaris ; quia tua opera sunt in tota
totalitate generum & specierum & in-
dividuorum, in quantum omnia recipi-
unt à Te gratiam & benedictionem, &
verbum non sufficit ad tot res nomi-
nandum & dicendum : igitur , cùm hoc
ita sit , secundùm hoc significatur ,
quòd , sicut una gutta aquæ est res mo-
dica in comparatione totius maris , ita
& adhuc multò plùs, sinè omni com-
paratione, sit modica laus , quam ho-
mo potest dare de tuis gloriosis ope-
ribus in comparatione ipsorum ope-
rum.

15. *Iuste Domine !* Sicut homo non
potest sufficere ad laudandum Te in tu-
is operibus ratione magnitudinis laudum,
quæ ad Te pertinent , ita alii homines,
quando laudant alios, non possunt suffi-
cere ad modicam laudem , quæ verè per-
tinet ad ipsos ; quia , si Petrus dicit
Guillicelmum esse bonum artificem in
faciendo castella vel tures , laus , quam
ei dat, est plùs mendax , quàm verax, eò
quòd castellum vel turris non possit esse
sinè

finè materia, & Guilielmus non potest facere materiam sed solam formam artificialem, & etiam Guilielmus non fecit se ipsum, qui est artifex formæ artificialis: igitur, cùm hoc ita sit, plus laudatur Guilielmus in castello vel turri, quàm sit id, quod est opus ipsius; sed non est ita de Te, *Domine*, imò est oppositum, quia multò plus finè omni comparatione est in uno solo flore, quem Tu facis, quàm possimus æstimare & loqui omnes homines.

16. f. *Domine Director tuorum benevolentium ad perdurabilem beatitudinem!*

Quarta laus dicitur de operibus quæ non sunt tua: unde dicimus, quòd, quando anima memorat & intelligit & vult Te non facere defectus & peccata, tunc Te laudet memorando & intelligendo & amando, & hæc laus est intellectualis; sed, quia defectus & peccata, quæ Tu non facis, sunt multò plura, quàm anima possit memorare & intelligere, propterea ipsa non potest tantum laudare Te, quantum Tu es dig-

R

nus

258 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
nus laudari per hoc, quòd non facias
peccata & defectus.

17. *Gloriose Domine!* Quando homo loquitur & dicit, quòd Tu non sis injuriosus nec falsus nec homicida nec mendax nec fornicator nec deceptor & hoc idem de aliis vitiis, tunc Te laudat sensualiter; sed, quia Tu secundum tuam dignitatem deberes laudari in omnibus peccatis, quæ fiunt, dicendo & nominando ipsa, & affirmando, quòd non facias ullum illorum, & nullus homo nec omnes possunt ea dicere ratione multitudinis illorum, quæ sunt facta & fiunt & fient, propterea non est ullus homo, qui posset sufficere ad laudandum Te, secundum laudem, quam convenit dici de Te.

18. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, sicut nulla laus sufficit ad laudandum Te, ita omnis laus est superabundans ad laudandum hominem; quoniam, si Petrus laudat Guilielmum dicendo, quòd non sit proditor nec luxuriosus, forte Guilielmus fuit talis

&

& Petrus, qui eum laudat, hoc ignorat; vel, si Guilielmus non est proditor & luxuriosus sensualiter, fortè est talis intellectualiter memorando & intelligendo & volendo proditionem vel luxuriam, & si talis est, non est dignus laudari; vel, si Guilielmus nec sensualiter nec intellectualiter est proditor nec luxuriosus, fortè est invidus vel latro vel gulosus vel habet aliquod aliud vitium: igitur, cùm nullus homo, *Domine*, sit finè omni peccato, omnis homo nimis laudatur, quando laudatur dicendo, quòd non sit malus.

19. g. *Sapiens Domine in omnibus sapientiis, honorate in omnibus honorationibus! Quinta laus dicitur de tua gloriosa Humanitate: unde dicimus, quòd, quando nostra anima laudat tuam Humanitatem memorando & intelligendo & amando & contemplando ipsam esse unitam cum Deitate, tunc laudet eam intellectualiter; sed laus non est adeo magna, sicut ad ipsam pertinet,*

net, quia multò major finè omni comparatione est virtus & nobilitas, quam tua Humanitas habet ex conjunctione Deitatis, quàm id, quod nostra anima potest memorare & intelligere & velle, quoniam omnes Angeli & omnes animæ, quæ sunt, non possunt tantum honorationis & virtutis memorare & intelligere & velle, quantum est in tua virtuosa & excellenti Humanitate.

20. *Vere Domine!* Quando homo sensualiter laudat tuam sanctam Humanitatem dicendo, quòd sit unita cum Creatore & sit finè omni comparatione melior, quàm omnes creaturæ, tunc laus non est sufficiens virtuti & honorationi, quæ est in ipsa; quia, sicut tua Humanitas superexcellit omnes creaturas in valore & nobilitate, ita omnes creaturæ non possunt dicere tantam laudem de ipsa, quanta ad eam pertinet; igitur, cùm hoc ita sit, quis est, qui posset sufficere ad laudandum tuam pi-
am Humanitatem? & quis posset æstimare magnam nobilitatem, quam ipsa
signi-

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXIII. 261
significat de suo Creatore, qui adeo no-
bilem creaturam creavit.

21. Igitur, cùm ita sit, *Domine DE-
US*, quòd nulla creatura nec omnes
creaturæ possint sufficere intellectualiter
nec sensualiter ad dandum laudem de
tua gloriosa Humanitate, beati sunt, qui
sunt laudatores ipsius ex omnibus vi-
ribus suæ memoriæ & sui intellectus
& suæ voluntatis & ex omnibus viri-
bus suæ sensualitatis, & beati sunt, qui
ad laudandum eam sunt pauperes & tor-
quentur & moriuntur, & beati sunt, qui
veris ploratibus & lacrymis laudant ip-
sam, quæ verè flevit & mortua est,
quia verè amat nos peccatores: igitur,
cùm tales laudatores sint beati, male-
dicti sunt, qui blasphemant & irrident
tuam Humanitatem dignam omni ho-
nore.

22. h. *O Domine, qui es & fuisti &
eris ante & post omne tempus! Sexta laus
dicitur de hoc quod non est tua Huma-
nitas: unde dicimus, quòd Petrus &
Guilliclmus, & sic de aliis individuis ra-
tiona-*

262 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tionalibus, non sint tua Humanitas, quia
ipsa sola est unita cum Deitate, cum
qua non est unita ulla alia creatura, eò
quòd alia individua rationalia sint crea-
ta ad habendum beatitudinem in tua Hu-
manitate, & tua Humanitas sit creata
ad habendum beatitudinem in unione
tuæ Deitatis & ad dandum beatitudinem
Sanctis gloria.

23. *Humilis Domine!* Cùm Tu adeo
honoraveris tuam gloriosam humanita-
tem super omnes creaturas, & falsi ju-
dæi eam blasphemant & inhonorent
opinando in ea esse vilitatem, quam
ipsi putant, & Saraceni non credant
eam esse unitam cum Deitate nec re-
creasse mundum, fideles Christiani de-
berent valde verecundari & reprehendi,
quia non eunt ad laudandum tuam
Humanitatem, quam Tu adeo hono-
rasti & exaltasti, nec reprehendunt in-
fideles, qui eam in sua falsa credentia
in tanta vilitate inhonorant negando in
ea id, quod est nobilius, & attribuen-
do ei id, quod esset pejus & vilius, si in
ea esset.

24. *Gratiosè Domine!* Infideles vilipendendo & contemnendo tuam gloriosam Humanitatem putant honorare tuam Deitatem, quam vilipendunt & contemnunt vilipendendo & contemnendo illam creaturam, per quam tua Deitas meliùs significatur in suis perfectionibus & in suis nobilitatibus & in suis honorationibus, quàm per omnes alias creaturas: igitur, cum ipsi contemnant id, quòd Tu plus amas & appretias, & non ament id, per quod Te demonstras nobis meliorem in virtute & nobilitate, impossibile est, quòd amentur & honorentur à Te, quia non est natura amici amare & honorare illos, qui vilipendunt & inhonorant suum amatum.

25. i. *O Domine, qui in amoras memcor tuis amoribus & me letificas tuis placitis!* Septima laus dicitur de operibus tue Humanitatis: unde dicimus, quòd, quando nostra anima memorando & intelligendo & amando considerat humanam speciem esse honoratam maxima hono-

honoratione per tuam Humanitatem, quæ est conjuncta cum Deitate, tunc laudet tuam Humanitatem memorando & intelligendo & amando, sed multò major est finè omni comparatione bonum & honoratio, quam tota humana species ab ea recipit, quàm nostra anima possit memorare & intelligere & velle.

26. Sicut nostra laus intellectualis non potest sufficere, *Domine*, ad laudandum opera tuæ Humanitatis, ita multò minùs potest sufficere nostra laus sensualis, quia omnes creaturæ non possent dicere nec scribere bonum, quod est tractatum & ordinatum & directum ab ipsa; quoniam adeo magna res est tua gloriosa Humanitas ratione unionis, quam habet cum Deitate, quòd omnes creaturæ non possent de ea dicere tantam laudem, quanta est una sola significatio, quam ipsa dat de tua Deitate in qualibet tuarum Qualitatum, nec omnes creaturæ possent dicere magnum adjutorium, quod ipsa nobis facit in
hoc

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXIII. 265
hoc mundo, nec magnum bonum, quod nobis evenit ex hoc, quod per eam sumus recreati.

27. *Cælestis Domine!* Quis est, qui posset tantum laudare tuam gloriosam Humanitatem, quanta est gloria, quam ipsa dat Sanctis paradisi, & pœna infernalis, à qua nos redemit recreando nos? non est ulla natura intellectualis nec sensualis in homine, quæ sufficiat ad laudandum ipsam intellectualiter nec sensualiter: igitur, cum hoc ita sit, benedicta, *Domine*, sit tua gloriosa Humanitas, quæ est major & melior omni laude, quæ possit de ea dici, & benedicti sint omnes, qui ex omnibus suis viribus intellectualibus & sensualibus laudant opera ipsius.

28. k. *Rex Regum, Domine Dominorum, Amator tuorum servorum!* Oitava laus dicitur de operibus quæ non sunt tuæ Humanitatis: unde dicimus, quòd, quando homo vult laudare tuam sanctam Humanitatem laude intellectuali & sensuali, tunc memoret & intelligat & velit

266 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
lit & dicat, quòd ipsa nunquam fece-
rit nec faciat nec faciet ullum pecca-
tum mortale nec veniale, quia adeo
sunt perfectæ sua intellectualitas & sua
sensualitas in virtutibus, quòd nullum
peccatum parvum nec magnum possit
capi in eis.

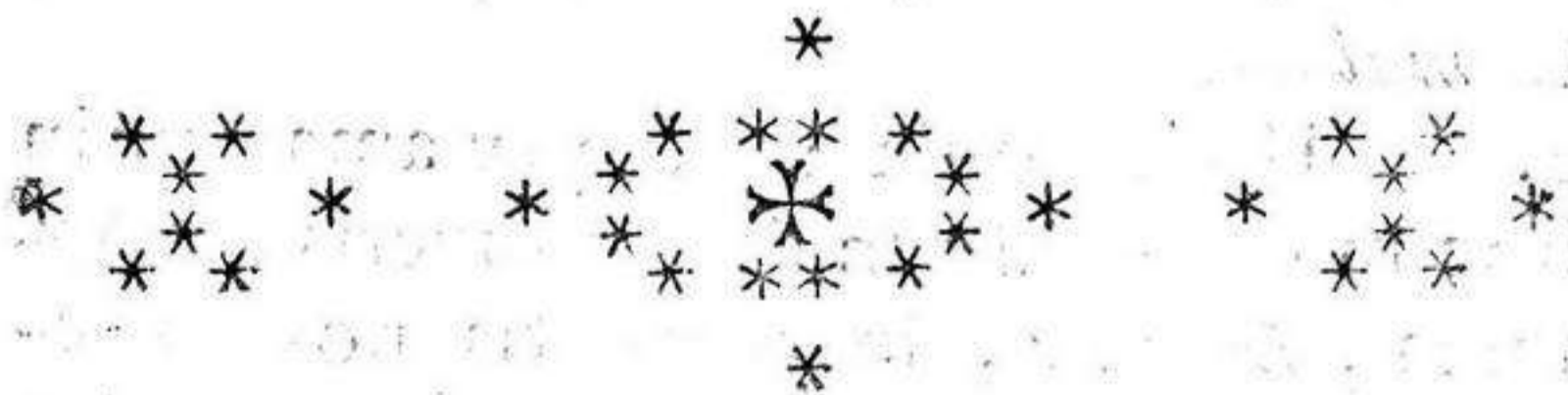
29. *Honorate Domine!* Sicut in ver-
bo, quando est dictum & recepit figu-
ram, & in lapide, quando est projec-
tus & accepit rectitudinem, est impossi-
bile, quòd non fuerit figura & recti-
tudo, ita, & adhuc multò melius finè
omni comparatione, tua gloriosa Hu-
manitas fuit creata in adeo magna pu-
ritate & in adeo magna perfectione &
honoratione, quòd impossibile fuerit &
sit & erit esse in ea ullum peccatum
vel ullam culpam vel ullum erratum vel
ullum defectum: unde hoc est valde mi-
rum, *Domine*, quòd ita sit impossibile tuæ
Humanitati, quæ est creatura, facere pec-
catum, sicut est impossibile tuæ Deitati,
quæ est Creator.

30. Qui amat esse verus laudator
tuæ

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXIII. 267
tuæ Humanitatis, *Domine*, laudet eam
apud illos, qui eam vituperant; quia ip-
sa multò plùs laudatur, quando laudatur
apud illos, qui eam vituperant, quàm
quando laudatur apud eos, qui eam non
vituperant, & multò plùs & altiùs lauda-
tur, quando suus amicus eam laudat in
periculo mortis & in afflictionibus & plo-
ratibus & laboribus apud infideles, quàm
quando eam laudat sinè laboribus &
sinè ullo periculo: igitur, cùm tua glo-
riosa Humanitas, *Domine*, sit adeo dig-
na laudari, quomodo potest esse &
unde provenit & à quo desumitur, quòd
non accipiantur omnes modi, quibus
ipsa potest laudari in omnibus locis, in
quibus non laudatur, ad gloriam

Tui, qui es noster glorio-
sus DEUS?

CAPUT

CAPUT CCLXXXIV.

Quomodo homines mundani habeant majorem amorem erga res mundanas, quàm erga nostrum Dominum DEUM.

1. a. **O** DEUS perfecte, in quo non est ullus defectus nec culpa, cui fiat reverentia & honor semper! Cùm nos velimus inquirere amorem, quem homines mundani habent erga istud sæculum & amorem, quem habent erga Te, oportet, Domine, quòd inquisitionem faciamus sensualiter & intellectualiter cum tribus Virtutibus animæ in novem rebus, quæ sunt possessiones, divitiæ, victualia, delectationes, pulchræ fæminæ, cognati, honoratio, ornamenta, & malum.

2. Unde, quia res, quæ amantur in hoc mundo sunt multæ & diversæ, propterea, Domine, in prædictis novem rebus volumus inquirere quænam res plùs ame-

ametur in hoc mundo , scilicet an Tu , an verò res prædictæ ; & hunc amorem inveniemus invenièdo quænam res in hoc mundo plùs memoretur & intelligatur , quia res , quæ plùs & frequentius & à pluribus hominibus memoratur & intelligitur necessarium est , quòd plùs ametur.

3. Unde , sicut homo sensualiter mensurat unum lignum cum alio , ut videat quodnam sit majus , ita nos , *Domine* , memorando & intelligendo mensurabimus intellectualiter unum amorem cum alio inquirendo quænam res plùs ametur in hoc mundo ; & hoc faciemus intentione contemnendi mundum , qui non est dignus amari plùs , quàm Tu , & intentione contemnendi amatores ipsius mundi , ut amemus tuos amatores.

4. b. *Laudate Domine ab omnibus Sanctis glorie ! Prima res sunt possessiones : unde dicimus , quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus in hoc mundo amari vineas & campos & castel-*

270 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
castella & oppida & civitates & prin-
cipatus & regna & imperia & prælatu-
ras : igitur memorando & intelligendo
hoc , oportet inquirere an sint tot ho-
mines amantes Te , quot sunt aman-
tes res prædictas , & an adeo ferven-
ter ament Te , sicut amant istas posses-
siones.

5. Et , quia homo , *Domine* , per
res sensuales percipit res intellectuales,
& amor est res intellectualis , propte-
rea oportet inquirere amorem cum na-
tura sensuali : unde dicimus , quòd mul-
tò plures finè omni comparatione vi-
deamus esse homines cunctes sursum &
deorsum & ad omnes partes & ad di-
versa loca ad congregandum possessiones
 , quàm ad laudandum & benedi-
cendum Te : igitur : cum hoc ita sit ,
per hoc significatur , quòd à pluribus
memorentur & intelligantur possessiones
hujus mundi , quàm tuæ honora-
tiones , & per hanc sensualitatem sig-
nificatur , quòd voluntas hominum sit
major & in majori quantitate in rebus
plùs

plùs memoratis & intellectis, quàm in re minùs memorata & intellecta.

6. Unde, quando mea anima, *Domine*, memorat & intelligit, quòd pro uno homine, qui amat Te, sint centum, qui amant possessiones, & memorat & intelligit, quòd Tu sis finè omni comparatione melior in creando unum florem vel unam formicam vel unam glebam terræ, quàm sint bonæ & proficux omnes possessiones possessæ ab homine, tunc incipit valde mirari, quia est valde mirabile & valde extraneum, quod creaturæ amentur plùs, quàm Creator.

7. c. *Creator Domine cæli & terre & omnium rerum!* *Secunda* res sunt *divitiæ*: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus in hoc mundo pluries nominari denarios & thesauros & alias res mobiles, quàm Te, & plures esse libros, in quibus scribuntur & plures esse scriptores & computatores denariorum, quàm homines nominantes Te & scribentes tuas honorationes & computantes tuas laudes.

Etiam

8. Etiam sensualiter sentimus, *Domine*, quòd pro una fame vel siti vel pro una infirmitate vel paupertate vel pro una anxietate vel morte, quæ in hoc mundo sustineatur pro tuo amore, sustineantur centum pro divitiis: igitur, cùm hoc ita sit, per hoc sensualitas ista significat, quòd anima, quæ plùs tractat de pecuniis, quàm de Te, plùs & ferventiùs memoret & intelligat & amet divitias hujus mundi, quàm Te.

9. Unde, quando mea anima, *Domine*, cogitat tuum valorem & tuum altum dominium & vilitatem & miseriam, quæ est in thesauris hujus mundi, qui sunt res mortua & sinè ratione, & res, quam homo debet relinquere, tunc miratur ex omnibus viribus suæ intellectualitatis; quia major mirabilitas, quæ esse possit, est, quòd major & ferventior & diligentior voluntas exeat à memoria memorante & intellectu intelligente aurum & argentum, quàm à memoria memorante & intellectu

lectu intelligente suum DEUM & suum Creatorem ; & , quando mea anima est valde mirata de hac adeo magna mirabilitate , tunc memorat & intelligit hanc extraneitatem adeo magnam esse in hoc mundo , quia major extraneitas , quæ esse possit est peccatum in creatura.

10. d. *Patiens Domine pacificans tuos benevolos ! Tertia res sunt victualia : unde dicimus , quòd sensualiter sentiamus homines plùs nominare bonum panem & bonum vinum & bonam carnem & bonos pisces & bonos fructus , quàm bonum DEUM , & plùs inquirere placita , quæ sentiunt in prædictis rebus , quàm placita , quæ anima habet in amando Te & in movendo corpus ad nominandum Te : igitur , cùm hoc ita sit , per hanc sensualitatem significatur nostro intellectui plures esse homines , qui memorant & intelligunt & amant plùs & ferventiùs prædictas res , quàm suum Creatorem.*

11. Nam, si plures homines , *Domine,*

S

ne,

ne, memorarent & intelligerent suum Creatorem plùs, quàm victualia prædicata, & frequentius & ferventiùs eum memorarent & intelligerent, frequentius nominarent eum, quàm panem & vinum & alias res similes; quia, sicut est naturale corpori moveri versùs recititudinem, versùs quam impellitur ab alio corpore, ita est naturale linguæ moveri ad nominandum pluries res, quas memoria plùs memorat & intellectus plùs intelligit & voluntas plùs amat.

12. Igitur, cùm panis & vinum & caro & alia victualia sint creaturæ & pervertantur in corruptionem & ex eis generentur apostemata & putredines & stercora & aliæ res immundæ ad dicendum & scribendum, & placita, quæ dant, sint brevia & vana & leviter transcuntia, & ipsa victualia non sint de natura intellectuali, & Tu; *Domine*, sis æternus & infinitus & Creator & Dominus omnium rerum & sis de natura intellectuali: unde venit hæc natura adeo repugnans & hæc bestialitas in anima,

ma, quæ plus amat placita sensualia, quàm intellectualia ? Et quare plus amat memorare & intelligere id, quod non est suus Creator, & id, quod non est sibi simile in natura, quàm suum Creatorem & suum DEUM & suum Amatorem ?

13. c. *O Domine, qui salvas & dirigis tuum servum in tuis amoribus ! Quarta res sunt delectationes : unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus homines hujus mundi habere valde magnum placitum & magnam delectationem in venando & in saltando & in pulsando instrumenta & in equitando & in ludendo & in ridendo & in diversionibus & in aliis rebus similibus ; & quando mea anima, Domine, cogitat in ista sensualitate & æstimat quinam homines sint plures, & in quibus rebus pluries delectentur, scilicet, an in rebus prædictis, an verò in amando & laudando Te, tunc certificatè cognoscit plures esse homines & plures esse horas & dies, in quibus amantur prædictæ delectatio-*

nes

276 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
nes in hoc mundo, quàm sint ho-
mines & dies & horæ, in quibus Tu a-
maris.

14. Unde benedictus sis, *Domine DE-*
US; quia sicut duæ propositiones con-
cordantes necessariò significant conclu-
sionem, ita, quando mea memoria me-
morat & meus intellectus intelligit res
prædictas, significatur meæ animæ mul-
tò plùs & frequentius amari vanas de-
lectationes hujus mundi, quàm Te, qui
es perfectus in omnibus bonis; quia, qui
numeraret verba, quæ Reges & Princi-
pes & equites & alii homines dicunt
nominando equos & accipitres & falco-
nes & canes & choreas & cantiones &
arma & ludos & alias res similes, pro
uno verbo, quod posset computare, illo-
rum, qui Te laudant & nominant, pos-
set computare decem illorum, qui amant
delectationes temporales.

15. Igitur, qui vult videre mirabi-
le super omnia mirabilia, veniat, *Do-*
mine, ad videndum, quàm magna de-
mentia & supra omnem stultitiam est,
quòd

quòd homines delectentur in volatu falconis & in cursu equi vel canis vel in sono instrumenti mortui plùs, quàm in operibus, quæ fiunt à tua perfecta Potestate & Sapientia & Voluntate; & qui non ploravit nec planxit sua peccata & peccata sui proximi, veniat ante istos, qui habent majus placitum memorando & cogitando in bestiis & avibus, quam in suo Creatore, & plùs delectantur in occidendo & vulnerando homines, quàm in sanando & adjuvando eos; &, quando erunt coram ipsis, plorent & clament quousque perversi peccatores evigilent & videant, in quo delectantur, & quodnam placitum perdant.

16. f. *Creator Domine, benedicte, gloriose! Quinta res sunt pulchra femine: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus multos homines adeo amare foeminas, quòd propter ipsas sustineant famem & sitim & calorem & frigus & labores & multa pericula, & multos expendere quidquid habent & mori propter ipsas.*

17. Un-

17. Unde, quando mea anima, *Domine*, cogitando ducit suam memoriam & suum intellectum ad imaginandum res, quas homines faciunt pro foeminis, & res, quas faciunt pro tuo amore, tunc significatur ei majorem voluntatem & majorem fervorem habere homines in amando foeminas, quàm in amando Te, quia memoria ipsorum eas memorat frequentius & intellectus ipsorum eas intelligit diligentius, quàm suum Creatorem, & propterea oportet de necessitate, quòd voluntas eas amet frequentius & ferventius, quàm Te; quia, nisi ita esset, demonstraretur nostræ sensualitati, quòd plures essent homines, qui expenderent pro Te & qui morerentur & laborarent pro Te, quàm qui expendunt & laborant & moriuntur pro foeminis.

18. Igitur, cum Tu, *Domine*, sis Dominus adeo altus & adeo excellens & mirabilis & adeo purus & gloriosus, & finalis ratio, propter quam homines amant foeminas, sit occasio tan-

tæ

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXIV. 279
tæ immunditiæ & putrefactionis & corruptionis & turpitudinis, & fit occasio tot malorum & periculorum & falsitatum & fraudum, quomodo potest esse tanta maledictio & cœcitas, quòd sint plures amatores immunditiæ & luxuriæ, quàm tuarum perfectarum & gloriosarum Qualitatum!

19. g. *Liberalis Domine abundans omnibus bonis, misericors plene omnibus gratiis!* Sexta res sunt cognati: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus homines plùs amare suos filios & suos consanguineos, quàm suum DEUM, & plures esse, qui suos filios & consanguineos amant plùs quàm DEUM, quàm, qui DEUM amant plùs quàm ipsos, & quòd hoc sit verum manifestè significatur & demonstratur nostræ sensualitati.

20. Nam, sicut sensualiter sentimus plùs amari aurum, quàm plumbum, & frumentum, quàm hordeum, ita, *Domine*, sentimus plura opera fieri & plures vineas plantari & plùs negotiari pro
amo-

amore , quem habent homines erga suos filios , quàm pro amore , quem habent erga Te ; quia , si Tu majori amore amareris & à pluribus hominibus , quàm filii hominum , nostra sensualitas sentiret plures esse negotiationes hominum in tuis laudibus & in tuis honorationibus , quàm in suis filiis ; & , quia ista sensualitas non sentitur à nobis , significatur , quòd plùs amentur filii parvuli impotentes sinè intellectu & ratione scabiosi immundi & venientes à peccato & culpa , quàm Tu , qui es melior & nobilior , qui sit & esse possit.

21. Igitur , cùm filii & cognati , quando homo est mortuus , ament plùs denarios & bona defuncti , quàm ipsum defunctum , & homines , qui moriuntur , ament plùs suos filios & cognatos , quàm Te , & isti non possint eos juvare in morte nec eis remittere peccata nec eos resuscitare , & Tu , *Domine* , possis & scias & velis omnes istas res , & tuâ sancta Passione recreaveris humanam speciem,

ciem, propterea, qui vult videre mirabile super omnia mirabilia veniat ad videndum illud in hominibus amantibus suos filios & cognatos plus, quam Te. In veritate dico Tibi, *Domine*, quòd, quando tuus servus contemplatur istas res, parum desit ut exeat à suo sensu & sint omnes sui dies in ira & dolore & ploratu præ magna inhonoratione, quam homines faciunt tuo glorioso amori, quando super ipsum habent alium amorem vitiosum.

22. h. *Magne Domine super omnem magnitudinem, fortis Domine super omnem fortitudinem! Septima res est honoratio: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus homines in generali plus intendere in suam honorationem, quam in tuam, quia multò plures sunt, qui laborant, ut honorentur, quam, qui laborant, ut Tu honoreris, & plures & majores sunt labores & sollicitudines & pericula, quæ sustinent ad honorandum se ipsos vel suum dominum terrenum, quam ad hono-*

282 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
norandum suum Creatorem & suum
DEUM.

23. Igitur, cùm hoc ita sit, & Tu, *Domine*, sis DEUS æternus, infinitus, perfectus, omnipotens, & supremum bonum, & homo sit creatura valde vilis & misera in comparatione sui DEI, & sit fæccus fimorum corruptus in peccato, unde provenit, quòd perversa voluntas ipsius amet plùs honorationem pro ipso, quàm pro Te; & quare perversa memoria hominis plùs memorat honorationem creaturæ, quàm Creatoris; & quare perversus intellectus ipsius non intensiùs attendit ad honorationes, quæ ad Te pertinent, quàm ad honores, quæ ad hominem non pertinent?

24. Si Tu, *Domine*, esses in *esse* ab homine & homo esset à se ipso, esset bonum, quòd homo honoraretur super Te; sed, cùm hoc ita non sit, & Tu creaveris hominem ad honorandum Te plùs, quàm se, quomodo est homo adeo insensatus, quòd plùs amet memo-

memorare & honorare se ipsum, quàm Te? & quomodo potest esse, quod homines, sive etiamsi essent Papa Cardinales Religiosi Prælati vel Principes, potestatem, quam eis dedisti ad honorandum Te, non impendant in tuam honorationem? quia, in quantum habent potestatem honorandi Te & non utuntur eâ, in tantum Te faciunt inhonorari in sanctis locis civitatis Jerusalem & in cordibus hominum infidelium, qui credunt in falsos Prophetas, & qui idola & serpentes adorant & honorant, tanquam si essent DEUS & Creator ipsorum.

25. *i O DEUS sancte gloriose, Amator illorum, qui Te amant? Octava res sunt ornamenta: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus plures esse viros & mulieres sinè omni comparatione, qui intendunt in ornatu suarum vestium & suarum facierum & suorum equorum & suarum camerarum & suorum palatiorum, quàm qui intendunt in ornatum*
&

284 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
& purificationem suarum animarum, ut
in virtutibus earum significetur & re-
veletur humano intellectui nobilitas
Creatoris.

26. *Gloriose DEUS!* Qui ferventi vo-
luntate amat ornamenta sensualia, quo-
modo potest esse, quòd non ferven-
tius amet ornamenta virtutum intel-
lectualia? quia anima, quæ amat pan-
num esse pulchri coloris & faciem fœ-
minæ esse pulchram & corpus esse be-
ne compositum & cameras & domos
esse magnas & pictas, non est ulla ha-
rum rerum, quas amat esse pulchrè or-
natas, quoniam omnes sunt res sensua-
les, & ipsa est res intellectualis: igitur,
si anima in rebus, quæ non sunt ipsa,
amat pulchritudinem & ornatum, quo-
modo potest esse, quòd non amet or-
natum & pulchritudinem in memoria,
quæ memoret virtuosè & in intellectu,
qui intelligat verè & in voluntate, quæ
amet perfectè, cum istæ tres vir-
tutes sint ipsa & ipsa sit istæ tres virtu-
tes?

27. Si

27. Si animæ hominum peccatorum vanigloriosorum amant ornamenta sensualia corporis, & si in domo, quam inhabitant, est aliqua immunditia statim habent magnam animositate purgandi ipsam, & si in faciem vel in pallium mulieris bene indutæ & ornatæ cadit aliqua macula sanguinis vel putredinis, anima est valde diligens in amovendo eam, quomodo potest esse, *Domine*, quòd animæ hominum justorum non videant magnam turpitudinem & deformitatem ornatûs, qui est in hoc mundo in hoc, quòd adorentur idola & serpentes, & Tu, qui es noster Recreator, JESU Christe sis contemptus & blasphematus à Judæis? est ulla camera vel ullum palatium, in quo turpiùs posset esse cloaca stercoreum, quam prædictæ res in mundo & inter fideles Christianos?

28. k. *DEUS, qui es solatium & confortatio meorum amorum! Nona res est malum: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus malum in hoc mundo plus amarè,*

ri, quàm bonum; quia, si bonum amaretur plùs, quàm malum, homines facerent plus boni, quàm mali, & plures essent boni, quàm mali: unde, cum plura mala faciant homines, quàm bona, per hoc significatur, *Domine*, quòd malum ametur plùs, quàm bonum; & cum bonum sit ex parte Tuû, & malum non, significatur, quòd plùs & frequentius memorent & intelligant & ament homines malum, quàm Te.

29. Igitur, cum Tu, *Domine*, sis supremum bonum, & peccatum & malum sint res viliores, quæ esse possint, valde miror quomodo possit esse adeo magnus defectus in animabus hominum, quòd frequentius & ferventius memorent & intelligant & ament malum & peccatum, quàm tuum bonum & tuam gloriam, in qua non est ullus defectus, quia peccatum & malum non habent dignitatem nec naturam, per quam debeant memorari & intelligi, nisi tantùm, ut cognoscatur bonum & perfectio, quæ est in Te & à Te in creaturis.

30. *Gloriose DEUS!* Multi homines putant plus amare bonum, quam malum, & decipiuntur in hoc, quod ament malum putando amare bonum, quia omnes, qui amant habere id, quod eis non convenit, sunt amatores mali, quoniam malum esset eis habere id, quod eis non convenit: igitur, cum sint plures homines, qui ferventiùs amant id, quod eis non convenit, quam, qui amant id, quod eis convenit, plures sunt amatores mali, quam boni: igitur, cum hoc ita sit, quid erit de nobis peccatoribus, *Domine*, in quibus est adeo magnus defectus, quod tot res amemus plus, quam Te? Quid facit tua dulcis Misericordia, cur non dirigit nos ad amandum Te per suam dulcem pietatem? Et quid faciunt nostri oculi, cur non plorant istos defectus, qui sunt tot & adeo magni? Et cur nostrum cor non poenitet nec petit gratiam & indulgentiam à suo misericordi

DEO?

CAPUT

CAPUT CCLXXXV.

*Quomodo sit magnus amor inter nostrum
Dominum JESUM Christum & nostram
Dominam Sanctam MARIAM Vir-
ginem gloriosam.*

1. a. **D**EUS humilis, excellens, Glo-
ria omnium gloriarum & Splen-
dor omnium splendorum! Qui vult inqui-
rere magnum amorem, qui est in Te
erga nostram Dominam, & in nostra Do-
mina erga Te, oportet, Domine, quòd
eum inquirat cum memoria memoran-
te Te & nostram Dominam & intel-
lectu intelligente Te & ipsam & volun-
tate amante Te & ipsam, quia, aliter
non posset ipsum invenire nec co-
gnoscere.

2. *JESU Christe Domine! Cùm Tu
sis duæ naturæ simul, scilicet Natura
divina & Natura humana, oportet, quòd
nostra inquisitio fiat inquirendo amo-
rem, qui est inter tuam divinam Na-
turam*

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXV. 289
turam & gloriosam Virginem, & amo-
rem, qui est inter tuam humanam Na-
turam & ipsam gloriosam Virginem,
quia amor, qui est inter Te & ipsam,
est uno modo quoad tuam divinam
Naturam & alio modo quoad huma-
nam.

3. *Gloriose DEUS!* Sicut homo visu
sensuali inquirat figuram suæ faciei in
speculo sensuali, ita oportet, quòd tri-
bus virtutibus animæ inquiramus in
magnitudine intellectuali magnum amo-
rem, qui est inter Te & nostram Do-
minam sanctam MARIAM; sed, quia
iste amor est valde major sinè omni
comparatione, quàm nos possimus me-
morare & intelligere, propterea, *Do-
mine*, oportet affirmare ipsum esse multò
majorem, quàm sit amor, quem nos pos-
sumus memorare & intelligere.

4. b. *O Domine DEUS gloriose, qui
tuo amore honoras meum amorem!* Pri-
mus modus est in amore, qui est inter
tuam Deitatem & nostram Dominam
Virginem gloriosam, benedicta sit ipsa:
T unde

unde dicimus , quòd , quando nostra anima confiderat amorem , qui est inter tuam Deitatem & nostram Dominam , tunc memoria significet intellectui tres esse res , quæ valent multò plùs ; quàm omnes aliæ res , & istas tres res esse tuam sanctam Deitatem & tuam gloriosam Humanitatem & nostram misericordem Dominam sanctam **MARIAM**.

5. Igitur , cùm sit naturale amori , *Domine* , amare amatum secundùm valorem amici & secundùm valorem amati , & sit naturale tuæ Deitati , amare secundùm magnitudinem , quæ pertinet ad amorem ipsius , & nostra Domina sancta **MARIA** post suum Filium sit melior omnibus creaturis , quando mea anima istas res contempletur , significatur meo intellectui multò majorem esse amorem , qui est inter tuam Deitatem & nostram Dominam , quàm mea anima possit memorare & intelligere & velle.

6. *Gloriose DEUS!* Per magnam quantita-

tita-

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXV. 291
titatem aquæ repræsentatæ visui sensualiter, quando videmus mare sensualiter, significatur nobis in mari esse plus aquæ, quàm in quolibet puteo: igitur per similem comparationem possumus intelligere, *Domine*, amorem intellectualem, qui est inter Te & nostram Dominam; quia, sicut sensualiter videmus mare esse majus quolibet puteo, ita intellectualiter intelligimus voluntatem, quam Tu habes in amando nostram Dominam, esse majorem omnibus creaturis, & memoriam & intelligentiam & voluntatem, quas nostra gloriosa Domina habet in amando Te, esse majores toto mundo, quoniam, sicut post suum Filium valent plus memoria & intelligentia nostræ Domine, quàm omnes aliæ memoriæ & intelligentiæ, ita de necessitate oportet voluntatem ipsius habere majorem virtutem in amando tuam Deitatem, quàm sit virtus, quæ est in aliis creaturis: igitur, cum hoc ita sit, quis posset æstimare amorem, qui est inter Te & nostram Dominam,

292 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
minam, secundum magnitudinem & virtutem ipsius?

7. c. *Creator Domine cæli & terra & omnium rerum!* Quia Tu dedisti nostræ Dominae tantam virtutem, quod sua memoria & suus intellectus & sua voluntas habeant majorem magnitudinem, quam omnes memoriæ & intellectus & voluntates aliarum creaturarum, propterea ipsa plus & virtuosius & ferventius memorat & intelligit & vult tuam Unitatem & *Esse* tuæ Substantiæ & tuarum Qualitatum, quam omnes aliæ creaturæ: igitur, cum nostræ Domina hoc memoret & intelligat, & memoret & intelligat se concepisse Personam Filii gloriosi per operationem sancti Spiritus, quis posset æstimare magnum amorem, quem ipsa habet erga Te?

8. *Virtuose Domine!* Id, quod ego possum dicere & scribere de amore, quem Tu habes erga nostram Dominam & ipsa erga Te, est, quando dico & scribo, quod post amorem sui Filii
sit

fit major, quàm omnes alii amores aliarum creaturarum; sed hæc majoritas amoris non est à me tantum dicta nec scripta, quantum est à mea anima intellecta, nec est tantum à mea anima intellecta, quanta est sua magnitudo; quia, si ego tantam possem pronunciare & scribere, iste amor non esset adeo magnus sicut dico & scribo, quia meum verbum & mea litera esset ei æqualis in magnitudine; &, si mea anima tantam posset intelligere, sua intelligentia esset ei æqualis, & iste amor non esset major in virtute, quàm sint omnes creaturæ in numero & magnitudine.

9. Tibi, *Domine DEUS*, fit gloria & laus omni tempore, quia valde bene hoc ordinasti; quoniam, sicut amor tuæ Humanitatis & tuæ Deitatis est major toto amore creaturarum, ita vis, quòd amor nostræ Dominae, quæ est *Mulier*, fit major omnibus aliis amoribus: igitur, sicut omnes viros honorasti in magno amore *JESU Christi*, qui
est

294 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
est Vir, ita omnes mulieres honorasti
in magno amore nostræ Dominae sanc-
tæ *MARIÆ*, quæ est Mulier Virgo glo-
riosa: unde benedictus sis, *Domine DE-*
US, quia plus amas nostram Dominam
& suum Filium, quàm totum residu-
um creaturarum, & plus amaris ab eis,
quàm ab omnibus creaturis, & quò
plus eos amas & amaris ab eis, eò plus
nobilitas tuas creaturas, & eò nobi-
liorem & majorem Creatorem Te de-
monstras amoris, qui est in nostra Do-
mina & in suo Filio.

10. d. *O Pater patens, cui fiat reve-*
rentia & honor omni tempore, & omni,
quod tuum est! Si unus denarius aure-
us potest plus valere, quàm multi cu-
prei, & unus lapis pretiosus potest plus
valere, quàm multi alii, & vna civi-
tas plus, quàm multa castella, & unus
homo plus, quàm multi homines, sig-
nificatur, quòd Tu, *Domine*, possis
multò plus amare nostram Dominam,
quàm omnes alias creaturas, & quòd
ipsa possit amare Te plus, quàm om-

nes

nes aliæ creaturæ ; quia , sicut ex denario aureo possent fieri tot partes, quòd quælibet fieret æqualis denariis cupreis , ita , si fieri posset , quòd amor, quem Tu & nostra Domina habetis erga vos invicem posset dividi in plures partes , quælibet pars esset major, quàm ullus amor creaturarum.

II. Nam , si omnes res sensuales conjungerentur & fieret ex eis unum corpus , in illo corpore non inveniretur tanta virtus, quanta est in glorioso corpore Virginis *MARIÆ* ratione Incarnationis, quam assumpsit in ea Persona Filii *DEI*; & , si omnes Angeli & omnes animæ conjungerentur & fieret ex eis una anima vel unus Angelus habens omnem & totam virtutem , quam omnes habent , non inveniretur in illa anima vel Angelo tanta virtus, quanta est in anima nostræ Domine Virginis gloriose, quia virtus omnium Angelorum & omnium animarum conjuncta in una virtute non sufficeret ad memorandum nec ad intelligendum nec ad amandum tantum

296 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tum tuam Deitatem nec tuam Humanitatem nec se ipsam, quantum sufficit sola anima nostræ Dominæ Sanctæ **MARIÆ**; quoniam, si omnes Angeli & omnes animæ essent simul una substantia, non posset illa substantia memorare nec intelligere in se tantum virtutis, quantum Virgo gloriosa memorat & intelligit in se memorando & intelligendo se esse, de qua Tu assumpisti Humanitatem, qua mundum recreasti, per quam assumptionem & recreationem sunt melius significatæ tuæ Qualitates, quàm per ullam aliam rem.

12. Unde, cùm adeo magnus & excellens fit amor, *Domine*, qui est inter Te & nostram Dominam, beati sunt omnes, qui sunt amatores & laudatores & servi hujus gloriosæ Virginis, & maledicti sunt, qui eam disamant & contemnunt, & qui ei negant honorem, qui in ea est & ei attribuunt vilitatem, quæ in ea non est: igitur, cùm hoc ita fit, tuus servus se dat & offert

ex

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXV. 297
ex omnibus suis viribus sensualibus & intellectualibus ad amandum & laudandum & honorandum Virginem gloriosam.

13. e. *Misericors Domine plene misericordiâ & pietate ! Secundus* modus est in amore, qui est inter tuam gloriosam Humanitatem & nostram virtuosam Dominam: unde dicimus, quòd, quando nostra anima contemplatur magnam paupertatem, quam nostra Domina sustinuit & habuit in pariendo & nutriendo tuam Humanitatem, tunc noster intellectus velit recipere falsam significationem opinando, quòd Tu non valde amares eam, quia ei non dedisti divitias, quæ eam à labore & paupertate liberarent; sed, quando nostra anima memorat & intelligit naturam amoris, & quòd Tu plus amares nostram Dominam per hoc, quòd ei dares paupertatem & patientiam, quàm si ei dedisses divitias, tunc significatur nostro intellectui, quòd, quò plus nostra Domina laboravit pro Te, eò plus Te amabat & eò plus amabatur à Te. 14. In

14. In hoc , quòd Tu , *Domine* , quando pendebas in Cruce ad salvandum nos peccatores posses commendare nostram Dominam in custodiam multorum nobilium hominum & non commendaveris eam nisi uni tantum , scilicet sancto Joanni , videtur , quòd non multum amares eam ; sed hæc falsa imaginatio disparet , quando noster intellectus recipit veram significationem amoris , quem Tu erga eam habuisti majorem commendando ipsam uni soli homini , quàm si eam commendasses multis ; quia , si multis eam commendasses , ut ab eis custodiretur , significaretur , quòd non multum fidisses in ea nec in virtute ipsius , nec in ipsa fuisset tantum meriti , quantum fuit , quando se ipsam custodivit ab omni peccato per sanctitatem & virtutem , quam à Te & propter Te receperat.

15. *JESU Christe Domine* ! In hoc , quòd Tu reliqueris nostram Dominam in hoc mundo post tuam Passionem & non eam assumptis in gloriam cum

Ange-

Angelis, videtur, quòd eam non ama-
veris tantum, quantum si Tecum eam
assumpsisses in gloriam; sed, quando
mea anima bene cogitat & considerat
tuam Sapientiam, tunc significatur ei,
quòd multò majorem amorem habue-
ris erga nostram Dominam, quando eam
reliquisti inter nos, quàm si statim eam
assumpsisses in coelum; quia, in quan-
tum ipsa fuit fundamentum & conser-
vatio Apostolorum & sanctæ Fidei, quam
Tu adeo caro pretio emisti, in tantum
plùs augebantur omnia sua merita, &
quò plùs ista augebantur, eò plùs Tu ama-
bas eam, qui ordinabas, quòd sua me-
rita essent magna.

16. f. *Recreator Domine, Benefactor nos-
ter!* Sicut gloriosæ Virgini fuit facta
specialis gratia per Conceptionem de
sancto Spiritu, ita fuit valde rationa-
bile, quòd ei fieret gratia in hoc, quòd
per patientiam & per bona opera lu-
craretur magna merita in gloria; quia,
nisi ita effet, ipsa per unum modum
amaretur à Te & per alium non: igi-
tur,

300 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tur, quia Tu, *Domine*, vis amare nos-
tram Dominam omnibus modis, prop-
terea voluisti, quòd assisteret tuæ sanctæ
Passioni & ploraret gravem Mortem
angustiosam, quam sustinuiſti, ut eam
amares propter suos ploratus & propter
contemptum & oppressionem multi-
tudinis hominum, quam sustinuit quan-
do volebat ad Te accedere & non po-
terat.

17. *Gloriose Domine!* Si Tu voluif-
ſes bene potuiſſes pati & mori quin
gloriosa Virgo eſſet præſens & videret
tuam Paſſionem & Mortem, ſed prop-
ter magnum amorem, quem erga eam
habebas, voluisti, quòd ipſa videret tuam
Mortem & eam plangeret & ploraret:
igitur, quia Tu amaſti ſuos ploratus,
amaſti, quòd ploraret ut plùs Te ama-
ret & ut plùs occasionaretur ad multum
amare Te & ad multum amari à Te,
quia natura eſt amici velle, quòd ama-
tus videat ſuos dolores ſicut vult, quòd
videat ſuos honores & ſuos valores.

18. *Juſte Domine!* Ad demonſtran-
dum

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXV. 301
dum, quòd nostra Domina Te valde
amaret voluisti, quòd assisteret tuæ Pas-
sioni, quia Apostoli fugerunt & dere-
liquerunt Te, & ipsa præ magno amo-
re, quem erga Te habebat, nunquam
recessit à præsentia tui Corporis, quod
moriebatur pro nobis: unde, sicut tu-
um Corpus per vulnera & effusionem
sanguinis moriebatur, ita nostra glorio-
sa Domina moriebatur præ abundantia
amoris & doloris, quem habebat super
suum gloriosum Filium; sed Tu *Domine*,
noluisti, quòd moreretur, ut in
hoc mundo plùs continuaret in amando
& plorando suum gloriosum Filium.

19. g. *Domine, qui sustines & gubernas
cælum & terram & omnia, quæ in eis
sunt!* Naturale est illis, qui bene se a-
mant, memorare & intelligere & velle
se invicem; &, in quantum memorant
& intelligunt se plùs valere, in tantum
plùs amare se invicem: igitur, cùm Tu
& nostra Domina sinè ulla cessatione
memoretis vos invicem & sine ulla ig-
norantia intelligatis vos invicem, quis
est,

302 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
est, qui posset æstimare magnum amo-
rem, qui est inter Te & nostram Do-
minam, & maximè cum tua memoria
& memoria nostræ Dominæ habeant ma-
jorem virtutem in memorando & tuus
intellectus & intellectus nostræ Dominæ
in intelligendo, quàm sit omnis virtus,
quam habent aliæ creaturæ?

20. Unde benedictus sit, *Domine*,
magnus amor gloriosus, qui est inter
tuam voluntatem & voluntatem Virgi-
nis gloriosæ; quia, sicut ambæ memo-
riæ valde se memorant & ambo in-
tellectus valde se intelligunt, ita ambæ
voluntates valde se volunt & amant:
igitur, cum hoc ita sit, benedictus sis,
Domine DEUS, quia valde magnam se
demonstrat tua Virtus in creando adeo
nobiles duas memorias & duos intel-
lectus & duas voluntates, quoniam mul-
tò meliùs demonstrantur magnæ & per-
fectæ tua Potestas & tua Sapientia & tua
Voluntas & aliæ tuæ Qualitates in crean-
do istas duas memorias & intellectus &
voluntates, quàm in creando omnes alias
creaturas.

21. *JESU.*

21. *JESU Christe Domine!* Sicut voluntas tuæ Animæ est magna in amando nostram Dominam, ita est magna in amando quidquid ipsa amat, & hæc eadem est proprietas & natura voluntatis nostræ Dominæ, quæ amat quidquid tua Voluntas amat, & per hanc conjunctionem amoris quælibet ambarum memoriarum memorat, quidquid alia memorat & quilibet amborum intellectuum intelligit, quidquid alius intelligit: igitur, cum hoc ita sit, quis posset æstimare magnum amorem, qui est inter Te & nostram Dominam gloriosam?

22. h. *O Domine, qui es gloriosus super omnes glorias!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus, quòd, in quantum natura sensualis est propinquior in consanguinitate, in tantum habeat naturam plus augendi & multiplicandi amorem inter personas; & quòd hoc sit verum, manifestè probatur & demonstratur in muliere, quæ multò plus amat suum filium, quàm suum

suum nepotem vel suum cognatum vel alios, qui non sunt sui filii, eò quòd suus filius sit ei propinquior per naturam sensualem, quàm alii.

23. Igitur, cùm hoc ita sit, *Domine*, & nulla propinquitas sensualis sit tanta in natura & proprietate, quanta est inter tuum gloriosum corpus & corpus nostræ Dominæ, quis posset æstimare & perpendere magnum amorem, qui est inter Te & gloriosam Virginem? quia, sicut ambæ animæ, scilicet tua & ipsius Virginis, se amant & se memorant & intelligunt plùs, quàm ullæ aliæ animæ, ita voluit tuus gloriosus Filius assumere puram carnem à Virgine, & ita potuit eam sumere per suam Potestatem & scivit eam sumere per suam Sapientiam, quòd non sit ulla creatura corporalis, quæ tantum concordet cum alia, quantum tuum gloriosum corpus cum corpore ipsius: igitur, in quantum conjunctio est magna, in tantum significatur nostro intellectui esse magnum amorem, qui est inter vos.

24. Unde benedictus sis, *Domine*; quia per hoc, quòd sensualiter & intellectualiter sit adeo magna concordantia inter Te & Virginem, & naturæ sensualis & intellectualis utriusque sint in adeo magna sanctitate & puritate, dicam meæ animæ, quòd ipsa non possit memorare nec cogitare nec percipere nec intelligere nec amare unam ex mille millibus partibus magnitudinis amoris, qui est inter tuam Humanitatem & nostram Dominam sanctam **MARIAM**.

25. i. *O Domine, qui beneficias & adjuvas tuas creaturas!* Intellectualiter intelligimus, quòd, sicut tua humanitas & humanitas nostræ Dominæ gloriosæ superexcellunt in virtute & nobilitate & bonitate omnes alias creaturas, ita tuum corpus & corpus nostræ Dominæ superexcellant in pulchritudine omnia corpora & omnes figuras sensuales; & hoc idem est de tua Anima & de Anima nostræ Dominæ, quia tota pulchritudo & puritas & munditia omni-

um creaturarum intellectualium non est comparabilis cum pulchritudine & puritate & munditia vestrarum animarum.

26. Adeo est beata super omnes beatitudines beatitudo, quam habet tua Humanitas, *Domine*, per hoc, quòd sit unita cum Deitate & adeo est nostræ Dominae tuum gloriosum corpus superexcellens beatitudo, quòd omnes beatitudines, quæ unquam fuerunt & sunt & possunt esse, non sufficerent, ut inter omnes possent habere tantam perfectionem, quanta est in beatitudine, quæ est in Te & in nostra Domina gloriosa: igitur, cùm hoc ita sit, per hoc significatur, quòd major amor, qui possit creari, sit amor, qui est inter gloriosam Virginem & suum gloriosum Filium.

27. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, sicut Te demonstras meliorem & nobiliorem Creatorem in sole & in luna, quàm in creaturis, quæ non sunt adeo nobilîs dispositionis, ita

Te

Te demonstras humano intellectui meliorem & nobiliorem Creatorem in amore, qui est inter tuam Humanitatem & Virginem gloriosam, quàm in omnibus aliis amoribus: igitur, in quantum iste amor est major & melior omnibus aliis, in tantum Te demonstras in eo meliorem & nobiliorem Creatorem.

28. k. *O Domine, qui aggratias & beatificas Beatos!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus nostram Dominam sanctam MARIAM coli & celebrari & solemnizari & laudari & invocari à multis populis: igitur, totum hoc significat magnum amorem, quem habes erga ipsam, quia magna honoratio, in qua facis eam esse, significat in Te magnum amorem; &, quia populi confidunt in ea, & eam invocant & ei se commendant, ut eis impetret gratiam & benedictionem & indulgentiam, significatur, quòd ipsa amet Te valde ferventi amore; quoniam, nisi ita esset, ipsa non esset digna haberi
in

in adeo magna honoratione & confidentia & honore, sicut habetur.

29. Adeo est magnus amor, quem Tu, *Domine*, habes erga tuam gloriosam Matrem, quòd omnes, qui eam amant & laudant & honorant & invocant & rogant & in ea confidunt, amentur & honorentur & custodiantur & salventur & glorificentur à Te; & hoc idem est de amore nostræ Dominæ, quia adeo amat Te, quòd omnes, qui Te adorant & invocant & rogant & honorant, amentur & protegantur & custodiantur ab ea, benedicta sit ipsa, & omnes, qui eam amant & honorant & ei serviunt.

30. Igitur, cùm hoc ita sit, *Domine*, propterea tuus servus culpabilis peccator in præsentia tui Altaris & figuræ sanctæ Crucis, & in præsentia figuræ nostræ Dominæ Virginis gloriosæ, se dat & præsentat sensualiter & intellectualiter, ut sit laudator & servus tuæ gloriosæ Humanitatis & tuæ gloriosæ Matris, quæ suos amatores respicit oculis
mise-

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXV. 309
misericordiæ , ut erga eos habeat pieta-
tem & misericordiam suus Filius & suus
gloriosus DEUS.

CAPUT CCLXXXVI.

*Quomodo nostra Domina Sancta MARIA
amet beatos Angelos & beati
Angeli ament eam.*

1. a. **O** DEUS Creator , Pater & Domi-
ne , qui es Lumen omnium lu-
minum & Splendor omnium splendorum !
Qui vult inquirere magnum amorem,
qui est inter nostram Dominam & bea-
tos Angelos , oportet , quod cum in-
quirat cum tribus virtutibus animæ in
octo rebus , quæ sunt tua Deitas , tua
opera , tua Humanitas , opera tue Hu-
manitatis , nostra Domina Sancta MA-
RIA , opera ipsius , Angeli , & eorum
opera.

2. Unde benedictus sis, Domine DE-
US ; quia adeo istæ octo res sunt in
memoria & intellectu & voluntate nos-
træ

310 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
træ Dominae & Angelorum, quòd nos-
tra memoria non possit memorare nec
noster intellectus intelligere tantum a-
morem, quantum istæ octo res memo-
rantur & intelliguntur & amantur à
nostra Domina & ab Angelis: igitur,
cùm hoc ita sit, non oportet, quòd
inquiramus nisi solum amorem, qui
potest capi in nostra memoria & in
nostro intellectu & in nostra volun-
tate.

3. Igitur, quia nos, *Domine*, pro-
ponimus facere hanc inquisitionem, quæ
est adeo magna ratione amoris, quem
inquirimus, qui est adeo magnus & no-
bilis & mirabilis, propterea oportet,
quòd hanc inquisitionem faciamus ex
omnibus viribus nostræ memoriæ & in-
tellectûs & voluntatis, ut nostra ani-
ma possit habere cognitionem de mag-
nitudine amoris, quem inquirimus; quo-
niam, in quantum nostra anima erit
magna in memorando & intelligendo &
volendo, in tantum illuminabitur in
sua inquisitione.

4. b.

4. b. *Placens Domine, compatiens in nostris doloribus!* Prima res, in qua inquirimus prædictum amorem, est *tua Deitas*: unde dicimus, quòd intellectualiter intelligamus nostram Dominam sanctam *MARIAM* memorare & intelligere & amare tuam gloriosam Deitatem valde magnâ & excellenti memoriâ & intelligentiâ & voluntate, & per magnam magnitudinem fruitionis, quam habet memorando firmiter & intelligendo manifestè & amando ferventer tuam Deitatem, recipere valde magnam gratiam in memorando & intelligendo Angelos, & ratione hujus magnæ memoriæ & intelligentiæ habere amorem mirabiliter magnum erga ipsos.

5. Intellectualiter intelligimus, *Domine*, Angelos valde magnâ memoria memorare & valde excellenti intelligentiâ intelligere & valde ferventi amore amare tuam gloriosam Deitatem, & per hoc significatur nostro intellectui, quòd ipsi habeant valde magnum amorem erga nostram Dominam; quia adeo est mag-

magna virtus & gratia & gloria, quam recipiunt à tua Deitate quando eâ fruuntur, quòd valde magnam & valde mirabilem memoriam & intelligentiam habeant de bonis & honorationibus & gratiis nostræ Dominæ, & propterea habeant valde magnam & ferventem & ardentem voluntatem in amando ipsam, quæ est digna amari valde ferventi amore.

6. *Honorate Domine mirabilis!* In quantum Tu vales plùs, quàm creatura, in tantum es dignus amari plùs, quàm creatura; sed, quia Tu vales plùs, quàm creatura, creatura non potest tantum amare Te, quantum Tu amas eam: igitur per similem comparisonem, quia nostra Domina valet plùs, quàm Angeli, Angeli non possunt tantum amare nostram Dominam, quantum ipsa amat eos, licet ipsa sit digna amari plùs, quàm ipsi; quia, si Angeli amarent nostram Dominam tantum, quantum ipsa amat eos, Angeli in virtute amandi essent ei æquales, quod est impossibile.

7. c.

7. c. *O Domine, qui memoraris & intelligeris & amaris à tota mea anima! Secunda res sunt tua opera: unde dicimus, quòd intellectualiter intelligamus nostram Dominam Sanctam MARIAM memorare & intelligere & amare tua opera, quia natura est amoris, quòd amicus amet opera sui amati: igitur, cùm nostra Domina memoret & intelligat Angelos esse tuas creaturas & tuos fervos, ipsa valde amat eos.*

8. *Virtuose Domine! Cùm Angeli sint tui ferventes amatores & tui fideles servi, & memorent & intelligant & ament tua opera, & sciant, quòd nostra Domina sit tua creatura, quæ amat & honorat tuum gloriosum Esse, per hoc significatur, quòd Angeli habeant valde magnum amorem erga nostram Dominam sanctam MARIAM, qui amor est adeo magnus sicut memoria eis sufficit ad memorandum & intellectus ad intelligendum nostram Dominam esse valde nobilem & valde excellentem creaturam creatam à Te, gloriose DEUS.*

9. *Gra-*

9. *Gratiosè DEUS !* Amor , quem nostra Domina habet erga Angelos & Angeli habent erga ipsam , non est similis amori , quem homines habemus erga nos invicem in hoc mundo ; quia adeo parvam & corruptam memoriam & intelligentiam habemus , quòd non possit à nostra memoria & intelligentia exire magna voluntas , quæ perfectè amet & secundum naturam amoris ; quoniam , in quantum memoramus unam rem , in tantum obliviscimur aliam , & & in quantum intelligimus unam rem , in tantum ignoramus aliam , & propterea , *Domine* , nostra voluntas quando amat unam rem non amat aliam , & ideo est defectuosa in amando in hoc mundo secundum comparisonem magni amoris , qui est inter nostram Dominam & Angelos.

10. d. *Rex Regum & Domine Dominorum !* Tertia res est tua *Humanitas* : unde dicimus , quòd intellectualiter intelligamus nostram gloriosam Dominam habere valde magnam memoriam & valde

de

de magnam intelligentiam in amando Humanitatem sui Filii gloriosi : igitur ipsa amando tuam Humanitatem occasionatur ad memorandum & intelligendum & amandum Angelos , qui amant & honorant ipsam tuam Humanitatem.

11. *Honorate Domine!* Intellectualiter intelligimus , quòd Angeli habeant valde magnum amorem erga tuam Humanitatem gloriosam , secundum quod jam diximus : igitur , quia Angeli habent valde magnam memoriam & intelligentiam & voluntatem erga tuam Humanitatem , propterea habent valde magnam memoriam in memorando & valde magnam intelligentiam in intelligendo & valde magnam voluntatem in amando tuam gloriosam Matrem, quam amant ex omni virtute suæ voluntatis, quia ex omni virtute suæ memoriæ eam memorant & ex omni virtute sui intellectûs eam intelligunt.

12. Unde benedicta sit, *Domine DEUS*, tua gloriosa Humanitas , quæ nostræ
Domi-

Dominae & Angelis est adeo magna occasio amoris, quia nostra Domina valde amat Angelos, eò quòd suum Filium adorent & laudent & honorent & ei serviant & obediant, & Angeli valde ament nostram Dominam, eò quòd sit Mater Humanitatis, quam ipsi tantum amant, & quæ est eis similis in natura intellectuali & est unita cum Creatore, qui eos creavit & eos beatificat in cœlesti gloria.

13. *c. Recreator Domine, qui es Gloria omnium gloriarum! Quarta res sunt opera tuæ sanctæ Humanitatis: unde intellectualiter intelligimus tuam gloriosam Humanitatem glorificare sanctos Paradisi & precari sanctam Deitatem pro nobis peccatoribus, ut nobis det beatitudinem in cœlesti gloria: igitur, cum nostra gloriosa Domina memoret & intelligat & amet tua opera, ipsa amat Angelos, qui memorant & intelligunt & amant opera tuæ sanctæ Humanitatis.*

14. Sicut nostra Domina valde mag-

no amore amat Angelos, eò quòd sint amatores operum sui Filii gloriosi: ita, *Domine*, Angeli amant nostram Dominam sanctam MARIAM, eò quòd ipsa amet opera sui Filii, qui est eorum Dominus potens, à quo recipiunt gratiam & benedictionem & gloriam, quam semper possidebunt sinè ullo fine & sinè ulla alteratione.

15. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, cùm opera tuæ Humanitatis sint valde altiora & nobiliora sinè omni comparatione, quàm quæcunque opera creaturarum, secundùm quod ipsa sunt magna & nobilia, sunt nostræ Dominæ occasio amandi Angelos & Angelis amandi ipsam: igitur, cùm hoc ita sit, quis posset dicere & æstimare magnum amorem, qui est inter nostram Dominam & Angelos?

16. f. *Vere Domine, plene veritate & benedictione!* Quinta res est nostra *Dominia sancta MARIA*: unde dicimus, quòd intellectualiter intelligamus nostram Dominam memorare & intelligere

318 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
re & amare se ipsam; quia ipsa est a-
deo nobilis & gloriosa res in suo *Esse*,
quòd dignum sit eam memorari à sua
memoria virtuosa & intelligi à suo in-
tellectu sapiente in omni sapientia &
amari à sua voluntate perfecta in omni
amore: igitur, cùm nostra Domina ita
amet suummet *Esse*, rationem & cau-
sam habet amandi Angelos, qui non ces-
sant memorare & intelligere & amare glo-
riosum *Esse* ipsius.

17. *Amorose Domine!* Sicut Tu de-
disti soli virtutem, per quam illuminet
totum mundum, ita dedisti nostræ Do-
minæ sanctæ *MARIÆ* virtutem, per
quam memoretur & intelligatur & ame-
tur ab Angelis; & sicut dedisti oculis
sensualibus virtutem ad recipiendum
splendorem solis, ita dedisti Angelorum
memoriæ virtutem ad memorandum &
intellectui ad intelligendum & volun-
tati ad amandum nostram Dominam in
omni, quod ipsa memorat & intelligit
& amat.

18. Unde benedictus sis, *Domine DE-*
US,

US, quia per hoc, quòd nostra Domina memoret omnes Angelos eam memorare & intelligat omnes ipsos eam intelligere & amet omnes ipsos eam amare, habet ipsa rationem & causam amandi Angelos, & dat eis valde magnam rationem & causam amandi & honorandi ipsam multò plùs, quàm nos possimus significare & loqui & scribere.

19. g. *Simplex Domine, sinè omni corruptione, qui es amor mei amoris! Sexta res sunt opera nostræ Domine gloriose: unde dicimus, quòd intellectualiter intelligamus nostram Dominam memorare & intelligere & amare laudes & honorationes & orationes, quas facit suo Creatori & suo glorioso Filio: igitur, propterea habet magnam rationem amandi Angelos in hoc, quòd memoret & intelligat memoriam & intelligentiam & voluntatem ipsorum esse in perfectis qualitatibus & virtutibus ipsius memorando & intelligendo & amando in ea valde magnam sapientiam & virtutem amoris & justitiæ & miseri-*

320 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
misericordiæ & sanctitatis & omnis bonitatis.

20. Cùm Angeli, *Domine*, memorent & intelligant & ament excellentes virtutes nostræ Dominæ, in quantum nostra Domina habet suas virtutes in Te, & in quantum erga Te & Angelos utitur suis qualitatibus, in tantum qualitates nostræ Dominæ dant Angelis occasionem laudandi & amandi eam.

21. Igitur, quia noster intellectus non potest cogitare nec percipere, *Domine*, magnam rationem & causam, quam nostra Domina habet in amando Angelos, qui ejus opera amant, nec rationem & causam, quam Angeli habent in amando nostram Dominam, quia multò plus sinè omni comparatione memorat nostra Domina sua opera & Angelos, & Angeli bonum, quod ipsa facit, quam nos possumus memorare & intelligere, propterea deficit nostra memoria in memorando & nostra voluntas in amando tantum, quantum sola memoria est nostræ Dominæ ratio
&

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXVI. 321
& causa, ut amet Angelos & ametur
ab eis.

22. h. *O Cœlestis Domine, qui es Sanctus Sanctorum & Gratia omnium gratiarum!* Septima res sunt *Angeli*: unde dicimus, quòd intellectualiter intelligamus Angelos memorare & intelligere & amare, quòd suum esse sit valde nobile ratione creationis & ratione finis & ratione operum: ratione creationis, quia sunt valde nobiles creaturæ, ratione finis, quia sunt creati ad servandum tuæ Deitati & tuæ Humanitati & nostræ Dominæ, & ratione operum, quia faciunt & tractant multa bona: igitur, quia Angeli habent talem memoriam & intelligentiam & voluntatem suû ipsorum, propterea habent magnam virtutem & rationem amandi nostram Dominam valde magno amore.

23. Per hoc, quòd nostra Domina memoret & intelligat, *Domine*, Angelos esse creaturas creatas ad perdurabilem beatitudinem & esse adeo simplicis & puræ naturæ, habet valde magnam rationem

X

nem

322 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
nem amandi Angelos : quia , in quan-
tum memorat & intelligit nobilem &
& puram & beatam naturam eorum ,
in tantum est sua voluntas occasionata
ad amandum eos.

24. Igitur , quia Angeli memorant
& intelligunt suum *esse* memorari & in-
telligi & amari à nostra Domina valde
magnâ memoriâ & intelligentiâ & vo-
luntate , propterea valde ferventer amant
nostram Dominam gloriosam ; & , quia
nostra Domina memorat & intelligit
Angelos esse creaturas intellectuales in
natura similes suæ sanctæ Animæ gloriosæ,
propterea valde amat illos.

25. i. *O Domine , qui fuisti conceptus
per gratiam sancti Spiritus !* Octava res
sunt *opera Angelorum* : unde dicimus ,
quòd intellectualiter intelligamus Ange-
los memorare suam bonam memoriam,
quæ memorat nostram Dominam & id
quod ipsa vult eos memorare , & in-
telligere suum bonum intellectum , qui
intelligit nostram Dominam & id quod
ipsa vult eos intelligere : igitur , cum
hoc

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXVI. 323
hoc ita fit, propterea angelica voluntas amat nostram Dominam valde magno amore.

26. *Gloriose DEUS!* Intellectualiter intelligimus adeo nobilem rem esse memoriam nostræ Dominae, quòd, quidquid boni faciunt Angeli obediendo Tibi & amando Te & nostram Dominam & se ipsos & nos, memoretur ab ea, & hoc idem intelligimus, *Domine*, de intellectu nostræ Dominae, & per hoc intelligimus gloriosam voluntatem nostræ Dominae per virtutem suæ memoriæ & sui intellectus & per suammet virtutem esse occasionatam ad valde amandum Angelos.

27. Igitur, cùm in omni, quod faciunt Angeli, *Domine*, habeant amorem & placitum, & omne, quod faciunt ametur à nostra Domina, & omne, quod nostra Domina memorat & intelligit & amat in Angelis, ametur ab Angelis, & tot res fiant ab ipsis, quis posset comparare & arbitrari & aestimare magnum amorem, qui est inter nostram
tram

324 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tram Dominam Virginem gloriosam
& sanctos Angelos in gloria perdura-
bili.

28. k. *O Domine, qui amas eos, qui
Te amant & honoras eos, qui Te ho-
norant!* Quando tuus servus contempla-
tur in magno amore, qui est inter nos-
tram Dominam gloriosam & Angelos
gloriosos, & memorat & intelligit vi-
lem amorem inordinatum hujus mundi,
qui in comparatione amoris alterius sæ-
culi nihil est, tunc mea voluntas non
amat amorem hujus mundi, eò quòd
memoria memoret & intellectus intel-
ligat, quòd res sensuales impediant ho-
minem ne possit habere millenam par-
tem amoris alterius sæculi, in quo
non habet ullum impedimentum in
amando.

29. *Causa, quare non potest homo
tantum amare in hoc mundo, quan-
tum in alio, est, Domine, memoria,
quæ uno tempore non potest memora-
re multas & diversas res nec intellec-
tus potest eas intelligere, & propterea*

VO-

Li. V. Dist. XXXIX, Ca. CCLXXXVI. 325
voluntas uno tempore non potest multas & diversas res amare; sed non est ita de amore alterius sæculi, quia nostra Domina sancta MARIA & Angeli omni tempore memorant & intelligunt tuam Deitatem & ejus opera & tuam Humanitatem & ejus opera, & memorant & intelligunt se invicem & opera sui ipsorum & propterea sua voluntas amat & potest amare semper omnes prædictas res memoratas & intellectas.

30. *Gloriose DEUS!* Quando tuus servus memorat & intelligit, quòd nulla memoria & intellectus possit habere prædictam perfectionem in hoc mundo, & memorat & intelligit, quòd tua sancta Humanitas gloriosa, quando erat in hoc mundo memoraret & intelligeret, sicut nunc memorat & intelligit in gloria, quia aliter non fuisset perfecta in suo memorare & intelligere, tunc significatur, *Domine*, suo intellectui, quòd multò meliorem & nobiliorem Creatorem Te significes & demonstrates per virtutem, quam creasti in sola tua Hu-

ma-

326 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
manitate & per gratiam, quam ei fe-
cisti, quàm per totam virtutem & gra-
tiam, quæ est data aliis creaturis à suo
Domino DEO.

CAPUT CCLXXXVII.

*Quomodo nostra Domina sancta MARIA
Virgo gloriosa amet nos & nos
amemus ipsam.*

I. a. **O** DEUS honorate super omnes ho-
norationes, perfecte in omnibus
perfectionibus! Cùm proponamus inqui-
rere magnum amorem, quem nostra Do-
mina sancta MARIA Virgo gloriosa ha-
bet erga nos peccatores, & amorem, quem
nos habemus erga ipsam, oportet, *Do-
mine*, quod faciamus inquisitionem cum
tribus virtutibus animæ in tribus rebus,
quarum *prima* est amor, quem nostra Do-
mina habet erga nos, *secunda* amor,
quem nos habemus erga nostram Domi-
nam, & *tertia* amor, quem non habe-
mus erga ipsam.

2 Glo-

2. *Gloriosè DEUS !* Quando memoro magnum & excellentem amorem, quem nostra Domina sancta MARIA habet erga nos, tunc significatur meo intellectui, quòd non possim percipere nec intelligere magnitudinem istius amoris; quia, sicut est impossibile, quòd mei oculi videant totam formam firmamenti ratione magnæ magnitudinis ipsius & ratione parvitas mei visûs, ita, *Domine*, & adhuc multò plùs est impossibile, quòd mea memoria memoret & meus intellectus intelligat magnum amorem, quem nostra Domina habet erga nos ratione magnæ magnitudinis ipsius: igitur, cum hoc ita sit, propterea propono non tractare de prima parte hujus inquisitionis, quia non possèm eam ad finem perducere.

3. Et sicut ego, *Domine*, non habeo potestatem nec vires sufficientes ad inquirendum magnum amorem, quem nostra Domina habet erga nos, ita, quando bene perpendo, percipio esse adco
par-

328 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
parvum amorem, quem habemus erga
nostram Dominam in comparatione mag-
ni amoris, quem erga eam deberemus
habere, quod meus intellectus non pos-
sit sufficere ad intelligendum parvam
quantitatem ipsius; quia, sicut visus sen-
sualis non sufficit ad videndum crura
& oculos minimi animalculi ratione
parvitas ipsorum, ita mea memoria
non sufficit ad memorandum nec meus
intellectus ad intelligendum parvam
quantitatem amoris, quem erga nos-
tram Dominam habemus; & quia me-
um os non posset nominare istam par-
vitas nec meæ manus possent eam
scribere, propterea propono non trac-
tare in hoc Capite nisi de tertia par-
te, scilicet de amore, quem debemus
habere & non habemus erga nostram
Dominam.

4. b. *Misericors Domine, per quem mea
anima dirigitur in suo memorare & in
suo intelligere & in suo velle! Hæc ter-
tia pars est de amore, quem peccato-
res non habemus erga nostram Domi-
nam;*

nam : unde dicimus nostram Dominam esse Reginam adeo altam & coronatam adeo nobili corona, quòd de sua natura & virtute sit nobiliter & altè amari, & nullam animam eam amare, quæ memoret & intelligat & velit peccatum, & ideo est naturale & rationale, quòd anima peccatrix non amet nostram Dominam quamdiu memorat & intelligit & amat peccatum.

5. Unde, sicut duo corpora non possunt simul capi in uno loco, eò quòd unum impediat aliud, ita, *Domine*, adeo nobilis & alta res est amor, quo nostra Domina est digna amari, & adeo vilis & culpabilis est memoria, quæ memorat peccatum generando intellectum, qui ipsum intelligit & exeunte ab eis voluntate, quæ peccatum amat, quòd anima non sit disposita nec parata, ut in se possit continere amorem erga nostram Dominam; quia ista anima est adeo modica & vilis in suo memorare & intelligere & velle, quòd adeo nobilis amor non possit in ea capi.

6. Igi-

6. Igitur, cùm hoc ita sit, *Domine*, & tot sint homines in mundo, qui peccatum memorant & intelligunt & amant, & nullus eorum amet nostram Dominam dum sua anima memorat & intelligit & amat peccatum, quis posset æstimare magnam privationem amoris, quæ est in hominibus peccatoribus, cùm hæc privatio sit tanta in eis, quanti ipsi sunt & quanta est memoria & intelligentia & voluntas, quas habent in operibus peccati?

7. *O JESU Christe*, qui nostram Dominam amas valde excellenti & mirabili amore! Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus, *Domine*, Judæos non amare nostram Dominam, imò eam blasphemare & odire & contemnere dicendo & credendo, quòd suum gloriosum Filium non conceperit de sancto Spiritu sed de viro, & quòd ipse non sit unitus cum Deitate, imò fuerit homo falsus & mendax & deceptor, qui fecit plus mali, quàm ullus homo, qui unquam fuerit.

8. Igi-

8. Igitur, cum Judæi dicant & credant omnes istas res, significant nostro intellectui, quod ipsi non ament nostram Dominam sanctam **MARIAM**, quia majorem nobilitatem & honorationem & gloriam, quæ est in ea obliviscuntur & ignorant & non amant volendo id, quod non est in ea nec in suo glorioso Filio, & non memorando nec intelligendo nec amando id, quod ipsa plùs amat & appretiat.

9. Igitur, cum Judæi, *Domine*, sint inter Christianos & loquantur & participent cum eis & Christiani eis locent domos in quibus ipsi adeo magnas blasphemias dicunt de nostra Domina, per hoc significatur, quod Christiani non ament nostram Dominam amore, quo deberent eam amare & quo ipsa est digna amari; quia, si Christiani perfectè amarent nostram Dominam, memorarent & intelligerent & odirent inhonorationes, quas ei faciunt Judæi & prædicarent illis & eos converterent, vel, si hoc fieri non posset, non participarent

332 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
rent cum eis nec emerent nec mutuum
acciperent ab eis nec ullas res eis ven-
derent nec locarent, & assumerent ali-
quem modum, per quem vel Judæi con-
verterentur vel inter Christianos non
inhonorarent nostram Dominam & su-
um Filium, quem occiderunt vilio-
ri & ignominiosiori morte, qua potue-
runt.

10. d. *Iuste Domine in omnibus tuis
sententiis, Cognitor Domine omnium nos-
trorum defectuum!* Sensualiter sentimus
& intellectualiter intelligimus, quòd Sa-
raceni ament nostram Dominam uno
modo, & non ament eam alio: amant
eam in hoc, quòd eam laudent dicen-
do, quòd fuerit Virgo ante & post par-
tum, & quòd conceperit per Verbum
DEI, & quòd suus Filius fuerit Pro-
pheta, & quòd ipsa fuerit valde bo-
na Domina & sine peccato, sed non
amant eam in hoc, quòd negent Per-
sonam Filii esse incarnatam in ea & su-
um Filium esse DEUM & hominem &
recreasse mundum.

11. Un-

11. Unde, quando mea memoria, *Domine*, memorat amorem, quem Saraceni habent erga nostram Dominam, & amorem, quem erga eam non habent, tunc significatur meo intellectui multò majorem finè omni comparatione esse nobilitatem & honorationem & virtutem & gloriam & gratiam, quam Saraceni obliviscuntur & ignorant & non amant in nostra Domina, quàm bonum, quod in ea memorant & intelligunt & amant; quia, sicut mare est majus, quàm una gutta aquæ, ita & adhuc multò plus finè omni comparatione est majus id, quod Saraceni non amant nec laudant nec honorant in nostra Domina, quàm id, quod in ea amant & laudant.

12. Igitur, cùm Christiani, *Domine*, memorent & intelligant omnes istas res, si ipsi perfectè amarent nostram Dominam, reprehenderent defectus, quos Saraceni faciunt contra nostram Dominam & suum Filium gloriosum ab ea valde gloriosè & charè amatum: igitur, cùm
fit

334 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
fit natura amoris facere, quòd amicus
quærat & accipiat omnes modos, quibus
possit servire suo amato, si Christiani
perfectè amarent nostram Dominam,
quærerent & acciperent omnes modos,
quibus possent adducere Saracenos ad
honorandum & amandum eam, & qui-
bus possent facere, quòd ipsa amaretur
& honoraretur à populo Christianorum
in sancto loco, in quo suus Filius adeo
eam honoravit, & in quo passionem &
mortem sustinuit pro nobis; sed, quia
non omnes tractant de honore & ho-
noratione nostræ Domine, secundum
quod deberent, propterea non uniunt
suam potestatem, imò eam dividunt in
diversas partes, & ideo, quando aliqui
volumus honorare nostram Dominam,
non possumus eam honorare, secundum
quod volumus.

13. c. *O Domine, qui meum cor implet
amore & meum corpus languoribus! Sen-
sualiter sentimus & intellectualiter in-
telligimus in hoc mundo esse multas
sectas hominum, qui idola & bestias
&*

& aves & serpentes adorant, tanquam DEVM: igitur, totum hoc faciunt, quia non memorant nec intelligunt nec amant nostram Dominam nec nobilitatem & virtutem & honorationem ipsius; quoniam, si eam memorarent & intelligerent & amarent, non adorarent idola nec aves nec serpentes.

14. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, sicut homo inamoratur erga aliquam rem per hoc, quod memoret & intelligat pulchritudinem & honorationem & bonitatem ipsius, ita infideles carent amore erga nostram Dominam per hoc, quod non memorent nec intelligant magnam pulchritudinem & puritatem & virginitatem & magnam honorationem & bonitatem ipsius, quam amarent, si eas memorarent & intelligerent.

15. Igitur, cum hoc ita sit, si Christiani, *Domine*, perfecte amarent nostram Dominam sanctam MARIAM dignam amari amore perfecto, addicerent idiomata infidelium & irent ad
ip-

336 *B. Raym Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
ipfos, ut facerent eos memorare & intelligere nostram Dominam & virtutem & honorationem ipsius, ut eam amarent: igitur, cum in populo Christianorum sint tot Religiosi apti ad addiscendum diversas linguas & ad probandum & demonstrandam infidelibus honorationes nostræ Dominæ, & sanctus Pater Apostolicus & Cardinales adeo abundant bonis Ecclesiæ, de quibus possunt facere expensas, ille PAPA & illi Cardinales & illi Principes & illi Religiosi, qui suo tempore tractabunt istam honorationem adeo magnam erga nostram Dominam erunt in gloria valde amati & honorati ab ipsa nostra Domina & à suo glorioso Filio.

16. f. *Æterne Domine, qui antecedis omnia & cui sit laus & gloria omni tempore!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus Christianos amare nostram Dominam, in quantum eam memorant & intelligunt in honoratione & bonitate & virtute ipsius; sed, quia valde major est virtus, quam ipsi habent

bent in potentia, quàm virtus, quam habent in actu memorando & intelligendo & amando nostram Dominam, propterea valde parum amant eam.

17. Nam, si Christiani, *Domine*, actualiter amarent honorationem nostræ Dominæ, secundum potestatem amandi, quam habent in potentia, eam adeo ferventer memorarent & intelligerent, quòd sanctus locus, in quo ipsa nata est, & sanctus locus, in quo concepit de sancto Spiritu, & sanctum sepulchrum, in quo ipsa scidit sua vestimenta & effudit suas lacrimas propter Passionem & Mortem sui gloriosi Filii, essent in potestate Christianorum, & ipsa & suus Filius honorarentur in illo loco, in quo ipsa sustinuit ignominias & suus Filius tormenta.

18. *Gloriose DEUS!* Quando mea anima, *Domine*, memorat & intelligit magnum amorem, quem nostra Dominna habet erga nos peccatores, tunc memorat & intelligit ipsam ex omnibus viribus suæ memoriæ memorare nos

Y

&

& ex omnibus viribus sui intellectus intelligere nostram salutem & ex omnibus viribus suæ voluntatis velle nostrum bonum & nostram salvationem; quia, nisi ita esset, significaretur, quòd ipsa non haberet perfectam memoriam & intelligentiam & voluntatem: igitur, cum nostra Domina sit perfecta in omnibus suis virtutibus, quando erit illa gloriosa dies, in qua populus Christianorum simul conabitur memorare & intelligere & velle honorationes nostræ Dominae, secundum voluntatem ipsius?

19. g. *Virtuose DEUS, qui tuum servum convertisti ad amandum tuos honores!* Nullus homo, qui sit amator falsitatis vel fraudis vel proditionis vel luxuriæ vel homicidii vel avaritiæ vel iræ vel ullius alterius vitii, est amator nostræ Dominae: igitur, cum totus mundus, *Domine*, sit plenus hominibus amantibus prædicta peccata, quis est, qui posset æstimare & numerare homines non amantes nostram Dominam?

20. *Virtuose Domine!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus, quòd, quò plus homo accedit ad ignem, eò plus calefiat, &, quò plus accedit ad nivem, eò plus frigeat: igitur per similem comparationem significatur nostro intellectu, quòd homines, quò plus appropinquant suam animam ad memorandum & intelligendum & amandum humilitatem & castitatem & continentiam & virginitatem & justitiam & misericordiam, eò plus appropinquent eam ad memorandum & intelligendum & amandum nostram Dominam, &, quò plus elongant suam animam à memorando & intelligendo & amando prædictas virtutes, eò plus appropinquent eam vitiis, propter quæ minùs memorant & cognoscunt & amant ipsam.

21. Igitur, qui vult certò scire, *Domine*, an plures homines sint, qui amant nostram Dominam, an verò, qui eam non amant, numeret homines, qui sunt **amatores virtutum**, & homines, qui **sunt**

340 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III,*
sunt amatores vitiorum ; & , quando eos
numeravit , aspiciat, quinam sint plures,
quia tunc poterit cognoscere, an nostra
Domina à pluribus hominibus & in plu-
ribus locis & pluries memoretur & intel-
ligatur & ametur , quàm non memo-
retur & ignoretur & non ametur.

22. h. *O Domine DEUS , qui es totum
meum desiderium & tota mea spes, quia
complex omnia mea placita & adimple
quidquid mea spes sperat !* Sensualiter
sentimus & intellectualiter intelligimus
multos esse homines, qui jurant per
nostram Dominam & perjurant, & mul-
tos esse homines, qui eam blasphemant
& inhonorant , & quòd hoc sit verum
nostra sensualitas sentit per visum &
auditum & nostra intellectualitas scit
memorando & intelligendo & perci-
piendo.

23. Igitur , si isti homines, *Domine,*
amarent nostram Dominam , non per-
jurarent, quando per eam jurarent , nec
eam inhonorarent nec blasphemarent;
quia non est natura amoris , quòd ho-
mo

Li. V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXVII. 341
mò juret per id quod amat, & scienter perjuret, nec amor dat homini ullam proprietatem, per quam rem amatam vilipendat & inhonorent & blasphemet & contemnat, imò secundum veritatem omnes istæ res sunt in homine per carentiam amoris,

24. Si audientes verba & inhonorationes & juramenta & blasphemias, quas homines dicunt de nostra gloriosa Domina, valde amarent ipsam, non tacerent, imò illos reprehenderent & castigarent; & cum Saraceni, qui non tantum cognoscunt nostram Dominam, quantum Christiani, constituerint, quòd omnis homo, qui dicat malum de nostra Domina, damnetur ad mortem, quomodo potest esse, *Domine*, quòd Christiani, qui adeo sunt obligati ad amandum ipsam, adeo parum puniant maledicentes eam?

25. i. *O Domine DEUS, qui es principium & finis omnium rerum!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus multos & plerosque homines nominare

342 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
minare JESUM Christum simpliciter sine
ulla honoratione : igitur , si isti valde
amarent nostram Dominam , quoties-
cumque nominant suum gloriosum Fi-
lium , honoratè ipsum nominarent , &
dicerent *noster Dominus DEUS JESUS*
Christus ; quia majus placitum , quod
homo possit facere nostræ Dominæ , est ,
quando amat & honorat suum glorio-
sum Filium .

26. *Virtuose Domine !* Si in ecclesia
vel in aliis locis , quando homo audit
nominare JESUM Christum , genuflec-
teret & oscularetur terram in reveren-
tiam & honorem hujus sanctissimi No-
minis , significaretur , quòd amaret nos-
tram Dominam gloriosam , quia non
potest homo eam amare , nisi honoret
ejus Filium & nisi eum amet & adoret
& precetur ; & , si Angeli & animæ
paradisi adorant & laudant & hono-
rant sine ulla cessatione Filium Virgi-
nis gloriosæ in cœlesti gloria , bene es-
set rationabile , quòd nos , qui sumus
res viles in comparatione illorum in
hoc

hoc mundo, qui est vilis respectu perdurabilis gloriæ, faceremus reverentiam Nomini JESU Christi, quando audimus ipsum nominari.

27. *Pie Domine!* Si homines, qui simpliciter nominant sanctam MARIAM, perfectè amarent nostram Dominam, quotiescunque eam nominarent, eam honorarent dicendo *nostra Domina sancta MARIA* vel *Virgo gloriosa* vel *Mater DEI misericors* vel *Domina Advocata nostra* vel alia honorata nomina ad eam pertinentia; & si homines, qui audiunt nominari nostram Dominam sanctam MARIAM, eam perfectè memorarent & intelligerent & amarent, quotiescunque audiunt eam nominari, memorarent & intelligerent & amarent placita & honorationes ipsius, & lætarentur in eis & in ea confiderent in omnibus suis necessitatibus.

28. k. *JESU Christe Domine gloriose, qui honoras & amas omnes illos, qui sunt amatores & honoratores nostre Domine Virginis gloriose! Qui non credunt quatuor-*

344 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
tuordecim Articulos sanctæ Fidei Catho-
licæ, imò sunt eis contrarii, non amant
nostram Dominam; quia, si eam ama-
rent, amarent id, quod ipsa plus amat,
scilicet prædictos quatuordecim Articu-
los, eò quòd in ipsis consistat omnis
gratia & benedictio nostræ Dominæ a-
morosæ & sui Filii gloriosi.

29. Qui non sunt obedientes decem
mandatis, *Domine*, non amant nos-
tram Dominam Virginem gloriosam;
quia, si eam amarent, amarent decem
mandata & obedirent Tibi in eis: igitur,
cùm tot sint homines, qui non
credunt quatuordecim Articulos sanctæ
Fidei Christianæ, & tot sint, qui non
obediunt decem mandatis, quæ dedisti
Moyfi, quis posset numerare quot
sint homines, qui non amant Virgi-
nem gloriosam?

30. *Gloriose Domine!* Quando mea
anima considerat, quàm magnam ratio-
nem habeant omnes populi amandi &
honorandi & laudandi nostram Domi-
nam sanctam MARIAM, & quàm
multi

multi sint, qui ei non faciunt ullam reverentiam nec ullam honorationem nec erga eam habent ullam benevolentiam, scias, *Domine*, quòd tunc valde mirer, quomodo possit esse tantus defectus in hominibus, qui non memorant nec intelligunt nec amant dulcem Matrem nostri Domini DEI JESU Christi.

CAPUT CCLXXXVIII.

Quomodo homines ament suam Legem.

1. a. **D**EUS gloriose, à quo recipiunt gratiam & benedictionem omnes perfectiones & omnes virtutes! Qui vult inquirere amorem, quem homines habent erga suam Legem, oportet, *Domine*, quòd inquisitionem faciat cum tribus virtutibus animæ in novem rebus, quæ sunt *tua Deitas, tua Humanitas, Apostoli, quatuordecim Articuli, decem Mandata, Fides, Ratio, Paradisus, & Hæresis.*

2. Nam, in quantum homo, *Domine,*

346 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
mine, continuat in memorando & intelligendo novem res prædictas, in tantum inamorat suam voluntatem erga Legem & credentiam, in qua est; quia, sicut homo sensualiter se inamorat erga aliquam rem sensualem memorando & intelligendo eam longa continuatione, ita intellectualiter potest se inamorrare erga suam Legem, secundum quod memorat & intelligit novem res prædictas.

3. Quoniam, sicut videre pulchram figuram est voluntati occasio amandicam, ita, *Domine*, memorare & intelligere virtutem & perfectionem, quæ est in novem rebus prædictis est voluntati occasio amandi ipsam; quia, sicut in speculo sensualiter repræsentatur figura, ita virtus & nobilitas istarum novem rerum repræsentatur memoriæ & intellectui, ut voluntas eam amet: igitur, cum hoc ita sit, qui vult inquirere & invenire an sit amator suæ Legis, oportet, quòd prædicto modo hoc inquireat, quia aliter non posset hoc invenire nec percipere.

4. b. 0.

4. b. *O DEUS potens, liberalis, abundans, in quo confido in omnibus meis necessitatibus! Prima res est tua sancta Deitas: unde dicimus, Domine, quod intellectualiter intelligamus Te dedisse Legem Moyfi, ut populus Israël dirigeretur ad gloriosam beatitudinem perdurabilem; &, quia Lex fuit via, per quam oportuit illum populum dirigi ad possidendum gloriam, propterea, quando anima memorat & intelligit magnam gratiam, quam fecisti populo, cui dedisti Legem, ut dirigeretur ad salvationem, tunc percipit magnam nobilitatem Legis, quæ est occasio salvationis, & per hanc perceptionem occasionatur ad amandum illam.*

5. *Unde benedictus sis, Domine DEUS; quia, sicut honorasti & nobilitasti hominem super vegetabilia & animalia irrationalia creando in eo Rationem, quam non creasti in vegetabilibus nec in irrationalibus, ita amasti & honorasti & aggratiasti & nobilitasti homines, quibus dedisti Legem super illos,*
qui

qui sunt finè Lege: igitur, quando nostra anima memorat & intelligit quantum bonum sit homini habere Rationem & quanta privatio boni sit non habere Rationem, & memorat & intelligit, quod æquè magnum vel majus bonum & majorem gratiam recipiat homo à suo Creatore quando recipit Legem, quàm quando recipit Rationem, tunc ita ferventer amat Legem, in qua est, sicut Rationem, quam habet in se.

6. *Gratiosè DEUS!* Vegetabilibus & animalibus irrationalibus nullum detrimentum est *esse*, in quo sunt, nec meliùs esset eis non *esse*, quàm *esse*; sed de hominibus, qui sunt finè Lege, non est ita, *Domine*, quia illis, qui moriuntur finè vera credentia & fide, multò meliùs esset finè omni comparatione *non esse*, quàm *esse*, licèt habeant naturam rationalem: igitur, quando homo memorat & intelligit, quòd per Legem sit paratus & directus ad perdurabilem beatitudinem, & per priva-
tio-

tionem Legis ad perdurabilem maledictionem & ad privationem perdurabilis beatitudinis, tunc habet cognitionem de magna gratia, quam Tu facis omnibus illis, qui sunt in Lege, & per hanc cognitionem occasionatur ad amandum Legem memoratam & intellectam in sua virtute & nobilitate.

7. c. *Misericors Domine erga omnes, qui misericordiam à Te petunt! Secunda res est tua gloriosa Humanitas: unde dicimus, quòd intellectualiter inteiligamus Personam Filii esse incarnatam in carne, quam assumpsit ex gloriosa Virgine, secundum quod jam probavimus, & hoc fuit, ut in generali daretur Lex toti humanæ speciei, quia sicut dedisti specialem Legem tribui Israël, ita nova Lex, quam dedisti per recreationem, est generalis, eò quòd totum mundum recreaveris & omnis homo possit habere istam Legem: igitur, cum hoc ita sit, per hoc significatur, quòd Lex vetus sit fundamentum & nova sit fructus.*

8. Id, per quod significatur humano

350 *B. Raym Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
mano intellectui, *Domine*, quòd Lex
vetus sit radix & nova fructus, est, quia
Lex vetus fuit data speciali sensualita-
ti & intellectualitati, & nova Lex est
data generali sensualitati & intellectua-
litati: igitur, cum generale sit supra
speciale, dignum est, quòd Lex nova
sit fructus specialis, & etiam, quia Le-
gem novam recepimus ab ipfomet, qui
est Gloria, ad quam directi sumus per
Legem, & Legem veterem recepimus
per Moyfen, qui est creatura directa
& ordinata ad gloriam illius, qui Le-
gem novam dedit.

9. Unde, sicut annulus aureus, in
quo est rubinus, dat voluntati occasio-
nem amandi eum, quando memoria
memorat & intellectus intelligit ipsum,
ita, *Domine*, multò meliùs est occasio-
nata voluntas hominis Christiani ad a-
mandum Legem novam, quando me-
moria memorat & intellectus intelligit
nobilitatem & utilitatem ipsius, & quòd
ipsa sit data à Persona Filii incarnata,
& quòd ad dandum ipsam, oportuerit
adeo

adeo nobilem creaturam, sicut est tua Humanitas, effundere suum Sanguinem & sustinere Passionem & Mortem.

10. d. *Memorator Domine tui servi, Amator Domine tui amatoris!* Tertia res sunt *Apostoli*: unde dicimus, quòd, quando anima fidelis Christiani memorat sanctos Apostolos & eorum opera, & memorat quomodo ipsi fuerint inspirati à sancto Spiritu in die Pentecostes, ut extenderent novam Legem, & quomodo ad augendum populum Christianorum sustinuerint tormenta & mortem, tunc sit occasionata ad valde amandum Legem, quæ à tam nobilibus sanctis fuit prædicata & amata.

11. Quia, in quantum memoria memorat & intellectus intelligit, *Domine*, nobilitatem Apostolorum & afflictiones & labores, quos sustinuerunt, & gratiam, quam habuerunt, quando fuerunt illuminati gratiâ sancti Spiritûs, & quòd non converterint mundum per vim gladiatorum, sed per solam prædicationem, & quòd non curaverint de possessione bono-

352 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
bonorum & delectationum hujus mundi, imò amaverint mori ad exaltandum Fidem Catholicam, in tantum memoria & intellectus obligant voluntatem ad amandum Legem Christianam.

12. Qui vult amare Legem, *Domine*, memoret & intelligat magnam honorationem, in qua sunt Apostoli & Martyres, qui sunt mortui ad honorandum sanctam Legem Romanam; quia sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus in hoc mundo non esse ullos homines adeo honoratos post mortem, sicut Apostoli & alii, qui Legem per mundum prædicarunt, quoniam propter ipsos faciunt homines jejunia & peregrinationes & festa & multas orationes & eleemosynas & multa alia bona: igitur, cum in nullo alio populo ulli homines sint adeo honorati, sicut Apostoli in populo Christianorum, per hoc significatur voluntati Christianæ se esse plus obligatam per visum sensualem & intellectualem ad amandum suam Legem, quàm ulla alia voluntas
ad

Li.V. Dist.XXXIX. Ca.CCLXXXVIII. 353
ad amandum fidem & credentiam aliorum populorum.

13. e. *Honorate Domine, plene omnibus honorationibus & omnibus viribus!* Quarta res sunt quatuordecim Articuli: unde dicimus, quod volentem amare sanctam Fidem Catholicam, oporteat per Fidem vel per Rationem ducere suam memoriam & suum intellectum per quatuordecim Articulos; quia, in quantum anima contemplando memorat & intelligit istos Articulos, in tantum voluntas occasionatur ad amandum eos; cum, secundum quod memoria roboratur in memorando & intellectus in intelligendo virtutem & nobilitatem & excellentiam ipsorum, roboretur & virtificetur voluntas in amando eos.

14. Cum quatuordecim Articuli, *Domine*, sint nobis res intellectuales, qui volunt eos memorare & intelligere per rationes necessarias, oportet, quod recipiant significationes rerum sensualium, ut possint recipere significationes tuarum Qualitatum, quæ humano intellectui

354 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
lectui per rationes necessarias significant
ipfos esse in vera veritate; & , si per
istum modum possint recipere memo-
riam & intelligentiam de quatuordecim
Articulis , sua voluntas de necessitate
obligabitur ad amandum eos , & per
illum amorem obligabitur ad amandum
sanctam Legem Romanam.

15. *Gloriose Domine!* Si aliquis ho-
mo grossi ingenii , vel qui non sciat li-
teras , non possit cognoscere veritatem
quatuordecim Articulorum memorando
& intelligendo eos per rationes neces-
sarias , oportet , *Domine* , quòd ipfos
contempletur per memoriam & volun-
tatem , & caveat sibi, ne conjungat me-
moriæ intellectum ad occasionandum
voluntatem , quia tunc voluntas non
amaret quatuordecim Articulos, eò quòd
intellectus non eos intelligeret, nec ama-
ret Legem fundatam in eis , & prop-
terea confulo hominibus nesciis, ut ac-
cipiant alium modum , quo quatuor-
decim Articulos possint contemplari,
scilicet , quòd contemplantur eos per

VO-

Li.V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXVIII. 355
voluntatem & memoriam, quia ex his
duabus virtutibus formatur Fides, sicut
ex intellectu & memoria formatur Ra-
tio, eò quòd voluntas, quando non
quærit intelligentiam, amet id, quod
memoria memorat, & per hunc mo-
dum formatur Fides in amando id, quod
non intelligit: igitur, cùm hoc ita sit,
per istum modum potest homo amare
Articulos & per Articulos suam Le-
gem, & iste amor est valde magni me-
riti.

16. f. *O DEUS virtuose, qui tuum a-
matorem direxisti in tuis honorationibus
& in tuis laudibus! Quinta res sunt de-
cem Mandata: unde dicimus, Domine,
quòd, sicut sensualitet sentimus corpus
esse compositum ex materia & forma,
ita intellectualiter intelligamus necessa-
riò oportere perfectam Legem esse com-
positam ex decem mandatis, quæ Tu
dedisti Moyfi, & quatuordecim Articulis,
qui continentur in Lege Christianorum;
quia, sicut corpus nihil esset
sinè materia & forma, ita perfectio non
pos.*

356 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
posset esse in Lege sinè decem manda-
tis & quatuordecim Articulis.

17. Unde, quando mea anima, *Domine*, memorat decem mandata non significare ita bene cœlestem gloriam, sicut eam significant quatuordecim Articuli, tunc significatur ei, quòd, sicut forma conjungitur cum materia ad demonstrandum ipsam, ita quatuordecim Articuli conjungantur cum decem mandatis, ut sint forma demonstrans ipsa; & quando mea anima, *Domine*, contemplatur isto modo decem mandata & memorat & intelligit ipsa esse radicem quatuordecim Articulorum & esse data Moyse à tua sancta Deitate, tunc se sentit obligatam ad amandum illa & per amorem ipsorum ad amandum sanctam Legem Catholicam.

18. *Virtuose Domine!* Quando mea anima memorat & intelligit decem mandata esse præcepta valde magna ratione & valde magna justitia & valde magna sapientia, tunc se sentit obligatam ad amandum obedientiam, ut obediat
eis

eis memorando & intelligendo & amando omnia, quæ in eis præcipiuntur; &, quando sentio meam animam amare decem mandata, sentio eam amare virtutes, ut possit obedire ipsis mandatis, & obediendo eis amat sanctam Legem Christianam ædificatam super ipsa.

19. g. *Perfekte Domine in omnibus perfectionibus, honorate Domine in omnibus honorationibus!* Sexta res est Fides: unde dicimus, quòd vera Fides non possit formari in vera Lege sinè Ratione; quia, sicut corpus hominis non posset ordinatè incedere uno solo pede, ita via paradisi non potest esse in sola Fide sine Ratione; quoniam, si in sola Fide esset & non in Ratione, significaretur, quòd haberet in se defectum, & si haberet defectum non posset homo per eam ire ad perfectionem.

20. Unde, in quantum dicimus, quòd vera Fides non possit recipere formam sinè Ratione, hoc dicimus, *Domine*, in quantum oportet esse rationabile & verum, quòd anima cre-

dat

358 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
dat id , quod non potest intelligere,
dummodo fit verum & dignum credi &
intelligi ; quia , si res , quæ est vera, cre-
deretur , & non esset rationabile , quòd
crederetur , significaretur , quòd nulla
res credita esset Tibi placens & accep-
tabilis : unde , quia illi , qui falsò
credunt id , quod non intelligunt ,
credunt contra Rationem credendo ef-
se verum id , quod non est verum,
propterea oportet , quòd homo habe-
at Rationem credendi veritatem , quam
suus intellectus non potest intelligere;
quoniam , sicut Ratio formatur in in-
tellectu, qui intelligit id, quod est ve-
rum , ita formatur in voluntate, quan-
do amat & vult veram Fidem , quam
intellectus non potest intelligere.

21. Igitur , cùm hoc ita sit, *Domine*
ne , quando anima fidelis Christiani ha-
bet Fidem , quòd sua Lex sit vera in
rebus , quas non potest intelligere , tunc
amat suam Legem per Fidem , qui a-
mor est dignus & debitus ; quia si ho-
mo non esset obligatus ad amandum nisi

id,

Li.V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXVIII. 359
id, quod intelligit, Fides non haberet meritum, & homines, qui non intelligunt suam Legem per necessarias rationes, non essent obligati ad amandum ipsam; & si Legem non amarent, non essent in Lege; & si in ea non essent, non essent in via salvationis; & si ita esset, significaretur in Datore Legis & in Creatore Fidei esse defectum, quod est impossibile.

22. h. *O Domine DEUS, qui adjuvas tuos servos in suis tribulationibus! Septima res est Ratio: unde dicimus, quod illi, qui per necessarias rationes memorant & intelligunt quatuordecim Articulos, ament suam Legem per Rationem, quia adeo magnam virtutem habent memoria, quæ memorat, & intellectus, qui intelligit quatuordecim Articulos per significationes & demonstrationes, ex quibus formantur rationes necessariæ, quòd de necessitate oporteat voluntatem amare quatuordecim Articulos, & amando eos amare Legem formatam in eis.*

23. Unde

23. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*, quia valde bene hoc ordinasti; quoniam, sicut Fides dat majus meritum, quàm Ratio, quando homo credit id, quod non intelligit, ita Ratio dat & multiplicat majorem amorem, quàm Fides, quando homo amat id, quod intelligit: igitur, sicut uno modo per Fidem homo lucratur plùs meriti, quàm per Rationem, ita alio modo lucratur plùs meriti per Rationem, quàm per Fidem, scilicet per multiplicationem amoris ferventiùs & in majori quantitate multiplicati per Rationem, quàm per Fidem; & si ita non esset, *Domine*, Tu fecisses injuriam intellectui, quia, si intellectus non posset adeo magnum meritum dare animæ per intelligere, sicut voluntas per amare id, quod intellectus ignorat, significaretur, quòd intellectus in sua ignorantia esset utilior, quàm in sua perceptione; & si ita esset, significaretur, quòd ipse valeret plùs per defectum, quàm per perfectionem, quòd est impossibile.

24. *Gloriose Domine!* Quando intellectus formatur in falsa Ratione opinando intelligere id, quod non intelligit, tunc, si haberet meritum, in quantum putat intelligere falsam sectam nominatam Legem esse veram, frustra esset creata Fides in homine; quia, dum per intellectum falsò figuratum homo lucraretur meritum, non oporteret, quòd haberet Fidem in rebus, quas non intelligit, sed, quòd opinaretur esse in veritate, quidquid suus intellectus figurat sive verè sive falsò; & si per istum modum esset possibile, quòd Lex amaretur meritoriè, esset impossibile, quòd ipsa esset via perfectionis; & si ipsa non esset via perfectionis, significaretur, quòd in Te esset defectus.

25. i. *JESU Christe Domine nobilis gloriose, cui sit gloria & benedictio omni tempore!* Octava res est *Paradisus*: unde dicimus, quòd, quando anima memorat & intelligit magnam gloriam paradisi & memorat & intelligit, quòd homo non possit ire ad illam, nisi per Legem

362 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
gem veram creditam vel intellectam, tunc
inamoretur erga illam gloriam & erga Le-
gem, quæ est via Paradisi.

26. *Gloriose Domine!* Sicut memoria
memorando & intellectus intelligendo
sunt voluntati occasio amandi Legem,
ita voluntas amando id, quod de pa-
radiso est memoratum & intellectum, est
memoriæ occasio memorandi & est in-
tellectui occasio intelligendi id, quod
ipsa amat in paradiso & in via ipsius:
igitur, cum hoc ita sit, quando homi-
nes, qui sunt honorati & beneficiati
per Legem Romanam sunt negligentes
in honorando & multiplicando sanctam
Fidem Romanam propter negotia sen-
sualia, quæ habent in rebus tempora-
libus, tunc significatur, quod ipsi non
honorent suam Legem, secundum quod
deberent, quam honorationem non ei
faciunt, eò quod habeant defectum in
memorando & intelligendo & volendo
gloriam paradisi: igitur, cum gloria para-
disi, *Domine*, sit perfecta, per hoc signi-
ficatur, quod nullus homo sit dignus ire

ad

ad ipsam habendo defectum in suo memorare & intelligere & velle.

27. *Misericors Domine !* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus in hoc mundo esse multas sectas & credentias contrarias sanctæ Legi Catholicæ, quæ est via paradisi: igitur illi Christiani, qui non memorant nec intelligunt nec odio habent sectas & credentias contrarias viæ paradisi, quomodo poterunt ire per viam paradisi, cum significetur humano intellectui, quòd, sicut ire ad paradysum est cum memoria & intellectu & voluntate negotiantibus & tractantibus de via paradisi, ita, qui non memorant nec intelligunt nec odio habent sectas contrarias, quæ impediunt viam paradisi, non eant per ipsam, dum sint obligati & possint illas sectas impugnare memorando & intelligendo & odiendo eas.

28. k. *O DEUS fortis, qui beatos fideles Christianos defendis & custodis, quando habent erga Te fideliem memoriam & intellectum & voluntatem ! Non a res sunt homi-*

364 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
homines credentes in errorem: unde dici-
mus, *Domine*, quòd intellectualiter in-
telligamus hæreticos credentes in erro-
rem adeo amare suam credentiam, in qua
habent falsam memoriam & falsum in-
tellectum, quòd nec culter nec ensis nec
ignis nec ulla pœna, quæ eis minetur,
possit separare voluntatem ipsorum ab er-
rore, in quo sunt.

29. Igitur, cùm à falsa memoria &
à falso intellectu exeat in errantibus a-
deo magna voluntas in amando suum
errorem, quòd per nullam pœnam pos-
sint ab errore separari, quantò plùs, *Do-
mine*, à memoria & intellectu Christia-
norum, qui sunt in veritate & sunt ho-
norati per Fidem Romanam, deberet exi-
re magna voluntas ad multum aman-
dum & honorandum sanctam Fidem Ro-
manam? Nam, in quantum Christiani per
nullos labores nec per ullam mortem se-
pararemur ab amore nostræ Legis, su-
mus æquales errantibus, qui pro amo-
re suæ Legis idem facerent; sed, si Chris-
tiani iremus per mundum ad prædican-
dum

Li.V. Dist. XXXIX. Ca. CCLXXXVIII. 365
dum & disputandum cum infidelibus &
non dubitaremus sustinere famem nec
sitim nec infirmitatem nec tormenta
nec mortem, tunc significaretur, quòd
à nostra memoria & à nostro intellec-
tu exiret major amor in amando nos-
tram Legem, quam à memoria & intel-
lectu errantium, ex quibus non exit a-
deo magna voluntas, quòd faciat eos
animosos & audaces prædicandi suos er-
rores inter nos.

30. Igitur, cùm Tu, *Domine*, adeo
honoraveris & amaveris Christianos su-
per omnes alios homines, placeat Ti-
bi adeo virtuificare ipsorum memoriam
in memorando & intellectum in intel-
ligendo honorationem sanctæ Fidei Ca-
tholicæ, quòd amor sanctorum Religio-
forum & aliorum hominum justorum sit
adeo magnus & fervens, quòd per om-
nia loca mundi faciat eos laudare & be-
nedicere tuam sanctam Unitatem & Tri-
nitatem & Incarnationem ad gloriam
& laudem sanctæ Fidei Catholicæ ædi-
ficatæ & honoratæ & ornatae per effu-
sionem

366 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
fionem sanguinis, qui exivit à tuo sanc-
to Corpore glorioso & à benedictis cor-
poribus sanctorum Apostolorum & Mar-
tyrum, qui sustinuerunt mortem ad dan-
dum gloriam & laudem de suo glorioso
DEO.

CAPUT CCLXXXIX.

*Quomodo homo amet in hoc mundo
& in alio.*

1. a. **O** DEUS, amate super omnes amo-
res! O DEUS volite super om-
nes voluntates! Qui vult inquirere &
invenire amorem, quem homo habet
in hoc mundo & in alio, oportet, *Domine*,
quòd eum inquirat cum tribus vir-
tutibus animæ in novem rebus, quæ sunt
*compositio, alteratio, veritas, magnitu-
do, relatio, locus, tempus, gloria, &
perfectio.*

2. Unde benedictus sis, *Domine DE-
US*; quia, quando homo considerat a-
morem in novem rebus prædictis me-
moran-

morando & intelligendo amorem hujus mundi & alterius, tunc amor figuratur & demonstratur humano intellectui secundum significationes, quas recipit ab illis; quoniam, sicut materia sensualiter demonstratur per formam, ita intellectualiter demonstratur humano intellectui amor per significationes prædictarum rerum.

3. Unde, sicut forma sensualis demonstrat oculis corporalibus materiam, ita, *Domine*, amor hujus mundi demonstratur memoriæ & intellectui & voluntati; sed, quia est diversitas inter memoriam & intellectum & voluntatem, propterea est diversitas inter demonstrationem, quam amor facit de se ipso his tribus virtutibus animæ; quoniam memoriæ se demonstrat ipsâ generante intellectum & dante processionem voluntati, & intellectui se demonstrat recipiente ipso generationem à memoria & dante processionem voluntati, & voluntati se demonstrat exeunte ipsa à memoria & intellectu: igitur, quando me-

memoria memorat diverfitatem, quæ est inter istum mundum & alium, & intellectus eam intelligit & voluntas eam vult, tunc figuratur istis tribus virtutibus amor hujus mundi in una figura & amor alterius mundi in alia.

4. b. *Simplex Domine sinè ulla compositione & sinè ulla alteratione!* Prima res est *compositio*: unde dicimus, quòd, quando anima hominis memorat & intelligit significationes amoris secundum compositionem mundanam, tunc memoret & intelligat amorem hujus mundi esse compositè ex anima & corpore; quia per hoc, quòd anima in hoc mundo non possit memorare nec intelligere sinè adiutorio corporis, ipsa non potest amare sinè adiutorio ipsius, quod necessario oportet esse ei subiectum & instrumentum, ut ipsa habeat suas virtutes in actu memorando & intelligendo & volendo.

5. Unde, sicut mulus compositè generatur ex equo & asina, ita, *Domine*, amor hujus mundi compositè generatur

ex

ex anima & corpore: igitur, sicut figura & natura muli recipit tertiam formam & tertiam naturam in hoc, quod non sit similis figuræ & naturæ equi nec asinæ; ita amor, quem homo habet in hoc mundo recipit tertiam formam diversam à forma animæ & corporis; & sicut mulus recipit majorem formam & potentius corpus, quàm sit forma & corpus asinæ, ratione formæ & naturæ equi, qui est pulchrior & potentior asinâ, ita amor, quem homo habet in hoc mundo, recipit meliorem & nobiliorem formam, quàm sit natura corporis, ratione virtutis animæ, quæ est melior virtute corporis; & sicut mulus non potest recipere adeo pulchram formam nec adeo nobilem naturam, sicut est forma & natura equi, & hoc est defectus asinæ, quæ est turpis, & vilis formæ in comparatione equi, ita amor, quem homo habet in hoc mundo, non potest recipere adeo nobilem formam & naturam, sicut est forma & natura animæ,

370 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
& hoc est ratione defectûs naturæ corporis, quod est res vilis & corrupta in comparatione naturæ animæ.

6. Igitur, cùm hoc ita sit, *Domine*, per hoc significatur humano intellectui, quòd amor hujus mundi non sit tantæ quantitatis nec tantæ virtutis & nobilitatis, quantæ est amor Sanctorum in gloria; quia, sicut equus per hoc, quòd componat figuram muli in asina, non potest illi figuræ dare tantam nobilitatem, quantam ipse habet, ratione vilis figuræ & naturæ asinæ, ita anima non potest habere in actu tantam memoriam & intelligentiam & voluntatem, quantam virtutem habet in potentia; quoniam, si corpus posset ei sufficere ad memorandum & intelligendum & volendum actualiter, quantam virtutem habet potentialiter, multò majorem memoriam & intelligentiam & voluntatem haberet, quàm de facto habeat, eò quòd vilitas corporis eam impediatur ne possit memorare & intelligere & velle secundum suam virtutem,

tem, sicut natura asinæ impedit equum ne possit in ea generare filium adeo nobilîs naturæ, sicut ipsum generaret in equa: unde, sicut asina generat filium meliorem se ipsâ ratione equi, ita corpus utitur majori virtute, quàm sit suamet, quando est subjectum, in quo anima habet suas virtutes in actu: igitur, cum hoc ita sit, *Domine*, & Sancti in gloria habeant in actu suam memoriam & intellectum & voluntatem sine corpore, & post resurrectionem corpus erit glorificatum, ut sine impedimento ipsius anima possit memorare & intelligere & velle, per hoc significatur, quòd sine omni comparatione sit major & melior amor in gloria, quàm amor hujus mundi.

7. c. *Immortalis Domine, incommutabilis, firme sine ulla alteratione! Secunda res est alteratio: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus, quòd, quando homo ponit vinum in vase acetuoso, sapor vini recipiat aliam formam & alteretur*
in

372 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
in formam corruptam : igitur per simi-
lem comparationem potest intelligi a-
mor , quem homo habet in hoc mun-
do ; quia per hoc , quòd corpus sit de
natura , quæ in Adamo recepit corrup-
tionem , quando Tu ponis animam in
corpore , ipsa est in eo constrictè & non
potest uti nec frui totâ sua virtute me-
morando & intelligendo & amando , &
propterea alteratur suus amor in mi-
norem formam , quàm sit sua virtus &
sua potestas potentialis.

8. Nam , sicut parvulus infans non
habet corpus , quod possit portare mag-
num onus , ita , *Domine* , corpus hu-
manum est adeo res vilis & corrupta
per peccatum , quòd non possit in hoc
mundo esse subjectum magnæ memoriæ
& intelligentiæ & voluntati , & prop-
terea anima non possit in ipso nec cum
ipso nec per ipsum habere tantam me-
moriâ & intelligentiam & volunta-
tem actualiter , quantam habet poten-
tialiter ; & ideo , quando anima in hoc
mundo memorat & intelligit & amat ,
alte-

alterantur sua memoria & suus intellectus & sua voluntas in parvam quantitatem, quam non habent ex sua natura, imò est in eis accidentaliter ratione conjunctionis cum corpore, quod est in virtute res modica & misera.

9. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, sicut vinum, quando ponitur in bono vase, non alteratur in sapore nec in colore vili alteratione, imò vas potest esse adeo bonum, quòd melioret vinum in colore & sapore, ita, quando anima hominis iusti virtuosì transit de hoc mundo in alium, alterantur sua memoria & suus intellectus & sua voluntas in valde majorem virtutem, quàm esset virtus, quam habebant, quando anima venit ad corpus, & hoc est ratione bonorum operum, quæ ipsa fecit cum corpore in hoc mundo pro tuo amore; quoniam, sicut Tu, *Domine*, per creationem & per gratiam das animæ valde magnam virtutem memorandi & intelligendi & amandi potentialiter, quando eam con-

jungis

374 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
jungis cum corpore, ita per merita bonorum operum, quæ homo facit in hoc mundo das in alio suæ animæ valde magnam virtutem memorandi & intelligendi & amandi actualiter: igitur, cum hoc ita sit, quis posset æstimare magnitudinem amoris, quem habent Sancti in gloria in comparatione parvi amoris, quem habemus in hoc mundo?

10. d. *Vere Domine, à quo omnis veritas recipit gratiam & benedictionem!*
Tertia res est veritas: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus amorem, quem homo habet erga istas res mundanas, plus esse per secundam intentionem, quàm per primam, quia vegetabilia & animalia irrationalia & metalla & aliæ res similes pluries & à pluribus hominibus amantur per secundam intentionem, quàm per primam: unde, cum sit natura veri amoris amare & amari per primam intentionem, propterea omnis res, quæ memoretur & intelligatur

Lib.V. Dist.XXXIX. Cap.CCLXXXIX. 375
tur & ametur per secundam intentionem, quasi nihil amatur in comparatione rei memoratæ & intellectæ & amatæ per primam.

II. Igitur, cum sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus, *Domine*, homines mundanos & peccatores amare Te secundâ intentione & se ipsos primâ & amare se invicem secundâ intentione, & sentiamus & intelligamus plures esse in hoc mundo peccatores, quàm justos, per hoc significatur, quòd amor in hoc mundo sit plùs in falsitate & in parva quantitate amoris, quàm in veritate & in magna quantitate amoris.

12. *Gloriose Domine!* Sicut in mari capitur plùs aquæ, quàm in puteo, ita in memoria & intellectu & voluntate Sanctorum in gloria capitur plùs veritatis, quàm in memoria & intellectu & voluntate hominum in hoc mundo, & propterea plùs primæ intentionis amoris capitur in Sanctis paradisi, quàm in nobis, & in nobis capitur plùs secundæ

376 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III,
cundæ intentionis amoris, quàm in illis;
igitur, cùm hoc ita sit, per significa-
tiones veritatis demonstratur multò ma-
jorem sinè omni comparatione esse amo-
rem, quem habent Sancti in gloria, quàm
amorem, quem nos habemus in hoc
mundo.

13. c. *Potens Domine, honorate, virtuo-
se!* Quarta res est *magnitudo*: unde di-
cimus, quòd sensualiter sentiamus & in-
tellectualiter intelligamus amorem, quem
homo habet in hoc mundo esse valde
parvam rem, quia adeo sunt parva res
sua memoria & suus intellectus, quòd
non possit de eis exire magna volun-
tas & magnus amor; quoniam in hoc
mundo non potest homo memorare nec
intelligere nec velle diversas res simul,
nec in eo vivit longo tempore, & ideo
non habet tempus ad multum memo-
randum & intelligendum & volendum,
nec tantum memorat & intelligit &
vult, quanta est totalitas rei, quam
memorat & intelligit & vult.

14. Nam, sicut, quando homo fi-
tiens

tiens memorat & intelligit aliquem fontem, non memorat nec intelligit omnes alios fontes nec omnia alia loca, in quibus est aqua, quia, si hoc faceret, memoraret & intelligeret omnes puteos & fontes & omnia flumina, quæ sunt in mundo, quod est ei impossibile, ita, *Domine*, quando homo amat in hoc mundo, non amat nisi unam rem uno tempore memoratam & intellectam: igitur, cum tot sint res in hoc mundo non memoratæ nec intellectæ, per hoc significatur hunc mundum non esse locum magni amoris in comparatione alterius sæculi.

15: *Gloriose DEUS!* Sicut res hujus mundi sunt parvæ in virtute & nobilitate, ita est parva voluntas, quæ eas amat; & sicut una stella est major, quàm omnia vegetabilia & animalia & metalla & quàm tota terra & mare, ita quælibet animarum & Angelorum gloriæ est major in virtute & nobilitate, quàm omnes res sensuales hujus mundi; quia, nisi ita esset, significaretur, quòd majorem

jorem virtutem haberent stellæ in magnitudine sensuali, quàm Sancti paradisi in magnitudine intellectuali, quod est impossibile; quoniam, si esset possibile, virtuosiores forent in magnitudine corporali res sensuales, quàm in magnitudine spiritali res intellectuales, quod est impossibile: igitur, cum hoc ita sit, *Domine*, per hoc significatur magnus amor, quem Sancti habent in gloria, quia major est amor, quem unus habet, quàm sint omnes amores hujus mundi.

16. f. *Honorate Domine, cui sunt omnes reverentia & honores! Quinta res est relatio: unde dicimus, quod amor hujus mundi, secundum quod sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus, exeat ab amico & amato: igitur, cum plerique homines hujus mundi sint amatores vilium rerum parvæ utilitatis & parvi valoris, & res amatae non sint dignæ amari magnâ memoria & intelligentia & voluntate, per hoc significatur humano intellectu*

tui, secundum relationem amici & amati, amorem hujus mundi non habere naturam nec proprietatem, per quam possit esse magnus in virtute & nobilitate.

17. Nam, sicut est naturale, *Domine*, quod ex parva memoria generetur parva intelligentia & ex parva memoria & intelligentia exeat parva voluntas, ita est naturale, quod ex vili amatore & ex vili re amata generetur parvus amor: igitur, cum homines in hoc mundo sint viles in amando placita & delectationes cibi & potus & ornatus & feminarum & aliarum delectationum sensualium, & hæc placita amata sint res viles & parum durabiles & leviter transeuntes & afferentes modicum fructum, per hoc significatur, quod amor sit parvus in amatoribus delectationum hujus mundi.

18. Igitur, cum hoc ita sit, *Domine*, & Sancti in gloria non habeant amorem erga ullam rem, in qua sit defectus, imò, quidquid amant, sit plenum &

per-

perfectum in virtute, secundum hoc significatur, quod amor hujus mundi sit valde parvus & valde vilis, secundum relationem magni amoris, quem Sancti habent in gloria, quia majorem virtutem habet una sola animarum, quæ sunt in gloria in memorando & intelligendo id, quod amat, quam omnes animæ, quæ sunt in hoc mundo; quoniam in hoc mundo non est ulla anima, quæ possit habere in actu suam memoriam nec suum intellectum nec suam voluntatem sine adjutorio corporis, in quo est defectus, & in gloria omnes animæ memorant & intelligunt & amant, quin aliqua res corrupta sit eis subiecta, ut habeant in actu suam virtutem: igitur, cum hoc ita sit, quis poterit æstimare magnam magnitudinem, secundum quam amor, quem habent Sancti in gloria, est major amore, quem habent homines in hoc mundo?

19. g. *Creator Domine in omnibus rebus, gratiose Domine in omnibus gratiis! Sexta res est locus: unde dicimus, quod*

quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus ratione locorum, quæ sunt multa in hoc mundo & remota inter se, non posse omnes homines amare se invicem, quia adeo sunt alii remoti ab aliis, quòd non possint omnes se videre nec audire nec memorare nec intelligere, cùm existentes in occidente non possint videre nec audire nec memorare nec intelligere existentes in oriente, nec è converso, & existentes in aquilone non possint videre nec audire nec memorare nec intelligere existentes in meridie, & è converso; &, quia memoria Petri, qui est in occidente, non potest memorare Guilielmum, qui est in oriente, nec intellectus potest eum intelligere, ideo voluntas ipsius non potest eum amare.

20. *Pie Domine!* Sensualiter sentimus & intellectualiter intelligimus in una civitate & in una domo esse personas, quæ habent erga se invicem malevolentiam, &, quæ non amant se invicem, eò quòd non se memorent nec

se

se intelligant modo, quo suæ voluntates habeant amorem erga se invicem: igitur, cùm hoc ita sit, secundùm significaciones locorum significatur nostro intellectui, quòd amor hujus mundi sit in valde parva quantitate virtutis & bonitatis.

21. Igitur, cùm hoc ita sit, *Domine*, secundùm hoc significatur, quòd amor, quem Sancti habent in gloria, sit valde magnus & valde mirabilis; quia Angeli & animæ Sanctorum sunt ubicunque volunt & ubicunque se amant, & ubicunque sint, non habent memoriam nec intelligentiam nec voluntatem contra se invicem, imò habent omnes ad invicem concordantiam in suo memorare & in suo intelligere & in suo velle, & propterea non potest in eis privari amor nec potest esse in eis malevolentia, quæ est in nobis, cò quòd memoriæ & intellectus aliorum non concordant cum memoriis & intellectibus aliorum, & propterea voluntates non possunt concordare ad amandum nos invicem.

22. h. *O Domine DEUS, quem tempus non potest comprehendere! Septima res est tempus: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus amorem, quem habemus in hoc mundo, non esse in omni tempore, quia nullus homo potest amare in tempore præterito nec in futuro, cum amor, quem habet erga amatum, oporteat esse in tempore præsentis: unde, quando homo dormit, & quando habet iram & malevolentiam, non amat in tempore præsentis nec in futuro nec in præterito, & hoc est, quia voluntas, quæ exit à memoria & intellectu, non amat id, quod est memoratum & intellectum.*

23. Igitur, cum tempus præsens, in quo homo amat in hoc mundo, *Domine*, sit res adeo modica, & homo toties habeat in hoc mundo infirmitatem & iram & oblivionem & ignorantiam & tanto tempore dormiat, quis posset aestimare parvam quantitatem amoris, quem homo habet in hoc mundo?

384 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
do? nam adeo modicum est tempus,
quod homo habet in amando, quòd
non possit in eo capi magnus amor,
eò quòd tempus, in quo potest ama-
re, non sit magnum subjectum, in quo
possit capi magna & continuata memo-
ria & intelligentia & voluntas, cùm
in re parva non possit contineri res
magna secundum cursum naturalem cre-
atum.

24. Unde benedictus sis, *Domine DE-*
US, quia non est ita de amore, quem
habent Sancti in gloria; quoniam, si-
cut firmanentum non cessat in suo mo-
tu nocte nec die, ita Sancti paradisi
non cessant amare, eò quòd sua me-
moria non cesset memorare nec suus
intellectus intelligere nec sua voluntas
velle: igitur, cùm hoc ita sit, male-
dicti sunt illi, qui pro amore hujus
mundi, qui est res adeo modica, per-
dunt magnum amorem, qui est in glo-
ria sine fine res nobilis & mirabilis &
gloriosa in omnibus perfectionibus.

25. i. *Domine gloriose super omnes glo-*
rias,

rias, magne super omnes magnitudines! Octava res est gloria: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus amorem, quem homo habet in hoc mundo, dare multas passiones & angustias & labores sensualiter & intellectualiter, eò quòd corpus ploret & langueat & laboret & infirmitur & habeat famem & sitim & calorem & frigus & quandoque moriatur pro rebus valde amatis, & similiter anima habeat multas iras & tædia & alia mala spiritualia: igitur, cùm amor hujus mundi det homini sensualiter & intellectualiter tot mala, per hoc significatur, quòd ipse sit res misera in comparatione amoris, qui est in gloria, qui dat omnem delectationem & nullam passionem.

26. Nam amor hujus mundi, *Dominæ*, non potest esse sinè passione & labore amici & amati; quia, si per unum modum dat placitum amico, per alium dat laborem & malum amato; & si per unum modum dat placitum

Bb

ama-

amato, per alium dat malum & laborem amico; &, quò plus amor crescit & major est, eò majora mala & labores dat: igitur benedictus sit, *Domine*, amor, quem Sancti habent in gloria, quia, quò major est, eò majora placita & majores glorias dat, & in nullo labore vel tædio ponit amicum nec amatum, imò est gloria & placitum utriusque.

27. *Gloriose Domine!* Multi amici habent pœnam in hoc mundo, quæ esset eis placitum, si scirent, quòd suus amatus sciret amorem, quem erga ipsum habent, & mala, quæ pro ipso sustinent, & placita, quæ intendunt ei facere, & propterea id, quod est pœna amico, esset ei gloria, si sciret, quòd sciretur ab amato, & per defectum scientiæ, quem habet amicus, est ei magna pœna id, quod esset ei magnum gaudium: igitur per hoc significatur, quòd amor, quem habent Sancti in gloria, sit valde magnus, eò quòd amatus non ignoret istum amorem, nec ipsi ignorent

Lib.V. Dist.XXXIX. Cap.CCLXXXIX. 387
rent cognitionem, quam de ipso ha-
bet amatus.

28. k. *Perfēcte Domine in omnibus per-
fectionibus, plene omnibus directionibus!*
Nona res est perfectio: unde dicimus, quòd
sensualiter sentiamus & intellectualiter
intelligamus nullum hominem amantem
in hoc mundo ullam rem mundanam
posset fatiare suam voluntatem illâ re
amata, quia, quando habet eam, statim
vult habere aliam & postea aliam sinè
ullo fine: igitur per hoc significatur,
quòd amor hujus mundi non sit per-
fectus, quoniam voluntas non potest
per eum habere perfectionem in re,
quam amat; quia, si ipse esset perfec-
tus, quando homo habet rem ama-
tam, non desideraret recipere perfectio-
nem ab alia re.

29. Unde benedictus sis, *Domine*
DEUS; quia, sicut elementalis materia
quando generavit formam, quæ eam
non demonstrat adeo perfecta demon-
stratione, sicut ipsa desiderat, corrup-
pit illam formam & generat aliam in-
quiren-

quirendo formam perfectam, & non generat nec corrumpit tot formas, quòd possit invenire formam perfectam, quam inquirat, ita voluntas in hoc mundo non tantum quærit suam perfectiorem in rebus mundanis, quòd possit eam invenire, & propterea non facit nisi desiderare & quærere, & non potest invenire id, quod quærat, quia in loco & in tempore & in rebus, in quibus est defectus, quærat id, in quo non est sua perfectio.

30. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*, quia non est ita de alio sæculo; quia, sicut materia elementalis in corpore humano glorificato habebit formam, quæ eam demonstrabit perfectè, & propterea non corrumpet ipsam, ita Angeli & animæ, quæ sunt in gloria, habent adeo perfectam memoriam & intelligentiam, quòd voluntas exeat perfectè ita, quòd non amet quidquam, præter id, quod memoria memorat & intellectus intelligit in præsentia sui gloriosi Domini DEI.

CA.

CAPUT CCXC.

Quomodo corpus amet animam & anima corpus.

1. a. **O** *DEUS Creator & Domine, Pater gloriose, cui fiat reverentia & honor semper!* Qui vult inquirere amorem, qui est inter corpus & animam, oportet, *Domine*, quòd cum inquireat cum tribus virtutibus animæ in *novem* rebus, quæ sunt *intentio, factor, materia, forma, finis, potentia vegetativa, sensitiva, imaginativa, & rationalis*; quia istæ novem res sunt, quæ dant humano intellectui significationem prædicti amoris, quæ significatio cognoscitur, quando anima recipit significationes sensuales & intellectuales memorando & intelligendo & amando.

2. Sed ratione magnæ conjunctionis & propinquitatis & unionis, quæ est inter corpus & animam in componendo

nendo unum animal rationale, prædictus amor est valde occultus humano intellectui, & etiam ratione diversitatis primæ intentionis & secundæ, quæ valde accedunt ad componendum unum amorem, in quo vix potest significari humano intellectui diversitas, quæ est inter amorem sensualem & amorem intellectualem & inter primam intentionem & secundam.

3. Sed, quando homo, *Domine*, valde subtiliat suum ingenium & suum intellectum & scit habere cognitionem de natura primæ intentionis & secundæ, tunc potest habere cognitionem de amore, qui est inter corpus & animam, quando anima amat per primam intentionem, & quando amat per secundam, & corpus similiter; & quando homo habet hanc cognitionem, potest cognoscere quinam sit amans & quinam amatus, & per hanc cognitionem potest cognoscere amorem, qui est inter corpus & animam.

4. b. *O Domine, qui es amor & placitum.*

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCXC. 391
tum mea voluntatis! Prima res est *in-*
tentio: unde dicimus, quòd sensuali-
ter sentiamus & intellectualiter intelli-
gamus duas esse intentiones scilicet pri-
mam & secundam, & quamlibet ea-
rum posse esse sensualem & intellectua-
lem: igitur, quando homo cognoscit,
quænam harum intentionum sit prima,
& quænam secunda, & quænam sit
sensualis, & quænam intellectualis, tunc
cognoscit amorem, qui est inter cor-
pus & animam.

5. Nam, quando corpus, *Domine*,
amat animam, ut possit vivere & ha-
bere delectationes temporales, tunc a-
mat ipsam secundâ intentione & se pri-
mâ; &, quando anima amat corpus, ut
possit habere suas virtutes in actu &
facere bona opera, tunc anima amat
se primâ intentione & corpus secundâ.

6. Unde, quando anima, *Domine*,
amat corpus primâ intentione & se se-
cundâ, tunc est homo peccator & ani-
ma est serva corporis & corpus est Do-
minus animæ; sed, quando anima a-
mat

amat se primâ intentione & corpus secundâ, tunc est homo justus & rectus & virtuosus; quia corpus, eò quòd sit corruptum per peccatum, non est dignum amari primâ intentione, sed solum secundâ, ut sit subditum animæ. Et, quando corpus, *Domine*, amat se secundâ intentione & animam primâ, tunc est homo justus & amat jejunia & afflictiones & continentiam & patientiam & abstinentiam; sed, quando corpus amat se primâ intentione & animam secundâ, tunc amat injuriosè, quia corpus, eò quòd sit corruptum per peccatum non est dignum amari à se nec ab anima primâ intentione, quousque post mortem sit resuscitatum & glorificatum, quia tunc erit dignum amari primâ intentione sicut anima.

7. c. *O Factor Domine omnium bonorum & omnium perfectionum! Secunda res est factor: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus duos esse factores, de quibus intendi-*

tendimus loqui, scilicet factorem sensualem & factorem intellectualem, & factorem sensualem esse corpus, quod se movet per motivam sensualem ad faciendum opus artificiale, scilicet castellum vel navem vel aliam figuram sensualem; sed factorem intellectualem esse animam, quæ se movet per motivam intellectualem ad figurandum intellectualiter memorando & intelligendo & volendo aliquod opus sensuale vel intellectuale, sicut ad figurandum imaginando figuram navis vel justitiæ vel amoris vel misericordiæ vel humilitatis.

8. Igitur, cum hoc ita sit, quando corpus hominis, *Domine*, se movet ad operandum res sensuales, ut anima faciat eleemosynas vel faciat id, quod Tu mandas, tunc amat animam, eò quòd ei disponat res, quibus habeat justum & verum & misericors & obediens memorare & intelligere & velle; quia meliores divitiæ, quas anima potest habere in hoc mundo, sunt perfectum memorare

morare & intelligere & velle, & movere corpus ad illas res, in quibus sua memoria & suus intellectus & sua voluntas habeant perfectum opus memorando & intelligendo & volendo; & quando anima, *Domine*, format suam memoriam & suum intellectum & suam voluntatem in victualibus & in rebus necessariis ad juvandum & sustinendum corpus ne moriatur & ne infirmetur, tunc amat corpus, eò quòd memoret & intelligat & amet res ei necessarias.

9. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, sicut una manus adjuvat aliam & unus pes alium & sic de aliis membris, ita corpus & anima adjuvant se invicem; sed semper oportet, quòd in omni, quòd faciunt, habeant respectum ad aliud sæculum & non ad istud; quia aliter non se amarent ordinatè; quoniam, sicut istud sæculum est factum & creatum propter aliud & non aliud propter istud, ita oportet, quòd anima & corpus ament se invicem & faci-

ant

ant omnia, quæ faciunt, intuitu alterius sæculi & non intuitu hujus.

10. d. *Excelleus Domine, à quo recipimus gratiam & benedictionem nos & omnes creature! Tertia res est materia:* unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus hominem esse compositum ex duabus materiis, scilicet ex sensuali & intellectuali, & materiam sensualem esse materiam corporis, quæ conservatur per temperatos humores & temperatas qualitates, in quantum in ea sustinetur & conservatur forma, per quam demonstratur, & quando forma corrumpitur tunc materia inordinatur per inordinationem quatuor humorum & quatuor qualitatum; sed materia intellectualis est materia animæ, quæ conservatur & custoditur per virtuosam memorare & intelligere & velle figurata in ipsa, & corrumpitur & destruitur, quando in suo memorare & intelligere & velle figuratur peccatum.

11. Igitur, quando corpus hominis,

nis, *Domine*, se movet ad dandum & offerendum animæ omnes quinque sensus sensuales & omnes vires ipsorum, ut ipsa habeat ordinatum & virtuosum memorare & intelligere & velle, tunc amat animam; &, quando anima volendo memorat & intelligit quatuor humores & quatuor qualitates & vult eos & eas temperare, ne materia elementalís destruat figuram corporalem, tunc amat corpus, quia sinè tali memoria & intelligentia & voluntate materia corporalis non posset conservare figuram sensualem.

12. Unde benedictus sis, *Domine JESU Christe*; quia, cum sit magnus amor inter corpus & animam, licèt sit magna diversitas naturæ & proprietatis inter materiam utriusque, & nostrum corpus sit in materia elementalí simile tuo glorioso Corpori & nostra anima in materia intellectuali sit similis tuæ, quanto plus deberemus nos amare tuam gloriosam Humanitatem, quæ adeo amavit totam humanam naturam, quòd ad

re-

recreandum materiam intellectualem & sensualem ipsius voluerit esse pauper & sustinere labores & tormenta & angustiosam mortem?

13. e. *Formator & Ordinator Domine omnium bonorum & omnium gratiarum!*

Quarta res est *forma* : unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus hominem esse compositum ex duabus formis, scilicet ex sensuali & intellectuali : unde, quando corpus disponit suas sensualitates & eas offert animæ, ut habeat figuratum suum memorare & intelligere & velle in virtute & in amore & charitate sui & sui proximi, tunc amat animam ; & quando anima figurat in suo memorare & intelligere & velle quomodo figura corporalis conservetur in sanitate, tunc amat corpus.

14. Unde, quia animam, *Domine*, non potest habere in hoc mundo suas virtutes in actu sinè corpore, & infirmitas corporis est impedimentum ipsi animæ ne possit habere ita bene suas

vir-

virtutes in actu , & per separationem animæ à corpore corrumpitur & privatur forma sensualis hominis , propterea est valde magnus amor inter corpus & animam , quia neutrum vellet perdere id , quòd habet , & propterea timet homo mortem & infirmitatem & captivitatem & alias res , quæ sunt ei impedimentum figurationis sensualis & intellectualis.

15. Igitur , cùm sit adeo magna differentia , *Demine DEUS* , inter formam sensualem & formam intellectualem , & adeo magno amore ament se invicem corpus & anima , eò quòd neutra harum duarum naturarum vellet privari suâ formâ , quomodo potest esse , quòd nos non amemus valde ferventer tuum gloriosum *Essè* , quod est vita nostræ naturæ sensualis & nostræ naturæ intellectualis per creationem ; & , quomodo potest esse , quòd non valde amemus tuam humanam Naturam , quæ est nostra vita per recreationem ? Quia , sicut anima valde ferventer amat corpus , eò quòd

quòd per ipsum possit figurare suam memoriam in memorando & suum intellectum in intelligendo & suam voluntatem in volendo, ita corpus valde ferventer amat animam, cò quòd ipsa sit ei occasio, ut habeat figuratas suas sensualitates: igitur, cùm tua Deitas & tua Humanitas, *Domine*, sint nobis valde major occasio figurationis omnis boni sensualis & intellectualis, quomodo potest esse ista res adeo mirabilis, quòd non amemus valde ferventer tuam gloriosam Deitatem & tuam sanctam Humanitatem?

16. f. *Spiritualis Domine culte & celebrate ab omnibus populis! Quinta res est finis: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus finem, propter quem Tu creasti hominem, esse, ut Te cognoscat & laudet & amet, & ut omnibus viribus suarum sensualitatum & suarum intellectualitatum Tibi serviat & à Te recipiat gratiam & benedictionem, per quam beatificetur in perpetua gloria: unde, sicut dedisti*

disti igni naturam tendendi sursum, ita dedisti sensualitatibus & intellectualitatibus hominis naturam recipiendi gratiam & benedictionem à Te; sed, sicut ignis accidentaliter movetur deorsum, ita accidentaliter per opus peccati sensualitates & intellectualitates hominis inclinantur ad peccatum & ad opera, quæ sunt contraria beatæ vitæ.

17. Igitur, quando anima, *Domine*, memorat & intelligit & amat finem, propter quem est creata, & amat & vult venire ad ipsum, tunc amat se ipsam & sensus sensuales, ut cum corpore possit pervenire ad perfectam beatitudinem; &, quando corpus est obediens animæ, tunc amat voluntatem ipsius & amat dictam beatitudinem & dat omnes suas sensualitates ipsi animæ, ut per eas sit disposita ad perveniendum ad finem, propter quem recepit creationem & honorem super omnia vegetabilia & animalia irrationalia.

18. Quando corpus hominis, *Domine*, amat delectationes temporales, & anima
obli-

obliviscitur finis, propter quem ipsa & corpus receperunt creationem, tunc nec anima nec corpus ordinatè amant se invicem, eò quòd non se amant propter finem, propter quem receperunt esse; quia, sicut sapor sensualis alteratur in palato hominis infirmi, quando sentit res contrarias sentiendo amaritudinem in rebus dulcibus, ita alteratur amor corporis & animæ, quando non se amant propter finem, propter quem sunt creata, & amant vanam gloriam & vanas delectationes hujus mundi & opera peccati: igitur, cùm hoc ita sit, *Domine*, sicut dulcedo mellis est contraria saporì, quem sentit in melle palatus infirmi, ita id, quod videtur esse amor inter corpus & animam hominis peccatoris, est odium.

19. g. *Liberalis Domine abundans omnibus bonis & honorationibus ! Sexta res est potentia vegetativa: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectua-liter intelligamus potentiam vegetativam esse in homine causam ratione cu-*

Cc

jus

jus homo sentit famem & sitim & calorem & frigus, & quando homo sitit, sentimus & intelligimus animam memorare & intelligere & velle aquam; & secundum quod sitis est in magna quantitate, esse in magna quantitate memoriam & intelligentiam & voluntatem animæ in ordine ad aquam necessariam potentia vegetativæ: igitur, cum potentia vegetativa sit potentia corporis & memoria & intellectus & voluntas sint virtutes animæ, per hoc significatur, quod anima valde amet corpus.

20. Igitur, cum anima, *Domine*, valde diligenter memoret & intelligat & valde ferventer desideret res necessarias corpori sitiendi vel esurienti, quomodo potest esse, quod corpus non sit instrumentum paratum ad succurrendum necessitatibus animæ? nam, sicut corpus infirmatur, quando consumitur humiditas in potentia vegetativa, ita anima infirmatur, quando omittit memorare & intelligere & amare Te: unde, sicut anima valde ferventer memorat & intel-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCXC. 403
intelligit & amat aquam, ut det humiditatem corpori, ita valde rationale effiet, quòd corpus laboraret in omnibus rebus, quæ sunt animæ necessariæ, ut sit parata & directa ad valde memorandum & intelligendum & amandum Te.

21. Igitur, cùm corpus non adeo faciat suam partem in favorem animæ, sicut anima in favorem corporis, per hoc significatur, *Domine*, quòd anima multò plùs amet corpus, quàm corpus animam, & hoc est, quia, quò plùs anima est in natura similior amori, quàm corpus, eò plùs est directa ad amandum: igitur, cùm hoc ita sit, in quantum anima se deviat à tuo amore, ratione amoris, quem habet erga corpus, in tantum est Tibi culpabilis & injuriosa, & ideo, quando corpus est infirmum & sitiens, si anima vehementiùs memoret & intelligat & desideret aquam, quàm Te, tunc amat plùs corpus, quàm se ipsam, & corpus amat plùs se ipsum, quàm animam: igitur, cùm hoc ita sit,
quis

404 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
quis posset æstimare servitutem & capti-
vitatem, in quam cadit anima propter a-
morem corporis ?

22. h. *Creator Domine omnium rerum
sensualium & intellectualium ! Septima
res est potentia sensitiva : unde dicimus,
quòd sensualiter sentiamus & intellec-
tualiter intelligamus potentiam sensiti-
vam in aliquibus hominibus adeo ama-
re se ipsam , quòd nullam aliam rem
amet tantum , quantum se , & per hoc
significatur , quòd in istis hominibus a-
nima amet plùs potentiam sensitivam,
quàm ullam aliam rem , eò quòd nul-
lam aliam rem adeo frequenter memo-
ret & intelligat & velit, sicut ipsam.*

23. *Igitur , cùm hoc ita sit , sicut
infantulus adeo amat aviculam , quam
habet in manu , quòd eam stringat quo-
usque eam occidat , ita , Domine, quan-
do homo amat se ipsum plùs , quàm Te,
sua anima adeo amat sensualitates cor-
poris , quòd in peccato occidat corpus
per inordinatam memoriam, quæ memo-
rat ipsum plùs , quàm Te , & inordina-
tum*

Lib. V. Dist. XXXIX Cap. CCXC. 405
tum intellectum, qui attendit plùs ad
necessitates corporis, quàm ad tuas ho-
norationes, & inordinatam voluntatem,
quæ amat corpus ferventiùs, quàm ad
ipsum pertineat, & quàm fit ei neces-
sarium, & non vult amare Te, qui
es dignus amari plùs, quàm omnes crea-
turæ.

24. Unde omnes homines, *Domine*,
qui amant secundùm cursum potentia
sensitivæ, habent amorem vilem & inor-
dinatum, ratione animæ, quæ viliter &
injuriôsè memorat & intelligit & amat
res viles super res nobiles: igitur, qui
vult se custodire ab isto amore, caveat
ne amet secundùm cursum potentia
sensitivæ, sed solùm amet secundùm cur-
sum potentia rationalis, quæ constringit
memoriam ad plùs memorandum & in-
tellectum ad plùs intelligendum & volun-
tatem ad plùs amandum res excellen-
tes & nobiles, quàm res viles & cor-
ruptibiles.

25. i. *O Domine, qui ordinasti meam
imaginationem ad imaginandum novas ra-
tiones*

406 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tiones & novas demonstrationes! Octava
res est potentia imaginativa: unde dici-
mus, quòd sensualiter sentiamus & intel-
lectualiter intelligamus animam, quando
memorando & intelligendo & amando
imaginatur res necessarias corpori, ama-
re corpus, eò quòd applicet suam ima-
ginationem ad res ei pertinentes; & cor-
pus, quando movet suos quinque sen-
sus sensuales, ut anima possit imagina-
ri res sensuales, per quas dirigatur ad
memorandum & intelligendum & a-
mandum res intellectuales, amare ani-
mam.

26. *Gloriose Domine!* sicut candela
dando claritatem aliis destruit se ipsam,
ita anima imaginando plus necessitates
corporis, quàm suamet, destruit se ip-
sam; & hoc idem est de corpore, quia,
quando plorat & jejunit & se movet ad
laboriosos motus, ut anima imaginetur
res sibi necessarias, destruitur ad vivi-
ficandum & purificandum ipsam; sed in
hoc est differentia, quia mortificatio,
quam habet corpus pro purificatione
animæ

animæ est virtuosa, & mortificatio, quam habet anima pro vivificatione corporis, est culpabilis & injuriosa.

27. Nam, quando anima, *Domine*, frequentius & ferventius imaginatur pulchra vestimenta & magnas delectationes victualium & pulchrarum foeminarum & magnas divitias & honorationes, quam justitiam & patientiam & misericordiam & amorem & sapientiam & humilitatem & veritatem & sic de aliis virtutibus, tunc inculpat & deformat suam imaginationem in suo vili memorare & intelligere & velle; sed, quando anima imaginatur poenitentiam & jejunia & peregrinationes & afflictiones & ploratus & continentiam, tunc virtutificat suam imaginationem in virtuoso memorare & intelligere & velle.

28. k. *O Domine gratiose, qui meam rationalitatem aggratiasti in servitio tuarum honorationum! Nona res est potentia rationalis: unde dicimus, quod intellectualiter intelligamus animam, quando virtuosè utitur memoriâ & intellectu*

tu & voluntate, verè amare se ipsam & corpus, & corpus similiter se ipsum & animam; quia adeo nobilis res est potentia rationalis, quando utitur sua virtute memorando & intelligendo & volendo verè, quòd non possit falsò amare nec possit falsò amari à corpore subjecto suæ virtuosæ & veræ memoriæ & intellectui & voluntati.

29. Nam, sicut sol habet de se ipso suum splendorem, ita, *Domine*, naturale est rationali potentiæ verè amare, quando habet in sua natura ordinatam memoriam & intellectum & voluntatem; &, sicut est naturale lunæ recipere splendorem à sole, cui est naturale dare splendorem lunæ, ita est naturale corpori amare animam, quando est subjectum virtuosæ memoriæ & intellectui & voluntati ipsius; quia, sicut est impossibile lunæ non lucere, quotiescunque recipiat splendorem à sole, ita est impossibile corpori non amare animam, quotiescunque sit subjectum rationali potentiæ, ut ipsa in eo habeat

VIRTUO-

virtuofum memorare & intelligere & velle.

30. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, sicut magnus calor attrahit ad se minorem, ita magna virtus, quæ est in anima, quando habet in rationali potentia virtuofum memorare & intelligere & velle, attrahit virtutem corporis ad amandum se; sed, sicut magna frigiditas consumit parvum calorem, ita, quando potentia rationalis stat in vili memorare & intelligere & velle, tunc magna malitia & corruptio, in quam cecidit corpus per peccatum, attrahit virtutem animæ ad vitia & peccata & culpas, & ad amandum corpus plùs, quàm se ipsam, & tunc anima est plùs occasionata ad memorandum & intelligendum & volendum res sensuales, quàm intellectuales, & ideo obliviscitur & ignorat & non amat suum gloriosum DEUM.

CAPUT

CAPUT CCXCI.

Quomodo homo amet Sapientiam.

1. a. **D**EUS *potens, magne, excellens, mirabilis!* Qui amat sapientiam, oportet, quod amet radices & subiecta ipsius, & præsertim sequentia, scilicet *memoriam, intellectum, voluntatem, possibilitatem, syllogismum, imaginativam, discretionem, ordinationem, actualitatem, continuationem, & significationem*; & oportet, *Domine*, quod omnia prædicta amet & tractet, qui est amator & inquisitor sapientiæ.

2. Nam, sicut splendor solis stat in rota solis, ita, *Domine*, sapientia stat in undecim rebus prædictis, quando mens hominis discurret per ipsas, secundum virtutem & proprietatem earum; quia, sicut aër recipit calorem ab igne per hoc, quod participet cum eo, & aqua recipit humiditatem ab aëre per hoc, quod participet cum eo, ita mens
hominis

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCXCI. 411
hominis recipit cognitionem & sapientiam, quando participat cum rebus prædictis, secundum virtutem & proprietatem cujuslibet earum & secundum virtutem & proprietatem sui ipsius.

3. Unde, sicut homo, *Domine*, in quantum est propinquior igni, in tantum recipit plus caloris ab eò, ita in tantum anima recipit plus cognitionis & sapientiæ, in quantum plus & continuatius accedit ad undecim res prædictas; quia, sicut potentia vegetativa, quæ est in radicibus arboris sub terra, figurat super terram folia & flores & fructus, ita prædictæ res figurant scientiam & sapientiam in anima hominis; &, sicut aqua recipit colorem à suo continente, ita sapientia & scientia figuratur in anima secundum modum & dispositionem, in qua ipsa tractat de undecim rebus prædictis, secundum diversitatem naturæ & proprietatis substantialis & accidentalis cujuslibet earum.

4. b. *Memorator Domine tuorum amatorum memorantium gratias & benedictiones!*

412 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tiones! *Prima* res est *memoria*: unde dicimus, quòd volentem & amantem sapientiam oporteat scire uti suâ memoriâ secundum virtutem, quam ei dedisti in memorando res præteritas; quia, sicut memoria generat intelligentiam & ex memoria & intelligentia exit voluntas, ita memoria format in anima hominis sapientiam & cognitionem, quando homo memorat res præteritas, quoniam per memoriam, quam homo habet de rebus præteritis, habet cognitionem de presentibus & futuris significatis per memoriam, quam habet de præteritis.

5. *Secunda* res est, *Domine*, *intellectus*: unde dicimus, quòd amantem sapientiam oporteat sibi cavere ne suus intellectus sit coactus vel constrictus nec transmutatus in aliam rem, quæ non sit de suâ natura; quia, sicut oculi sensuales non possunt videre, quando interponitur aliqua res inter ipsos & aërem, ita intellectus non potest figurare sapientiam in homine, quando ex-

trahi-

trahitur à sua natura & cogitur ad intelligendum id, quod non est ei naturale intelligere; quoniam, sicut est contra motum aquæ tendere sursum, ita est contra humanum intellectum posse intelligere ullam rem, dummodo non ducatur per suam naturam ad intelligendum & sciendum eam; quia, sicut absentia lucis repræsentat tenebras, ita privatio libertatis in intellectu costricto in sua natura privat scientiam & cognitionem in eo.

6. *Tertia res, Domine, est voluntas:* unde dicimus, quòd volentem & amantem sapientiam oporteat uti sua voluntate; quia, si homo amat sapientiam & sua voluntas non amat res, in quibus ipsa formatur & demonstratur, parùm valet ei amor, quem habet erga sapientiam; quoniam, sicut ex falsa memoria generatur falsus intellectus & ex falsa memoria & falso intellectu generatur falsa voluntas; ita, quando voluntas amat sapientiam & non amat res, ex quibus ipsa formatur, vel non habet
fervo-

414 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
fervorem in continuando in eis, tunc
falsò vult sapientiam; sed, sicut ex ve-
ra memoria generatur verus intellectus
& ex eis exit vera voluntas, ita volun-
tas verè amat sapientiam, quando a-
mat & continuat ferventer in amando
res, in quibus ipsa generatur.

7. c. *Potens Domine super omnes potes-
tates, vigorose Domine super omnes vi-
gores!* Quarta res est *possibilitas*: un-
de dicimus, quòd amantem habere sa-
pientiam oporteat affirmare possibili-
tatem in rebus, quas vult cognoscere &
scire, quia affirmando possibilitatem in-
quirit intellectus, an res, quam homo
vult scire, sit possibilis vel impossibilis,
& sinè affirmatione possibilitatis non
potest homo habere cognitionem de
impossibilitate; quoniam, dum homo
affirmat possibilitatem, figuratur suo
intellectui, an res, quam affirmat possi-
bilem, sit possibilis vel impossibilis: igi-
tur, cùm hoc ita sit, sicut ex forma
& materia figuratur corpus visui sen-
suali, ita ex cognitione possibilitatis
&

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCXCI. 415
& impossibilitatis figuratur humano intellectui per necessarias rationes sapientia & scientia.

8. Unde, quando homo, *Domine*, vult cognoscere per rationes necessarias, an sit futura resurrectio vel non, tunc oportet eum affirmare resurrectionem esse possibilem; &, quando affirmat hanc possibilitatem, inquit intellectus resurrectionem; & dum ita inquit, invenit ita possibilem esse resurrectionem, sicut creationem; &, quando intellectus per possibilitatem creationis invenit possibilitatem resurrectionis, tunc inquit resurrectionem per causam finalem, inquirendo, quænam sit causa finalis, propter quam est futura resurrectio; &, inquirendo causam finalem resurrectionis, figuratur ei demonstratio ipsius per tuam Justitiam & per tuam perfectam Potestatem & Sapientiam & Voluntatem; quia si resurrectio non esset, significaretur humano intellectui in Te defectus justitiæ & potestatis & sapientiæ & voluntatis.

9. Sed,

9. Sed, quando homo, *Domine*, affirmat impossibilitatem resurrectionis, quin antea affirmaverit possibilitatem ipsius, tunc incarcerat suum intellectum, & per hanc incarcerationem non potest habere cognitionem de futura resurrectione, quia non inquit nec potest inquirere ipsam in alia possibilitate nec in perfectione tuarum Virtutum, dum prius affirmet impossibilitatem, quàm possibilitatem; quoniam, sicut impedimentum visus sensualis fit per occlusionem oculorum, ita impedimentum intellectus fit per affirmationem impossibilitatis antecedentem affirmationem possibilitatis; quia, sicut oculi non possunt videre, dummodo sint clausi, ita intellectus non potest cognoscere nec intelligere ullam rem per rationes necessarias, dummodo affirmet impossibilitatem; quoniam, sicut forma hominis stantis super aquam est inversa in aqua, ita sapientia & cognitio est falsò inversa & figurata, quando intellectus recipit falsam figuram per affirmatam

tam

tam impossibilitatem ante affirmationem possibilitatis ; quia naturale est intellectui intelligere, quando possibilitas est affirmata ante impossibilitatem, sicut est naturale lapidi tendere deorsum ; &, sicut lapis movetur contra suum motum naturalem, quando movetur sursum, ita intellectus formatur falsâ figurâ accidentaliter contra suam substantialem naturam, quando impossibilitas antecedit possibilitatem in affirmatione.

10. d. *Demonstrator Domine veritatis demonstrando significationes significantes ipsam ! Quinta res est syllogismus : unde dicimus, quòd volentem & amantem sapientiam oporteat velle & amare naturam & proprietatem, per quam syllogismus significat & demonstrat humano intellectui sapientiam ; quia, quando homo inquirat scire & cognoscere aliquam rem, oportet, quòd primò formet ipsam in sua memoria & in suo intellectu & in sua voluntate & figuret eam esse conclusionem suæ inquisitionis ; &, si ita sit, quòd illa conclusio non sit fi-*

Dd

guratè

413 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
guratè significata suo intellectui per rationes necessarias, oportet, quòd anteponat ei duas propositiones, quæ per rationes necessarias manifestè figurent ipsam conclusionem.

II. Nam, qui vult inquirere & scire per rationes necessarias an Tu, *Domine*, sis incarnatus vel non, oportet, quòd anteponat huic quæstioni duas propositiones, quarum prima est, an Tu possis esse Deus & Homo simul, & secunda, an habeas rationem & causam essendi Deus & Homo simul, & si inveniatur in tua Potestate tantam virtutem, quòd possis esse Deus & Homo simul, oportet, quòd transeat ad secundam propositionem & inquiret secundum significationes tuæ Sapientiaë & tui Amoris & tuæ Humilitatis & tuæ Justitiaë & tuæ Misericordiaë & aliarum tuarum virtutum an habeas causam & rationem essendi DEUS & Homo; & si inveniatur has duas figuras figuratas in suo intellectu, tunc debet figurare in ipso figuram conclusionis necessariaë; quia, si potestatem & ratio-

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCXCI. 419
rationem habes effendi homo, necessarium est, quòd sis incarnatus in humana natura.

12. Sed, si ita esset, *Domine*, quòd Tu haberes potestatem effendi DEUS & Homo, & secundum naturam tuarum Virtutum non haberes rationem effendi DEUS & Homo & Incarnatio esset contraria tuis Virtutibus, tunc figuraretur humano intellectui, quòd conclusio non posset figurari ex duabus propositionibus secundum veritatem demonstratam per rationes necessarias; sed, quando duæ propositiones non sunt contrariæ conclusioni, tunc per eas figuratur conclusio in humano intellectu ex figura intellectuali derivata & exeunte ab ambabus propositionibus per rationes necessarias, sicut sensualiter figuratur corpus per derivatam corporalitatem ex materia & forma.

13. c. *O Domine, qui imaginationem hominis justis facis servam virtuosam memoriam & intellectus & voluntatis! Sexta res est imaginatio: unde dicimus, quòd aman-*

420 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
mantem & volentem sapientiam oportet scire habere suam imaginationem ordinatam & directam secundum naturam & proprietatem & virtutem, quam ei dedisti, quia naturale est imaginativæ secundum naturam & gratiam, quam recipit à suo Creatore, imaginari ordinatè primam propositionem & postea secundam & postea conclusionem, & hoc est, ut intellectus possit prius intelligere primam propositionem & postea secundam & postea formetur in eo conclusio per perfectam cognitionem & demonstrationem; quoniam, sicut conjunctio formatur ex unione materiæ & formæ, ita sapientia formatur in intellectu intelligente conclusionem per duas propositiones imaginatas ab imaginativa, quæ eas imaginatur, ut eas offerat intellectui.

14. Nam, quando imaginativa, *Domine*, intellectualiter imaginatur tuum gloriosum Corpus in Hostia sacrata, tunc oportet, quòd primò imaginetur, an tua Potestas secundum suam virtutem possit
fa-

facere, quòd in Hostia sit tuum gloriosum Corpus, & quando hoc imaginata fuerit & obtulerit intellectui, intellectus intelliget, an possit fieri vel non; &, quando intellectus in prima propositione receperit id, quod imaginativa imaginatur, oportet, quòd imaginativa se moveat & mutet ad imaginandum secundam propositionem, scilicet, an oporteat secundam virtutes tuæ Deitatis & tuæ Humanitatis, quòd Hostia sacrata secundum rationem debeat esse tuum gloriosum Corpus; &, quando intellectus per imaginationem receperit veritatem secundæ propositionis, tunc oportet, quòd imaginativa imagineatur conclusionem, ut intellectus fruatur & utatur sapientiâ in ambabus propositionibus & in conclusione.

15. Sed, quando homo nescius incredulus imaginatur affirmativè, quòd Hostia sacrata, *Domine*, non possit esse contraria nec diversa ab hoc, quod sensualitates affirmant & sentiunt, tunc sua imaginativa non imaginatur intellectui
pri-

422 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
primam propositionem nec secundam,
& propterea intellectus non habet, cum
quo figuret in se ipso veram conclusio-
nem, quia imaginativa non imaginatur
nisi res sensuales, quando affirmat id,
quod sentit, & non resistit sensualita-
ti imaginando tuam Potestatem & ra-
tionem & ordinationem, quæ sequitur
ex hoc, quòd Hostia sacrata sit tuum
gloriosum Corpus: unde, sicut sapien-
tia & scientia sensualis est in hominibus,
qui sequuntur artes sensuales, ita sapien-
tia & scientia intellectualis est in homi-
ne, qui scit habere artem intellectualem,
per quam faciat suam imaginati-
vam esse ordinatum instrumentum in-
tellectui, ut per eam se possit juvare ad
intelligendum & sciendum res intellec-
tuales.

16. f. *Sapiens Domine in omnibus sapi-
entis, scitor Domine omnium scientiarum!*
Septima res est *discretio*: unde dicimus,
quòd amantem scientiam & sapientiam
oporteat habere discretionem in seligen-
do & recipiendo bonum & evitando ma-
lum

lum : igitur , cum discretio stet in potentia rationali potentialiter , qui vult eam habere , sciat dirigere potentiam rationalem tali modo , quòd discretionem , quæ est in potentia , sciat adducere in actum ; quia , sicut argentarius per suam artem potest adducere in actum formam , quæ est potentialiter in argento , ita homo per discretionem potest adducere in actum scientiam & sapientiam , quæ est potentialiter in potentia rationali.

17. Unde benedictus sis , *Domine DEUS* ; quia , sicut divitiæ formantur & demonstrantur per multum lucrari & parum expendere , ita formatur in homine discretio per plus uti naturâ potentia rationalis , quàm naturâ potentia sensitivæ ; & , sicut paupertas formatur & demonstratur in homine per parum lucrari & multum expendere , ita stultitia & privatio discretionis demonstratur in homine per plus uti naturâ potentia sensitivæ , quàm naturâ potentia rationalis : igitur : cum hoc ita sit , qui vult habere sapientiam & scientiam habeat dis-

424 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
discretionem, cum qua eam sciat acqui-
rere & habere; quia, sicut acus nau-
tica dirigit marinarios in sua navigatio-
ne, ita discretio dirigit hominem in ad-
quisitione sapientiæ.

18. Nam, sicut est naturale acui, *Do-
mine*, se vertere ad aquilonem per na-
turam magnetis, à qua est tacta, ita est
naturale potentiæ rationali dirigere ho-
minem ad discretionem, dum homo fa-
ciat ei esse obedientem potentiam sen-
sitivam; &, sicut homo sua manu po-
test cogere & deviare acum, ne utatur suâ
naturâ & se vertat ad aquilonem, ita
potest cogere potentiam rationalem cum
sensitiva, ne dirigat hominem ad discre-
tionem; &, sicut acus nunquam diri-
get marinarios, dum constrictè teneatur
ne se vertat ad aquilonem, ita poten-
tia rationalis nunquam dirigit hominem
ad discretionem, dum sit sub dominio sen-
sitivæ, & per privationem discretionis
non habebit homo directionem ad sapi-
entiam & scientiam.

19. g. *Ordinator Domine omnium hono-
ratio-*

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCXCI. 425
rationum, vere Domine in omnibus ve-
ritatibus! Oitava res est ordinatio: un-
de dicimus, quòd volentem & aman-
tem habere sapientiam oporteat habe-
re ordinationem, quia ordinatio est res,
per quam homo ponit in principio &
in medio & in fine id, quod convenit,
& per quam facit res nobiles esse su-
per res viles, & ordinatio est homini
occafio & demonstratio & directio, ut
sciat cognoscere alias sensualitates per a-
lias & intellectualitates per sensualitates
& alias intellectualitates per alias & sen-
sualitates per intellectualitates.

20. Nam, sicut generatio formatur
in animalibus & vegetabilibus per or-
dinationem qualitatum & complexio-
num, ita, *Domine*, quando homo quin-
que sensus sensuales & quinque intellec-
tuales ordinat cum tribus virtutibus ani-
mæ in quinque potentiis, formatur in
eo per illam ordinationem sapientia; &
sicut per inordinationem qualitatum &
complexionum formatur in animalibus
& vegetabilibus corruptio, ita in ho-
minibus

426 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
minibus formatur ignorantia & stulti-
tia per inordinationem prædictarum re-
rum.

21. Igitur, qui non habet scientiam,
per quam sciat rationibus necessariis an
Tu, *Domine*, sis in *esse*, si velit hoc sci-
re, habeat ordinationem in prædictis re-
bus; quia, sicut atramentum formatur
ex quatuor rebus, scilicet ex gallis &
gummi & vitriolo & aquâ, ita scien-
tia & cognitio formatur ex ordinatio-
ne quatuor rerum, scilicet sensualitatum
& intellectualitatum & trium virtutum
animæ & quinque potentiarum ipsius;
quoniam, quando anima cum suis tri-
bus virtutibus ordinat sensus sensuales &
intellectuales in quinque potentiis, tunc
est directâ ad recipiendum significatio-
nes, per quas sensualitates significant in-
tellectualitatibus, quòd Tu sis in *esse*:
igitur modus & discretio, per quam ho-
mo scit cognoscere significationes & per
alias scit recipere alias, est res, quæ for-
mat in eo scientiam & cognitionem.

22. h. *O Domine, qui facis quidquid
vis*

vis & vis quidquid facis! Nona res est *actualitas*: unde dicimus, quòd aman-tem sapientiam & scientiam oporteat amare artem & modum, per quem ipsa venit ad actualitatem, & quando sit in actualitate, caveat sibi, ne revertatur ad potentiam; quia, sicut vegetativa, quæ est in pane & vino & carne, non potest dare homini sustentationem, donec forma panis & vini & carnis privetur actualitate, ita scientia & sapientia, quæ est potentialiter in anima hominis, non potest dare homini fructum, donec sit in actualitate.

23. Igitur, cum hoc ita sit, *Domine*, si aliquis homo Christianus velit scire linguam arabicam, memoret & intelligat istam linguam esse in sua anima potentialiter, & memoret & intelligat & velit ferventer modum & conditiones, per quas ipsa venit ad actualitatem; & si hoc faciat, necessariò oportebit, quòd eam sciat actualiter, quia aliter non esset in eo potentialiter; sed multi homines pigri cum parvo fervore volunt scire

428 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
scire id, quod non sciunt, & non volunt
memorare nec intelligere nec velle fer-
venter artem & modum, per quem venit
in actum id, quod est in sua anima po-
tentialiter.

24. Unde, sicut in homine habente
baculum positum super suum digitum
in medietate ipsius baculi baculus quan-
doque elevat unum caput & quandoque
aliud, ita, *Domine*, multi homines pi-
gri amant sapientiam modicâ memoriâ
& intellectu & voluntate, & propterea
id, quod addiscunt, quandoque venit
aliquantulum in actum & quandoque re-
vertitur per oblivionem in potentiam,
& ideo non potest in eis formari sapi-
entia; sed, sicut baculus positus super di-
gitum semper tenderet ad unam partem,
nisi esset positus in medietate, ita, qui
vellet habere in actu magnam memori-
am & magnum intellectum & magnam
& ardentem voluntatem in arte & mo-
do, per quem sapientia venit de poten-
tia in actum, necessariò oporteret, quòd
adquireret sapientiam.

25. i. *Adjutor Domine omnium illorum, qui in tuis viribus & in tua Misericordia confidunt!* Decima res est *continuatio*: unde dicimus, quòd amantem sapientiam oporteat habere continuationem in rebus, in quibus ipsa formatur, scilicet in memoria & intellectu & voluntate; quia, sicut aqua facit signum in lapide per longam continuationem motûs, quem habet super ipsum, ita sapientia formatur in anima hominis, qui continuatè memorat & intelligit & amat & imaginatur significationes, quas dant res sensuales & intellectuales.

26. Unde benedictus sis, *Domine DEUS*; quia, sicut forma navis conservatur per clavos, qui ligna, ex quibus navis est constructa, faciunt esse conjuncta ad invicem, ita sapientia formatur & conservatur in homine, quando memoria & intellectus & voluntas & imaginativa continuatè stant in significationibus, quas dant res sensuales & intellectuales; &, sicut forma navis destruitur, quando homo evellit clavos habentes

bentes ligna conjuncta, ita sapientia perit & privatur in anima hominis, quando memoria non memorat nec intellectus intelligit nec voluntas amat nec imaginatio imaginatur significationes prædictas.

27. Unde benedictus sis, *Domine*, quia, sicut potentia vegetativa recipiendo quantitatem à rebus inferioribus & elevando eam ad partes altas arboris dat arbori augmentum, ita studiosus, quò plùs habet suam memoriam & suum intellectum & suam voluntatem & suam imaginationem in rebus, quas addiscit, eò meliùs eas intelligit; & quòd hoc ita sit manifestè sentimus & intelligimus in hoc, quòd scholaris meliùs sciat lectionem, quando eam multoties memoravit, quàm quando eam semel audivit à magistro, & unus scholaris plùs scit unam lectionem, quàm aliam, eò quòd habeat plùs suam memoriam & intellectum & voluntatem & imaginationem in una, quàm in alia.

28. k. *O Domine DEUS, qui es via & direc-*

*directio Sanctorum, qui sunt vocati ad per-
durabilem beatitudinem! Undecima res est
significatio: unde dicimus, quod volen-
tem & amantem sapientiam & scienti-
am oporteat recipere significationes, ex
quibus ipsa formatur in homine; quia,
sicut per colorem significatur superfici-
es & per superficiem significatur quali-
tas formæ & per formam significatur &
demonstratur materia, ita intellectu-
aliter Infinitas significatur per magnitudi-
nem & Vita per scientiam & Æterni-
tas per durabilitatem, & sic de aliis sig-
nificationibus.*

29. *Gloriosa Trinitas!* Sicut genera-
tio sensualiter significat corpus, ita infi-
nitas intellectualiter significat Personam
Patris; & sicut memoria significat intel-
ligentiam, ita Paternitas significat Filia-
tionem; &, sicut memoria & intelligen-
tia significant voluntatem exire de am-
babus, ita Paternitas & Filiatio signi-
ificant Processionem, quæ dicitur Per-
sona Sancti Spiritus, exire de se ipsis:
igitur, qui vult scire & cognoscere istas

res

432 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
res & alias similes, sciat, *Domine*, memorare & intelligere & velle significationes, quas dant qualitates; quia, sicut demonstratur animal, quamprimum corpus & anima conjunguntur, ita, quamprimum anima memorat & intelligit & amat significationes qualitatatum, memorat & intelligit & amat sapientiam formatam & figuratam in se ipsa memorante & intelligente & amante prædictas significationes.

30. *Misericors Domine!* Qui amat sapientiam & scientiam, memoret & intelligat & amet *hunc Librum Contemplationis*; quia, qui ipsum sciet memorare & intelligere & amare, poterit esse sapiens in rebus sensualibus & in intellectualibus, & poterit confundere & destruere in sua anima omnem errorem & omnem malam cogitationem & omnem tentationem & omne vitium, & idem poterit facere in anima sui proximi, & poterit habere artem & modum multum amandi & honorandi & serviendi & laudandi & orandi suum gloriosum DEUM.

CA-

CAPUT CCXCII.

Quomodo homo amet habere honorationem.

1. a. **O** DEUS liberalis abundans in virtutibus & in honorationibus! Qui vult habere honorationem oportet, *Domine*, quòd eam inquirat cum tribus virtutibus animæ in *novem* rebus, quæ sunt *locus*, *tempus*, *divitia*, *paupertas*, *victoria*, *ornamenta*, *dominium*, *sapientia*, & *fama*, & quando homo inquisierit suam honorationem in his novem rebus, inquirat, an tres virtutes suæ animæ sint in eis ordinatè vel non; quia, si in eis sint ordinatè, poterit cognoscere, quòd habeat honorationem; & si in eis non sint ordinatè, poterit cognoscere, quòd non habeat honorationem.

2. Nam, si anima hominis, *Domine*, memoret & intelligat & amet in novem rebus prædictis id, quod est de natura & proprietate honorationis, poterit co-

Ee

gnosce-

gnosceret, quòd amet honorationem in hoc, quod memorat & intelligit & amat; sed, si ipsa memoret & intelligat & amet in eis id, quod non est de natura & proprietate honorationis, poterit cognoscere, quòd non amet honorationem, imò amet oppositum.

3. *Gloriose Domine!* Sicut res sensuales sunt diversæ ab intellectualibus, ita honoratio sensualis est diversa ab intellectuali, quia quidam homines habent honorationem sensualem & alii intellectualem; & in quantum res intellectuales valent plùs, quàm sensuales, in tantum honoratio intellectualis valet plùs, quàm sensualis, & sicut honoratio sensualis stat in corpore & in sensibus sensu- libus, ita honoratio intellectualis stat in sensibus intellectualibus & in tribus virtutibus animæ; & sicut honoratio intellectualis est utilior & nobilior sensuali, ita inhonoratio intellectualis est vi- lior & damnosior inhonoratione sensua- li: igitur, cùm hoc ita sit, qui per is- tas res scit ducere suam memoriam &
suam

suum intellectum & suam voluntatem, potest cognoscere, an sit honoratus vel inhonoratus sensualiter vel intellectualiter.

4. b. *Memorate Domine ab omnibus populis, cui fiat honoratio & honor semper!*
Prima res est *locus*: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus, quosdam homines esse plus honoratos, quàm alios in locis sensualibus, sicut in Ecclesia vel in mensa vel in plateis vel in palatio Regis & sic de aliis locis, quia quidam habent loca honoratiora, quàm alii: unde, si habentes honorationem sensualem velint habere honorationem intellectualem, honorent suam memoriam & suum intellectum & suam voluntatem in locis intellectualibus, scilicet in justitia & misericordia & fidelitate & veritate & patientia & humilitate & in aliis virtutibus.

5. Nam, si corpus, *Domine*, sit honoratum sensualiter in aliquo prædictorum locorum & anima memoret & intelligat

telligat & amet luxuriam vel injuriam vel falsitatem vel superbiam vel aliquod aliud vitium, tunc anima est inhonorata in suo memorare & in suo intelligere & in suo velle, & videtur & intelligitur à Te esse in inhonoratione & vilitate, ratione cujus corpus non est dignum honorari nec recipere ullam honorationem sensualem; quia, dummodo pars major & melior sit in vilitate, non oportet, quòd pars minor & deterior sit in honoratione.

6. Igitur, cùm hoc ita sit, qui veraciter amat honorationem, oportet, *Domine*, quòd honoret suam memoriam & suum intellectum & suam voluntatem in memorando & intelligendo & volendo & laudando Te & in serviendo Tibi, quia hoc modo sua memoria memorando & suus intellectus intelligendo & sua voluntas amando habebunt virtuosam honorationem; & corpus, eò quòd memoria & intellectus & voluntas habebunt honorationem intellectualem, erit dignum honoratione sensuali: unde, si-

cut

cut aliud sæculum est locus veræ hono-
rationis in præsentia tuæ gloriæ , ita istæ
mundus est locus inhonorationis, quan-
do anima non memorat nec intelligit nec
amat tuam gloriosam Essentiam, à qua
venit omnis honoratio & omnis gratia &
omnis benedictio.

7. c. *O Domine DEUS , qui honoras
meum intellectum, quando intelligit tuas
honoraciones ! Secunda res est tempus : un-
de dicimus , quòd sensualiter sentiamus
& intellectualiter intelligamus homines
non esse semper honoratos in hac præ-
senti vita , quia uno tempore sunt ho-
norati & alio non : igitur , qui omni
tempore vult esse honoratus , habeat
memoriam & intellectum & voluntatem
in memorando & intelligendo & vo-
lendo Te.*

8. Nam , si anima hominis , *Domine*
ne , honoret suam memoriam memoran-
do Te & suum intellectum intelligendo
Te & suam voluntatem volendo Te ,
corpus non potest habere ullam inhono-
rationem , imò , quò plus vilipenditur

&

& deprimitur ut inhonoretur, eò plus honoratur & exaltatur & nobilitatur; quia adeo est magna honoratio, quam anima recipit à Te, quando Te memorat & intelligit & amat, quòd corpus, quod est conjunctum cum ea, non possit habere ullam inhonorationem nec ullam ignominiam.

9. Nam corpus, *Domine*, per hoc, quòd sit subjectum animæ, quæ Te memorat & intelligit & amat, recipit adeo magnam honorationem, quòd nulla res possit ipsum inhonorare; quia, sicut anima honorat Te memorando & intelligendo & amando, ita honorat se ipsam honoratâ memoriâ & intellectu & voluntate, & honorando se ipsam honorat corpus subjectum suæ honoratæ memoriæ & intellectui & voluntati; & quia anima memorat & intelligit & amat Te, in quo non est tempus, propterea tempus non potest ei dare inhonorationem, dummodo ipsa omni tempore memoret & intelligat & amet honorationem sui Creatoris & sui DEI.

10. d. *O Domine dives, abundans, perfecte in omnibus bonis & in omnibus gloriis!*

Tertia res sunt *divitiæ*: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectua- liter intelligamus homines mundanos me- morare & intelligere & amare divitias sen- suales, ut sensualiter honorentur in hoc mundo: unde, qui amant honorationem per divitias sensuales cum inhonorata me- moria & intellectu & voluntate, amant honorationem sensualem & non amant honorationem intellectualem, & propte- rea, quando habent divitias congregatas ut sint honorati, sunt inhonorati.

11. Nam memoria, quæ falsò me- morat, & intellectus, qui intelligit face- re falsitates, & voluntas, quæ amat de- ceptiones, ut possit decipere homines & possit habere divitias, alterantur in vi- tia, & sunt malo diviti occasio, quòd fit inhonoratus sensualiter & intellectua- liter: sunt ei occasio, ut fit inhonora- tus sensualiter, *Domine*, in hoc, quòd homines eum blasphemant & maledicant & contemnant & illudant, & pauperes

de

440 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
de eo conquerantur per hoc, quod anima ipsius non habeat memoriam nec intellectum nec voluntatem tractantes de divitiis, secundum quod pertinet ad hominem honoratum; & sunt ei occasio, ut sit inhonoratus intellectualiter in hoc, quod in mente & cogitatione hominum sit inhonoratio, quam habet anima ipsius per vile & inordinatum memorare & intelligere & velle, & in hoc, quod Tu & Angeli eum sciatis vilem & inhonoratum & indignum omni honoratione.

12. *Iuste Domine!* Sicut corpus hominis est inversum, quando homo habet pedes sursum & caput deorsum, ita honoratio est inversa, quando homo vult eam habere plus per multiplicationem auri & argenti & possessionum, quam per multiplicationem virtutum, quia naturale est, quod afferat inhonationem multitudo divitiarum possessorum cum perversa memoria & intellectu & voluntate; quoniam, sicut homo amens sibi nocet cum cultro, quo se vulnerat &

occi-

occidit, ita anima, quæ habet perversum memorare & intelligere & velle erga divitias, se inhonorat cum divitiis, & quò plures ipsæ sunt, eò majorem inhonorationem & vilitatem causat sibi & aliis.

13. e. *O Juste Domine, qui exaudis voces & clamores pauperum contra divites!*

Quarta res est paupertas, quæ dividitur in tres status hominum, quorum unus est in hominibus, qui habent divitias sensuales & sunt pauperes intellectualiter in hoc, quòd sua anima non memoret nec intelligat nec amet illas cum inhonorata memoria & intellectu & voluntate: igitur isti in sua anima sunt pauperes bonorum temporalium, ut sint honorati in bonis cœlestibus memorando & intelligendo & amando illa.

14. *Secundus status paupertatis est, Domine, in Monachis & Religiosis, qui habent possessiones & amant paupertatem in particulari & habent divitias in communi: unde isti honorant suam animam, quando eam faciunt memorare.*

&

& intelligere & amare communitatem bonorum temporalium & contemnere divitias appropriatas ; sed verum est, quòd quidam istorum inhonorent suam animam in communitate divitiarum, quia plùs amant, quòd divitiæ, quas habent in communi, dividantur in proprias partes, quàm, quòd partes sint communes, & propterea sunt latrones inhonorati inhonorando communitatem divitiarum, quæ est fundata, ut sit paupertas in particulari.

15. *Tertius* status paupertatis est, *Domine*, in Religiosis, qui habent paupertatem in communi & in particulari, sicut sunt fratres Minores & Prædicatores & Eremitæ, qui amant paupertatem sensualem, ut possint honorare suam animam memorando & intelligendo & amando suum Creatorem & suum Re-creatorem ; nam, quia bona temporalia impediunt animam in contemplatione sui DEI, contemnunt ipsa in sua memoria & intellectu & voluntate & sunt pauperes talium bonorum, quoniam non

amant

amant possidere ea, ne impediant ipsos in possessione bonorum cœlestium, ad quam pervenit homo honorando suam memoriam & suum intellectum & suam voluntatem in virtutibus, per quas est dignus recipere gratiam à suo glorioso DEO.

16. f. *Potens Domine in omnibus potestatibus, benedictus sis Tu & omne quod tuum est! Quinta res est victoria: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus homines amare honorationem vincendo alios sensualiter & intellectualiter: igitur, qui vult esse victor sensualiter, sciat ordinare suam animam in suo memorare & intelligere & velle, quia per hanc ordinationem invenitur modus & via, per quam homo est victor sensualiter; quoniam tribus virtutibus animæ diriguntur sensus sensuales ad artem & ingenium & modum, per quem sint victores aliorum sensuum sensualium, qui non sunt ordinati nec directi per ordinatum memorare & intelligere & velle.*

17. Qui

17. Qui vult honorari per victoriam intellectualem, *Domine*, dirigat suam memoriam & intellectum & voluntatem ad scientiam & fidelitatem & patientiam & humilitatem & veritatem & iustitiam & ad alias virtutes, quia, quando homo dirigit tres virtutes animæ ad istas virtutes, tunc per ipsas diriguntur quinque sensus intellectuales ad vincendum alios sensus intellectuales, qui non sunt directi per ipsas & sunt perturbati & mortificati per culpas & injurias & vitia; quoniam per hoc, quòd veritas sit res fortior quàm falsitas, & sapientia quàm ignorantia, & humilitas quàm superbia, & fidelitas quàm infidelitas & sic de aliis virtutibus & vitis, significatur, quòd vis, quam virtutes habent majorem quàm vitia, sit ratione animæ, quæ est fortificata per ordinatam memoriam & intellectum & voluntatem, sicut est debilis per oppositum.

18. *Gloriose Domine!* Qui scit cognoscere significationes sensuales & intellectuales & scit eas memorare & intelligere

gere & velle, amat honorationem sensualem & intellectualem, quando vult vincere falsas significationes sensuales & intellectuales; sed, qui volunt honorationem in vincendo falsis significationibus veras & falsis rationibus veras & vitiis virtutes, quando putant esse victores, sunt victi; quia, sicut non est naturale, quòd minor vis sensualis vincat majorem, ita non est naturale nec rationabile, quòd vitia vincant virtutes, imò est naturale, quòd vis sensualis, quæ est debilis, fortificetur virtutibus, in tantum, quòd vincat magnam vim sensualem, quæ pugnat contra eam vitiis & peccatis.

19. g. *O Domine DEUS, qui honorasti meam animam novis rationibus & novis considerationibus! Sexta res sunt ornamenta: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus homines amare ornamenta sensuاليا & intellectualia ut sint honorati, &, qui amant honorationem sensualem, ornare suum corpus pulchris vestimentis & amare pulchros*

446 B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.
chros equitatus & alias res similes, ut sint
honorati per pulchra ornamenta.

20. Sed, qui amant honorationem
intellectualem, *Domine*, ornant suam a-
nimam virtutibus memorando & intel-
ligendo & amando eas & memorando
& intelligendo & odiendo vitia; quia,
sicut ornamenta sensualia pulchrificant
corpus & tenent ipsum honoratum, ita
virtutes purificant & pulchrificant & or-
nant animam & eam tenent honoratam;
sed, quando homines amant ornamen-
ta sensualia plus, quam intellectualia,
tunc amant plus honorationem sensua-
lem, quam intellectualem, & propterea
ornando & honorando corpus, difornant
& inhonorant animam cum perversa me-
moria & intellectu & voluntate, & ac-
cidit eis sicut stultæ fœminæ, quæ pingit
suam faciem & putat eam pulchrificare,
& eam deformat in hoc, quòd non sciat
occultare colores & artificia, quæ in
ea applicat.

21. Nam, quando vir vel mulier se
ornat & pingit, *Domine*, illud ornamen-
tum

Lib. V. Dist. XXXIX. Cap. CCXCII. 447
tum significat, quòd sua anima amet luxuriam & vanam gloriam & superbiam, & non memoret nec intelligat nec amet Te nec cœlestem gloriam, & per hoc significat, quòd sua anima sit privata ornatu intellectuâli; &, in quantum turpitudine animæ est major, quàm pulchritudo corporis, in tantum se deformat plùs per turpitudinem animæ, quàm se ornet per pulchritudinem corporis; quia nullum corpus potest habere tantam pulchritudinem, quantam turpitudinem habet anima, quæ habeat vilem & culpabilem & inordinatam memoriam & intellectum & voluntatem, eò quòd plùs possit figura intellectuâlis deturpari per culpam & peccatum, quàm figura sensualis pulchrificari per aurum & colorem & picturam: igitur, cùm hoc ita sit, fœmina; quæ se ornat ut sit pulchra, se difornat significando, quòd amet luxuriam & vanam gloriam & habeat turpem memoriam & intellectum & voluntatem erga suum Creatorem & suum maritum & suos cognatos.

22. h. *Domine Dominorum, gloriose super omnes glorias!* Septima res est dominium: unde dicimus, quòd sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus homines hujus mundi amare dominium, eò quòd ament honorationem, quia dominium est occasio, ut honorentur super suos servos & super suos vafallos: igitur, qui amat honorari per dominium, habeat ordinatum memorare & intelligere & velle erga dominium, per quòd vult honorari.

23. Unde Rex vel Princeps, qui amat honorari per suum dominium, *Domine*, memoret & intelligat & velit, quòd suus populus honoret Te & intentione honorandi Te honoret ipsum, & ipse honoret Te & intentione honorandi Te velit honorari à suo populo, quia iste est modus, per quem Rex recipit honorem à suo populo; sed, quando malus Rex plùs amat suum honorem, quàm tuum, & amat honorari & non amat honorare Te nec suum populum nec alium Principem nec alium populum,

tunc

tunc est inhonoratus in tua Sapiencia, quæ scit ipsum indignum omni honoratione, & est inhonoratus in memoria & intellectu & voluntate hominum, qui ipsum contemnunt.

24. *Gloriose Domine!* Reges & Principes, qui amant habere honorationem ab hominibus justis & habere ipsos in suo dominio, licet sint in pauca quantitate numeri, amant majorem honorationem, quam Reges & Principes, qui volunt esse domini multorum populorum & multorum hominum & non faciunt magnam vim in virtute ipsorum; quia honoratior est Rex, qui est dominus unus hominis boni & justi, quam qui est dominus centum hominum peccatorum; & homines, qui sunt servi, *Domine*, & volunt esse domini, amant inhonorationem putando amare honorationem; quia, sicut est naturale, quod Rex naturalis sit honoratus quando est dominus, ita est contra honorationem, quod vasallus sit dominus sui naturalis domini.

25. i. *Sapiens Domine in omni sapientia,*

450 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
tia, virtuose Domine in omni vivente!
Octava res est sapientia: unde dicimus,
quòd quidam homines ament sapientiam ut honorentur in hoc mundo, & alii ament eam ut honorentur in cœlesti beatitudine: homines amantes sapientiam, ut honorentur in hoc mundo, sunt illi, qui addiscunt Jus ut ditentur & honorentur à Regibus & Principibus & ab aliis hominibus, sed homines amantes sapientiam, ut honorentur in cœlesti gloria, sunt illi, qui addiscunt Theologiam, ut sciant honorare Regem gloriæ.

26. Igitur, cum sensualiter sentiamus & intellectualiter intelligamus, *Domine*, homines addiscentes Jus esse multò plures, quàm addiscentes Theologiam, & multi addiscentes Theologiam eam addiscant, ut honorentur sensualiter in bonis temporalibus, & honoratio sensualis sit ferè nihil in comparatione honorationis intellectualis, quomodo potest esse, quòd plures sint studentes & addiscentes, ut honorentur sensualiter, quàm stu-

studentes & addiscentes, ut honorent Te & honorentur à Te honoratione, quæ nunquam habebit finem.

27. *Gloriose Domine!* Major honoratio, quam homo possit facere suæ animæ est, quòd memoriam & intellectum & voluntatem faciat esse in Te & in tuis honorationibus, quia, in quantum Tu es honoratus super omnes creaturas, in tantum honorat homo suam animam, quando eam facit memorare & intelligere & amare scientiam, per quam sciat memorare & intelligere & amare Te: igitur, cùm hoc ita sit, quare homines scribunt & legunt plures libros, ut honorentur, quàm ut honorent Te? & quare magistri docentes scientiam, per quam homo honoratur sensualiter, sunt plus amati & melius soluti, quàm magistri docentes scientiam, per quam Tu honoraris?

28. k. *Laudate Domine, benedicite, amoro-*
rose! *Nona* res est *fama*: unde dicimus, quòd homines ament bonam famam, ut per eam habeant honorationem: igitur,

tur, cùm fama sit divisa in sensualem & intellectualem & honoratio sit etiam divisa in sensualem & intellectualem, propterea homines amantes honorationem sensualem sunt amatores famæ sensualis, & homines amantes honorationem intellectualem sunt amatores famæ intellectualis.

29. *Excelleus Domine!* Sicut homo quærit majorem vilitatem, quæ est in domo, quando quærit fimos, ita amantes habere famam apud homines, ut sint honorati, amant viliorem rem, quæ est in homine; quia adeo est homo vilificatus & corruptus per peccatum, quòd non sit dignus ulla honoratione nec ulla laude, quantum ad respectum sui ipsius, cùm nullius rei habeat adeo parum sicut bonitatis, quoad se ipsum, eò quòd habeat plus mali, quoad se, quàm ullius alterius rei; quoniam omnem bonitatem, quam habet, habet à Te & per Te & in Te, & omnem corruptionem & culpam & vilitatem, quam habet, habet à se ipso: igitur, cùm hoc

hoc ita sit, qui amat habere honorationem & laudem & famam apud homines, amat fieri honorationem viliori rei & indigniori, quæ sit, secundum intentionem, propter quam amat honorationem.

30. *Honorate Rex gloria!* Quando malus Princeps amat, quod sua fama expandatur per suum regnum & per alia regna, tunc putat amare suam honorationem & amat suam inhonorationem, quia talis cognoscitur per famam qualis non cognosceretur, si ipse non mitteret laudes de se per regna & provincias; quoniam, quando homines putant esse verum id, quod falsi laudatores dicunt de illo Principe, & veniunt ad eum & vident oppositum, tunc ipse recipit majorem inhonorationem, quam si de eo non fuisset locutum; & etiam, quando homo, *Domine*, dicit laudes de malo Principe, tunc ipsam inhonorat & facit, quod inhonoretur ab aliis, quia memorat & intelligit laudem, quam dicit non esse veram, &

prop-

454 *B. Raym. Lulli Lib. Contempl. Vol. III.*
propterea ipse recipit inhonorationem
in memoria & intellectu illius, qui ial-
sò eum laudat & in memoria & intel-
lectu illorum, qui per hoc, quod au-
diunt, memorant & intelligunt defectus
mali Principis injustè laudati, eò
quòd. amet plùs suam lau-
dem, quàm justam
laudem sui
DEI.

INDEX

TITULORUM TOMI X.

VOLUMEN III.

LIBER IV.

DISTINCTIO XXXIX.

De Amore.

- CAP. 269. Quomodo noster Dominus
DEUS amet se ipsum. fol. 3.
270. Quomodo natura divina & na-
tura humana ament se invicem in
nostro Domino JESU Christo 21.
271. Quomodo humana Natura nos-
tri Domini JESU Christi amet se
ipsam. 35.
272. Quomodo noster Dominus JE-
SUS Christus amet Angelos & An-
geli

- geli ament ipsura. For. 52.
- CAP. 273. Quomodo noster Dominus
DEUS amet homines. 69.
274. Quomodo Humanitas nostri
Domini DEI JESU Christi amet hu-
manum genus. 87.
275. Quomodo Angeli ament se
ipfos. 104.
276. De Amore, quem beati Angeli
habent erga homines. 121.
277. Quomodo homo amet DEUM
in hoc mundo & in alio. 139.
278. Quomodo homo in hoc mun-
do & in alio amet sanctam Hu-
manitatem nostri Domini JESU
Christi. 157.
279. Quomodo homo sit obligatus
ad amandum omnia, quæ DEUS
amat. 175.
280. Quomodo homo sit obligatus
ad amandum DEUM, quia DEUS
ipsum amat. 192.
281. Quomodo homo amet amantes
nostrum Dominum DEUM. 210.
282. Quomodo homo amet artem
&

B.R.L.
Lib. Conte.
Tom. 10.

